PARTİYA KARKERÊN KURDİSTAN

PKK

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN YOLU

(MANİFESTO)

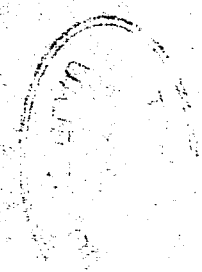
PARTİYA KARKERÊN KURDİSTAN

PKK

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN YOLU

OFFERT
PAR
JOYCE BLAU

(MANİFESTO)

İÇİNDEKİLER

		Sayfa:
1-	Partiya Karkerên Kurdistan Kuruluş bildirisi.....	1
2-	Çağımızın Bazı Temel Özellikleri....	3
	a-Birinci Dönem (1917-1945).....	4
	b-İkinci Dönem (1945-1960).....	7
	c-Üçüncü Dönem (1960-Sonrası)....	14
3-	Ortadoğu'da Durum.....	21
4-	Kürdistan'ın Tarihi ve Toplumsal Özellikleri.....	28
	A-Hakim Ulus Burjuvazisini temsil Eden Şöven ve Sosyal-şöven Akımlar.....	41
	B-Reformist Milliyetçi Akımlar....	43
	C-Marxizm-Leninizm'in Kürdistan'a girişi.....	47
5-	Partiya Karkerên Kurdistan (Kürdistan İşçi Partisi).....	51
6-	KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN YOLU ÇIKARKEN.....	62
7-	Giriş.....	69
8-	Birinci Bölüm	
	Sınıflı Toplum ve Sömürgecilik Tarihi	91
	I-İlkel Komünal Topluluk.....	92
	II-Köleci Toplum ve Sömürgecilik...	97
	III-Feodal Toplum ve Sömürgecilik...	101
	IV-Kapitalist Toplum,Sömürgecilik ve Ulusal Bağımsızlık.....	105
	1-İlkel Sermaye Birikimi Dönemi ve Sömürgecilik.....	106
	2-Serbest Rekabetçi Kapitalizm Dönemi ve Sömürgecilik.....	110
	3-Emperyalizm,Sömürgecilik ve Ulusal Bağımsızlık.....	114
	A-Büyük Ekim Devrimi ve Uluslararası Önemi.....	117
	B-İki Emperyalist Paylaşım Savaşı Arasında Dünya Durumu.....	122
	C-II.Emperyalist Savaştan Günümüze Kadar Dünya Durumu.....	125

İkinci Bölüm
Kürdistan Toplumu..... 144
I- Kürdistan'ın Sömürgeleşme Tarihi..... 145
A- Köleci Dönemde Medler..... 145
B- Feodal Dönemde Kürtler ve Kürdistan..... 148
1-Arap Egemenliği Dönemi..... 148
2-Yabancı Egemenliğin Zayıf Olduğu Dönem..... 150
a-Yüzyıllık Bağımsız Gelişme. 150
b-Kürdistan Üzerinde Türk Akınları ve Bunlara Karşı Mücadele..... 151
3-Türk ve İran Egemenliği Altında Kürdistan..... 155
a-Kürdistan'ın İkiye Bölünmesi ve Bunun Siyasi Sonuçları 155
b-XIX.yy.da Kürdistan Üzerinde Mücedele..... 158
C- Emperyalist Sistem İçinde Kürdistan..... 163
1-I.Emperyalist Paylaşım Savaşı ve Kürdistan'ın Yeniden Parçalanması..... 163
2-Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürdistan'ı Sömürgeleştirmesi 170
3-Güney Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi..... 176
4-Doğu Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi..... 181
II- Orta-Kuzey-Batı Kürdistan Toplumunun Özellikleri..... 184
1-Ekonomik Yapı..... 184
2-Sosyal Yapı..... 194
a- Sömürgeci Türk Burjuvazisinin Kürdistan'daki maketi 195
b- Feodal-Komprador Sınıfı... 196
c- Kent Küçük-Burjuvazisi.... 197
d- Köylülük..... 198

e-Proletarya..... 200
f-Aydınlar ve Gençlik..... 203
3-Eğitim ve Kültürel Yapı..... 207
4-Ulusal Yapı..... 211
5-Siyasal Yapı..... 217

IO- Üçüncü Bölüm
KÜRDİSTAN DEVRİMİ
1- Kürdistan Devriminin Dayandığı Tarihi Miras..... 227
2- Kürdistan Devriminin Objektif ve Subjektif Şartları..... 230
3- Kürdistan Devriminin Özellikleri,Hedefleri ve Görevleri... 234
4- Kürdistan Devriminin Yöntemi ve Taktiği..... 239
5- Kürdistan Devriminin Temel Gücü ve İttifakları..... 243
6- Kürdistan Devriminin Ortadoğu ve Dünya Devrimi İçindeki Yeri 251

PARTİYA KARKERÊN KURDİSTAN

PKK

(KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ)

Kuruluş Bildirisi

ÇAĞIMIZIN BAZI TEMEL ÖZELLİKLERİ

Proletarya Devrimleri Çağı,insanlık tarihinde yabancı egemenliğe,sınıf sömürüsüne ve doğaya karşı emeğin bitmez tükenmez mücadelesinin zaferlere ulaştığı,çöken sermayenin diktatörlüğüne karşı yükselen emeğin diktatörlüğünün,bir yandan ulusal kurtuluş hareketleriyle,diğer yandan demokratik halk hareketleriyle doğal olarak kurup geliştirdiği ittifakla,toplumsal yaşamın her alanında derinliğine ve genişliğine ileriye yönelik mevzilerin sürekli kazanıldığı ve güçlendiği,emperyalizmin çöküşe gittiği bir çağdır.

XIX.yüzyılın ortalarında sanayi devriminin başarıya ulaşmasiyla devrimler dönemini genelde tamamlayan burjuvazi,yüzyılın sonlarında kapitalizmin emperyalist aşamaya varmasiyla gerici bir sınıf haline geldi.Bu döneme kadar dünya gericiliğinin merkezi rolünü oynayan feodal kalıntıların temsilcisi monarşistler,yerlerini artık emperyalist metropollere bıraktılar.

XX.yüzyılın başlarında dünyada sömürgeleşmedik bir karış toprak bırakmayan emperyalist burjuvazi, kapitalizmin devrevi buhranlarını sürekli kıldı. Kapitalizmin eşitsiz ve dengesiz gelişmesi temelinde yeni bir emperyalist güç olarak yükselen Alman burjuvazisi geç katıldığı sömürge ve nüfuz alanları kapma mücadelesini gündeme getirince,dünya çapında bir emperyalist paylaşım savaşı kaçınılmaz oldu.

Savaş,sömürge ve nüfuz alanlarının paylaşılmasında emperyalistlerce yürütülen politik mücadelenin zorunlu bir sonucudur.Birinci emperyalist paylaşım savaşı aynı zamanda buhranlarını barış yolu ile başka alanlara aktaramayan,buhrandan çıkış yolunu büyük bir kısmı ile insanlığı boğazlamakta gören kapitalizmin iflasını,bunun karşısında sosyalist devrimin kaçınılmazlığını gösterir.

Savaş sırasında ve sonrasında güçsüzlüğü olanca açıklığıyla gözler önüne serilen kapitalizmin buhranları dahada yoğunlaştı.Bu durumun sonucu olarak, işçi sınıfı ve sömürge halklarının mücadelesinde meydana gelen kabarma,emperyalist sistemi en zayıf halkasından kopardı.Çarlık imparatorluğunun ezdiği uluslar ve sömürge halklar ile Rus işçi sınıfı arasında kurulan ittifak Ekim Devrimi ile yeni bir çağı başlattı.

Ekim Devrimi,bunalımsız,savaşsız olarak kendini yeniden üretemeyen kapitalizmin çöküş çağına girmesine ve insanlık tarihinde sınıfsız topluma gidişin ilk evresini başlatan Proletarya Devrimleri Çağının doğmasına yol açan,tarihi önemi sürekli ve evrensel olan bir olaydır.Ekim Devriminden günümüze kadar çağımızdaki gelişmeler belirli dönemlere göre şu özellikleri gösterir:

A-Birinci Dönem (1917-1945)

a) Emperyalist kamp içerisinde,savaş sonrasında başgösteren yaygın işçi sınıfı hareketleri ezildi. Emperyalist devletler,savaşta çöken ekonomileri-

ni onarıp nispi bir refah dönemi yaratabildiler. Çok kısa süren bu dönem 1929 da yerini dünya çapında ekonomik bir krize bıraktı.Kriz ile birlikte dünyada ilk defa Almanya ve İtalya'da kurulan faşist iktidarlar iyice pekişti.Japonya hızla militaristleşmeye ve ardında Çin'i istilaya koyuldu. Savaşın galip tarafı olan İngiliz ve Fransız emperyalistleri,sömürgeler üzerindeki denetimlerini sürdürmeye ve önden gelen emperyalist devletler olarak varlıklarını korumaya çalıştılar.ABD yeni bir emperyalist güç olarak dünya hegemonyası için hazırlıklarını sürdürdü.Savaştan yenik çıkan Almanya ve Japonya ile birlikteİtalya hızla militaristleşmeyi sürdürerek,ikinci bir emperyalist paylaşım savaşının tohumlarını ektiler.

Emperyalist kamp içindeki diğer bir önemli gelişme de klasik burjuva demokrasisinin inkar edilmesi,bir avuç oligarşinin egmenliğinin pekişmesi, Sosyal-demokrasi ve faşist ideolojinin politik bir güç olarak iktidara hızla tırmanmakta olmasıdır.

Her iki ideoloji ve siyasette özünde Proletarya Devrimleri Çağında çöküşe giden kapitalizmin ömrünü zorla sürdürmeye ve maskelemeye hizmet ettiklerinde anti-kominist ve karşı-devrimcidirler.Biri halk kitlelerini azgın terör ve katliamlarla susturmaya çalışırken,diğeri sahte barış ve denge politikalarıyla uyutmaya çalışır.

b) Ekim Devrimi ile siyasal diktatörlüğünü kuran Rus Proletaryası,Çarlık tarafından ezilen sömürge ve bağımlı ülke halklarıyla eşitlik ve özgürlük temelinde kurduğu ittifak sayesinde içte karşı devrimcileri,dışte emperyalist saldırıyı bozguna uğratarak sosyalist ekonominin inşasına yöneldi. sosyalist bir ülkede giderek emperyalizmin ajanlığına oynayan Trotskizmle mücadele kesin bir başarıya ulaştı.Stalin'in önderliğinde,ağır sanayi devrimi başarılıp,toprakta kulakların direnmesinin 1930 larda kırılmasıyla kooparatif üretim hakim kılındı.

SSCB'de sağlanan bu gelişmelerden iyice çılgına kapılan emperyalistler,başta Hitler faşisleri olmak üzere,Sovyetleri savaşla yok etmeyi gündemlerine getirdiler.

c)Savaştan sonra Ekim devriminin etkisiyle sömürge ve bağımlı ülkelerde ulusal kurtuluş mücadeleleri yoğunluk kazanmaya başladı.Daha önceleri burjuva devrimlerinin bir parçası olarak gelişen ulusal kurtuluş hareketleri,bu aşamada Proleter devriminin ayrılmaz bir parçası haline geldiler.Avrupa'da işçi sınıfı hareketlerinin ezilmesiyle devrimin odak noktası Ekim Devrimi vasıtasıyla doğuya,bağımlı ülke ve sömürgelere kaydı.Ulusal kurtuluş hareketleri içerisinde,emperyalizmle uzlaşan burjuva önderliğe karşı giderek gelişen Proletarya önderliği,halkların bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin teminatı ve başta gelen yöntemi oldu.SSCB'nin proleter eternasyonalizmi doğrultusunda sağladığı etkin yardımla beslenen ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalizmin

sömürge sistemini parçalamaya başladı.Bu doğrultuda gelişen Vietnam ve Çin Devrimleri dünya halkları için ilk örnekler oldular.

d) Rusya ve sömürge halklarının mücadelesinden önemli dersler çıkaran kominist ideoloji, örgütsel birliğini III.Enternasyonelin kuruluşunda buldu. Sömürge halkların mücadelesinde proletarya önderliğinin gelişmesi,Marxist-Leninist devrim teorisini daha da geliştirdi.Bolşevik Parti ve Proletarya diktatörlüğü kavaramları somutta gerçekleşip iyice beraklık kazandı.Kominist Hareket içinde en tehlikeli sapma olarak gelişen Trotskizm,ideolojik ve politik olarak mahkûm edildi.

B- İkinci Dönem (1945-1960)

Eperyalist devletlerin,bir yandan kendi aralarında oluşan yeni güç dengelerine göre sömürge ve nüfuz alanlarını yeniden paylaştırma,diğer yandan SSCB'ni yok etme politikalarının zorunlu bir sonucu olan ikinci emperyalist paylaşım savaşı,dünya halklarının büyük bir kısmını kan ve ateş içinde bırakarak,emperyalist sistemi,içine girdiği sürekli bunalımdan kurtaramadığı gibi SSCB'nin başını çektiği demokrasi cehpesinin zaferini de önleyemedi.30 milyon insanın ölümüne ve 50 milyon insanın sakat kalmasına yol açan savaş,kapitalizmin insanlık düşmanı karekterini bir kez daha sergiledi.

a- Savaştan güçlerinin büyük bir kısmını kayıbederek çıkan emperyalist kamp,bir yandan genişleyen

sosyalist ülkeler,diğer yandan yıkılmış kapitalist ekonomilerin denetiminden uzaklaşan sömürge ve yarı sömürge ülkelerde doruk noktasına varan ulusal kurtuluş hareketleri karşısında tam bir panik içine düştü, Çan çekişen ve çöküş süreci giderek hızlanan kapitalizmi kurtarmak ve ömrünü uzatmak,emperyalist devletlerin baş endişesi haline geldi

Bu döneme kadar kapitalizmin geliştirilmesinde ve dünyaya hakim kılınmasında baş rolü oynayan İngiliz ve Fransız emperyalizmi,her iki savaşta da ekonomilerinin tahrip olması ve sömürgelerinde yoğunlaşan ulusal kurtuluş hareketleri nedeni ile yerlerini ABD emperyalizmine terk ettiler.

Elverişli coğrafi koşullar ve her iki paylaşım savaşından kazançlı çıkması sayesinde en büyük emperyalist güç durumuna gelen ABD,dünya üzerinde hegemonyasına hizmet edecek yıpranmamış bir ekonomiye sahipti.

ABD emperyalizmi,dünya üzerinde hegomonyasını geliştirmek için kendine iki temel hedef seçti:Birincisi,Avrupa emperyalistlerinin denetiminden çıkan sömürge ve yarı sömürge ülkeleri kendidenetimi altına almak ve bu ülkelerde kendi ekonomisine hizmet edecek yeni tip bir sömürgeciliği geliştirmek; ikinciside,kendi önderliğinde birleştirdiği emperyalist sistemi sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketlerinin etkisine karşı ayakta tutmak ve karşı-devrim hareketleri ile tüm dünyaya egemen olmak.

ABD emperyalizmi,bu amaçlarına ulaşmak için müteffikleri ile birlikte askeri,politik,ekonomik ve kültürel alanda bir dizi doktirin,kurum ve uygulama geliştirdi.Savaştan hemen sonra Türkiye ve Yunanistan'ı Turuman doktirini ile kendisine bağlayan ABD emperyalizmi,Marshall planı ile de Avrupa'da sosyalizmin gelişmesini önlemek için tahrip olan kapitalist ekonomileri tekrar canlandırdı.

Emperyalist kampın ekonomik alanda oluşturduğu Uluslararası Para Fonu,Dünya Bankası,Kalkınmış Ülkeler Örgütü,vb. gibi kurumlar, temelde dünya ekonomisini başta ABD olmak üzere emperyalist devlerin ekonomik çıkarlarına göre biçimlendirmeyi amaç edindiler.

AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu),tek tek olduklarında güçsüz kalan Avrupa'lı kapitalist ülkelerin çıkarlarını uzlaştırmak ve dış sömürüde daha fazla hareket imkanı sağlayabilmek için kuruldu. Bu ekonomik örgütler yanında Avrupa'da NATO,Ortadoğu'da CENTO, Uzakdoğu'da SEATO, vb.gibi askeri ve politik alanda kurulan örgütler,sosyalist ve bağımsız ülkeler ile ulusal kurtuluş hareketlerine karşı ortak davranmayı amaç edindiler.

ABD emperyalizminin eski sömürge ve bağımlı ülkeler ile bağımsızlığını yeni kazanmış ülkelere uyguladığı politika yeni-sömürgecilik biçiminde somutlaştı.Bu politikanın özü,azami kâr kanunu ile çelişen sanayileri (başta gıda,tekstil ve montaj sanayileri olmak üzere) bu ülkelere taşırmak,böyle

ce sanayilerini kredi,teknoloji,patent hakkı,yedek parça ve hammaddeyle dıştan beslenmek zorundan bırakarak ekonomik bağımlılığı geliştirmektir. Ekonomik bağımlılık temelinde askeri,politik,kültürel bağımlılığın gerçekleştirilmesi ile yeni sömürgecilik süreci tamamlanır.

Emperyalist kampın kültürel alandaki temel politikası,emperyalizm olgusunun inkârına ve kurulu düzenin hiç değişmeyecek gibi idealize edilmesine dayanır.İnsanlığın geleceğine duyulan korku ve inançsızlıkla birlikte,geçmişin tüm olumlu taraflarını inkâr eden, sadece güncel yaşamı temel gaye edinen pragmatist bir ahlak anlayışı geliştirildi.En soysuz güdüler sanat adı altında yüceltildi. Bilimin tüm gerçeklerini hiçe sayan Metafizik felsefe akımları,yepyeni akımlar gibi lanse edildi. İnsanlığın sınıfsız topluma duyduğu özlem, çeşitli tarikatlar aracılığı ile saptırılmak istendi. Kozmopolitizm ve şövenizm,ulusal gerçeklerin örtbas edilmesinde ve abartılmasında alternatif akımlar olarak körüklendiler.

X.yüzyılın Charlemange İmparatorluğunun restore edilmesiyle nasılki kölecilik ayakta tutulamadıysa; yine I8I5-I830 yıllarında elele veren Avrupa feodal monarşilerinin restorasyon hareketi de nasılki feodalizmi çökmekten kurtaramadıysa; I945 ler sonrasında ABD emperyalizminin önderliğinde geliştirilen kapitalizmi restorasyon hareketide,çöküş sürecine giren kapitalizmi,I960 lardan itibaren en derin ve sürekli kriz dönemine girmekten kurtara-

madı.

b) Savaştan sonra sosyalizmin etkinliği daha da büyüdü.Doğu Avrupa'da Kızıl Ordunun yardımıyla faşist klikleri iktidardan düşüren Halk Cehpeleri, bir dizi ülkede Halk Cumhuriyetleri kurdu.SSCB'nin proleter enternasyonalizmi temelinde sağladığı destek ve yardımla bu ülkelerde sosyalist ekonominin inşasına geçildi.Uzakdoğu'da başarıya ulaşan Çin, Vietnam ve Kore Devrimleri sosyalist doğrultuda gelişmeye devam ettiler. SSCB'nin önderliğinde birleşen sosyalist ülkeler,işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleriyle sıkı bir dayanışma içinde, emperyalizme karşı her alanda üstünlüklerini kanıtladılar.Sosyalist toplumun tüm kazanımları, dünya halklarının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelelerini daha çok etkiler hale geldi.Emperyalizmin her türlü karşı-devrimci girişimlerine rağmen,1950 lerin sonlarına kadar, sosyalist sistem birlik içindeki gelişmesini kesintisiz sürdürdü.Bu durum, 1960 ların başında emperyalist sistemin tahrihindeki en derin,en sürekli,belki de nihayi bunalım dönemine girmesinde ve ulusal kurtuluş hareketlerinin klasik sömürgeciliği genelde tasfiye etmesiyle birlikte,yeni sömürgeciliğe darbe vurmaya başlamasında da belirleyici bir role sahiptir.

c) Savaş sırasında ve sonrasında emperyalist devletlerin zayıflayan denetimleri ve SSCB'nin aktif desteği sayesinde,sömürge ve bağımlı ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketleri çığ gibi büyüdü.

İngiliz ve Fransız emperyalisterinin gerilemesi sonucu sömürgelerinin büyük bir kısmı siyasi bağımsızlıklarını kazandılar. Emperyalist kampın kendini kolay kolay toparlayamaması ve sosyalist ülkelerin artan desteği sonucu doruk noktasına varan ulusal kurtuluş hareketleri,1960 lara doğru,emperyalizmin klasik sömürge sistemini hemen hemen tasfiye ettiler.Klasik sömürgeciliği yaşatan ülkeler emperyalizme bağımlı ve sömürgeci baskıyı en çok yoğunlaştıran geri ülkeler oldu.Emperyalist ülkeler yeni sömürgeciliğe yönelirken,bu geri ülkelerin sömürgelerini ellerinden alma yerine,kendi sömürgecilik politikalarını bu ülkelerede kabul ettirerek, onlarla uzlaşmayı çıkarlarına daha uygun buldular.

Proletarya devrimlerinin etkin bir parçası olarak gelişen ulusal kurtuluş devrimlerinde,proletarya önderliği giderek pekişirken,devrim içindeki burjuva unsurlar daha çok reformizme ve teslimiyete kaydılar.Marxist-Leninist kesintisiz devrim teorisi uyarınca devrimi bağımsızlık,demokrasi ve sosyalizme götürmek isteyen proletarya önderliği ile,azami hedefi siyasi bağımsızlık olan ve ekonomide eperyalizmden bağımsızlığı sağlamaya gücü olmayan burjuva önderlik arasındaki ayrılık,belirgin bir tarzda ortaya çıktı.

Emperyalizmin çıkarlarına en uygun sömürgecilik biçimi olarak yeni sömürgeciliği geliştirmesi, bağımsızlık sürecinde olan klasik sömürgelerle,bağımsızlığını yeni kazanmış ülkeler ve eski tipteki bağımlı ülkeler üzerinde önemli değişikliklere yol

açtı.Azamî kâr kanunu gereğince ve sermaye ihracına ek olarak bu ülkelere taşırılan sanayi temeli üzerinde,işbirlikçi bir sanayi burjuvazisi oluştu.

Emperyalizmin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde dayandığı feodal ve kompradorların önemini yitirmesinden ötürü,gelişen işbirlikçi sanayi burjuvazisi,emperyalizmin yeni dönemdeki sosyal dayanağı haline geldi.Göstermelik bir siyasi bağımsızlık maskesi altında emperyalizmle en sıkı bağları olan bu sınıf,ikinci plana düşürdüğü toprak sahipleri nin ve kompradorların en irileriyle, çoğunlukla ordunun önden gelen generallerinden oluşan büro krat burjuvazi arasında,kendi önderliğinde bir oligarşi oluşturur.Bu ülkelerde,askeri cuntalar , faşist ve "liberal" iktidarlar birbirlerine alternatif olarak geliştirilirler.

Emperyalizmin yeni sömürgecilik politikası sonucu oluşan ve en belirgin özelliği karşı-devrim olan bu yapı,hakim olduğu ülkelerde devrimin önüne dikilen en büyük handikaptır.Özellikle yeni sömürgeciliğe karşı mücadele kendini dayatınca burjuvazi emperyalizmin ajanlığına oynadığından,devrimin milli yanı yerine sosyal yanı ağır basar. Klasik sömürge ve bağımlı ülke statüsünü aşan ulusal kurtuluş hareketleri önündeki bu engelde ilk gedikleri yeni bir dönemin başlatıcı güçleri olarak Küba ve Vietnam devrimleri açmıştır.

d) KOMİNİST Hareketin örgütsel birliğini ifade eden III.Enternasyonal,savaş sırasında dağıtıldı.

Bunda, artık dünya devriminin tek bir örgüt tarafından yönlendirilmeyecek kadar karmaşık bir yapıya kavuşması,her ülkenın farklı sosyo-ekonomik şartları sonucu devrim strateji ve taktiklerinden meydana gelecek hızlı değişiklikleri ancak her ülkede bağımsız çalışabilecek bir partinin karşılayabileceği, devrim teorisinin tüm dünya halklarına yol gösterecek kadar zenginleşmesi ve kominist partilerin kendi çabalarıyla ayakta durabilecek kadar olgunlaşması gibi nedenler rol oynamıştır.

Proletarya önderliğinde sömürgesel devrimlerin başarılı pratiğini özümseyen Marxsist-Leninist kesintisiz devrim teorisi,daha da zenginleşti.Aralarında örgütsel bir birlik olmamasına rağmen her ülkenin kominist partisi,bu teoriyi kendi somut şartlarına başarılı bir şekilde uygulayarak dünya devrimine katkıda bulundular.

I957 ve I960'da kominist hareketin ortak belgelerinde yansıtılan gerçekler,ortaklaşa mahkûm edilen Titocu revizyonist klik dışında,hareketin ideolojik birliğinin esasta korunduğunu gösterir.

C- Üçüncü Dönem (I960-Sonrası)

Halen içinde yaşadığımız bu dönem : Kapitalizmin evrensel bunalımının daha da derinleşmesi,sosyalist ülkeler arasındaki birliğin parçalanması,yeni sömürgeciliğe karşı Küba ve Vietnam devrimleriyle başlayan ulusal kurtuluş hareketlerinin derinleşerek devam etmesi ve kominist hareket içinde revizyonizmin güçlenmesiyle karekterize edilir.

a) I960 lara doğru dünyanın üçte birinde sosyalist ekonomilerin inşasının sürdürülmesi ve ulusal kurtuluş hareketleriyle bağımsızlığa ulaşan bir çok ülkenin kendi pazarlarına hakim olmasının yarattığı pazar darlığının etkisi,kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının doğurduğu etki ile birleşince emperyalist sistem,almış olduğu tüm tetbirlere rağmen kapitalizmin tarihindeki en derin ve en sürekli bunalıma düşmekten kurtulamadı.Pazar yetersizliği, hammadde noksanlığı,enflasyon,dış tiçaret açıklarını ve dış borçlarını özellikle yeni sömürge ülkelerde hızla büyümesi,para sisteminin bozulması,ekonominin askerileştirilmesi, işsizlik,vb. bunalımı had safhaya ulaştırdı.Emperyalist devletlerin çıkarları doğrultusunda oluşturulan uluslararası ekonomik örgütlerin (IMF,Dünya Bankası,vs.) aldığı tüm istikrar tetbirleri,bu sorunların daha da derinleşmesinden başka bir sonuç vermedi.Emperyalist ülkelerle sömürülen ülkeler arasındaki uçurum sürekli büyüdü.Yeni sömürge ülke ekonomileri tam bir iflasla karşı karşıya kaldılar.

I945-I960'da yapılan tüm restorasyon hareketlerine rağmen,kapitalist ekonomilerde ortaya çıkan bu durumun üst yapıya yansıması daha az kötü sonuçlar doğur madı.Emperyalizmin askeri alanda güvendiği en güçlü örgüt NATO'nun işlemezliği özellikle Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginlik anlarında açıkça ortaya çıktı.CENTO tamamen dağıldı.SEATO adı var,kendi olmayan bir örgüt durumuna dönüştü.

ABD emperyalezminin bir çok ülkedeki askeri varlığı sökülüp atıldı.Her türlü bütünleştirme çabalarına rağmen ABD,Avrupa ve Japonya arasındaki çelişkiler bir çok noktalarda yoğunlaştı.Emperyalist ülkelerin siyasi hayatlarındaki istikrarsızlık, skandallar,hükümet değişiklikleri birbirini kovaladı.Kültürel alandaki yozluğa ahlâki alanda derin bir çöküş eşlik etti.

Emperyalizmin yeni sömürgecilik sistemide bu iflastan yakasını kurtaramadı.Uluslararası tekeller - le işbirlikçilerinin birlikte talan edilircesine soydukları bu ülkeleri denetimleri altında tutmak için aldıkları tüm tetbirler,işsizlik,enflasyon,döviz dar boğazı,dış borç gibi sorunları daha da vahimleştirmekten başka bir sonuç vermedi. Ekonomik hayatta tam bir soygun düzeni hakimdir.Bu durum karşısında hakim sınıf kliklerinin gerek kendi aralarındaki hesaplaşma için,gerek halkın patlama noktasına kadar varan mücadelesinin kırmak için, siyasi iktidar üzerinde sürekli bir değişme ve çekişme baş göstermektedir.Siyasi komplolar, sivil ve askeri faşist gurupların kitle katliamları,demogojiye dayanan propaganda iktidara gelmenin bir aracı olarak geliştirilir.Gerçek iktidar sahiple - rini örtbas etmede kulanılan parlemento cilasının gereksizliği,her gün daha da açığa çıkmaktadır. Kanlı veya kansız hükümet darbeleri,iktidarı ele geçirmenin normal araçları haline gelmişlerdir. Eğer başarabilirlerse dört başı mamur bir faşist

dikta kendileri ve uşağı oldukları emperyalizm için,en güvenilir bir iktidar biçimidir.

Emperyalizmin çöküşe gittiği çağımızın bu dönemi,burjuvazinin sınıf olarak gereksizliğini,insanlık tarihi önündeki en büyük engel olduğunu, bir an evvel tarihin çöp sepetine atılması gerektiğini her döneminkinden daha fazla ilan etmektedir.

b)Bu dönemde sosyalist ülkelerin durumu, niceliksel bir gelişmeye karşılık aralarındaki dayanışmanın zayıflanması,giderek düşmanlığa dönüşmesi ile karekterize edilir.Devrimci hareketlerin emperyalizme büyük darbeler vurduğu bu dönemde, bir kısım sosyalist ülkedeki yönetici kliklerin revizyonizme kaymaları,dünya devrimci hareketi için sağladıkları desteği işlemez hale getirirken bazı ülkelerde gericiliğe hizmet ederek olumsuz sonuçlara yol açtı.Ama revizyonist yönetici kliklerden kaynaklanan bu olumsuzluklara rağmen, bu ülkelerin emperyalizm karşısındaki konumları , bir bütün ve objektif olarak devrimden yanadır ve ulusal kurtuluş hareketlerinin başarıya ulaşmasında belirleyici dış etkendir.Sosyalist ülkelerin varlığı,emperyalizme karşı duran güçlü bir kuvvettir.Dünyanın üçte birinde geliştirilmeye çalışılan sosyalist toplum,dünya sosyalist devriminin temel güçlerindedir.

c) Bu dönemde sömürgesel devrimler derinleşe - rek devam etti.Gelişen proletarya ve ulusal kurtuluş devrimleri karşısında çöküş sürecindeki

kapitalizmi temsil eden ABD emperyalizminin,sömürgesel devrimlere karşı bir karşı-devrim hareketi olarak geliştirdiği yeni sömürgecilik sistemi parçalanmaya başlandı.Proletarya devrimlerinin bir parçası olarak gelişen ulusal kurtuluş hareketlerinin ilk iki döneminde reformizme kayan burjuva öğeler,bu dönemde daha çok emperyalizm yanlısı bir tutum içine girdiler.Dünya çapında sosyalizm güçleriyle kapitalizm güçleri arasında kızışan mücadele ortamında,tabanda yaygın bir bilinçlenme ve örgütlenme içinde bulunan işçi-köylü temel ittifakı karşısında,burjuvazinin emperyalizme tamamen teslim olmaktan başka çaresi yoktu.Burjuvazinin bu ulusal ihanetine karşılık proletaryanın yurtsever bir sınıf olarak önemi dahada arttı.

İlk iki dönemde,devrimler,daha çok burjuvazinin toplum üzerindeki denetiminin en çok zayıfladığı büyük savaşların sonunda geliştiği halde,bu dönemde,böyle savaşlar olmadanda gelişebildiler.Eskinin, büyük altüst oluş dönemlerinde devrim yapma anlayışı,bu dönemde yerini,sürekli olarak geliştirilen bilinçli ve örgütlü hareketlere bıraktı.Küba ve Vietnam devrimleri ile iyice ispatlandıki,en yoksul ve en küçük halklar bile,eğer savaşmaya karar vermişlerse,herhangi büyük bir savaşı beklemeden girişecekleri ulusal kurtuluş hareketleriyle devrimi zafere ulaştırabilirler.

Emperyalizmin klasik sömürgecilik sistemini genelde tasfiye eden,yeni sömürgecilik sisteminide

her tarafta hızla parçalayan ulusal kurtuluş hareketleri,dünya sosyalist devriminin temel güçlerinden olup,bu rolünü günümüzde de etkin bir şekilde sürdürmektedir.

d) 1960'lar sonrasının en olumsuz gelişmesi, uluslararası kominist hareketin ideolojik birliğinin parçalanması oldu.Bir kısım sosyalist ülke yönetici kliği ile daha çok emperyalist ülkelerin işçi sınıfı partilerini etkisi altına alan revizyonist akımlar,sadece kominist hareketin birliğini parçalamakla kalmayıp,sosyalist ülkelere karşı silahlı harekette geçecek kadar ciddi bir tehlike haline geldiler.Günümüzdeki bu revizyonist akımların maddi temeli : Emperyalist ülkelerde,sömürgelerden sağlanan aşırı kâr nedeniyle işçi sınıfı içinde oluşturulan aristokrat tabaka olurken, sosyalist ülkelerde,dışta emperyalizmin etkisi, içte bürokratizm ile eski toplumun kalıntılarıdır.Revizyonist yönetici klikler,dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanmasında sosyalist toplumun varlığını temel bir güç olarak ele almak yerine,emperyalizm ile barış içinde bir arada yaşayarak,dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanmasını beklemeden kominist toplumu inşa edeceklerini savunmaktadırlar.Ama bu anlayış ancak,revizyonist klikleri emperyalistlerin tehditlerine boyun eğip halkların sıcak devrim savaşlarından kaçmaya,dışta emperyalizmle işbirliğine,içte bürokratizme ve eski toplumun kalıntılarını beslemeye kadar götüre

bilir.Yine bu anlayış proleter enternasyonalizmine değil,ancak,her türlü burjuva kuyrukculuğuna ve sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerini en üst düzeye kadar gerginleştirmeye ve uyduluğa kadar götürebilir.Bu anlayışın peşinden giden kapitalist ülkelerdeki partilerin proletarya diktatörlüğünü red etmekten,en küçük devrimci eylemi "goşizm" olarak adlandırmaya varacak kadar soysuzlanmaları tesadüfü değildir.

Bu gerçekleri"halkın devleti","kapitalist olmayan yol","toplumsal ilerleme","iki süper devlet ", "üç dünya teorisi", vs. teraneleriyle örtbas etmek mümkün değildir.

Marxizm-Leninizmin çağ,devlet,devrim,parti,proletarya diktatörlüğü konusundaki görüşleri her dönemden daha da çok dünya halklarına eylem klâvuzu olmaya devam etmektedir.Günümüzde halkların devrim mücadelesi, revizyonist tezleri her günkü pratiği ile yerle bir ederken,Marxizm-Leninizmin evrensel gerçekliğinide bir o kadar doğrulamaktadır.Sosyalist ülkeler emperyalist ülkelerin işçi sınıfı hareketleri ve ezilen ülkelerin ulusal kurtuluş hareketleri her türlü revzyonist barajı aşarak aralarında en etkin dayanışmayı kuracaklar ve dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanması görevini sürdüreceklerdir.

ORTADOĞU'DA DURUM

Uzakdoğu ve Afrika'da bir çok önemli mevzisini kayıp eden emperyalizm,stratejik coğrafi konumu, başta Petrol olmak üzere zengin yeraltı kaynakları ve kendine bağlı olarak oluşan siyasal ve ekonomik düzen nedeniyle vazgeçilmez bir öneme sahip olan Ortadoğu üzerine tüm gücüyle yüklenmekte,ve dünyada devrimin en sıcak odaklarından birini oluşturan bölge halklarının ulusal kurtuluş mücadelelerini ezmeye çalışmaktadırlar.

Tüm dünya halklarının ilgisini üzerine çeken Ortadoğu'da bu günkü gelişmelerin kökeni,birinci dünya paylaşım savaşından sonra,emperyalizm ve işbirlikçilerinin kurdukları halkların bağımsızlık ve özgürlük talepleriyle çelişen siyasi ve ekonomik düzenlemelerinden kaynaklanır.

Avrupa'nın önde gelen kapitalist devletlerinin kendi aralarındaki denge hesaplarından ötürü ömrünü yüzyıl kadar daha zorla uzattıkları Osmanlı İmparatorluğu,savaşa kadar bölgenin en büyük askeri ve siyasi gücüydü.İmparatorluk üzerinde üç güç arasında-İngiliz,Fransız,Alman ve Çarlık emperyalizmi,bölgedeki imtiyazlı Türk,Fars ve Arap milliyetinden hakim sınıflar ve ezilen milliyetlerle azınlıkların hakim sınıfları arasında-büyük bir çekişme ve çatışma vardı.İmparatorluğa egemen olan Türk hakim sınıfları,imtiyazlarını korumak için bu ke -

simlerin hemen hepsi ile savaşım içindeydiler.İmparatorluk ordusu vasıtasıyla Balkanlar'dan Basra Körfezi'ne,Kafkasya'dan Yemen'e kadar geniş bir alan üzerinde,kendileri ve işbirlikçisi oldukları emperyalist devletlerin çıkarlarıiçin halkların bağmsızlık ve özgürlük mücadelelerini ezmek istiyorlardı. Zayıf bir ekonomik temeli olan ve feodal imparatorluğu sömürgeci ve emperyalist bir burjuva devletine dönüştürmek isteyen Türk burjuvazisi,Alman emperyalizminin işbirlikçisi olarak girdiği I.Dünya paylaşım savaşından yenik olarak çıkınca,bu imparatorluğun parçalanması kaçınılmaz hale geldi.İmparatorluk enkazı üzerinde yeni siyasi gelişmeler oldu.Türk ulusunun yoğun olarak üzerinde yaşadığı Anadolu'da gelişen yabancı işgali,savaştan yenik çıkan genç Türk burjuvazisinin ulusal kurtuluşçu direnişiyle karşılaştı.Kısa sürede gelişen direniş,bölge üzerinde siyasi ve askeri denetimlerini geliştirmekte olan İngiliz ve Fransızlar'la çatışma durumuna düştü.Doğal milliyet sınırlarına sahip olmayan Türk burjuvazisi, gücünün yettiği bölgeleri hakimiyeti altında tutmak istiyordu.Bu durumuyla geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesi,diğer halkların üzerine yöneldiği oranda ilhakçı ve sömürgeci bir karekter kazanıyordu.Bölgenin asıl sömürücü güçleri olarak beliren İngiliz ve Fransız emperyalistleriyle ilhakçı ve sömürgeci Türk burjuvazisi arasındaki bu çatışma, "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı" ile çelişen bir pay alma savaşıydı.

Türk burjuvazisi,1920'lerde geliştirdiği bu savaşta,"Misak-ı Milli" adı altında salt askeri gücüyle elde tuttuğu Doğu Trakya,Anadolu ve Kürdistan'ın büyük bir bölümü üzerinde,T.C. adı altında yeni bir devlet oluşturdu.Kürdistan açısından bu savaş,daha önceki ikili parçalanma yerine dörtlü parçalanmanın başlangıcıdır.

Savaş sırasında Türk yönetimine karşı bağımsızlık vaadi ile ayaklandırılan Araplar,Türkler yerine bu sefer İngiliz ve Fransızlarca parçalanarak sömürge rejimleri altına alındılar.Kürdistan'ın bir parçasınında içinde olduğu Irak,Ürdün, Arap yarım adası ve Mısır İngiliz egemenliğine; yine Kürdistan'ın bir parçasınında içinde olduğu Suriye ve Lübnan Fransız egemenliğine; İran İngiliz yanlısı Pehlevi sülalesinin egemenliği altına geçti.

İki paylaşım savaşı arasında oluşan yeni siyasi denge ortamınıda,Türkiye ve İran'da milli burjuvazinin önderliğinde kapitalizm geliştirmeye çalışılırken,genelde tüm bölge üzerinde,özelde Araplar arasında,emperyalizmin kontrolü altında bir komprador burjuvazinin gelişmesine öncelik tanındı. Bu süreç,sosyal yapıya halâ egemen olan feodallerin emperyalizm ile işbirliği sonucu kompradorlaşması sürecidir.

Bu süreçte,azınlık milliyetler giderek eriyip yok olurken,dört parçaya bölünerek üzerinde ağır milli baskı biçimleri uygulanan Kürtler'in durumu daha da kötüleşti.İngiliz ve Fransızların himayesi

altında Araplar imtiyazlı milliyet,Kürtler,hem Arap hakim sınıfları hemde sömürgeci İngiliz ve Fransız yönetiminin çifte baskısını yaşadılar.Türkiye ve İran'da siyasi,askeri,kültürel ve ekonomik alanda hakimiyetlerini sürekli geliştiren Türkler ve Farslar'ın baskısı altında Kürtler için en ufak bir gelişme olanağı yoktu.Kürt aşiret reisi ve toprak beylerinden oluşan bir uşak tabakada tüm bu yabancı güçlerin hakimiyetini Kürdistan'da meşrulaştırmayı varlık nedenleri haline getirdiler. Kürt halkı,bu katmerli baskı ve yok etme çemberi arasında ancak fiziki varlığını sürdürebildi.

II.Emperyalist paylaşım savaşından sonra dünya çapında gerileyen İngiliz ve Fransız emperyalist - lerinin Ortadoğu'da ki egemenliğide sarsılmaya başladı.Savaş sonrasının elverişli şartlarında,adeta Türk deneyini tekrarlayan Arap reformist milliyetçi hareketleri,İngiliz ve Fransız yönetimini devirerek yerine kendi siyasi denetimlerini geçirdiler.

İngiliz ve Fransız emperyalizminin gerilemesine karşılık ABD emperyalizmi sürekli bir yükselme gösterdi.Siyasi durum bu sefer ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda oluşmaya başladı.Daha I. Paylaşım savaşı sırasında İngiliz yönetiminin kanadı altında Filistin'de geliştirilen siyonist hareket, II. Paylaşım savaşından sonra "İsrayil Devliti"biçiminde şekillendi.Türkiye ve İran'da milli kapitalizmi geliştirme siyasetinin iflas etmesiyle birlikte bütün bölgede yeni bir sömürgeci-

lik dönemi açıldı.ABD emperyalizminin kanadı altında oluşturulan bu yeni sömürgecilik,Kemalist ve Siyonist iktidarlarla Arap ve Fars monarşilerine dayanılarak geliştirildi.CENTO, bu yeni sömürgeciliğin bölge çapındaki askeri ve siyasi paktı oldu.Yeni sömürgecilik temelinde her türlü ortaçağ kalıntılarıyla birlikte geliştirilen kapitalizm,üst yapıda dinci ve faşist ideolojilerinde maddi temeli oldu. I960'lara doğru dünya çapında ulusal kurtuluş hareketleri doruk noktasına varırken,Ortadoğu'da emperyalizmin yeni sömürgecilik sistemide zirveye ulaşıyordu.Her zirveye ulaşma başaşağıya gitmenin temeli olduğundan, bu yıllar aynı zaman da ABD emperyalizminin zincirlerinin kırılmaya başladığı yıllardır. Türkiye'de 27 Mayis I960 hareketi,İran'da I960 ayaklanmaları, Irak'ta I958 devrimi,Mısır'da Nasır hareketi bu durumun açık göstergeleridir.ABD emperyalizmi,toprak ağaları ve komprador burjuvaziye dayalı egemenliğinin bu şekilde parçalanması karşısında açık faşist rejimlere yönelmeye başladı.Siyonizm, Kemalizm ve çeşitli dinci akımları besleyerek Marxist-Leninist ideolojinin gelişmesini köstekleyerken,CIA,SAVAK,MOSAD ve MİT gibi çeşitli işkence örgütleri el ele vererek devrimciler üzerinde amansız baskı uyguladılar.

Tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen,bölge halkları bir bütün olarak yeni bir ulusal ve sosyal kurtuluş hareketi içine girdiler,I960 ların son-

larına doğru bir çığ gibi yükselen bu hareketler, ideolojik yönden giderek daha yoğun bir şekilde Marxizm-Leninizme yönelirken,sosyal yöndende daha çok işçi-köylü temel ittifakına dayanmaya başladılar.Dinci akımlarla reformist milliyetçi akımların iflasını beraberinde getiren bu hareketler,Türkiye ,Filistin,Dofar gibi ülkelerde ileri boyutlara vardılar.Arap,İsrail,İran ve Türkiye gericiliğinin CIA'nın kontrolü altında elele vererek boğmaya çalıştıkları bu hareketler,1970'ler de dahada güçlenerek bölge halklarının bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerinde yerlerini korudular.

Günümüzde emperyalizmin Ortadoğu üzerindeki denetimi en sarsıntılı günlerini yaşamaktadır. Tüm faşist uygulamalara karşın ABD'nin en güvendiği kalelerinden biri olan İran monarşisi devrildi.Ezmeye çalıştığı Filistin Kurtuluş hareketi sap sağlam ayakta ve gelişmesini sürdürmektedir.CENTO'nun etkisini kayıp etmesi üzerine geliştirilmeye çalışılan İslam Konferansı,Camp David antlaşması gibi girişimler bozgunla sonuçlanmaktadır. Ortadoğu'da ki işbirlikçi iktidarlar sürekli korku içinde yaşamaktadırlar.Ekonomik,siyasi ve ideolojik alanlarda kendini yenileyemeyen ,ancak sürekli restorasyonlarla ayakta durmaya calışan emperyalizm ve işbirlikçileri için çıkış yolu kalmamış gibidir.

Dünyada ve bölgede tüm bu olumlu gelişmelere karşılık,ülkemiz Kürdistan dört parçalı bir sömürge durumunu hala korumakta; tarihinde halkının en amansız baskı ve sömürüye maruz kaldığı bir dönemi

yaşamaktadır.Dünya genelinde klasik sömürgeciliğin tasfiye edildiği,yeni sömürgeciliğinde parçalanmaya başladığı günümüzde,halâ dört başı mamur bir sömürge statüsü içinde yaşamamızın nedenlerini kavramak için,dünya ve bölge şartlarının yukarda yapılan genel tahlili yanında,ülkemiz ve halkımızın tarihi ve somut yaşam koşullarınıda biraz daha yakından görmek gerekir.

KÜRDİSTAN'IN TARİHİ VE TOPLUMSAL ÖZELLİKLERİ

Uygarlık tarihine girişle birlikte, Kürdistan ve toplumunun temelini teşkil eden Kürt halkı,sürekli olarak yabancı güçlerin işgaline uğradı. ilk çağın en güçlü köleci imparatorlukları olan Asur,Pers,Yunan-Makedonya ve Roma imparatorlukları işgalci bir güç olarak yerleştikleri ülkemizi, tam bir savaş alanına çevirdiler.Bir işgal üssü olarak kullandıkları kentler,halkımızın yerleşik bir yaşantıya geçip uygarlık yolunda gelişmesinin önüne bir engel olarak dikildiler.Kürtler,köleleşmek yerine aşiret toplulukları halinde özgür yaşamayı terciettiler.Ama bu tip yaşantı ekonomik, sosyal,siyasal ve kültürel gelişmeyi durduran olumsuz bir etki yarattı.Tüm köleci toplum boyunca yabancılaşmış kent hayatıyla,kırların alıklaştırıcı etkisi altında kalan sosyal yaşantı çok ilkel kaldı.Siyasal ve ekonomik gücü elinden tutan yabancıların işgali,halkımızın bu dönemdeki geriliğinin temel nedenidir.

Feodal dönemde de ülkemiz ve halkımız üzerinde yabancı işgal hiç eksik olmadı.Kölecilikten birer feodal imparatorluk haline gelen Bizans İmparatorluğuyla İran Sasani İmparatorluğu, VII. yüzyılın ortalarına kadar Kürdistan'ı bir savaş ortamına çevirdiler.Dicle veFırat bu devletler arasında sürekli el değiştiren bir egemenlik hattı haline

geldi. İslamlığın doğuşuyla birlikte güçlü bir imparatorluk halinde örgütlenen Araplar,Ortaçağın en büyük yayılmacı gücü olarak, Kürt halkı üstünde de feodalizme dayanan bir sömürgeci rejim kurdular.X. yüzyıla kadar süren bu rejim altında halkımız her yönden bir gerileme içine düşürüldü.Arap sultanlarına bağlı olarak oluşturulan Kürt ve Arap feodal emirlikleri, Kürt aşiretlerini zorla toprağa bağlıyarak serfleştirmek istediler.Halkımız bu serfleştirme hareketine büyük bir direnmeyle karşılık vererek, bağımsız ve özgür aşiret yaşantısını önemli oranda korudu.Buna rağmen İslamlaşan ve Araplaşan hain Kürt aşiret reisleri ve toprak beyleri işgalci güçlerin işbirlikçileri olarak Kürt toplumunun bünyesinde en büyük yarayı açtılar; Arap ve Fars dili ve kültürünün taşıyıcılığını yaparak halkımızın milli gelişmesi önünde en büyük iç engeli oluşturdular. Her türlü uşaklık ve inkârcı düşünceyi İslam ümmetçiliği anlayışı içinde aşılayıp milli değerleri hor gören bu hain guruh, bağımsız bir ideoloji ve siyaset oluşturmadığı gibi, bu yöndeki çabaların ezilmesinde de yabancı - lardan yana tavır aldılar.

X.yüzyılın ortalarından itibaren,Arap egemenliğinin zayıflanması,Bizans İmparatorluğunun gerileme sürecine girmesi ve henüz gelişmekte olan Türk akınlarının Kürdistan üzerinde ciddi bir etki yaratmaması nedeniyle,Kürt toplumunun kendi iç dina-

mikleriyle gelişme olanakları belirdi. Türk ve Moğol istilalariyla zaman zaman kesilen bu gelişme,XVI. yüzyıla kadar devam etti. Bu dönemde Kürdistan'da kurulan yabancı beylikler, daha çok mahalli nitelikte olup,kültürel ve sosyal yönde geri olduklarından,Kürt dili ve kültürünün gelişmesi önünde ciddi bir engel teşkil etmediler.Kürt beylikleri siyasal ve toplumsal alanda en çok bu dönemde gelişme gösterdiler. Eyyûbî ve Mervanî hanedanlıkları sırasında bu gelişme en üst düzeye vardı.

XVI.yüzyıldan itibaren Kürdistan üzerinde hakimiyet kurmak için,yabancı feodal güçler arasındaki çatışmalar tekrar hızlandı.Bu çatışmaların temelinde, Kürdistan'ın stratejik coğrafi konumu, elverişli ticaret yolları ve verimli toprakları yatar. Güneyde Mısır Memlûk,doğudan İran Safevi ve batıdan Osmanlı İmparatorluğunun yayılmasiyla karşı karşıya gelen ve bu dönemde halâ güçlü olan Kürt beylikleri,bu çatışma ortamında genel - likle Osmanlardan yana tavır aldılar.Bunda Osmanlıların Kürt beyliklerine geniş bir otonomi tanımaları ve topraklarını hanedan mülkiyeti olarak bırakmaları önemli rol oynadı.Kendi aralarında sürekli çatışma içinde olan ve bir birlerine üstünlük kuramayan beyliklerin merkezi Osmanlı otoritesi altında varlıklarını sürdürmeyi çıkarlarına daha uygun bulmaları,Kürdistan tarihi açısından çok olumsuz sonuçlara yol açmıştır.

Bu çağda,işbirlikçi bir siyaset yerine bağımsızlık doğrultusunda bir siyasete yönelinseydi,Kürdistan tarihinin akışı apayrı olacaktı.Bağmsız merkezi feodal bir devlet oluşturulsaydı,feodalizmden kapitalizme doğru uluslaşmada ve ilerlemede temel bir kaldıraç rolünü oynayacaktı.Avrupa'da bu dönemde milliyet sınırları üzerinde kurulan krallıklar,daha sonraki burjuva-demokratik hareketler için ana çerçeveyi oluşturdular.Devlet aracına sahip olan milliyetler çoğunlukla bağımsız ulus haline gelirken,böyle bir araca sahip olamayan milliyetler ise genellikle sömürgeleştirildiler.

Mısır Memlûk Devletini ortadan kaldıran Osmanlılar,Ortadoğu'da tek rakip olark İran Şahlarıyla karşı karşıya kaldılar.Sürekli çatışmalar sonucu I639'da kalıcı olmak amacıyla Kasr-i Şirin antlaşması imzalandı.Bu antlaşma ile iki yabancı güç Kürdistan'ı aralarında resmen paylaşmış oldular . Bundan sonra ki tarihi sürekli gelişen merkezi otoriteye karşılık yerel beylerin otoritelerinin giderek zayıflanmasıdır.Her iki gücün otoritesinden çıkmak amacıyla zaman zaman gelişen ayaklanmalar ortaklaşa ezildi.İki merkezi feodal güç sık sık kendi aralarında giriştikleri savaşlarda Kürdistan'ı bir tampon bölge olarak kulandılar. Buna beylerin kendi aralarındaki çatışmalarıda eklenince,Kürt halkı üçyüz yılı aşkın bir süre gelişme imkanına sahip olamadı.Can varlığını korumak için ya dağlara çekilmek,yada bir beyin

emrinde serf olarak yaşamak zorunda kaldı.Kentleri egemenlikleri altında tutan merkezi feodal gücün temsilcileri,Kürt halkının kendine has bir uygarlık yaratmasına olanak tanımadılar.Kırsal yaşantının uyuşturucu etkisi altında sosyal yönden gelişmek mümkün olmadı. XVI. yüzyılda Kürtçe Mem û Zin gibi bir milli destan yazılmasına karşılık, bu elverişsiz şartlar yüzünden daha sonraları Kürt dili ve kültürü pek gelişme gösteremedi. Sosyal yaşantıdaki aşiretçi-feodal yapı,yine bu nedenlerle daha da kemikleşti.Aleyte gelişen yabancı merkezi feodal otorite yüzünden,Kürt milliyetinin kendine has siyasi gelişmesi dumura uğratıldı. Bunun yerine, feodallerin uşaklık ve milli inkârcı - lık aşılayan teslimiyetçi ve işbirlikçi politikaları toplumu zehirlemeye devam etti.İslam Ümmet anlayışı, milli bilincin gelişmesini sürekli engelledi.Mezhepçiliğin siyasal çatışmalarda kulanılmasının olumsuz etkisi, günümüze kadar devam ederek,halkımızı birbirine düşman iki kesim haline getirdi.

XVIII. ve XIX. yüzyıllarda batıdaki sömürü kaynaklarını kaybeden Osmanlı Türk İmparatorluğu Doğudaki halklar üzerinde baskı ve sömürüyü daha da yoğunlaştırarak,batılı kapitalist devletler karşısında tutunmak için mecburi askerlik ve vergi sistemi getirdi.Kürdistan üzerinde de yoğunlaştırılan bu baskı ve sömürüye karşı XIX.yüzyıl boyunca sürekli isyanlar patlak verdi.Merkezi bir ön-

derlikte yoksunluk,beylerin kendi aralarında anlaşamamaları,batılı kapitalist devletlerin Osmanlı - lardan yana çıkmaları nedeniyle bu hareketler ezildi. Askerlik ve vergilendirmeye karşı tepki olarak doğan bu isyanların feodal beylerin önderliğinde gelişmesine karşılık,ilerici rolleri büyüktür.Yükselen kapitalizm çağının en büyük ve gerici feodal imparatorluklarından birisi olan Osmanlı imparatorluğundan kurtulmayı nihai amaç olarak benimseyen XIX. yüzyıl ayaklanmaları başarıya ulaşmış olsalardı,Kürdistan tarihi yüzelli yıla yakın bir süre durgun bir yapıya hapsedilmeyecekti.İsyanların ezilmesiyle, askerlik ve vergilendirmenin kurumlaşması temelinde feodal sömürgecilik daha da geliştirildi. İlerici kapitalizmin etikilerine kapalı tutulan ve böle bir sömürgecilikle sürekli yoksullaştırılan Kürdistan,tam bir feodal durgunluk içine bırakıldı.

XIX. yüzyılın ikinci yarısında,yarı-sömürgeleşme sürecine giren Osmanlı imparatorluğu üzerinde, Batılı sömürgeci devletlerin nüfuz kurma mücade - lesi şiddetlendi.Yeni doğmakta olan Türk burjuva - zisi,imparatorluğu,feodal-sömürgeci bir yapıdan kapitalizme dayalı sömürgeci ve emperyalist dev - let haline getirmek istiyordu; ama,ekonomik yönden güçsüz oluşu bu isteğini kursağında bıraktı.Ezilen milliyetler ve azınlıklar bağımsızlık ve özgürlük istiyorlardı. İngiliz,Fransız ve Ruslar'ın kendi çıkar hesapları yüzünden ömrü uzatılan imparatorlu-

ğun, parçalanması kaçınılmazdı. İmparatorluğa bağlı bir ülke olması açısından, bu parçalanma Kürdistan'ın kaderini de yakından belirledi.

Birinci dünya paylaşım savaşından sonra,Kürdistan üzerindeki mücadeleler tekrar şiddetlendi. Türk burjuvazisi,imparatorluğun "meşru" mirasçısı olarak ve kendisine siyasi hedef olarak belirlediği "Misak-ı Milli" gereğince,Kürdistan'ı sınırlarına katmak amacındaydı.İngilizler,zengin Musul petrolleri nedeniyle, Güney Kürdistan'ı bırakmak istemiyordu.Fransa da daha 1921'de Türklerle yaptığı antlaşmayla Güney Kürdistan'ın bir kısmına konmuştu.İran'da yeni bir hanedanlık kuran Rıza Şah,Doğu Kürdistan üzerindeki egemenliğini sürdürmek kararındaydı.Bu parçalanma faaliyetlerine karşılık,Sevr Antlaşması gereğince kurulması gereken otonom bir Kürdistan plânı kağıt üzerinde kaldı.Otonomi talep eden Koçgiri ve Mahmut Berzenci haraketlerinin ezilmesiyle Kürdistan'ın dörde parçalanarak ayrı ayrı sömürge statüsüne alınması gerçekleşti.

İki emperyalist paylaşım savaşı arasında,sömürgeci güçlerin artan baskı ve sömürüsü de eklenince Kürt halkı,bu statüye karşı bir isyan dönemi daha başlattı.Palu-Genç-Hani,Ağrı,Dersim gibi isyanlar böyle bir dönemin ürünleridir.Gerici bir önderlik, ulusal birliğin sağlanamayışı ve sömürgeci devletlerin elele vermeleri nedeniyle bu isyanlarda kanlı bir şekilde ezildi.

Dünya çapında Ekim Proleter Devriminin açtığı temel üzerinde ulusal kurtuluş hareketlerinin sürekli gelişmelerine karşılık,Kürdistan üzerinde uygulanan baskı ve tecrit politikası, Kürt Halkını feodal bir durgunluk içinde tutarak, dünya devrimci hareketleriyle bütünleşmesini engelledi.

II. dünya paylaşım savaşından sonra,Irak ve Suriye'de yönetimi ele geçiren Arap burjuvazisi, Kürdistan üzerinde İngiliz ve Fransız yönetiminden daha gerici bir rol oynadı.Doğu Kürdistan'da Kızıl Ordunun yardımıyla kurulan Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin Şahlık yönetimince ezilmesiyle Kürdistan'ın dört parçalı sömürge statüsü giderek daha da gericileşen bir biçim altında devam etti.

Savaştan sonra ABD emperyalizminin Ortadoğu üzerinde gelişen nüfuzu bu sömürgeci devletleri kolayca etkiledi.Yeni sömürgecilik yöntemleriyle kendisine bağladığı bu ülkeleri,bölgedeki halkların bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine karşı kullanmak amacıyla,CENTO adı altında bir araya getirdi. Geri bir ekonomiye sahip olan sömürgeci devletler, Kürdistan'ı yoğun bir tarzda ekonomik sömürgeciliğe açmak için,uluslararası tekellerle sıkı bir işbirliğine giriştiler.Kompradorlaşma sürecindeki Kürt feodallerinin emperyalizm ve sömürgeciler arasında kurulan bu işbirliğine katılmasıyla,Kürdistan üzerinde emperyalizm,sömürgecilik ve feodal-komprador üçlüsüne dayalı düzenin kuruluş süreci tamamlandı.

1960'lardan itibaren Orta-Kuzey Batı Kürdistan'da ekonomik sömürgeciliğin geliştirilmesi hızlandırıldı.1950'lerde ABD emperyalizminin yeni sömürgesi durumuna düşen Türkiye'de kapitalizmin hızlanması,belli bir geçikmeyle Kürdistan'da da Türk devlet tekelleri etrafında kapitalizmin gelişmesine yol açtı.Sanayisine aramalı temin etmek için daha çok petrol,maden ve akarsular üzerinde geliştirilen bu kapitalizm,giderek tarım,tiçaret,hayvancılık alanlarınada el uzatmakta ve bunları da tekeline geçirmektedir.Karayolları ağının geliştirilmesi tiçareti hızlandırdı.Toprağa makinenin girmesi ile feodal sömürü tarzı kapitalist sömürü tarzı ile birleşti.Bunun sonucu olarak işgücünün topraktan kopuşuyla ucuz bir emek pazarı oluştu.sömürgeci idari merkezler etrafında düzensiz bir kentleşme hareketi gelişti.Köylülük içinde mülksüzleşme ve yoksullaşma ileri boyutlara vardı.Tüm bu gelişmeler sonucunda Kürdistan'da geniş bir kapitalist pazar oluştu.Dışta uluslararası tekellerle ve içte de feodal-komprador kesimle işbirliği halinde olan Türk kapitalizmi,bu pazarın gerçek hakimidir.Devlet tekelleri vasıtasıyla sınaî,ticari ve malî alanı kontrol eden Türk burjuvazisi,Kürt feodal-komprador kesimi dilediği gibi kendisine bağlıyarak yön vermekte; kendisinin ulaşamadığı sınırlı bir ticari alanla topraktaki kapitalistleşmeyi bu kesime bırakmasına karşılık, sermayelerini sürekli kendi yatırım alanlarına çekerek büyümelerini önlemektedir.Kompradorlaşma dışındaki çok sınırlı bir ser-

maye ancak inşaat ve iç tiçaret gibi alanlarda faaliyet gösterebilmektedir.

Türk devlet kapitalizminin damgasını taşıyan Kürdistan'daki bu kapitalistleşme,sosyal,kültürel, siyasal alanda önemli değişikliklere yol açtı.Kürdistan toplumunda yeni sınıf ve tabakalar bu ekonomik temel üzerinde meydana geldi.Daha çok feodal sınıfın dönüşmesi ile kentlerde komprador ve küçük -burjuva sınıflar gelişti.Toprakta zengin ve orta büyüklükte toprak kapitalistleri ortaya çıktı. Öte yandan,kırlarda geniş bir yarı-proleter sınıfla kentlerde yoğunlaşan proleter bir sınıf doğdu.Geniş bir gençlik-aydın kesimide bu dönemin ürünüdür. Türk kapitalizminin hakimiyeti altında ve aşiretçi -feodal özelliklerin ağır bastığı bir otamda ortaya çıkan bu moderen sosyal yapı,üzerinde inşa edilecek yeni ideolojik ve politik yapılara temel teşkil etmesi açısından büyük önem taşır.

Özellikle proletarya ve aydın-gençliğin modern iki güç olarak doğuşu,Kürdistan tarihini temelden değiştirecek tarihi önemde bir olaydır.Şimdiye kadarki sınıflar daha çok yabancı güçlerle çıkar ilişkilerine girdikleri halde,proletaryanın bu güçlerle ilişkiye girmekte hiç bir çıkarı yoktur.Tersine,ülke kaynaklarını tekeline geçirmekle,üretim araçlarını kendisi ve işbirlikçilerinin sermayesi haline getirmekle,sanayileşmeyi daha çok hakim ulus topraklarında geliştirmekle Türk sömürgeciliği, Kürdistan proletaryasının gelişmesi önünde en büyük engeldir.Ulus sorunu halledilmemiş proletarya,

üstyapıda sürekli ayakta tutulan aşiretçilik ve mezhepcilik gibi Ortaçağ kalıntılarının da etkisiyle , kendisi için bir sınıf olamamakta;emek-gücünü sürekli baskı altında satmakta;en ufak bir eğitim ve sağlık koşullarından yoksun bulunmaktadır. Hakim ulus burjuvazisi en zor ve en tortu işlerini kendisine gördürmekte;dağınık ve sürekli göç içinde tutarak örgütlenmesini zorlaştırmaktadır.Bütün bu etkenler,proletaryanın,neden ulusal baskının,aşiretçilik,mezhepçilik gibi Ortaçağ kalıntılarıyla her türlü yoz burjuva değerlerinin en amansız düşmanı olduğunu iyice açıklamaktadır.Ulusal ve toplumsal kurtuluş,proletaryanın sınıf kişiliğinde en büyük güvencesine kavuşur.

Modern aydın-gençlik tabakası da,sömürgecilik ve sömürgeciliğin zorla ayakta tuttuğu feodalizmle yüklü toplumsal yapı yüzünden gelişme olanaklarının çok sınırlı olduğunu en yakından görebilen bir kesimdir. Çağdaş toplumların hızlı gelişmesi karşısın-da halâ Ortaçağ karanlığında geçen toplumsal bir yaşantıya isyan etmekte; ve değişiklik için bir devrimin zorunlu olduğunu herkesten önce kavramaktadır. Ulusal ve toplumsal koşullar üzerinde sürekli düşünceler üretmekte,çağa ulaşmak için gereken yol, yöntem sorunlarını tartışmaktadır.Dünya halklarını başarıya ulaştıran ideolojik ve politik akımları incelemekte,bunlardan en kurtuluşçusunu kendi toplumsal yapısına uygulamak için mücadele etmek gerektiğini her gün daha iyi anlamaktadır.

Proletarya ve aydın-gençlik gibi iki modern güce kavuşan Kürdistan halkı,tarihinin bir dönüm noktasına geldiğini kavramakta,yenilgi ve ihanetlerle dolu geçmişin geride kaldığını, Proletarya Devrimleri ve Ulusal Kurtuluş Hareketleri Çağında zaferle dolu bir geleceğin çok yakında olduğunu görmekte;ve buna göre tarihinin zaferlerle dolu olacak en büyük kavga dönemine her zamankinde daha yoğun bir şekilde hazırlanmaktadır.

Toplumun sosyo-ekonomik yapısındaki bu gelişmelerin en önemli sonucu aşiretçi-feodal ilişkilerin hızla çözülmekte olmasıdır.Kapalı feodal bir ekonomik temelin üstyapısını yüzyıllarca kendi hakimiyetleri altında tutan aşiret reisleri,feodaller ve din adamları,bu yeni ekonomik ve sosyal temel üzerinde hakimiyetlerini sürdüremez oldular.Eskiden aşiretçi-feodal ilişkilerle diledikleri gibi kontrol ettikleri halk yığınları,tarihilerinde ilk defa denetimlerinden çıkmaya başladı.Milli inkarcılık,teslimiyetçilik,ümmetçilik gibi gerici değer yargılarını yeni toplumsal yapıya kolay kolay aşılayamaz oldular.Halk yığınlarından bu şekilde kopuş,onları işbirlikçi bir yapıdan ,tamamen ajanlaşmış bir yapı içine itti.Kişisel ve sınıfsal çıkarları gereği en büyük ulusal ihanetçi tutum içine girmekten çekinmediler.Sömürgeciliğin kuklaları olarak, efendilerinin bir dediğini iki etmemektedirler.Sömürgeciliğe en son hizmetleri,hakim ulus burjuvazisinin parti çelişmelerini aynen Kürdistan'a taşırmak oldu.Sömürgeciliğe ajanlık yetmiyormuş

gibi bu sahte parti çekişmelerini bir kan davasına dönüştürerek,ihanetlerini en son sınırına vardırdılar.Sömürgeciliğin dil ve kültür alanında yayılmasına da yine aşiret reisleri,feodaller ve din adamları önderlik etti.Daha önceleri Arap dili ve kültürünün taşıyıcıları olan bu kesim,bu sefer Türk dili ve kültürünü kendi ana dili ve kültürü gibi benimsemekte en ufak bir tereddüt göstermedi. Kültür sömürgeciliğini aynen özümseyerek hakim ulusla bütünleşmeyi,kendileri açısından varılması gereken bir hedef olarak alan bu kesim,toplum önünde yozluğun,ulusal ihanetin,ajanlaşmış yapının simgesi haline geldi.

Kürdistan toplumunun alt ve üst yapısındaki bu modern objektif gelişmelere,sübjektif plandaki gelişmeler eşlik etti.Eski toplumsal yapının sosyal kategorileri çıkarlarını sürdürebilmek için yeni ideolojik ve politik kamplaşmalara yönelirken, ortaya çıkan yeni sosyal kategoriler kendilerine en uygun ideolojik ve politik akımlara karşı yoğun bir arayış içine girdiler.Eski ideolojik ve politik yapıları temsil eden düşünce,kadro ve örgütlenme biçimleri hızla aşılarak ortaya çeşitli yeni düşünce,gurup ve örgütlenme biçimleri çıktı. Maddi plandaki alt üst oluş,ideolojik ve politik yapının da altüst olmasına yol açtı.Bu bulanık ortam içinde,belli bir süre kimin hangi düşünce ve örgütlenme biçimini temsil ettiği kesinlik kazanamadı.Ama yeni ideolojiler ve politik akımlar yavaş yavaş sınıf temellerine oturmaya başlayınca,herkesin kim-

liği netlik kazanmaya,ideoloji ve politik coşkunluk anı yerini katı sınıf gerçeklerine bırakmaya başladı.Bu süreçte,hangi düşünce ve politik akım, geleceği olan sınıfı temsil ederse,o güçlenir ve diğerlerini geride bırakır.

Artık devrim sürecine girilmiştir.Sonucu,devrimin her aşamasında kendini yenileyen,somut şartların zorunlu kıldığı stratejik ve taktik değişiklikleri anında yapan,buna uygun örgütlenme biçimlerini gerçekleştiren örgütün siyasi çizgisi, ve bu çizgiye can,kan,cesaret ve fedakarlık aşılayan kadro ve önderler tain eder.

Günümüz Kürdistan'ında en sıcak anını yaşamakta olan bu ideolojik ve politik guruplaşma hareketleri,dayandıkları ekonomik ve sosyal temellere bağlı olarak bir kaç biçim altında somutlaşmaktadır:

A-HAKİM ULUS BURJUVAZİSİNİ TEMSİL EDEN ŞÖVEN VE SOSYAL-ŞÖVEN AKIMLAR:

Askeri,siyasi,kültürel ve ekonomik alanda ortaklaşa bir sömürgeci yapıya dayanan burjuvazinin farklı kesimleri,kendi aralarındaki çelişkilerden kaynaklanan ideolojik ve politik guruplaşmaları Kürdistan'a da aynen yansıtırlar.Türkiye'de burjuvazinin farklı kesimlerini temsil eden AP,CHP,MSP,MHP, vs . partilerin Kürdistan'da da birer uzantıları daima vardır.Temsilcisi oldukları sınıfın ulusal ve toplumsal konulardaki görüşlerini Kürt yandaşlarına da aynen benimseten bu örgütler,Kürdistan gerçeğini

inkar temelinde yola çıkıp,Kürdistan'ı Türkiye'nin bölünmez ve doğal bir parçası olarak kabul ederler. T.C. Anayasasına göre,programına "Türkiye, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür." ilkesini temel almayan partilerin kurulmasına hiç bir surette izin verilmez. Legal partiler -ister sağ,ister sol -bu ilkeyi kabul ederek kurulabilirler.Daha çok aşiret reisleri,din adamları ve büyük toprak sahipleri gibi geleneksel hain Kürt kesimlerini bünyelerine alan bu partiler,günümüzde yıprandıklarından , eski ideolojik ve politik akımlarla sömürgeciliğin gizlenmesi mümkün olamamaktadır.Kemalist ideolojinin yaratığı yapı hızla bozulmakta,yerine yeni yapılar oluşturulmaya çalışılmaktadır.Sosyal-demokrat, faşist ve islamcı maskelere bürünen şöven Türk milliyetçiliği yeniden örgütlendirilmeye çalışılmakta, bu amaçla,para ve devlet görevliliği bir koz olarak kulanılmaktadır.

Burjuvazinin bu çabaları,Kürdistan ulusal ve toplumsal gerçekleri temelinde ortaya çıkan ve hızla gelişen ideolojik ve politik guruplaşmalar ortamında eskisi gibi taraftar bulamamakta;sömürgeciliği ince bir tarzda gizleyen sosyal-şöven akımlar geliştirilmektedir. Anadan doğma"Misak-ı Milli" ci olan Türk sosyal-şövenizmin çok güçlü olmasının nedeni,Kürdistan'daki Türk hakimiyetinden başka bir şey değildir.Kürdistan'daki ekonomik talan ve bundan pay alan küçük-burjuvazinin bürokrat kesimi ile uşaklığı meslek edinmiş siyasal bir elit gurup, sosyal-şövenizmin gerçek temelidir.Ayrıca Türkiye'nin

bütünlüğünü savunmayı ve bu temelde örgütlenmeyi kendileri için bir yaşam sorunu olarak gören ,özümsenmiş,ulusal - inkarcılığı ve uşaklığı meslek edinmiş yerli bir küçük-burjuva kesim vardır. Bunlar çocuğun anaya göbek bağıyla bağlı olması gibi Türk ulusal ve toplumsal gerçeklerine bağlıdırlar; ve onlarsız yaşayamazlar.Kendi aralarındaki tüm çekişmelere rağman ince bir Kemalizmi uygulamakta öteye varamayan," TKP"sinden "TİKP" ne kadar hemen tüm bu guruplar ağırlıklı olarak sosyal-şövendirler.

Bunların dışında Türk işçi sınıfı hareketi ve Marxist-Leninist hareket içinde proleter enternasyonalizmini temel alan,Türkiye devrimi ile Kürdistan devrimi arasındaki bağı doğru olarak kavrayan eğilimler de gelişmekte ve iki ülkenin devrimci güçleri arasındaki dayanışmayı,ittifak biçiminde yorumlayan doğru anlayış giderek güçlenmektedir.

B-REFORMİST MİLLİYETÇİ AKIMLAR:

Kapitalist üretim ilişkilerine hakim olan egemen ulus burjuvazisinin Kürdistan'daki dayanakları feodal-kompradorlar,her türlü reformist milliyetçi akımın sosyal temelidir.Sömürgeci devlet kapitalizmi ile sıkı ilişkiler içinde ortaya çıkan bu sınıfların ülke pazarına hakim olmaları,yapıları gereği olanaksızdır.Sömürgeciliğin her alandaki ağır baskı ve sömürü mekanizmasına dayanarak gelişmeleri onları,bir yandan egemen ulus burjuvazi-

sine karşı aşrı teslimiyete zorlarken,Kürt halkı karşısında da iki yüzlü reformist bir siyaset gütmeye zorlamaktadır.Daha önceleri aile ve kabile temeline dayanan feodal işbirlikçi yapının, günümüzde hızla aşılmasıyla doğan boşluk,bu burjuva öğelere dayanan reformist milliyetçi akımlarla giderilmeye çalışılmaktadır.

Bu akımların reformizmi,dayandıkları devlet aygıtını yumşatma çabalarında ortaya çıkmaktadır. Aşırı devlet baskısı daha hızlı gelişmelerini önlemekte, bu yüzden devlete karşı sahte bir muhalefet içine girmektedirler.Bu muhalefet, hiç bir zaman devleti tasfiye amacında olmayıp, yabancı memur ve yönetici yerine yerli memur ve yönetici talebiyle sınırlıdır.Devlet içindeki ağırlıklarına orantılı olarak ekonomik alanda da paylarını artırmaya çalışmaktadırlar.Sömürgeciliğin zoru olmasa Kürt halkı üzerinde otoritelerini ve sömürülerini sürdürmeleri olanaksızdır.Bu özellikleri onların yabancı devlete neden tümüyle karşı çıkamayacaklarını açıklar.

Milliyetçilikleri , amaçlarına varmak için tam bir paravana hizmeti görür.Bu slogandan Kürt Halkına bağımsız bir yurt,ekonomik, kültür ve siyaseti içermeyen görüşleriyle egemen ulus burjuvazisinin taleplerini kabul etmesi için yararlanırlar . Bağımsız bir Kürdistan'da yerlerinin olamayacağını çok iyi bildikleri için ,özünde Kürdistan'ın Bağımsızlık Mücadelesine karşıdırlar. Azami talepleri otonom bir Kürdistan'dır.Milliyetçilik sloganı,

Kürt halkı karşısındaki hain yüzlerini maskelemeleri için de vazgeçilmezdir.

Klasik sömürgeci yöntemlerin tam bir çıkmaz içine girmesi ve gelişen devrimci hareket nedeniyle egemen ulus burjuvazisi,yerli burjuvazinin reformist milliyetçi siyasetlerini,ehvenişer olarak görmeye başladı.Alelacele oluşturulan ve bir mücadele temeli olmayan bu akımların sık sık el-altından desteklendiğide görülür.Kürt Halkının kendi öz örgütüne henüz kavuşmadığı şartlarda etkinlik kazanabilen bu akımlar,aralarındaki nüans farkları nedeniyle bir kaç gurup olarak çıkmaktadırlar.Aralarındaki farklılıklar,devrimci ideoloji,örgüt ve mücadele biçimleri konusunda olmayıp, daha çok yerel,kabilesel ve kişisel çıkarları maskelemeye yarayan ve ülke üzerinde hiç bir ciddi siyasi sonuç yaratamayan eklektik düşüncelerinden kaynaklanır.

Sömürgecilikle çıkar birliğine girememiş ve bu nedenle özümsenmemiş aşiretçi-feodal kesimleri temsil eden KDP iyice teşhir olduğundan kılıf değiştirmeye çalışmaktadır.Dayandığı kesimlerin burjuvalaşmaları,yapılarını feodal-komprador bir öze dönüştürmektedir.Egemen ulus burjuvazisinin değişik partileriyle işbirliği yapabilmekte ve bunda en ufak bir sakınca görmemektedir.Dışta emperyelizme ve sömürgeciliğe teslimiyet,içte anti-kominist ve anti-demokratik yapısiyla gelişen devrimci harekete karşı tavır almakta;ve tabandaki dürüst

yurtsever unsurları kaybederek tasfiye olmaktadır.

Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'ın özümsenmiş burjuva ve küçük-burjuvazinin özlemlerini dile getiren DDKD,Kawa,Özgürlük Yolu,Rızgari gibi guruplar, dayandıkları sosyal temelin geriliği ve istikrarsızlığı nedeniyle hızla parçalanmakta ve bir kısmı soluğu "TKP", "TİKP" gibi sosyal-şöven örgütlerde alırken,diğer bir kısmıda sert baskı tetbirleri karşısında radikal örgüt ve mücadele biçimlerine yönelmediklerinden dağılarak küçük guruplara dönüşmektededirler.

Gerek egemen ulus burjuvazisine dayanan şöven ve sosyal-şöven akımlar gerekse yerli burjuva kesimlere dayanan reformist milliyetçi akımlar,geleneksel burjuva ideolojilerinin savunulacak ve pratiğe konulacak ciddi bir yanlarının kalmaması sonucu kominist bir maske takmaya zorlanmakta;her türlü oportünizm ve revizyonizmi kendilerine bayrak edinerek,özellikle aydın-gençlik kesiminden taban tutturmaya çalışmaktadırlar.Bu iki akımın diğer bir ortak özelliğide,sömürgeci devlet sınırlarını meşru kabul etme ve ulusal sorunu bu sınırlar için de çözmeyi temel ilke haline getirmeleridir. Bu yanlarıyla hakim ulus burjuvazisinin uşağı olduklarını açıkça göstermektedirler.

C- MARXİZM-LENİNİZMİN KÜRDİSTAN'A GİRİŞİ:

Marxizm-Leninizmin Kürdistan'a girişi,proletaryanın bağımsız bir sosyal güç olarak doğmasına yakından bağlıdır. 1960'lardan sonra sömürgeci Türk kapitalizminin Kürdistan'da daha da geliştirilmesi sonucu yoksullaşan köylülüğün topraktan kopmasıyla oluşan proletarya, ülkemize Marxizm-Leninizmin girmesinin maddi temelini oluşturur.Modern sosyal gelişme üzerinde hakim ulusların yoğun özümseme ve Ortaçağ kalıntıların sürekli ulusal kişiliksizleştirme çabaları Kürdistan proletaryasının uzun süre ulusal kimliğine sahip çıkmasını engelledi.Bunda, sosyal-şöven ve reformist burjuva milliyetçi akımların ulusal sorunu saptırma ve örtbas etme anlayışlarıda etkili oldu.

Özümseme politikasının üzerinde özellikle yoğunlaştırıldığı Kürt gençliği,metropol kentlerin yüksek öğrenim kurumlerına taşınmaya başlandı. Bilimle temas eden bu gençler, 1970'lerden kabaran Türkiye Devrimci Gençlik hareketinin ve Vietnam Ulusal Kurtuluş Devriminin etkisiyle çeşitli arayışlara ve Marxizm-Leninizmi incelemeye koyuldular.Kemalizmin ufkunu karartığı Türk aydınlarının Kürdistan gerceğini inkâra dayalı sosyal-şöven tezleri,Kürt aydınlarını,erkenden bu akımlardan kopmaya ve ülke gerceğini araştırmaya yöneltti. Bu nedenle Kürdistan'ı bir ülke olarak tanıma ve Marxizm-Leninizmi bu ülkenin tarihî ve

somut yapısına bağımsız olarak uygulama anlayışının doğması fazla gecikmedi.

1973'lerin başında sosyal-şövenizm ve reformist burjuva milliyetciliğiyle aralarında kesin sınır çizen bu anlayışın temsilcileri, mücadeleyi öncelikle ideolojik alanda yoğunlaştırarak; ülkenin tarihî,ekonomik,sosyal,siyasal ve kültürel yapısının tahlilinden kaynaklanan Türk sömürgeciliği,devrim,mücadele ve örgütlenme konularında geliştirdikleri tezlerle sosyal-şöven ve reformist milliyetçi akımları kıyasiya eleştirdiler.başlangıçta,geliştirilen tezleri ciddiye bile almayan bu akımlar,kendi tezlerinin kısa sürede iflas etmesiyle devrimci tezlere sahip çıkmakta ve onu çıkarları doğrultusunda çarpıtmakta biribirleriyle yarıştılar.

Sosyal-şövenizmin zaman ve mekân koşullarından kopuk,Kürdistan'ın inkârı temelinde geliştirdiği "ulusal sorunu çözme" yöntemleri,Marxist-Leninist Kesintisiz Devrim Teorisinin ülkemize doğru uygulanmasıyla teşhir edildi.Reformist burjuva milliyetçilerinin,sınıf tahlilinden uzak,genel bir yurtseverlikten öteye gitmeyen,sürekli pasifizm ve teslimiyet aşılayan görüşleri de,Kürdistan'ı tarihî bir yaklaşım içinde ele alan ve doğru bir sınıf tahliline tabi tutan teorik bir yaklaşımla tamamen tehşir edildi.Bu akımların temsilcileri, maskeleri düştükçe,yapıları gereği bir yandan sömürgeci kuvetlere,diğer yandan yerel gerici mihraklara sığınarak,işi,Kürdistan Devrimcilerini

katletmeye kadar vardırdılar.

İdeolojik mücadele karşı-devrimin yoğun saldırı ve provakasiyon ortamında verildiği için, polise, faşistlere ve yerel gericilere karşı doğru bir eylem anlayışını geliştirmek zorunlu hale geldi. Bu anlayışın doğru uygulanması sonucunda,çeşitli alanlarda sağlam mevziler kazanıldı.Kürdistan tipi bir sömürgede,daha ideolojik mücadele aşamasında bile silahlı savunmanın zorunluluğu,kendini açıkça ortaya koydu.

1979'ların başına kadar ideolojik ve pratik eylem alanında sürdürülen yoğun mücadele, Kürdistan Devrimcilerinin ideolojik ve pratik birliğini önemli ölçüde gerçekleştirerek,güçlü bir gurup olarak biçimlenmesini sağladı.Bu biçimlenmenin temelinde eşsiz insan,güçlü bir kişilik ve devrimci önderliği şahsında somutlaştırmış **HAKİ KARER,HALİL ÇAVGUN,MEHMET ECE,MAHİR CAN,AYDIN GÜL gibi yoldaş**lar olmak üzere yirmiye yakın Kürdistan Devrimcisinin kanı yatar.Bu yoldaşlar,ihanetin,kaypaklığın, korkaklığın,ulusal ihanetin kol gezdiği alaca karanlık bir ortamda,cesaretin,fedakârlığın,bilincin ve disiplinin eşsiz bir örneğini sunarak,emperyalizme,sömürgeciliğe ve uşaklarına karşı köle bir halkın saflarına ilk bilinçli direniş tohumlarını saçarak,tarihi önemde bir rol oynadılar.

"Kürdistan Devriminin Yolu" adlı broşür ve ülkenin her tarafında sömürge yönetimine ve yerel gerici kuvvetlere karşı kazanılan ve sürekli savunulan sağlam mevziler,bu gurup aşamasının ürünleri

olup,Kürdistan Devrimcilerinin kim olduğunu dosta,düşmana tanıtan somut örneklerdir.

Ama Kürdistan Devrimcileri,bu başarıları karşısında en ufak bir gevşekliğe ve gurura kapılmadılar.Onlar,baştan beri özetlemeye çalıştığımız doğru bir çağ anlayışı ve tarihi yaklaşım içinde Kürdistan'ın somut tahlilinden kalkarak,günümüzde,dünya,bölge ve ülke sathında hızla gelişen olaylar karşısında ağırlaşan sorumluluk ve görevlerini ancak güçlü bir örgütle yerine getirebileceklerini,bir an için bile unutmadılar.

Bu amaçla,çeşitli bölgeleri temsil eden bir gurup yoldaş,dayanışmalarının temeline,eskinin gevşek gurup ilişkileri yerine,resmi ve profesyonel ilişkileri esas alan , belli bir program,strateji ve taktiğe dayanan "PARTİYA KARKERÊN KURDİSTAN" adı altında bir örgüt oluşturmaya karar verdiler.

PARTİYA KARKERÊN KURDİSTAN

(PKK)

(KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ)

PKK, çöken emperyalizm ve yükselen Proletarya Devrimleri Çağında, Kürdistan Halkını emperyalist ve sömürgeci sistemden kurtarmak, Bağımsız ve Birleşik bir Kürdistan'da Demokratik bir Halk Diktatörlüğü kurmak ve nihayi olarak sınıfsız toplumu gerçekleştirmek amacındadır.

PKK'nın önderlik ettiği Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi,sosyalist ülkeler,ulusal kurtuluş hareketleri ve işçi sınıfı hareketlerinin temel gücünü oluşturdukları dünya sosyalist devriminin ayrılmaz bir parçasıdır.

PKK, günümüzde sömürgeciliğin,ırkçılığın ve her türlü eşitsizliğin arkasında duran gücün emperyalizm olduğuna,ilerlemek için emperyalist sistemden bir an evel kopmak gerektiğine inanır. Kürdistan'ın dört parçalı bir sömürge statüsü içine alınmasından ve bu statü içinde Kürt halkının tüm ulusal değerlerinin tahribinden,emperyalizm ve sömürgeci devletlerle işbirlikçileri ortaklaşa sorumludur.Kürdistan halkının çağın akış istikametine girmesini bu güçler önlemektedir.

PKK,feodal ve kapitalist aşamalarda Kürdistan'ı parçalayan yabancı güçleri,bu günkü geriliğin ve yoksulluğun temel nedeni sayar. I.emperyalist pay-

laşım savaşından sonra ,sömürgeci Türk burjuvezisiyle İngiliz ve Fransız emperyalizmi arasında Kürdistan'ı bölüştüren antlaşmalar,Kürt halkının arzusu dışında yapılmıştı ve gayri meşrudurlar. PKK,bu antlaşmalardan kaynaklanan statüyü tanıyan ve bu statü içinde Kürdistan halkının sorunlarına çözüm getirme iddasında bulunan her türlü şöven, sosyal-şöven Türk çevreleriyle,uşak ve reformist Kürt çevrelerini amansızca tehşir eder ve onlarla sonuna kadar mücadeleyi varlık nedenlerinden biri sayar.

PKK,Kürdistan'ı yurt topraklarının doğal bir parçası olarak gören sömürgeci güçlerle mücadeleyi en acil görev olarak önüne kor.Bu güçlerin uzun hakimiyet yıllarında geliştirdikleri tüm politika ve uygulamalar halkımızın çıkarına aykırıdır ve hiç bir surette meşru gösterilemez.Her alandaki örgütlenmesini Kürdistan'a taşırarak, kültürel ulusal kişiliksizliğe neden olan aşiret ve mehzepçi değer yargılarıyla kendisini gizleyebilen bu sömürgecilikten kurtuluş,onun anladığı dil le mümkündür. Geçmişte ve günümüzde kurdukları düzende, ordularıyla yaptıkları sayısız katliyamları,hastalık,kaçakcılık,asayiş hareketleri ve provakasoyonlarla devam ettiren gerici zora karşılık, halkımızın meşru savunma, ulusal değerlerini koruma ve insan olarak varlığını sürdürme doğrultusunda kullandığı devrimci zordur söz konusu edilen.

PKK, ugemen ulusların bir piyonu olarak hareket ve halkımızı sayısız parçalara bölen feodal-komprador ve özümsenmiş küçük-burjuva sahtekarlarının siyasi düzenbazlıklarını tehşir etmeyi ve güç mihraklarını dağıtmayı,Kürdistan halkının ulusal kurtuluş yolunda birliğini sağlama doğrultusunda yerine getirilmesi gereken bir ön koşul olarak kabul eder.Bu ön koşul yerine getirilmeden ulusal kurtuluş sürecine girmek mümkün değildir.

PKK'nın yerine getirmesi gereken görevlerden biride,halkımızı kendi ulusal özüne karşı suç işlettirecek hale getiren faşist,sosyal-şöven ideolojileri ve güç mihraklarını ne pahasına olursa olsun ivedi olarak dağıtmaktır. PKK,bu güçlerle savaşmayı bir şiddet sorunu olarak ele alır ve ikna yöntemiyle çözülmesi gereken halk safları arasında ki sorunlardan ayırır.

PKK, örgütsel varlığına musallat olan sivil ve resmi polisle,ajan ve ajan-provakatörlere karşı devrimci terörü vazgeçilmez bir mücadele yöntemi sayar.

PKK, Kürdistan halkı için siyasal,kültürel,sosyal alanda gelişmenin ancak bir savaş ortamı içinde mümkün olacağına inanır; ve bu amaçla tüm ideolojik ve politik çalışmalarında bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşan bir halk yaratmayı esas alır. Bu konuda barışçıl bir ortam içinde her gün ulus olarak eriyip yok olmaktansa,savaşla ve savaş içinde dirilmeyi bir ilke olarak kabul eder.

PKK, halkımız için ön gördüğü düzenin, ancak hayatın her alanında uzun vadeli,basit biçimlerden karmaşık biçimlere doğru verilecek bir savaştan sonra kurulabileceğine inanır.Ama bu,devrim süreci içinde mücadelenin yan ürünleri olarak ortaya çıkan reformlardan yararlanmamayı ve toptan reddetmeyi gerektirmez.En incesinden en kabasına kadar her türlü sömürgecilik yöntemlerinin hakim olduğu,feodal-komprador düzenbazlıkların cirit attığı ve çoğu küçük-burjuvanın ukalâlığından geçilmediği bir Kürdistan'da , Kürdistan halkı için namuslu bir yaşamdan söz edilemez.

Günümüz Ortadoğu'sunda,gericiliği kendi kanatları arasında yeniden örgütlemek ve kendi egemenliği altında sözde bir barış statüsü yaratmak amacında olan ABD emperyalizmi,tüm Ortadoğu halklarının düşmanıdır.

PKK, başta ABD olmak üzere tüm emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin bölgedeki düzeni devrilmeden,Ortadoğu ulusları arasında eşitlik ve özgürlük temelinde bir barış ve işbirliği ortamı geliştirilmeyeceği inancındadır.

Kürdistan'ın dörde bölünüşü Ortadoğu'daki gericiliğin ve şövenizmin sürekli bir kaynağı olup, bu statü devam ettikçe halk hareketlerinin kesin bir başarıya ulaşması zordur.PKK,bu nedenle, Kürdistan halkının ulusal kurtuluş ve birlik yönünki mücadelesine yapılacak yardımı,önemli bir enternasyonalist görev sayar.

PKK, omuzladığı görevin tarihi önemini ve neka dar zor olduğunun bilinci içindedir. Özellikle İran'daki halk devrimi ve son yıllarda Kürdistan halkında yükselen ulusal bilinç ve örgütlenme çabaları,emperyalist ve sömürgeci güçlerin uykusunu kaçırmıştır.Onlar yok saydıkları bir mesele nin kendi temellerini oyduğunu gördükçe kudurmakta; Kürdistan halkının başına CENTO misali yeni gizli ve açık ihanet çemberlerini tekrer örülmesini ve bunun için yeni politika ve uygulamalar geliştirilmesi gerektiğini avaz avaz bağırmaktadırlar.Ama,bu çabalar boşunadır.Halkımızı katliamlarla,feodal düzenbazlıklarla, sahte reform ve "doğu kalkındırma" masallarıyla avutmak artık mümkün değildir.PKK, kendi siyasi önderliği altında tüm bu manevraları boşa çıkara - cak güçtedir.Hele ağır siyasi ve ekonomik buna - lımlarıyla Türk burjuvazisinin faşist katliam ve sahte reform yöntemleriyle eskiden oynadığı oynadığı oyunları yeniden sahneye koyması hiç mi hiç mümkün olamıyacaktır.Bu gün iç politikalarının temel noktası haline getirdikleri "Doğu so - runu", Türk burjuvazisini,girdiği ağır ekonomik ve siyasi buhranda bitirecek ve eski günlerine bir daha kavuşturmayacaktır.

PKK, Türk burjuvazisinin buhranın yükünü halkımıza çektirmek için girişeceği yeni politika ve uygulamaları anında tehşir ve tüm dünya,Türkiye ve Kürdistan halkları arasında mahkûm etmeyi en acil görevlerinden biri sayar.

PKK, Program, Manifesto ve burada dile getirdikleri görevlerinin altında başarıyla çıkmayı, ancak Marxizm-Leninizme,dünya sosyalist devriminin güçlerine,halkımızın direnmelerle dolu tarihî mirasına ve bugün kazanmak için gösterdiği cesarete dayanmakla mümkün olacağına inanır.Büyük bir dünya savaşı olmadan da, Vietnam,Küba,Mozambik,Gine ve bir dizi sayıca küçük halkların tek tek girdikleri ve muzaffer oldukları ulusal bağımsızlık savaşları,Kürdistan halkının da sürekli ilham kaynağıdır.Zafer mümkündür,ama bunun için cesaret gereklidir!

PKK, Kürdistan halkı için sürekli ulusal baskı ve sömürü çağının geçtiğini,bunun yerine proletarya önderliğinde direnme döneminin başladığını ilan etmakle,sadece gecikmiş bir görevi yerine getirdiği inancındadır.

Disiplini,fedakarlığı,alçak gönüllüğü,Marxizm-Leninizme ve devrimin zaferine sonsuz inancı,örgüte,göreve ve kollektif güce bağlılığı,emperyalizme,sömürgeciliğe ve işbirlikçilerine karşı savaşmayı kendi yaşamı haline getiren,ancak proleter sınıfa bağlı olan,vatanın ve halkın çıkarları için mücadele eden,bu mücadelede kişisel kazanç ve kayıpları düşünmeyen,proleter enternasyonalizmin ve yurtseverliğin bilinçli savunucuları tüm koministler! Nihayi amacımız sınıfsız topluma varmanın zorunlu ön koşulu olan,bilimsel sosyalizmin rehperliğinde sömürgeci ve feodal-komprador düzeni yıkıp,bağımsız ve demokratik bir

Kürdistan yaratmak için, PKK saflarında örgütlenelim.

Anayurtlarından kopartılan,kapitalist metropollerin en tortu işlerinde çalıştırılan,yurtlarında göçmen durumuna düşürülüp işsizliğe ve başı boşluğa itilen,eğitimden,konuttan,sağlıktan,iş güvenliği ve geleceğe güvenden yoksun Kürdistan işçileri! Sömürgeci ve feodal-komprador düzenin baskısından kurtulmak,iş ve yaşam güvenliğine sahip olmak, bağımsız ve demokratik bir ülkede mutlu bir yaşama kavuşmak ve sömürüsüz bir dünya yaratabilmek için PKK önderliğinden birleşmeliyiz.

Yüzyıllardır ulusal baskı ve sömürünün kurbanı olan,sömürgeciler,toprak ağaları ve tefecilerin dayanılmaz baskı ve sömürüsüne maruz kalan, kırsal yaşamın bunaltıcı etkisi altında cahil bırakılıp insandan dahi sayılmayan,nüfuzumuzun bel kemiğini oluşturan,toprak ve özgürlük yoksunu,cefâkâr Kürdistan köylüleri! Sömürü ve baskı düzeninden toprak ve özgürlüğe,Ortaçağ karanlığından aydınlığa, yoksulluk ve sefaleten mutluluğa kavuşmak PKK önderliğinde birleşmekle mümkündür.

Ulusal-inkârcılık,asimilasyon,emperyalist- sömürgeci eğitim ve feodal-komprador kültür ortamından kişiliğini yitiren,geleceğinden umudu olmayan Kürdistan gençliği! Ulusal kişiliğe kavuşmak ve geleceğimizi teminat altına almak için,PKK önderliğindeki mücadelede yerimizi almalıyız.

Daha sınıflı topluma girerken köleleştirilen, koyu feodal baskı altında insanca yaşamdan kopar-

tılan,kendi geleceği üzerinde söz hakkı olmadığından alınıp satılan,ufku bin türlü dertlerle kararтılan Kürdistan kadınları! Bu baskılardan kurtulmak,aydın ve özgür bir kişiliğe kavuşmak,kendini - zin ve toplumun geleceği üzerinde söz sahibi olmak en az sizin kadar özgürlüğe susamış olan Kürdistan'ı Bağımsız ve Demokratik bir ülke haline getirmek için PKK önderliğindeki mücadeleye katılmalıyız.

BAĞIMSIZ ve Demokratik bir Kürdistan'da yaşamayı insanlık onuru ve yurtseverliğin kaçınılmaz bir gereği sayan,sadece bu nedenle her türlü baskı ve engelle karşılaşan tüm yurtsever ve demokratlar ; PKK'na yardım etmeliyiz ve onu izlemeliyiz.

BAĞIMSIZ,BİRLEŞMİŞ ve DEMOKRATİK BİR KÜRDİSTAN İÇİN İLERİ!
KAHROLSUN EMPERYALİZM VE SÖMÜRGECİLİK!
YAŞASIN BAĞIMSIZLIK VE PROLETER ENTERNASYONALİZMİ!
YAŞASIN PKK,(KÜRDİSTAN İŞÇİ PARTİSİ)

PKK-MK

KÜRDİSTAN

DEVRİMİNİN YOLU

KÜRDİSTAN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ

ŞEHİTLERİNİN ANISINA !..

— Çıkarken —

Ekim 1978 Sayı : I

KÜRDİSTAN DEVRİMİ'NİN YOLU

ÇIKARKEN

Toplumun sahip olduğu maddi yaşam koşulları, tüm bir üst yapıyı, bu arada düşünce yapısını da belirleyen gerçek nedenlerdir. Bireyler, sınıflar ve uluslar nasıl bir maddi yaşam tarzına sahipseler, düşünce hayatları da daha çok bu maddi yaşam tarzını korumaya ve geliştirmeye hizmet eder. Düşüncenin tüm amacı, içinde oluştuğu maddi hayatı korumak ve geliştirmektir. Birey, sınıf ve uluslaların maddi koşullarından kopuk ve bu koşullara hizmet etmeyen, genelde bir üst yapı, özelde bir düşünce yapısı düşünülemez. Maddi yaşam koşullarına egemen olanlar, düşünce yapısına da egemen olurlar. En ilkel maddi yaşam koşulları, çok ilkel bir düşünce hayatının yansımasına yol açarken, gelişmiş maddi yaşam koşulları da daha ge -

lişmiş ve bilimsel bir düşünce yapısının doğmasına yol açar.

Kürdistan'da maddi yaşam koşulları fazla gelişmemiştir. Var olan maddi yaşam koşullarının büyük bir bölümü üzerinde de Türk sömürgeciliği tekel kurmuştur. Bu durum Kürdistan'ın düşünce hayatına da yansımaktadır. Kürdistan halkını emeğine, ulusal değerlerine ve insanlığına karşı yabancılaştıran ve düşüncesizleştiren maddi yaşam koşullarının yabancı egemenliğindeki yoğunlaşması gerçeği ; aynı zamanda yabancı egemenliğin ulusal çıkarlarına hizmet eden bir düşünce sisteminin de Kürdistan'ın düşünce hayatına egemen olmasının gerçek nedenidir. Kürt bireyi, Kürt halkı, Kürt ulusu ; yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla sınai ticari ve mali hayatıyla başka bir ulusun egemenliği altında olan ülkesi için düşünememektedir . Veya bu alanlarda hakimiyetini kuran Kemalist burjivazinin ulusal çıkarları, yani Kemalist düşünce doğrultusunda düşünmektedir. Kemalist milliyetçiliğin imbiğinden geçmeyen bir düşünce meşrulaşamaz. Maddi yaşam alanında Türk sömürgeciliğine aşırı bağımlılık, düşünce alanında da bu sömürgeciliğin ideolojik çerçevesini oluşturan Kemalist ideolojiye bağımlılığı doğurmaktadır.

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, ulusal varlığını yok etmek amacında olan bu düşünce yapısını parçalamak zorundadır. Şimdiye kadar Türk ulusçu-

luğunu Kürdistan da geliştiren sömürgeci Kemalist ideoloji, uşak ve teslimiyetçi bir aydın-gençlik yetiştirmekle kalmamakta, tüm Kürt ulusal değerlerini, Türk ulusal değerlerine kesin olarak dönüştürmek kararındadır. Sömürgeci egemenlik altında kalındıkça ve bu duruma karşı ses çıkarılmadıkça, düşünce alanındaki uyduluğa bir dereceye kadar katlanmaları yığınlar için mazur görülebilir. Ama ulusal kurtuluşa kalkmış güçler için, düşünce alanındaki bağımlılığın zerresi, ulusal ihanetle özdeştir. Düşünce alanında kendilerini bağımsızlaştıramayanların, mücadelesini vermeye hazırlandığı ülke çıkarlarına göre düşünce üretemeyenlerin, Kürdistan Kurtuluş Hareketinde yeri olamaz. Kemalizmi, sosyal-şövenizmi, burjuva ve küçük-burjuva reformizmini ve teslimiyetçiliğini Kürdistan Kurtuluş Hareketine taşıyan herkes, düşüncede ve eylemde amansız düşmanlarımızdır. İhtilalci mücadelemiz, daha çok düşünce alanında bunları yok etmeyi, ideolojik mücadelenin en belirgin amacı sayar.

Bu amaçla, Kürdistan yurtseverliğine, ülke ve dünya gerçekleri ışığında, bağımsız düşünce ve eylem ruhunu aşılamak, yayın politikamızın yol gösterici ilkesidir. Bu doğrultuda, revizyonizme ve oportünizme karşı Marksizm-Leninizmi, teslimiyetçi ve reformist burjuva milliyetçiliğine karşı proleter yurtseverliğini öne çıkarmak ve hakim kılmak, temel görevimizdir.

Bugüne kadar ülkemizde ; ülke somutumuzdan kaynaklanmayan, daha çok Türkiye koşullarının bir ürünü olarak ortaya çıkan sosyal-şoven yayın organlarıyla, Kürdistan için siyasi ve devrimci bir programı olmayan, dergi ve dernek etrafında isim yapmaya çalışan Kürt burjuva ve küçük-burjuva teslimiyetçilerin, reformistlerin yayın organları legal olarak yayınlandı. Kürdistan'ın somut siyasi ve ekonomik muhtevasını vermekten, legal ve siyasi örgütsüz yapıları nedeniyle sürekli kaçınan , veya bu konularda düşünce üretemeycek kadar zavallılaşan bu yayın organları, özünde sömürgeci burjuvazinin yayın organlarından pek farklı değillerdir. Bir farkları vardır ki o da sol adına ; "sosyalizm" adına yola çıktıklarını söylemeleridir. Farklı olan bu yanları, aynı zamanda, Kürdistan için en tehlikeli yanlarıdır.

Bu tip yayınlara ve yayın politikacılığına karşılık bizim yayın politikamız, ülkenin ve dünyanın somutundan kaynaklanan, bir siyasi programı ve bu programı uygulamağa çalışan bir örgütlemeyi kendine temel alır. Yayın organımız, programda ifade edilen ilkeleri açıklayacak ve daha çok siyasi örgütlenme içinde olan kadrolara hitap edecektir. Program dışı görüşlere yer vermeyecek ve gereksiz polemiklerden ısrarla kaçınacaktır. Bir ihtilalin teorik yayın organı olarak ciddi ve seviyeli kalmayı başarabilecektir. Sık sık yayın

faaliyeti yerine, zorunlu ve temel sorunlarda kadrolara ideolojik önderlik etmek için yayınlanmayı esas alacaktır.

İlk sayıda, Kürdistan Proleter Devrimcileri için bir manifesto değerinde olan teorik görüşlerimizi, sistemli bir bütünlük içinde, özet olarak vermeye çalıştık. Hemen hemen tüm ülke ve dünya sorunları hakkındaki görüşlerimizi, bu ilk sayıda bulmak mümkündür. Teorik formilasyonlar, aynı zamanda siyasi programımızın da ilk ciddi ve toplu bir açıklanmasıdır.

MARXİZM-LENİNİZME, HALKA VE ÜLKENİN KURTULUŞUNA OLAN İNANCIMIZ, GÖREVİMİZİ BAŞARMADA GERÇEK GÜÇ KAYNAĞIMIZDIR.

----------o---------

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN YOLU

G İ R İ Ş

Sınıflı toplumda, başlangıcından günümüze kadar iki tip sömürü yöntemi geçerlidir. Birincisi; insan emeği üzerinde, daha çalışma safhasında iken kurulan ve bireylerden tek tek sızdırılan fazla emeğin gerçekleştirdiği artı-değer sömürüsüdür İkincisi; halkların emekleri karşılığında birik - tirdikleri ve üretim araçları, nakit, ürün gibi servet biçiminde yoğunlaşan emeğin gaspına daya - nan artık değer sömürüsüdür.

Sınıflı toplum tarihi; bu iki tip sömürüyü gerçekleştirmeye ve geliştirmeye çalışan hakim sınıflarla, bu iki tip sömürüden kurtulmaya çalışan sınıf ve halkların yaptıkları mücadeledir. Sömürü biçimlerine uygun olarak; birincisi, salt sınıf mücadelesi biçiminde somutlaşırken, ikincisi halkların yaptıkları mücadele bağımsızlık mücadelesi biçiminde somutlaşır. Son tahlilde, her iki mücadele tipi de emek değerlerinin sahipleri ile, bu emek değerlerini gasp etmek isteyenler arasındaki mücadeleye indirgenebileceğinden birer sınıf mücadelesidirler.

Birinci tip sömürü, birey üzerinde iç zora da

yanan sınıf egemenliğinin kurulmasına yol açar - ken; ikinci tip sömürü, halklar üzerinde dış zo- ra dayanan yabancı egemenliğin kurulmasına yol a- çar. Sınıf egemenliğinin esas amacı birey emeği ü zerinde sömürüyü gerçekleştirmektir. Dil, kültür açısından tahripkar bir rol oynamaz. Tersine, ar- tık değer birikimi, belli bir azınlığın bilim, sa nat, siyaset gibi konularla uğraşmasına olanak ya ratıp bireyin de mensup olduğu toplumu daha da ge liştirir. Yabancı egemenlik ise, üzerinde uygulan dığı halkın salt maddi değerlerini gasp etmekle kalmaz. Dil, kültür, örgütlenme alanında katettiği başarılarıda ortadan kaldırmaya çalışır. Bunu; halkların servetini talan ederken direnmelerini yok etmek ve onları pasif, direnmesiz, talan biçi mine dönüştürülmüş sömürüye açık hale getirmek i- çin yapmak zorundadır. Bundan dolayı yabancı ege- menlik, üzerinde uygulandığı toplumu dağıtıcı ve tahrip edici bir rol oynar.

İç egemenlik, esas olarak içinde doğduğu top lumun sosyal gelişmesini hızlandırır. Bireyin bağ lı bulunduğu klan, kabile, aşiret, aile gibi kan bağına dayalı birimleri parçalayarak, daha üst dü zeyde örgütlü halk, milliyet, ulus gibi birimle - rin doğmasına yardımcı bir etken olur. İç gelişme ler sonucu devletin doğmuş olduğu toplumlarda kan bağına dayalı birimler daha erken ortadan kalkar. Aşiret bağı yerine sınıf bağı, yurttaşlık bağı doğmuş toplumlar; dil, kültür ve siyasi alanda da

ha da güçlü olurlar. İç egemenliğin, toplumun ulusal ve sosyal gelişmesi üzerindeki etkisi, sınıflı toplumun maddi şartları ortadan kalkıncaya kadar devam eder. İç egemenliğin en son ve en gelişmiş biçimi olan ulusal devlet olgusu tarihte ilerici bir rol oynar. Ulusal devletine kavuşan toplumlar, sınıfsız topluma doğru daha kolay evrimleşirler. Ulusal devlet seviyesine varamayan toplumlar ise, önce böyle bir olguya kavuşup ancak bu temelde sınıfsız topluma dığru ilerlemek şansına kavuşurlar. Sınıflı toplumun maddi şartlarının ortadan kalkmasıyla, devlet denen egemenlik aracının da bir rolü kalmaz. Siyasi olgunun tükendiği toplumlar birbirleriyle her düzeyde yoğun ilişkiye geçme olanaklarına sahip olurlar.Bu, tek bir dünya toplumuna doğru yol almanın ilk adımlarından biri olur.

İç egemenliğin sosyalleşmeye ve uluslaşmaya yönelik bu olumlu etkilerine karşılık, dış egemenlik genellikle her iki yönde de olumsuz bir rol oynar. Yabancı egemenlik;üzerinde uygulandığı toplumun sosyal ve ulusal yönde gelişme göstermesini köstekler. Sosyal açıdan daha üst bir toplum biçimine dayanan yabancı egemenlik, daha alt düzeydeki toplumları eriterek kendine benzetmeye çalışır. Bu olmazsa, daha alt düzeydeki toplumu geri sosyal yapı içinde tutarak, gelişmesine olanak vermez. Verdiği zaman o toplumu egemenlik altında

tutması zorlaşır. Ulusal açıdan da daha üst düzeyde, örneğin ulus düzeyinde bir örgütlenmeye dayanan yabancı egemenlik, daha alt düzeydeki birimlerde örgütlü bulunan aşiret ve halk topluluklarının ulusal yöndeki gelişmesi önüne çeşitli engeller diker. Eğer bu engelleri dikmezse, kendisi gibi ulusal gelişme içine girmiş bir toplumu sömürme olanağı zorlaşır.

Yabancı egemenlik, üzerinde uygulandığı toplumun sosyal ve ulusal bağlarını sürekli parçalar. Bir halkın tarih boyunca geliştirdiği dil, kültür, toprak ve ekonomik alandaki birliklerinin gelişmesini ve ulus olgusuna dönüşmesini önleyerek; çeşitli baskıcı, eritici ve parçalayıcı mekanizmalar yaratıp, nihai olarak o halkı yok etmeye çalışır. Kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin yaşandığı günümüzde, yabancı egemenlik halkları amansız baskı altında tutmakta ve gelişmeleri önünde en büyük engel olarak durmaktadır. Bu dönemde, yabancı egemenlerle yerli işbirlikçileri iyice kaynaşıp ulusal ve sınıfsal baskının olmadığı bir topluma doğru evrimleşmeyi olanaksız hale getirerek, halkları sınıflı toplumun girdabında boğmak istemektedirler. Bu şartlar altında bulunan halklar tarihlerinin en uzun, en kanlı savaşını vererek kurtulmaya çalışmaktadırlar.

İç egemenlik, tarihte karşımıza, içinde oluştuğu toplum biçimlerine uygun olarak köleci, feo-

dal, kapitalist devlet tipi ve bu devlet tiplerinin çeşitli varyasyonları biçiminde çıkar. Her devlet tipi, eski toplumu temsil ediyorsa gerici, yeni toplumu temsil ediyorsa ilerici bir rol oynar. Buna karşılık yabancı egemenlik; karşımıza , dayandığı toplum biçimine bağlı olarak köleci, feodal, kapitalist işgal, istila, ilhak ve sömürgecilik olarak çıkar. Her sınıflı toplum sosyo-ekonomik çıkarları ve gücü ölçüsünde dışa doğru yayılma gereğini duyar. Eğer fetihler talan ve ganimet getirmede uygun bir araç haline gelmişlerse buna başvurmayacak hiç bir köle sahibi, feodal ve patron yoktur.

Dışa yönelik her baskı biçimi sömürgecilik değildir. Bir dış baskı biçiminin sömürgeciliğe dönüşmesi için, bu dış baskının üzerinde uygulandığı toplumda baskı ve sömürüyü kurumlaştırarak sürekli kılması gerekir. İşgal, istila ve ilhak safhasında kalıp öteye gitmeyen dış baskı biçimleri sömürgecilik değildir. Sömürgecilik olgusu, üzerinde uygulandığı toplumu eritmek, dağıtmak ve son erek olarak, ya fiziki olarak ya da kendine benzeştirerek ortadan kaldırmak amacını güder. Bu nitelikleriyle en tehlikeli dış baskı ve sömürü biçimidir. Bir toplumun hem sosyal, hem ulusal yöndeki gelişmesi önünde en büyük engel olarak sömürgecilik dikilmişse, bu toplum için acil görev, sömürgeciliğin tasfiyesidir.

Sömürgecilik olgusu, her sınıflı toplumda , özellikle bu, toplumun son aşaması emperyalizm dö neminde en güçlü evresini yaşar. Emperyalizmin ge riciliği temsil etmesi, gericiliğin de çapulcu ka rakteri, zorunlu olarak sömürgeciliğe baş vurması na yol açar. İçte üretim güçlerini geliştiremeyen gelişmesini engelleyen, dolayısıyla artık ürünü arttırma olanağını bulamayan emperyalizm, yıkıl - mamak ve ömrünü uzatmak için sömürgeciliği geliş- tirmekten başka bir yol bulamaz.

Her sınıflı toplum, geliştirdiği dış baskı sistemini, bu arada sömürgecilik sistemini, kendinden sonra gelen sınıflı topluma devreder. Her sınıflı toplum tarafından geliştirilen bu dış bas kı ve sömürü biçimlerinin en yoğunu olan sömürgecilik, doğal olarak en büyük gelişmesini, son sınıflı toplumun son aşamasında gösterir. Aynı zamanda en güçlü ve en son dönemini yaşayan bu sö - mürgecilik, en gerici ve en tahripkar olanıdır . Bu aşamada, artık halkların kurtuluşu ve sınıfsız topluma doğru evrimleşmeleri, sömürge sisteminin tasfiyesine bağlıdır. Bunun için, bu gün sosya - lizme giden yol, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı halkların ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesinden geçmektedir.

Sınıflı toplum tarihi boyunca, halklar, sosyal ve ulusal düzeyde büyük bir eşitsizlik içinde yaşadılar. Eşitsiz toplumsal koşulların yol açtığı

dış baskı ve sömürü, çoğu halkların ya fiziki imha, ya da özümleme yoluyla ortadan kalmasına yol açtı. Bir kısım halk da, gelişmelerinin belli bir basamağında durduruldular ve altına alındıkları yabancı egemenliklerin hammaddesi haline getirildiler. Az sayıda halk da sosyal ve ulusal alanda gelişerek günümüzde en güçlü uluslar haline geldiler. Sınıflı toplumun başlangıcında, insan tuplulukları arasında aşılması zor coğrafi engeller ve üretim güçlerinin çok sınırlı gelişim düzeyi nedeniyle, büyük bir yekun tutan halklar; sınıflı toplumun ortadan kalkmaya başladığı çağımızda, yukarıdaki nedenlerden dolayı sayıları çok daha azalmış olarak girdiler. Sınıfsız toplumun ilk evresi olan sosyalızm aşamasında, geri kalan halkların ekonomik, sosyal ve kültürel alanda gelişip gürbüzleşmeleri ve kendi ulusal yaşamlarının en olgun dönemini yaşamaları, tek bir dünya toplumu içinde doğal bir şekilde erimelirinin ön koşulu - dur. Bu süreç yaşanmadan, halklar ulus olarak ortadan kalkmaz. Sınıfların ortadan kalkması ulusların da ortadan kalkması için elverişli bir maddi ortam yaratır. Ama bu, ulusların hemen erimesi ve ortadan kalkması sonucunu doğurmaz. Halklar ve uluslar, varlıklarını sınıflı toplum da yaşadıklarından belki de daha çok, sosyalizm ve komünizm evresinde sürdürecekler ve en olgun çağlarını bu evrelerde yaşayacaklardır. Nasıl ki günümüzde aşi

ret bağları ulus bağları karşısında gerici ve ortadan kalkması gereken bağlar haline gelmişse, komünist toplumda da bir gün ulus bağları üst bir örgütlenme karşısında gericileşecek ve ortadan kalkması gerekecektir.

Sınıflı toplumda sömürü yöntemleri, halk, ulus, emperyalizm ve sömürgecilik konusunda yukarıda yapılan soyutlamalar, Kürtler'in ve Kürdistan'ın tarihi konusunda izlenmesi gereken yolu aydınlatmaktadır.

Herhangi bir halk gibi Kürtler de tarihin şafak vaktinde ilkel komünal toplumun son evresini yaşıyorlardı. Barbarlık da diyebileceğimiz bu evrede, çok sayıda Hint-Avrupa grubu kavimleri, bir sel gibi Kuzey Avrupadan Asya ve Orta Avrupa'ya doğru yayılmaya başladılar. Kürtler, bu guruptaki kavimlerden olan ve göçler sonunda, M.Ö.1000 yıllarında Urmiye ve Van gölleri arasında yerleşen Med'lere kadar dayandırılabilirler. Kürtlerle Medler arasındaki ilişki -coğrafi yayılma, dil ve tarihi olaylar karşılaştırıldığında- kesin gibi -dir.

M.Ö.1000 yılları, Asurların Ortadoğu halklarına nefes aldırmadığı yıllardı. Bu dönemde, bir kavim gelişmek istiyorsa, ya Asurları devirmek, ya da ortadan kalkmasını beklemek zorundaydı. Med kabile ve aşiret reisleri bunun bilincindeydiler. Yeryüzüne yayılmaları ve bir halk haline gelebil-

meleri, Asurların ortadan kalkmasına bağlıydı.

Medler, gelişebilmeleri için önlerinde ikinci bir engel olarak da, kendileriyle aynı soydan gelen Persler'i görüyorlardı. Persler'in Güney doğu İran'a sürülmeleri ve Medler'in daha çok verimli olan batıya yerleşme istekleri, Pers tehlikesinin ikinci plana atılmasını gerektiriyordu. O halde batı kapısını kapatan Asurlar, baş düşman olarak görülmeli ve Asur'a karşı uzun vadeli, bir -Halk olarak var oluş ve direnme- savaşı verilmeliydi. Öyle de oldu. M.Ö.1000 yıllarından 612 de Asur başkenti Ninova'nın yıkılmasına kadar geçen sürede, Medler, çeşitli iç ve dış ittifaklar geliştirerek, Asur'a karşı kutsal "Var olma ve Yurt Tutma" savaşını bir yaşam şekli olarak benimsediler. Asur yıkıldığında, aşağı yukarı bu günkü Kürdistan'ın işgal ettiği alanda hüküm süren bir Med organizasyonu ve bu organizasyon altındaki topraklara bir daha silinmemek kaydıyla damgasını vuran bir halk belirdi.

Yeni beliren halk, büyük bir olasılıkla, kendilerinden çok önceleri bu toprakları iskan eden halklarla karışarak ve kaynaşarak, onlardan etkilenerek ve daha çok onları etkileyerek, ilk Med kabile ve aşiretlerinden giderek farklılaştı. Halklaşma sürecini yaşayan kabile ve aşiret topluluklarının, halklaştıktan sonra ilk asıllarına benzemeyecekleri Diyalektik Materyalizmin bize öğ-

rettiği bir gerçektir.

Kısa süren bağımsız bir gelişme döneminden sonra, Persler, zor, hile ve entrikalarla, Medler i ve ülkeleri Medya'yı işgalleri altına almaya başladılar. M.Ö 550-330 yılları tarihte meşhur Pers İmparatorluğunun hüküm sürdüğü yıllardır.Persler le aynı soydan gelmeleri ve askeri yeteneklerinden ötürü Medler, imparatorluk içerisinde ikinci büyük halk olarak varlıklarını korudular. Muhtemelen bu dönemde de yerleştikleri toprakları daha çok tarıma ve hayvancılığa açarak yurt haline getirme hareketlerini sürdürdüler. Daha önce yerleşmiş halkların dili ve kültürünü eriterek kendi Hint-Avrupa gurubundan olan dil ve kültürlerini hakim kılmada daha ileri bir aşamaya girdiler. Bu dönem, Kültürlerin ve dillerin zoraki değil, doğal bir tarzda birbirleri içinde eridiği yıllardır. Medlerin, Pers egemenliği altında, dil ve kültür alanındaki gelişmeleri engellenmezse bile, daha sonraki fırtınalardan korunmak için gerekli olan siyasi gelişmeleri engelleniyordu. Siyasi bir gelişme içinde olmamak ise, aşiret ve kabile organizasyonlarının tekrar güçlenmesine yol açıyordu. Bir halk, dış istilalara karşı korunmak için örgütlenme zorunluluğu duyar. Bu örgütlenme, siyasi örgütlenmelere dönüştüğünde başarılı sonuçlar verebilir. Ama Medler'deki kabile ve aşiret biçimindeki geriye dönüş, etkileri günümüzde de duyula -

cak tehlikeleri beraberinde taşıyordu. Halbuki Medler, Asur'a karşı ilkel kabile ve aşiret örgütlenmesi yerine, siyasi yönü daha ağır basan aşiret konfedarasyonu biçimindeki örgütlenmeyi yaratarak başarıya ulaşmışlardı. Doğru olan bir şey varsa o da bu dönemde, Kürt halkının ilk biçimlenmiş öğelerinin, istila, işgal ve yabancı egemenliğine karşı, siyasi bir örgütlenme ve mücadeleyi başaramadığıdır. Bunun doğal bir sonucu olarak, aşiret tipi örgütlenmeyi yeniden geliştirip dağlık alanlara çekilmek ve yerleşmekle elde edilen, ama uygarlık geliştikçe sahteliği ve kofluğu anlaşılan bir bağımsızlık anlayışına ve mücadelesine yöneldiler. Bu gün bile bu sahte aile, kabile, aşiret bağımsızlık anlayışı ve bu anlayışın doğurduğu çatışma ve çekişmeler, Kürdistan Kurtuluş Hareketi önündeki en büyük engellerden birisidir .

Yunan-makedonyalılar, Ermeniler, Romalılar, Partlar ve Sasaniler, köleci dönemde Kürtler' in memleketini sürekli işgal eden ve aralarında bir savaş alanına dönüştüren kavimlerdi. İlk çağda , en büyük köleci imparatorluğu kurmak, Ortadoğudan geçen ticaret yollarına hakim olmakla mümkündü . Bu çağda artık değerin en büyük bir bölümünün aktığı bir kanal görevini gören bu ticaret yollarına sahip olmak, güçlü bir köleci devletin yapacağı ve yapmak zorunda olduğu ilk ve önemli işti . Kürtlerin bütün talihsizliği, ülkelerinden çap -

razlama geçen bu yolları kendi siyasi denetimleri altına alamamalarıydı. Kuzey-güney,doğu-batı arasındaki ilişkiler bu ülkede düğümleniyordu. Ayrıca, bir kaç uygarlık besleyen, ilk çağda "Yer yüzü cenneti" sayılan Mezopotamya da, Kürtlerin memleketi haline gelmişti. Bu kadar stratejik ve verimli bir ülkenin- eğer sahipleri tarafından korunamıyorsa işgale uğrayacağı açıktır. Ama verimli ve stratejik bir alanın, her yeni doğan gücün de iştahını kabartacağı ve bu nedenle sürekli bir savaş alanı olacağı da açıktır. Bu coğrafi konum, neden Kürtlerin bir siyasi gelişme içine gireme - diklerini, neden dağdakiler "özgürlük" ruhunu korurken, ovadakilerde teslimiyetin geliştiği, neden küçük kabile, aşiret örgütlenmesini aşamamış bir halk olarak kaldıklarını, bize gayet iyi açıklamaktadır. Yabancı uygarlıklar içinde yitip yok olmaktansa, kendi ilkel yaşamını -uygarlık dışı kalmak pahasına da olsa- sürdürmek, varlığını korumak için elde kalan tek yoldur.

Köleci çağdan, Ortadoğu feodalizminin Batı kapitalizmine karşı üstünlüğünü kaybettiği XVI . yüz yıllara kadar, Kürdistan'da gelişen işgal, istila ve yabancı hakimiyet biçimlerinin bu nedenleri, değişmemiştir. Nedenler değişmeyince işgal, istila ve yabancı egemenlik altında yaşamaktan ibaret olan Kürtler'in ve Kürdistan'ın tarihi de pek değişmeyecektir. Sadece değişecek olan, yeni istilacının, yeni egemenin ve yeni

sömürgecinin kim olacağıdır. Sayısız efendi, despot değişmiştir; ama Kürd'ün ve Kürdistan'ın tarihi çok az değişmiştir. Kürtleri anlatırken sık sık ilk çağı anımsamak bu nedenle tuhaf karşılanmamalıdır.

Yabancı egemenli, doğası gereği şehirde ve ovada kurulur. Kürt kente karşıdır ve düşmandır. Kentin kendini yutmaya hazırlanan bir uygarlık canavarı olduğunu çok iyi bilmektedir. Kürd'ün gözünde "Bajar" yabancılık, gariplik demektir. Tarihte Kürtler kadar "Bajar" dan ve "Bajari" den çekmiş başka bir halk çok az bulunur. Bugün bile şehir, ulusal değerleriyle, diliyle, kültürüyle ve emeğiyle, Kürd'ü ve Kürtlüğ'ü yutan bir vantuz gibidir.

Köleciliğin son döneminde Kürdistan'ı, Bizanslılarla Sasaniler arasında sürekli bir çatışma ve hegemonya alanı olmaktan Arap istilası "kurtardı". Ama yeni gelen fatih de eskileri pek aratmayacak cinstendi. Yeni bir dinin temsilcileri olarak Araplar artık ortadoğunun yeni efendi kavmidir. 650-850 yılları, Arapların Orta doğuda en büyük yayılmayı ve feodalizme dayanan sömürgeciliği güçlü bir şekilde gerçekleştirdikleri yıllardır. İngilizler'in elinde bir yayılma ve sömürgecilik aracı olarak kapitalizm ne kadar büyük rol oynadıise, Araplar'ın elinde de feodalizm, Fas'tan Hindistan'a, Kafkasya'dan Habeşistana kadar aynı ya-

yılma ve sömürgeleştirme rolü oynadı. Burjuva ideolojilerinin uyuşturucu etkisinden bin kat daha uyuşturucu olan islamcılık, halklar için, Arap hakimiyetine uyduluk ve milli (x) geçmişlerini inkar anlamına geliyordu.

Kürtler, Arap hakimiyeti altına girdikleri feodal dönemde de, daha az işgal, istila ve yabancı egemenlik biçimlerine tanık olmadılar. Köleci dönemde hiç olmazsa ideolojik olarak milli kalabilen ve bir milli direnme ideolojisi görevini gören "Zerdüşt" dininin ortadan kaldırılmasıyla, Kürtler, manevi alanda da yabancı işgale uğradı. İslamlık, Kürd'ün beyninde ve yüreğinde milli inkarı hazırlayan ve kaleyi içten fethetme rolü oynayan bir "Truva atı" gibidir. Düşünce ve duygu alanında günümüze kadar etkisini duyuran islamlık, Kürdistan'ı her işgal edenin elinde aynı rolü oynamıştır. Mezhepleri ve tarikatlarıyla yerli ve yabancı feodallerin elinde sömürüyü gizleme, ümmetçiliği geliştirme, milli değerleri unutturma aracı haline gelen islamlık, Orta çağdan günümüze kadar Kürtler'de milli direnme ruhunu öldüren en büyük ideolojik araçtır.

Feodal dönemde Kürtler'in tarihine islamlık gibi sokulan başka bir "Truva atı" da, hainleşen

(x)- Milli- kelimesi ile anlatılmak istenen sözü edilen kurum ve değerlerin Kürtler'e özgü olduğudur.

aşiret reisleri ve feodallerdir. Arap egemenliği - nin temsilcileri olarak Arap ve Kürtlerden oluştu- rulan ve kendilerine "şeyh","seyit","mir","emir " gibi lakaplar takılan bu feodaller grühu,Kürdistan tarihinde en hain kuşaklardan birini oluşturur.Ken dilerini bin bir bağla Arap feodallerine bağlayan bu Kürdistan feodaller grühu,Arap uşaklığını açık seçik bir şeref paiyesi olarak benimserler. Kendi milliyetini inkar ederken,Arapları"Kavmi Necip", yani temiz kavim diye yüceltirler.Feodal dönemin başlangıcından günümüze dek Kürt halkının önünü tutan bu hakim feodal tabaka,dış işgalcilerin gö- nüllü bir davetyecisi rolünü oynayıp,milli yönden gelişmememizin en önemli sosyal nedenidir.

Feodal toplumun olgunluk aşamasını teşkil e- den X-XVI.yy.ları,Kürdistan tarihinde yabancıların işgal,istila ve hükümranlık hareketlerinin nispe - ten azaldığı bir dönemdir.Arap Abbasi imparatorlu- ğunun zayıflayıp dağıldığı,Bizansın iç didişmeler- le çürüdüğü ve barbar Türk-Oğuz boylarının henüz güçlü ve devamlı bir siyasi hükümranlık kuramadığı bu dönem,Kürtlerin biraz kendilerine gelmelerine ve nefes almalarına yol açar.Kürt feodallerinden bir kısmı siyasi güçlerini geliştirip kral olmaya yönelirler.Olgunluk aşamasındaki kapitalizm aşiret bağlarını çözerek sosyal gelişmeyi hızlandırır. Bu yıllarda sosyal gelişmeye bağlı olarak milli geliş me de hızlanır.

Kürt dili ve kültürü, dönemin başlarında Feqi Teyrani, sonlarında Exmede Xane gibi ozanları yetiştirecek ve Mem û Zin gibi bir ulusal destanı verecek düzeydedir. Tüm istila ve işgallere rağmen Kürtler, modern bir milliyet olma yolundadırlar ve Ortadoğunun diğer milliyetlerinden geri kalan yanları yoktur.

X-XVI.yy.larda Kürdistan'da hakimiyet kurmak isteyen güçler çıkmamış değildir. Özellikle barbarlığın yukarı aşamasında, askeri bir örgütlenme yapısına sahip olan Türk Oğuz boyları, Ortadoğunun yeni istilacıları olarak akınlarını gittikçe sıklaştırmakta ve efendi kavim olmaya hazırlanmaktadırlar. Daha XI.yy. da Kürdistan'a girmişlerdir. Ama Kürt kabile ve aşiretleri karşısında tutunamamışlardır. Kürt beyleri de, bu dönemde siyasi ve askeri güçlerinin zirvesine varmışlardır. Bu yüzyıllarda Kürtler'le Türkler birbiri üzerinde siyasi üstünlük kuramamışlardır. Kürdistan'da bazı beylikleri ele geçiren Türk beyleri, kısa bir süre sonra Kürt sosyal yapısı içinde erirler. Kürtler, Türkler'e nazaran sosyal açıdan çok daha ileridirler. Cengiz ve Timur tarafından XIV-XV.yy.larda girişilen Moğol istilaları da, Kürdistan'ı baştan başa istila etmesine rağmen, bunu kalıcı bir hakimiyete dönüştüremediklerinden etkilerini kısa sürede yitirdiler.

XV-XIX.yy.ları, Kürdistan üzerinde yabancı

hakimiyetlerin tekrar kuvvet kazandığı ve birbirlerine karşı yoğun bir hegomonya kurma mücadelesine giriştikleri dönemdir. Bir yandan İranlılar, diğer yandan Osmanlılar, mezhep çelişkisini de katarak geliştirdikleri bu hegemonya mücadelesi ile hem ülke, hem halk olarak Kürtler'i ve Kürdistan'ı ikiye bölmüşlerdir. XVI. yy.da merkezi-feodal bir devlet oluşturamayarak, her iki tarafın piyonları haline gelen feodaller, bu yüzyıldan itibaren siyasi ve askeri alandaki güçlerini adım adım yitirerek, günümüze doğru tamamen "sosyal ajan"(x) bir tabaka haline geldiler. Halbuki, XVI. yy.da birbirlerini kıracaklarına merkezi bir feodal devlet kurabilselerdi, başaşağı giden bir tarih değil, sürekli yükselen bir Kürt ve Kürdistan tarihinin doğmasına yol açacaklardı. XIX. yy.ın sonuna geldiğimizde Kürtler güçten iyice düşürülmüşlerdir. Siyasal ve askeri gücün İranlılar ve Osmanlılar elinde yoğunlaşmasından dolayı, sahte kabile ve aşiret örgütlenmesi daha da geliştirilmiştir. Artık bu sahte ve feodal temeldeki örgütlenmeler vasıtasıyla-örneğin II. Abdülhamid'in kurduğu Hamidiye aşır alayları-Kürtler'i birbirine kırdırarak yönetmek bir çocuk oyuncağıdır.

(x) "sosyal ajan": Hakim ulus burjuvazisi yararına sosyal gelişmenin önünde engel haline gelen kişi, kurum, tabaka, sınıf vs. ye verilen sıfat.

XIX.yy.dan itibaren Kürtler'in tarihine, üçüncü bir "Truva atı" rolünü oynayacak olan unsurlar da dahil edilmiştir; Mecburi askerlik ve vergi yükümlülüğü ve bu temelde daha sonraları - özellikle yakın tarihimizde- gelişecek olan uşak ve ulusal-inkarcı aydın tabaka. Osmanlı bürokrasisi bu nedenle Kürdistan'ı harebeye çevirecek, mecburi askerlik ve vergi yükümlülüğü kabul ettirilecektir. XIX.yy. boydan boya bir isyanlar yüzyılı olacak, fakat isyanlar ezilecektir.Milli kurtuluş hareketlerinin yükseldiği XIX-XX.yy.larında Kürtler hala bellerini doğrultamayacaklardır.

XIX.yy.ın ortalarından itibaren dünya çapında hakim üretim biçimi haline gelen kapitalizmin egemenliği döneminde, Kürtler'in ve Kürdistan'ın tarihi eskisinden daha iyi olmayacaktır. Güçten düşen Osmanlı ve İran imparatorlukları,artık tarih sahnesini terk etmeye hazırlanmaktadırlar.Kapitalizmin dengesiz gelişmesi dünyayı dengesiz bir şekilde etkilemekte ve hegemonya alanlarına dönüştürmeyi gerektirmektedir. Hiçbir halk,hiçbir ülke kapitalizmin geliştirdiği bir avuç "batı medeni ulusu" nun sömürgesi olmaktan kurtulamayacaktır. Kısaca bu sefer de XX.yy.ın başlangıcından itibaren kapitalist sömürgecilik tarafından, Kürtler'in ve Kürdistan'ın ezici bir darbe yemesi kaçınılmazdır. Kürtler'in herhangi bir siyasi ve askeri güçleri yoktur. Bir oyuncak haline dönüştürü-

len kabile ve aşiret örgütlenmesiyle Kürt halkı modern burjuva ordularına karşı ne yapabilir?

Aslında yapacağı çok şey vardır. Çünkü, XX. yy.ın başlangıcı X.yy.ın başlangıcına benzemektedir: Türk ve İran egemenliği dağılmak üzeredir . Kendileri kapitalist emperyalızmin sömürgesi olma sürecini yaşamaktadırlar. Emperyalist devletler açık bir işgali henüz başlatamamışlardır. Tüm sorun, bu elverişli uluslararası şartlardan yararlanmak, bunun için de siyasi gelişmeye engel olan aşiret örgütlenmesi yerine, modern siyasi örgütler kurmaktır. Ama sosyal yapı bu olanağı vermemektedir. Durgunlaştırılmış feodalizm, bu feodalizmi temsil eden uşak aşiret reisleri ve feodal şeyhler büyük bir engeldir. Modern bir burjuva ve proletarya sınıfı yoktur. Yeniden örgütlenen Türkler, milli kurtuluşlarını kazanırken emperyalistlerle de Kürdistan bir daha ameliyat masasına yatırdılar.

Kürdistan'ın bu seferki parçalanması, hem nicelik olarak daha fazla, hem de nitelikçe dah yıkıcı sonuçlar getirecek cinstendir. Kapitalizmin en ufak ilerletici bir öğesini sosyal bünyesine katamayan Kürtler, kapitalist sömürgeciliğin en vahşi biçimlerine maruz kalırlar. Emperyalist aşamada gericileşen kapitalizmin zehirini, en gaddar ve en ince sömürgeci yöntemlerle Kürdistan'a akıtan güçler, bu sefer kesin olarak Kürtler'i ve

Kürdistan'ı tarihten silmek kararındadırlar. Binlerce yıldan beri gelişen ve insanlığın kültürce en verimli bir alanında oluşan Kürt kültürünü ve kişiliğini yok etmek ve ulusal inkarcı-uşak bir aydın tabaka yaratıp, toplumun sözcüsü kılmak için ne lazımsa o yapılır. Siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel alanda her türlü hakimiyet biçimleri sonuna dek uygulanır. Soykırımlar her zaman gündemdedir. Kürd'ün iş gücü beş para etmez bir şekilde işsiz bırakılmıştır. Anasının kucağından alınan çocuklar, eritmeye tabi tutulur ve ulusal başkalaşıma uğratılırlar. Zorunlu askerlik, Kürt erkeğini namus, mertlik ve yurtseverlik alanında iğdiş etmiş gibidir. Hakim sınıflar, zaten uşaklığı yüzlıllardan beri bir feodal kurnazlık haline getirmişlerdir. Kendisine, emeğine, yurduna ve insanlığına karşı hemen hemen ihanet ettirilmemiş tek fert kalmamıştır. Yabancı egemenliğin direkt etkileyemediği tek kesim kadınlardır. Ama kadınları da, sınıflı toplumun kendisi, daha başlangıç döneminde köleleştirmiştir.

Kısacası, sınıflı toplum tarihi boyunca, çeşitli kavimler ve uluslar tarafından Kürtler üzerinde sürekli geliştirilen işgal, istila ve sömürgecilik hareketleri, doğal amaçlarına ulaşacaklar mıdır ? Yani, Kürtler tarihten kesin olarak silineceklermidir ?

Sınıflı toplum ve bu toplumun en son aşaması

olan kapitalist emperyalizm ve sömürgecilik çöküş çağını yaşamaktadır. Halklar, büyük ve küçük, silahlı ve silahsız olmalarına bakmaksızın, günümüzde direniyorlar ve zafere ulaşıyorlar. Sistem olarak kapitalizmi aşan sosyalizm altında, bir çok halk yeni yeni çiçek açmaktadır. Sınıflı toplumu iyice gerileten ilerici insanlık, sınıfsız toplumu doğru yol almaktadır. Tüm sınıflı toplumların işgalci rejimlerine tanık olmuş ve buna rağmen, milli varlığını, en gelişmemiş biçimde de olsa, insanlığın bu aşamasına kadar getirebilmiş bir halk -Kürt Halkı-yok edilemez.

Karşımızdaki emperyalizm ve sömürgecilik, kendiliğinden yıkılacak değildir. Tarihte hiç bir zor rejimi, en gerici döneminde bile, kendi kendine yıkılmamıştır. Hele sınıflı topluma dayalı zor rejimlerinin, günümüzde bilim ve teknolojinin de tüm olanaklarını ve görülmemiş işkence yöntemlerini uygulayarak yaşamaya çalıştıkları hesaba katılırsa, yeni bir "Med Hareketi" geliştirmekten başka bir çaremiz kalmadığı görülecektir.

Asurlar, ilk atalarımız olan Medler'in bir halk olarak doğmalarını ve yurt sahibi olmalarını önlemek ve Medleri yok etmek isteyen, dönemin en yıkıcı köleci emperyalistleriydi. Medler, böyle azgın ve tüm Ortadoğu halklarının korkulu rüyası haline gelen bir düşmana karşı, kendilerini "aryen" (ateş asıllı) halk ilan ederek direnmeye karar ver

diler. Eğer teslimiyeti kabul etselerdi, oldukları yerde sıkışıp kalacaklar ve muhtemelen bir halk haline gelemeyeceklerdi. Kawa'nın örsü altında dövülen demir gibi, Medler de, Asur'a karşı 300 yıl süren "Halk Olarak Var Olma ve Yurt Tutma" savaşı içinde çelikleştiler ve Asurları yıkarak, Kürt halkı'nın oluşmasının temellerini atmayı başardılar. Kendileriyle birlikte tüm Ortadoğu halklarını kurtaran Medler, bu kurtuluş günlerini "Newroz" adıyla, her yıl ateşler yakarak kutladılar. Ortadoğu halkları bu günün anısını hala unutmamışlardır ve ateş yakarak kutlamaktadırlar.

Sınıflı topluma girmeden yok edilmek istenen Medler'in bu durumuna karşılık, Kürtler, bugün sınıflı toplumdan çıkmadan yok edilmek tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Düşman Asuru aratmayacak cinstendir. Sınıflı toplumun şafağını delerek halklaşmayı başaran Kürtler, büyük acılar içinde geçirdikleri sınıflı topluma karşı duydukları kinle, sınıfsız toplumun şafağını delerek, bu sefer daha bağımsız ve özgür olarak milli varlıklarını üst bir düzeyde yeniden yaratacaklardır. Bu ise, "Aryen" halk olma bilincini duyarak, kutsal bağımsızlık ve özgürlük savaşını vermekle, kısaca, günümüz şartlarına uygun yeni bir "Med Hareketi"başlatmakla mümkündür.

.....

B i r i n c i B ö l ü m

SINIFLI TOPLUM ve SÖMÜRGECİLİK TARİHİ

Amansız bir baskı altında Kürdistan'daki toplumsal örgütlenmenin dağıtılması, bunun yerine hakim uluslarla bütünleştirmenin yoğun bir ekonomik sömürü ile birlikte gerçekleştirilmeye çalışılması, ortaya, izah edilmesi gereken karmaşık bir toplumsal olgular ağı çıkarmaktadır. Bu olgular açıklanmadan, toplumsal ve ulusal gerçeklik konusunda somut görüşlere varmak, bu görüşler ışığında toplumsal ve ulusal kurtuluş yolunda örgütlenmek ve mücadeleye girmek olanaksızdır. Ayrıca , tüm bu toplumsal olguların tarihte nasıl oluştuğunu, hangi aşamalardan geçtiğini, aralarında ne gibi ilişkiler kurulduğunu görmeden, günümüzde hangi dış ortamlarla somut bağlantılar içinde biçimlendiğini göstermeden, bu günkü somutlukları hakkında doyurucu bir açıklamada bulunmak mümkün değildir. Bu yöntem bizi, insan toplumunun evrimini, bu evrimde sömürgeciliğin gelişmesini, bu gelişmeye karşı bağımsızlık mücadelelerini daha yakından görmeye götürmekte, ayrıca ülke ve halk tarihimizin bu evrimin ışığında incelenmesini zorunlu kılmaktadır.

I- İLKEL KOMÜNAL TOPLULUK

Toplum, insan türünün var olma tarzıdır. Toplum olgusu, çalışmaya bağlı olarak, insan gırtlağının çok ses çıkarmaya elverişli hale geldiği , beynin düşünme yetisine kavuştuğu andan itibaren oluşmaya başlar. Başlangıçta insanın,kendine yakın hayvan türlerinden pek farkı yoktur. Doğada hazır bulduklarını yer, ağaçlar üzerinde ve kovuklarda örgütsüz bir şekilde barınır. Ama, düşünme ve konuşma yetisini kazanmasıyla birlikte, yiyecek toplamada, diğer hayvanlara karşı kendini savunmada, doğal afetlere karşı korunmada, bazı ilkel taş araçları geliştirmek ve hemcinsleriyle dayanışma içine girmek kaçınılmaz olur. Bu aşamaya kadar, hayvanlar arasında geçerli olan biyolojinin evrimler kanunu hüküm sürmektedir.

Toplumsal örgütlenmenin ilk şeklinin oluşmasıyla birlikte, insanlar arsında toplumsal kanunlar işlemeye başladı. Bu da temelde, üretim güçleriyle üretim sürecinde insanların birbirleriyle kurdukları üretim ilişkileri arasındaki kanundur. Her dönemin toplumsal örgütlenmesi, bu örgütlenmenin kapsamı ve genişliği, üretim güçlerindeki gelişmeye bağlıdır.

İlkel komünal topluluk düzeninde yaşayan insanlar, toplayıcılık ve avcılıkla geçinirlerdi.

Bu amaçla kullandıkları taşlar ve sopalar, ön a - yakların eller biçiminde gelişmesine yol açtı. Bü yük av hayvanlarının avlanması ve yırtıcı hayvanlardan korunma bireyin gücünü aştığından, toplu - luk halinde bulunma büyük kolaylıklar sağladı. An laşma ihtiyacı, gırtlaktan çıkan bazı sesleri kelimeler halinde bellemeye götürdü. Böylece dilin çok ilkel şekli ortaya çıktı.

Dil ile toplum, birbirini zorunlu kılan, biri olmadan diğerinin yaşaması olanaksız olan bir bütün teşkil ederler. Dilin tarihi toplumun tarihi kadar eskidir. Toplumsal biçimlenişlerin ard - arda gelişmesiyle dilin gelişmesi birlikte yürür. Dil, bir üst yapı kurumu olmayıp her toplum ve toplumların her sınıfı için vazgeçilmez bir örgüt lenme aracıdır. Tüm toplumsal olgular, dil aracı kullanılmadan bir örgütlülük kazanamayacağı gibi, bir gerçeklik haline de gelemezler. Buna karşılık, toplumsal olguların çeşitlenmesi, gelişmesi dilin zenginleşme nedenidir. Bir toplumu dağıtmanın , o nu sömürüye en açık hale getirmenin yolu, o toplu mun dilini yok etmek ve işlemez hale getirmektir.

Dille birlikte,beynin düşünme yetisi de potansiyel bir güç olmaktan çıkıp bir gerçek haline gelir. Düşünce, dil olmadan gerçekleşemez. Düşüncenin kalıbı ve gerçekleşme aracı dildir.

İlkel komünal toplulukta ortaya çıkan bir toplumsal olgu de emektir. Toplumsallaşmayla bir-

likte, insan faaliyetinin önemli bir parçası e - mek haline gelir. Rastgele çalışmanın emek biçimi ni alması için beynin tasarı kurması ve bu tasarı doğrultusunda beden organlarının üretim sürecinde çaba harcaması gerekir. Emeğin tarihi de toplum - la birlikte başlar. İnsanın emek faaliyeti her türlü toplumsal gelişmenin temelini oluşturur. Bir anlamda, toplumun evrim tarihi emeğin tarihiyle özdeştir.

İlkelkomünal toplulukta dil, düşünce ve emek araçlarının birbirini karşılıklı etkilemesi sonucu oluşan ilk toplumsal örgütlenme birimi klandır. Klan birimi, üretim koşullarının çok sınırlı olduğu bir ortamın ürünüdür. Klan topluluklarında, bütün üyeler birbirine kan bağı ile bağlıydı ve ancak cinsiyete dayalı bir iş bölümü mevcuttu. Grup halinde evliliğin geçerli olduğu klan toplulukları birbirinden yalıtıktı. Ne klan içinde ne de klanlar arasında sömürü olanağı yoktu. İnsanlar, ancak kendi yaşamlarını sağlayacak kadar geçim maddeleri toplayabilmekteydiler. Emeğin üretkenliği henüz artık ürün üretecek seviyede değildi. Toprak bir üretim aracı haline gelmemişti. Klanların belirli bir toprak parçası üzerinde yerleşmesi de söz konusu değildi.

İlkel komünal toplumun bu özellikleri, klanların birbiri üzerinde hakimiyet kurma olanaklarını da ortadan kaldırmaktaydı. Hakimiyet altına al

ma, bir değer kazandırmalı ve belli bir yarar sağlamalıdır. Halbuki klan birimleri artık ürün biriktiremezlerdi. Klanları hakimiyet altına almak için, geriye, yaşam araçlarından yoksun bırakmak kalır ki, bu da tamamen bir fiziki imhayı gerektirirdi. Bunun için klanlar, ne yabancı hakimiyeti tanıdılar, ne de kendileri hakimiyet altına aldılar. Bir klanı yok etmek mümkündü ama özgürlüğünden yoksun bırakmak asla mümkün değildi.

İlkel komünal toplumun büyük bir bölümü vahşet düzeni altında geçti. Toplayıcılık ve avcılıkla karakterize edilen bu dönem, yontma taştan aletlerin yerine cilalı taştan aletlerin geçmesi ile son buldu. Aletlerde meydana gelen ilerleme üretimin gelişmesinde de etkisini gösterdi. Hayvanların evcilleştirilmesi ve bitkilerin ekilmesiyle birlikte insan emeğinin verimi arttı. Taplayıcılık ve avcılık ekonomisinin yerine geçen çobanlık ve tarım ekonomisi, insanlık tarihinde büyük bir devrimci etki yarattı. İnsan toplulukları, hayvan sürülerinin ardında ve verimli topraklar üzerinde, daha gelişmiş bir toplumsal düzene geçtiler. Klan topluluklarının birleşmesinden ve kaynaşmasından, hem nicelik ve hem de nitelik bakımından farklı, daha gelişmiş, kabile ve aşiret birlikleri doğdu.

Kabile ve aşiret birliklerinin örgütlenmisini olanaklı kılan, üretim araçlarındaki gelişmenin belirli bir düzeyi oldu. Çobanlık ve tarım e-

konomisi, klan yerine, daha geniş insan birliklerine ihtiyaç gösteriyordu. İlkel komünal topluluğun barbarlık düzeni denilen bu evresinde de sömürü mümkün değildi. Çoban aşiretlerle tarımcı aşiretler arasında, sınırlı da olsa bir iş bölümü doğmuştu. Eskisiyle kıyaslanamayacak derecede bir üretim artışı olmasına rağmen, artan nüfus, artık ürünün meydana gelmesini olanaksız kılıyordu.

Kabile ve aşiret birimlerinin kendi içlerinde ve kendi aralarında sömürüye olanak tanımamaları, topluluklar arası hakimiyet ilişkilerinin bu dönemde de doğmasını olanaksız kıldı. Toprağa dayalı bir artık-ürün henüz ortaya çıkmadığından, yerleşik sahaların işgal edilmesinin maddi temeli yoktu. Artan insan toplulukları, boş alanlara göç ederek, oralarda, çobanlık ve tarım ekonomisinin daha da genişlemesine yol açıyorlardı. Bu dönemde, zoru ve sömürüyü içermeyen, boş toprakların üretime açılması biçiminde bir yayılma vardı. Kabile ve aşiret toplulukları arasında tam bir bağımsızlık vardı. Bu dönemin bireyi, topluluğa sıkı sıkıya bağlı olup kölelik nedir bilmiyordu. Yine bu dönemde, kabile ve aşiret birimleri yok edilebilirler, ama asla tutsak edilemezlerdi.

İlkel komünal topluluğun sonuna kadar, insan topluluklarının, zaman ve mekan içinde yayılışlarını tesbit etmek hemen hemen mümkün değildir. Daha çok coğrafi etkenler sonucu oluşan büyük ırk

gruplarının, bu dönemdeki yayılışı ve tarihi de genel hatlarıyla bellidir.

II- KÖLECİ TOPLUM ve SÖMÜRGECİLİK

Üretici güçlerdeki gelişmenin, bireyin yaşaması için gerekli olandan daha fazla bir ürün (artık ürün) vermeye başlaması, sınıflı toplumun maddi koşulu oldu. Toplumdaki küçük bir azınlık, zor, ikiyüzlülük, hile gibi çeşitli yollarla ortaya çıkan artık-ürünü gasp etmeye çalıştı.

Artık ürünün doğmasında insan emeği belirleyici bir rol oynadığından, insanın bir mülk durumuna getirildiği kölecilik, ilk sınıflı toplum biçimi oldu. Kölecilikte esas olan, bireyin tam bir mal gibi değerlerdirilmesidir. Zenginliğin ölçütü, sahip olunan köle ile doğru orantılıdır.

Köle sahipleri, gerek ellerindeki köleler üzerinde baskı ve sömürü uygulamak ve gerekse yeni köleler sağlamak için, zor aygıtı olan devleti oluşturdular. Devlet, sömürünün gerçekleştirilmesinde, sömürücü sınıfların dayandıkları en güçlü araçtır. Çeşitli ideolojik kılıflara büründürülen devletin asıl özü budur.

İlkel komünal toplumdaki kan bağına dayanan aşiret örgütlenmesi köleci toplumda çözüldü. Üretici güçlerdeki gelişme bu tip örgütlenmeyi engel olarak gördü. Sınıflı toplum ve devlet, sınırları

belli bir toprak parçası üzerinde örgütlenir. Belli bir toprak parçası üzerinde örgütlenmek, sömürünün gerçekleştirilmesi için şarttır. Köle emeği, daha çok bir toprak parçasına bağlanarak artık-ürünü gerçekleştirir. İnsanlar, artık kan bağı ile bağlı değil, belli bir toprak parçasına bağlanmayı ifade eden vatandaşlık bağı ile devlet uyrukluğuna bağlıdır.

Köleci devletin egemenliği altında ve belli bir toprak parçası üzerinde-aşiret örgütlenmesinin çözülmesi ile- bireyler halk tipinde yeni bir örgütlenmeye geçtiler.

Halklaşma sürecinde, aşiret bağları devam etmekle birlikte, ortak bir dil ve kültür bağıyla belli bir toprak parçasına bağlılık de gelişmeye başladı. Bu dönemde. bireylerin toprağa bağlanmasının önemli nedenleri vardır. Madeni araçların da kullanılmaya başlanmasıyla tarıma açılan toprak önemli bir üretim aracı oldu. Toprak, insanları besleyen ana gibidir. Halkların, onsuz yaşayamayacakları gelenek ve görenekleriyle yerleşik hayat arasında sıkı bağlar oluşmuştur. Halkların tarihi, belli bir toprak parçası üzerine yayılma ve burayı kendilerine yurtlaştırmayla başlar. Günümüzde, uluslar halinde örgütlenen toplumların çoğunun tarihi, köleci dönemde toprağa yerleşme ve burayı yurtlaştırma hareketiyle başladı. Daha önceki tarihleri belirsizdir.

Yer yüzünün en verimli topraklarının yurtlaş tırılması, insan emeğinin üretkenliğinin artması ve geniş çapta artık ürünün ortaya çıkması, içerde köleciliğe yol açtı. Bu ise köleci sömürgeci - liğin maddi temelini oluşturdu. Sömürgeciliğin ta rihi köleci topluma geçişle başlar. Köle sahibi sınıf, yeni toprakları tarıma açma yerine, halkla rın iskan ettikleri ve verimli bir üretim kaynağı haline getirdikleri toprakları fethetmeye koyuldu. Fetihlerin asıl amacı, özgür insanların köleleştirilmesi ve ellerindeki servetlerin talan edilmesi idi. Fetihler sonucu kurumlaşan köleci sömürgecilik, daha çok halkların köleleşmesinin temel aracı oldu. Bir toplumun köleciliğe geçişi, içte sınıflaşmayı derinleştirirken, dışta da halkları köleleştirmeyi esas amaç edindi. Devlet, bu süreç içinde tayin edici bir rol oynadı. Devletin için - de oluştuğu kavim daha çok imtiyazlı bir yere sahip oldu ve diğer halklar tutsak bir statü altına sokuldu.

Köleci toplum ve bu topluma dayalı sömürge - cilik zaman ve mekan içinde geniş bir yaygınlık kazanıp, halkların tarihinin en çok baskı ve sömürü altında kalan dönemini oluşturur.

M.Ö. 3-4000 yıllarında, aşağı Mezopotamya'da başlayan kölecilik, M.S.IV.yy.da Roma imparator - luğunun parçalanmasıyla tarihteki etkinliğini kaybetti. Bu süre içinde Mısır, Hint,Çin,Mezopotamya

nın tamamı, Anadolu, Yunan ve İtalyan yarım ada - larıyla, tüm Akdeniz kıyılarına yerleşen köleci üretim biçimi; başlangıçta, üretim araçlarının, dilin, kültürün, bilimin gelişmesinde önemli bir rol oynadıysa da dağılış döneminde gerici ve emperyalist bir karekter kazandı.

Köleci toplumun gelişmesini halklar sessizce karşılamadılar. Kölecilik tarihi aynı zamanda, halkların özgürlüklerini korumak, ulusal değerlerinin tahribini önlemek için verdikleri mücadelelerin tarihidir. İstilacı kavimlere karşı savaşarak varlıklarını koruyan halkların büyük bir bölümü, günümüze kadar gelebilmişlerdir. Bu dönemde köleci egemenliği tanımayan çoğu kabile ve aşiretler, dağlık alanlara çekilerek, bağımsız yaşantılarını sürdürmeyi başarmışlardır. Köleci egemenler ve bunların işbirlikçilerine karşı, köleler ve köle halkların yaptığı mücadeleler ilk çağ tarihinin devirici gücüdür.

Köleci toplumun son aşamasında kurulan Roma imparatorluğu, o tarihe kadar halklar üzerinde kurumlaşan baskı ve sömürü düzenini daha da geliştirerek, eşi görülmemiş bir sömürgeci devlet oldu. Üretim güçlerinin gelişmesi önünde engel teşkil etmeye başlayan köleci üretim ilişkileri ve bunları zorla ayakta tutmaya çalışan Roma emperyalizmi, içte sınıf mücadeleleri, dışta da halkların özgürlük mücadeleleri sonucu dağılarak yerini üretim

güçlerinin gelişmesini daha da hızlandıran feodal üretim biçimine bıraktı.

III- FEODAL TOPLUM ve SÖMÜRGECİLİK

Temelde bireyi mülk konusu olarak ele alan kölecilik, başta insan emeği olmak üzere, üretim güçleri önünde bir engel haline gelince, toplumda bir durgunluk başgösterdi. Köleci ilişkilerin ortadan kalkması tarihi açıdan zorunluydu. Nitekim, içte kölelerin, dışta halkların baş kaldırması sonucu Roma imparatorluğunun dağılmasıyla, insanlık yeni bir toplum biçimine doğru evrim gösterdi. Sınıflı toplum bu sefer de feodal temeller üzerinde örgütlendi.

Feodal toplumda esas üretim aracı olan toprak feodal beylere aittir. Toprağa serflik ilişkileri ile bağlı olan kölülerin, bir miktar üretim aracı üzerinde mülkiyet hakkı vardır. Bu durum serfin, köleye nazaran daha fazla üretimle ilgilenmesine yolaçar. Feodal toplumda kendi kendine yeten doğal bir tarım ekonomisi hakim olup, daha çok kullanım değeri yaratmak için yapılan üretimde, meta ilişkisinin gelişmesi sınırlıdır. Kentlerde zanaatkarların loncalarda örgütlenmesi, meta ilişkisinin, buna bağlı olarak da kentlerin ve ticaretin gelişmesine rağmen, toplum hala kapalı ekonomik birimler olarak kalır.

Feodal toplumda egemen sınıflar, köleci toplumun insanlık üzerinde gerçekleştirdiği baskı ve sömürü kurumlarını devralıp daha da geliştirdiler. Yeni baskı ve sömürü kurumları oluşturdular. Hızla örgütlenen feodal devlet, uygarlık alanlarının tamamı üzerinde hükümranlığını gerçekleştirdiği gibi, yeni alanları da uygarlaştırdı. Kuzey ve orta Avrupa feodal dönemde uygarlaştı. Feodal toplumun gelişip serpilmesinde de en çok yararlanılan araç devlet oldu.

Feodal dönemde de kabile ve aşiret örgütlenmesinin çözülmesi hızlanarak devam etti. Bu çözülmede, toprağın esas geçim aracı oluşu belirleyici rol oynadı. Aşiretçi özellikler, her ne kadar yerleşik toplumda devam ettiyse de, bu ilişkiler, ilkel komünal dönemdeki gibi eşitlikçi ilişkiler, olmayıp. daha çok feodal sömürüyü gizlemek için yaşatılmaktaydı.

Halkların, yeryüzünün verimli alanları üzerinde giderek artan yoğunlaşması, yurtlaştırma hareketinin doğal sınırlarına varmasına yolaçtı. Üzerinde sürekli üretim yapıp çoğaldıkları bu toprak parçaları, her halk için bir yurt haline geldi. Bir halkın dilinin ve kültürünün egemen olduğu alan- milliyet sınırı-,daha sonra oluşacak ulusal siyasi sınırlar için temel teşkil etti.

Köleci topluma nazaran feodal toplumda, insan emeğinin topraktan daha çok artık ürün elde

etmesi, insanların daha yoğun bir şekilde topra - ğa yerleşmesi ve serfleşmesi feodal sömürgecili - ğin maddi temelini oluşturur. Feodal sömürgecilik yerleşik halkların egemenlik altına alınmasını ve özgür üreticilerin serfleştirilmesini amaçlar. Da ha çok toprak ve serf, daha çok sömürü demektir. Feodal sömürgecilikte de en çok yararlanılan araç devlettir. Devlete damgasını vuran halk imtiyazlı dır. Tutsak edilen halkların üretim yapısı, dili kültürü üzerine kurulan sömürgeci kurumlar, halkların evriminde ve gelişmesinde engeldirler. Bu kurumlar, toplumun iç evrim sonucu gelişip, siyasi, kültürel bir güç haline gelmesini önlerler. Ayrıca aşiretçi özelliklerin korunmasına yol açıp, derin feodal çatışmalar yaratarak halkın birleşmesini engellerler. Bunun için de, bir avuç aşiret reisi ile feodal beyin işbirlikçi yapılmasına çalışılır ve çoğunlukla bu iş gerçekleştirilir.

Feodal toplumun ve bu topluma dayalı sömürgeciliğin gelişmesi kendiliğinden ve kolap olmadı. Kabile ve aşiretler devlet baskısını tanımamak, halklar yurt bağımsızlıklarını korumak, özgür köylüler serfleşmemek, serfler özgürleşmek için sürekli direndiler. Bu direnmeler, feodal sömürünün yumuşatılmasında, aşiretlerin özgür kalmasında, bazı halkların yurt bağımsızlıklarının korunmasında etkili oldu.

Feodal egemenlik çağı, V-X.yy. arası oluş,

X-XV.yy.lar arasında olgunluk, XV-XVII.yy. lar arasında da çöküş aşamasını yaşadı.(Kapitalist emperyalizmin hakimiyeti altında feodalizmin ömrü XX.yy. sonuna kadar uzatıldı.)

Mekan içinde de feodal toplum geniş alanlara yayıldı. Köleci dönemde uygarlığa açılmamış topraklar, bu dönemde feodal mülkler haline getirildi. Asya ve Avrupa'nın tamamı, Afrika'nın başta kuzeyi olmak üzere büyük bir kısmı feodal toplumu tanıdı.

Başta demirden madeni üretim araçları olmak üzere bu dönemin başlangıç yılları, üretim araçlarının, tekniğin gelişmesinde önemli bir rol oynadı. Her sınıflı toplumun son aşamasında görüldüğü gibi feodalizmin son aşamasında da içte gericilik dışta sömürgecilik doruk noktasına vardırılarak bu üretim biçiminin de ömrü uzatılmak istendi. Özellikle feodalizmi en son temsil eden, çarlık Rusyası, Osmanlı imparatorluğu, Avusturya-Macaristan imparatorluğu tarihte gerici rol oynadılar.

Batı Avrupada, devrimci burjuvazinin içten mücadelesiyle tasfiye edilen feodalizm günümüzde, emperyalist ve sömürgeci egemenliğin güç olduğu yörelerde zorla yaşatılmaktadır.

IV- KAPİTALİST TOPLUM, SÖMÜRGECİLİK ve ULUSAL BAĞIMSIZLIK

Sınıflı toplumun gelişmesinin son durağı kapitalizmdir.

Meta ekonomisinin yaygınlaşması temelinde ortaya çıkan kapitalist toplumda iki temel sınıf vardır; Tüm üretim araçlarını kendi mülklerine geçirip sermaye haline getiren kapitalistlerle , işgücünü herhangi bir engelle karşılaşmadan satan proleterler.

Feodal toplumun kapalı ekonomik birimlerini parçalayıp, ulusal çapta bir ekonomik gelişmeye yol açan kapitalizm, başlangıçta üretim araçlarının, bilimin, tekniğin, kültürün gelişmesinde önemli bir rol oynadı. Feodalizme karşı devrimci bir sınıf olarak ortaya çıkan burjuvazi, topluma egemen olduktan sonra, sınıf çıkarlarına aykırı ne varsa hepsini acımaksızın silip süpürdü. Tüm insani değerleri alış-veriş konusu haline getirdi. Ekonomiyi, dili, kültürü, siyasal yapıyı, ulusal çerçevede, çıkarlarını en iyi koruyacak şekilde yeniden örgütledi.

Feodal toplumun son aşamasında merkezileşen dağınık feodal birimlerin birbirleriyle sürekli çatışıp toplumu tam bir kaos içinde bırakmasına

son veren krallık rejimleri, burjuvazinin geliş - mesi önünde bir engel haline gelince devirildiler. Siyasi iktidarı ele geçiren ve bunu iç ve dış sömürü için yetkinleştiren burjuvazi, sınıflı top - lumun gelişmesini uç noktasına kadar vardırdı. Kapitalizmden sonra, sınıflı toplumu sürdürecek ve geliştirecek bir üretim biçiminin yaratılması olanaksızdır.

Kapitalist toplum ve bu topluma dayanan sömürgeciliği, farklı özelliklerinden dolayı üç döneme ayırarak incelemek gerekir.

I- İlkel Sermaye Birikimi Dönemi ve Sömürgecilik.

Feodal toplumun lonca örgütlenmesi içinde gelişmesini engellediği zanaatçılığın, önce ev sanayii daha sonra manifaktür biçiminde kapitalizmin geliştirilmesi doğrultusunda yeniden örgütlendi - rilmesiyle, meta üretimi yaygınlaştırıldı. Feodal ekonomide az gereksinme duyulan para, kapitalist ekonomi için yaygın ve vazgeçilmez bir nitelik kazandı. Tefeci-tüccarlar için para ve bunun dayandığı altın ve gümüş elde etme hırsı, daha ucuza elde edilen metaların ihracı ile birleşince, çoğu talanla ele geçirilen bol miktarda altın ve gümüş Batı Avrupa'ya aktı. Bu durum, kapitalist üreti - min yaygınlaşıp gelişmesini hızlandırdı.

İçte kadın ve çocuklar da dahil olmak üzere büyük bir kitleyi manifaktürlerde bir araya getiren ve günde on sekiz saata kadar çalıştıran burjuvazi, üretim araçlarını sermaye haline getirmede ve iş gücünü metalaştırmada büyük bir başarı sağladı. Toplum ve devlet üzerindeki etkisini giderek artıran burjuvazi, azami kârı gerçekleştirmek için her türlü aracı denedi. Bu araçlardan en elverişlisi de sömürgecilikti.

Kapitalist üretimin doğuşu, geliştirdiği sömürgeciliğe etle tırnak gibi bağlıdır. Daha XV.yy da girişilen coğrafi keşifler kapitalist sömürgeciliğin yayılma doğrultusunu da ortaya çıkardı. Daha ileri bir ekonomik temeli ve bu temel üzerinde yeni silahlarla donatılan bir devlet gücünü arkasına alan Batı Avrupa burjuvazisi için, kendisini dünya fethinden alıkoyacak başka bir güç tasavvur edilemezdi.

Kapitalist sömürgeciliğin gelişmesi için şartlar son derece elverişliydi. Bir yanda köleci ve feodal egemenlik çağında özgürlük tutkusundan uzaklaştırılarak baskı ve sömürüye açık hale getirilen halklar, öte yanda, daha ucuz meta üreten bir ekonomik temel ve bu temel üzerinde yükselen bir orduya dayanan burjuvazi vardı.

Kapitalizmin doğuş çağının sömürgeciliği bu dönemin gereksinmelerine dayanır. Para ekonomisinin hızlanması daha çok altın ve gümüş talebini

kamçılarken, yaygınlaşan meta üretimi hammadde ihtiyacını arttırdı. Ayrıca, yeni keşfedilen Amerika kıtasında kurulan büyük çiftlitler için köle emeği vazgeçilmez oldu. Bu durumda, Avrupa'nın güçlü ailelerinin kurduğu ticaret tekelleri, dünyanın dörtbir tarafına dalbudak saldılar. Tekeller, tam bir işgal, istila ve soy kırım yöntemi ile köle, altın, gümüş, hammadde, vb. gibi ne bulduларsa talan ettiler. Talanda karşılıklı değişim pek az rol oynadı. Bu süreç içinde, halkların direnmesi tam bir katliamla bastırıldı. Aşiret konfedarosyonu örgütlenmesini aşmamış olan Amerika, Afrika, Avusturalya kıtalarının insanlarını ya yok ettiler veya tamamen kişiliksizleştirerek tarihten sildiler. Sınıflı toplum aşamasına gelmiş halklar üzerinde ise, sömürge yönetiminin ekonomik ve askeri temellerini attılar. Dünya halklarının toplumsal yapılarını bağımsızca geliştirerek ilerleme çağı, yerini, Avrupa kapitalizmine bağlanarak tarih dışına itilme veya sömürgeleşme çağına bıraktı. Artık dünya halkları için uzun bir dönem kapitalizmin hammaddesi görevini görmekten başka bir çare yoktu.

Bu dönemde kapitalizm, gittiği yerlerde, kendinden önceki üretim biçimlerinin evrimini köstekleyip durgunlaştırdığı gibi, kendi üretim biçimini aşılamak için de herhangi bir çabaya girişmedi. Sömürgeleşme sürecine tabi kıldığı toplumları ol-

duğu gibi bıraktı. Hatta bu toplumları kendi kendilerine yeterli ekonomilerini etkileyerek, kentteki zanaatçılıkla kırdaki tarımsal birimler arasındaki dengeyi bozdu. Kent zanaatçılığını, kendi ucuz mamûl maddelerini piyasaya sürerek yıktı. Bu yolla, Avrupa kapitalizmine bağlanan ekonomiler, hammaddeler ve diğer tarımsal ürünler üretmek zorunda bırakılarak, kapitalizm öncesi üretim biçimlerinin ömrü uzatıldı.

Meta ihracını doğrudan doğruya yöneten ticaret tekelleri, bu dönemde, aracı halka olarak bir komprodor burjuva sınıfının oluşmasına olanak tanımadılar. Daha çok bazı feodaller ve aşiret reisleri, küçük hediyeler karşılığında satın alınarak aracı kılındılar. (Daha sonraları bu öğeler, sömürgecilerin ajanları rolüne girip, işbirlikçi ve ulusal hain bir tabaka oluşturacaklardır).

İlkel sermaye birikimi döneminde, daha çok ekonomik ve sınırlı olarak da kültürel ve askeri alanda geliştirilen sömürgecilik, bir hazırlık safhasını teşkil edip, asıl gelişmesini kapitalizmin daha sonraki evrelerinde gösterecektir.

İçte emek üzerinde kurulan insafsız sömürü ve dışta da halkların talan edilmesiyle büyük boyutlara varan sermaye birikimi, XVIII.yy.ın son yarısında sanayi devrimi ile sonuçlandı. Sanayi kapitalizminin ön plana geçmesiyle ticaret kapitalizmi ikinci plana düştü.

2- Serbest Rekabetçi Kapitalizm Dönemi ve Sömürgecilik.

Kol gücüne dayanan manüfaktür üretimi,makinanın kullanılmasıyla yerini fabrika üretimine bıraktı. Buharın yeni bir enerji kaynağı olarak makinaları işletmesi, mamûl madde üretimini hem çok ucuzlattı, hem de bir kitle üretimi haline getirdi. Sanayi devrimini gerçekleştiren burjuvazi , toplumdaki etkinliğini ancak siyasi alanda sürdüren feodaliyeti peş peşe yaptığı devrimlerle devletten de uzaklaştırarak, toplumun tek egemen gücü haline geldi. Feodaliteye karşı mücadelesinde işçilerin ve köylülerin desteğini sağlayan burjuvazi, devlet aygıtını ele alıp yetkinleştirdikten sonra, bu baskı aracını artık kendi sınırsız gelişmesi için kullandı. Feodal çitleri ortadan kaldırarak meta toplumunun özgür gelişmesini sağladı. Ulusal dil, kültür ve tarihin oluşmasında baş rolü oynadı. Siyasi alanda, ulusal devleti, gerçekleştirerek, uluslaşmayı tamamladı. Ayrıca, bilimin ve teknolojinin gelişmesinde, o güne kadar eşi görülmemiş bir başarı sağladı.

Ama, burjuvazinin sağladığı bu olumlu gelişmeler sömürgelere asla lansımadı. Kapitalizmin tüm nimetlerinden Avrupa'nın bir avuç "medeni" ulusu

yararlandı. Rekabetçi çağda, kapitalizmin iç di - namikler sonucu geliştiği toplumlar uluslaşırken, sömürgeler, daha da artan baskı ve sömürü ortamın da ulusal niteliklerinden giderek uzaklaştırıldılar.

Kapitalizmin serbest rekabetçi döneminin sömürgeciliği, bu dönemin ihtiyaçlarına göre gelişti. Kitle halinde meta üretimi daha çok hammeddeye ve pazara gereksinme duyuyordu. Bu durum sömürgelerde açık gasp ve talan yerine serbest değişim kuralının hakim kılındığı, tarımsal maddelerin ve madenlerin taşınmasına dayanan bir ekonomik yapının oluşturulmasını zorunlu kıldı. Tamamen kapitalizmin yedeğine alınan toplumlar, tek yanlı ve bağımlı olarak çarpık bir şekilde geliştirilip, iç bağımsızlıklarını yitirerek uydulaştırıldılar. Bu toplumlarda, Avrupa kültürüne yatkın olan ve ajanlaşmaya elverişli unsurlar, serbest değişim kuralları içinde aracı kılınarak, yerli bir komprador burjuva sınıf haline getirildiler. Avrupa kapitalizminin oluşturduğu bu tabaka, kapitalizmin sömürgelere en yıkıcı şekilde yansımasında ajanlık rolü oynayarak ulusal direnmenin önünde önemli bir engel haline geldi. Feodal beyler ve aşiret reisleri içerisinden giderek artan sayıda unsurlar da bu tabakaya katıldılar.

Azami kâr peşinde koşan Avrupa kapitalizmi , bu olanağı en çok sömürgelerde elde etti. sömürge

lerin bu yoğun kâr kaynağı olma durumu, üzerlerinde giderek gelişen baskı ve sömürünün esas nedenidir. İlkel birikim döneminde ekonomik ve askeri alanda geliştirilen sömürgecilik, bu dönemde kültürel, sosyal ve siyasi bir temele oturtularak bir sistem haline getirildi.

Siyasi gelişmeleri sınırlı olan halklar, tam bir sömürge durumuna getirilirken; güçlü feodal imparatorluklar yarı-sömürge durumuna getirildiler. Meta ihracı dünyanın en ücra köşelerine kadar taşırılarak bir dünya pazarı oluşturuldu. Böylece, sömürge haklarının tarihi, Avrupa kapitalizmine sayısız bağla bağlı olan ve kendi ulusal yaşamlarına yabancı bir tarih durumuna getirilidi. Dünya siyaseti Avrupa'nın birkaç merkezinde çizilip yönlendirilmeye başlandı.

XIX.yy. boyunca gelişen kapitalizmin bu döneminin sömürgeciliği altında, sömürge toplumlarındaki durgunluk devam etti. Feodal ilişkiler uyutularak olduğu gibi bırakıldı, Dünyanın, hemen hemen sömürgeliştirilebilecek bütün alanrı fethedildi. Genişliğine tamamlanan sömürgecilik, derinliğine geliştirilmeye çalışıldı. Aşiret, halk ve devletle temsil edilen toplumların direnmesi bastırılarak, klasik sömürge rejimlerinin altın çağı kuruldu. Büyük bir karanlık içinde bırakılan sömürgeler, obur kapitalizmi doyurmaya devam etti. Bu dönemde, sömürgelerdeki direnmelerin kurtuluşa

gitmesinin objektif şartları yoktu. Buna rağmen direnmeler, sömürge rejimlerinin liberalleşmesinde ve yumuşatılmasında etkili oldular.

Dünyanın büyük bir bölümünde durum böyle gelişirken, Avrupa'nın doğusunda, kapitalizmin sınırlı da olsa iç dinamiklerle geliştiği toplumlarda, durum daha değişik oldu. Burada istilalara karşı önceden kurulan hanedan imparatorlukları,ulusal kapitalizmlerin önünde engel teşkil ettiler. Ulusal ticaret burjuvazileri, kendi pazarlarına hakim olmak ve sanayi kapitalizmine yönelmek için kendi ulusal devletlerinin kurulmasını zorunlu görüyorlardı. Ezen-ezilen ulus burjuvazileri arasında bir pazar savaşımının doğmasına yol açan bu çelişki, ulusal sorunu tamamen çözmemekle birlikte, bazı başarılar sağladı.

Serbest rekabet kapitalizminin hakim olduğu dönemde ortaya çıkan başka önemli bir olgu da, işçi sınıfı hareketinin gelişmesi ve bilimsel bir öğretiye kavuşmasıdır. K.Marx ve F.Engels tarafından sistemli bir dünya görüşü haline getirilen Bilimsel Sosyalizm, insanlık kültürünün o güne kadar geliştirilen olumlu yanlarının en üst düzeyde bir sentezidir. Kapitalist toplumun, buradan giderek tüm sınıflı toplumların sömürü kaynağını açığa çıkaran, sosyalizmin kaçınılmazlığını ispatlayan bu öğreti, işçi sınıfı ve dünya halklarının kurtuluşu yolunda güçlü bir eylem kılavuzudur.

Serbest rekabetçi kapitalizm, arkasında, dünyanın tamamının sömürgeleştirilmesini, Avrupa'nın batısında ve doğusunda çözülmemiş ulusal sorunları, bilimsel sosyalist öğretiye kavuşan işçi sınıfı hareketini bırakarak, yerini emperyalizme terketti.

3- Emperyalizm, Sömürgecilik ve Ulusal Bağımsızlık.

Kapitalizmin emperyalist aşaması, üretim temerküzü ve sermayenin yoğunlaşması temeline dayanır. Modern makinaların elektrik, petrol gibi yeni enrji kaynaklarıyla çalıştırılması sonucu, üretim daha büyük ölçeklerde yapılmaya başlandı. Büyük ölçekli üretim ve tekel, emperyalizmin ekonomik temelidir. Bu temelde azami kâr peşinde koşan sermaye, kapitalist toplumun çelişkilerini en üst noktasına kadar vardırdı. Sermaye, içte emek üzerinde azami kârın sızdırılması için görülmemiş bir sömürüyü gerçekleştirirken, dışta bu amaçla, sömürgecilik politikasını doruk noktasına vardırdı.

Emperyalist sömürgecilik, kapitalizmin bu aşamasının ihtiyaçlarına göre şekillendi. Meta üretiminin büyük kütleler halinde gerçekleştiği, elde yoğun bir sermaye birikiminin bulunduğu bu dönemde kapitalizmin temel sorunları; elde bulunan sermayenin azami kâr getiren alanlara yatırılması, metanın sürümü için pazar ve hammadde ihti-

yacıdır. Her üç sorunun çözüm alanı da sömürgelerdir. Bu durum, bize emperyalizmin sömürgecilik politikasını neden doruk noktasına **vardırdığını açıklar.**

Artan meta ihracı ile birlikte sermaye ihracı, XIX.yy.ın sonuyla XX.yy.ın başlangıcından itibaren sömürgelere akmaya başladı. Daha çok , madencilik, demir yolu, tarımsal hammaddenin sağlandığı alanlarda yatırılan sermaye, sömürgelerdeki durgun toplumsal yapıya son verdi. Sınırlı da olsa sömürgelerde kapitalizmin gelişmesi, önemli kıpırdanmalara yol açtı. Komprador burjuvazinin gelişmesine paralel olarak, kısmen üretimle de uğraşan işbirlikçi sanayi burjuvazisi oluştu. Emperyalist tekellerle ortaklık halinde çalışan bu burjuvazi, komrador burjuvaziye nazaran ülke kaynakları üzerinde daha çok pay sahibi olmak istedi. Toprakta, içticarette, çok sınırlı bazı imalat alanlarında bir milli burjuvazi oluştu. Yerli burjuvaziden hem sayı hem de nitelik itibarı ile daha gelişkin olan ve emperyalist işletmelerde ortaya çıkan diğer modern sınıf ise proletaryadır. Sömürge toplumlarındaki bu ekonomik ve sosyal gelişmeler, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin objektif şartlarını oluştururlar.

Kapitalizmin her ülkenin somut şartlarına göre dengesiz gelişmesi, çelişkilerin en uç noktasına kadar varması,dünyanın sömürgeleştirilmedik

tek bir alanın bırakılmaması, güç oranına göre sömürgelerin yeniden paylaştırılması zorunluluğu, insanlığı top yekûn bir savaşla karşı karşıya bıraktı. Birinci emperyalist paylaşım savaşı, kapitalizmin içine girdiği genel bunalımdan savaşsız, yani insanlığı kitle halinde ölüme götürmeden kurtulamayacağının itirafıydı.

10 Milyonu aşkın insanın ölümü, 30 Milyonu aşkın insannın sakat kalması, üretim araçlarının kütle halinde tahribine yol açan 1. Emperyalist paylaşım savaşı; kapitalizmi çelişkilerinden kurtaramadığı gibi, onu ölüme, Proletarya Devrimleri Çağına götürdü. Emperyalist sistemin en zayıf halkası olan Rusya'da patlak veren Ekim Devrimi, dünya proleter devrimlerinin ve ezilen halkların Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin başlangıcı oldu.

A- BÜYÜK EKİM DEVRİMİ VE ULUSLARARSI ÖNEMİ

Ekim Devrimi, üretim güçlerinin ve sömürge halklarının gelişmesi önünde bir engel haline gelen kapitalist üretim ilişkilerini parçalamayı hedef alan proletarya ve ulusal kurtuluş devrimlerinin temel taşıdır. Bu devrim:

> "..sadece Rusya'da sosyalizmin inşası için gereken temelleri sağlamakla kalmayıp, dünya çapında bu tarihten sonra meydana gelen gelişmelerde tayin edici bir rol oynamiştır.

Ekim Devrimi'nin uluslararası önemi şöyle sıralanabilir:

Birincisi, yeni bir çağ, Proletarya Devrimleri çağını açmasıdır. Bundan önceki devrimler, bir sömürücü sınıfın yerine başka bir sömürücü sınıfı getirdiği halde, Ekim Devrimi sınıfsız toplumun geçiş evresi olan sosyalizmi doğurmuştur.

İkincisi, batıdaki devrim dalgasının Doğuya taşınmasında köprü rolü oynayıp, sömürgesel devrimler ve bu devrimlerde proletaryanın hegemonyasını kurmasına yol açmıştır.

Üçüncüsü, emperyalizm ve işbirlikçisi olan feodal, işbirlikçi burjuvazi arasındaki karşı-devrimci ittifaka karşılık, sosyalist ül-

keler, işçi sınıfı hareketi ve ulusal kur - tuluş hareketleri arasındaki devrimci itti - fakın kurulmasında temel teşkil etmiş- tir.

Dördüncüsü, bu üç faktöre bağlı olarak sö mürge ve yarı,sömürge ülkelerde emperyalizm- in işbirlikçisi yarı-feodal, yarı-burjuva un surların oluşturduğu sahte ulusal cepheye karşılık: proletarya, kölülük ve aydınların oluşturduğu gerçek ulusal cephenin yaratılma sında tayin edici bir etkendir.

Çağımızın başlıca özellikleri olan bu ge- lişmelerde Ekim Devrimi'nin etkisi Dünya Dev riminin tamamlanmasına kadar süreklidir."

Fransız Devrimi burjuvazi için neyse, Ekim Devrimi de proletarya ve sömürge halkları için o- dur. Burjuva devrimleri, sömürgelere baskı ve sö- mürüden başka bir şey vermediği halde, Ekim Pro - leter Devrimi, sömürgesel devrimler çağını açtı.

Stalin, Ekim devriminin sömürgeler üzerinde- ki etkisini şöyle açıklar :

" EKİM Devrimi, emperyalizmi sadece kendi e- gemenlik merkezlerinde, sadece "metropoller" de sarsmakla kalmadı. Emperyalizmin sömürge ve bağımlı ülkelerdeki egemenliğini yıkmaya çalışarak, emperyalizmin gerisine, onun çev- re bölgelerine de vurdu.

Büyük toprak sahipleri ve kapitalistleri

devirerek, Ekim devrimi, ulusal ve sömürge - sel baskı zincirlerini kopardı, büyük bir devletin, istisnasız tüm ezilen halklarını, bu baskıdan kurtardı. Proletarya, ezilen halkla rı kurtarmadan kendini kurtaramaz. Ekim Devriminin ayırıcı özelliği, Onun SSCB'nde bu u lusal sömürgesel devrimleri, ulusal düşman - lık ve uluslararasındaki çatışmalar bayrağı altında değil, ama SSCB'nde yaşayan milliyet lerin işçi ve köylülerinin karşılıklı güven ve kardeşçe bir yakınlaşma bayrağı altında, milliyetçilik adına değil, ama enternasyonalizm adına gerçekleştirmiş bulunmasıdır.

Ulusal ve sömürgesel devrimler bizim ülke mizde proletaryanın yönetimi ve enternasyona lizm bayrağı altında gerçekleştirilmiş bu - lundukları için, parya-halklar, köle-halklar işte bu nedenle, kendi örnekleriyle bütün dün yanın ezilen halklarını kendilerine çekerek, insanlık tarihinde ilk kez olarak, gerçekten özgür ve gerçekten eşit halklar durumuna yük selmişlerdir.

Bu demektir ki, Ekim Devrimi, yeni bir çağ dünyanın ezilen ülkelerinde, proletarya ile ittifak halinde, proletaryanın yönetimi altın da, sömürgesel devrimler çağını açmıştır.

Eskiden, dünyanın, çok eski çağlardan beri aşağı ve üstün ırklar halinde, birinciler uy

garlığa yeteneksiz ve sömürüye adanmış, tek uygarlık taşıyıcıları olan ikinciler ise birbirincileri sömürmekle görevli, siyahlar ve beyazlar halinde bölünmüş bulunduğunu düşünmek"normal" idi. Şimdi, bu söylenceyi ortadan kalkmış ve reddedilmiş olarak düşünmek gerek. Ekim Devriminin en önemli sonuçlarından biri de, kurtulmuş, Sovyetik gelişme yolu gerçekte onların gerçekten ileri kültür ve uygarlığı geliştirme bakımından Avrupalı halklardan daha yeteneksiz olmadıklarını göstererek, bu söylenceye ölümcül bir darbe indirmiş olmasıdır.

Eskiden, ezilen halkların tek kurtuluş yönteminin, burjuva milliyetçiliği yöntemi, ulusların birbirlerinden soğuması yöntemi , birbirlerinden ayrılmaları yöntemi, çeşitli uluslar emekçi yığınları arasındaki ulusal düşmanlıkların pekiştirilmesi yöntemi olduğunu düşünmek "normal" idi. Şimdi, bu söylenceyi yalanlanmış olarak düşünmek gerek. Ekim Devrimi'nin en önemli sonuçlarından biri de ezilen halkların proleter, enternasyonal,kurtuluş yönteminin gerçekte olanaklı ve usa-uygun tek doğru yöntem olduğunu göstererek, çok çeşitli halklardan işçi ve köylülerin, özgür katılma ve enternasyonalizm üzerine kurulu kardeşçe birliğinin, gerçekte olanaklı ve

usa-uygun olduğunu göstererek bu söylenceye ölümcül bir darbe indirmiş olmasıdır. Bütün ülkeler emekçilerinin tek bir dünya ekonomisi biçiminde gelcekteki birliğinin ön örneği olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin varliği, bunu, dolaysız bir kanıt olarak kullanmaktan geri kalamaz.

Ekim Devriminin bu ve öbür benzer sonuçlarının, sömürge ve bağımlı ülkelerdeki devrimci hareket üzerinde ciddi bir etki yapmaktan geri kalamayacaklarını söylemek gereksiz. Çin'de, Endonezya'da, Hindistan'da, vb. ezilen halkların devrimci hareketinin büyümesi, ve bu halkların SSCB için duydukları sevginin artışı gibi olaylar, bunun doğruluğunun kuşku götürmez bir belirtisidir.
Sömürgelerin ve mağımlı ülkelerin sarsılmaz sömürü ve baskı çağı geçmiştir.

Sömürgeler ve bağımlı ülkelerdeki kurtuluş devrimleri çağı, bu ülkeler proletaryasının uyanış çağı, bu proletaryanın devrimdeki hegemonyası çağı gelmiştir. " (x)

(x). J.Stalin, Marxizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge sorunu, s. 310-312, Sol Yay. 3.baskı

B- İKİ EMPERYALİST PAYLAŞIM SAVAŞI ARASINDA DÜNYA DURUMU

Ekim Devrimi sonunda, eski Çarlık Rusya 'sı toprakları üzerinde, SSCB şeklinde örgütlenen Sovyet Halkları,sosyalist inşaya giriştiler. Dünyanın I/6 sında sosyalizmin kurulmaya başlamasını hazmedemeyen emperyalist devletler, Sovyetlere karşı kavaş ilan ettiler. İçteki gericilerle birleşen emperyalistlerin yenilgisiyle, sosyalist inşayı hiç bir gücün engelleyemeyeceği anlaşıldı. Emperyalizmin ajanlığı rolünü oynayan Trotskistler ve Buharincilerin tasfiyesi ile SSCB, bir daha geriye döndürülemez biçimde sosyalist bir ülke haline geldi.

Savaştan sonra, emperyalistler, tahrip olan ekonomilerini yeniden canlandırmaya ve güçlendirmeye yöneldiler. SSCB'nden, ulusal kurtuluş ve kendi ülkelerindeki proletarya hareketinden korkuya kapılan burjuvazi, kurtuluşu sosyal-demokrat ve faşist ideolojilerde buldu. Özellikle devrimin arefesinde olan Almanya ve İtalya'da, burjuvazi - nin en kanlı yönetim biçimi olan faşizm boy ver - meye başladı. Proletaryayı aldatmak ve bölmek için kullanılan sosyal-demokrat hükümetler, bu dönemde faşizme hizmet etmekten başka bir sonuç vermediler.

Emperyalist aşamada, özellikle Ekim Devriminden sonra, sürekli kırpılan burjuva demokrasisi, bir devlet biçimi olmaktan çıkmıştır. Finans kapitalin en güçlü gruplarının yönettiği devletler, faşizm ve oligarşi gibi çeşitli biçimlere bürünerek birbirlerine alternatif olarak gelişirler.

1929 dünya ekonomik buhranı faşist tırmanışı hızlandırdı. Dünyayı yeniden paylaşmaya ve SSCBni ortadan kaldırmaya çalışan Alman, İtalyan ve Japon faşistleri; aralarında bir ittifak oluşturarak , militarizmi alabildiğine geliştirdiler. Savaştan kârlı çıkan İngiltere ve eski güçünü kaybeden Fransa'yla yeni bir emperyalist güç olarak yükselen ABD, faşizmin SSCB'ni hedeflediğini, kendilerine yönelmeyeceğini hesaplayarak bu duruma seyirci kaldılar.

İki savaş arasındaki diğer bir önemli olguda, sömürge toplumlarındaki kapitalist gelişmenin hızlanması ve ulusal kurtuluş hareketlerinin proleter dünya devrimlerinin bir parçası olarak, emperyalizme karşı gelişmesidir. Batıda işçi sınıfı hareketlerinin, sosyal-demokratların ve emperyalistlerin elbirliğiyle, yenilgiye uğramasına karşılık ; Doğuda ulusal kurtuluş hareketleri, proletarya önderliğinde de olmak üzere, özellikle emperyalist kapitalizmin en çok geliştiği Çin, Çinhindi ve Hindistan'da, çağımızın başlıca akımlarından biri haline geldiler. Emperyalizmin savaş sonrası yı-

kıntılarından ve SSCB desteğinden yararlanarak , burjuvazi önderliğinde, sınırlı da olsa başarıya ulaşan Türk ulusal kurtuluş hareketi, bu dönemin tipik bir olayıdır.

I. emperyalist paylaşım savaşından yenik çıkan ve hızla militaristleşen Almanya ile, gücü oranında sömürgelerden pay almak isteyen faşist İtalya ve Japonya, II. bir dünya savaşının kaynağı haline geldilen. SSCB'ni de imha etmeyi amaçlayan bu faşist klik, 1939 lara doğru savaşı başlattı Bu savaş aynı zamanda kapitalizmin asla iflah olmayacağının ikinci bir ispatıydı.

30 milyona yakın insanın ölümü, 50 milyona yakın insanın sakat kalması ve üretim araçlarının kütle halinde tahrip olmasına yol açan II. emperyalist paylaşım savaşı; SSCB önderliğinde, proletarya, ulusal kurtuluş hareketleri ve diğer antifaşist güçlerin oluşturduğu cephe karşısında faşizmin yenilgisiyle son buldu. Savaş sonunda, dünya durumunda köklü değişiklikler meydana geldi.

C- II. EMPERYALİST SAVAŞTAN GÜNÜMÜZE KADAR DÜNYA DURUMU

a) Emperyalizmin Durumu : Emperyalist sistem, çelişkilerini çözmek ve çöküşünü geciktirmek için baş vurduğu savaştan, daha büyük yaralar alarak çıktı. Savaş sırasında ve sonrasında en zayıf dönemini yaşayan emperyalizme karşı, dünya halkları, büyük bir direnme ve devrim mücadelesine giriştiler. Sosyalist inşa yükselirken, ulusal kurtuluş ve işçi sınıfı hareketleri de büyük başarılar kazandılar. İşte bu nedenlerle, kesin bir yok olmayla karşı karşıya olduğunu gören emperyalist devletler; kendi aralarındaki çelişkileri ikincil plana atarak , hızlanan dünya devrim sürecili engellemek için, savaştan en kazançlı çıkan ABD önderliğinde, geçici olarak bir bütünlük ve dayanışma içine girdiler.

ABD önderliğinde girişilen bu karşı-devrim hareketini daha iyi kavramak için, emperyalizmin içinde bulunduğu durumu daha yakından görmek gerekir.

Savaşın esas kaynağı olan faşist Alman,İtalyan ve Japon emperyalizmi, büyük bir hezimete uğradı. Daha çok savaş amacıyla örgütlenen ekonomileri tam bir yıkıntı içindeydi. İnsan gücünün bü-

yük ve etkin bir bölümü ya ölmüş, ya da sakat kalmıştı. Fabrikalar tamamen yıkılmıştı.

Savaştan başarıyla çıkan İngiliz ve Fransızlarla, Avrupa'nın diğer ülkelerinin durumu da bundan farklı değildi. Yeniden bir örgütlenme olmazsa, kapitalizmin yaşaması mümkün olamazdı. Savaşa son anda giren ve coğrafi mevkiinden dolayı pek zarar görmeyen ABD emperyalizmi, ayrıca savaşta yaptığı vurgun yüzünden, çok güçlü bir devlet haline geldi. ABD, emperyalizmin başına geçerken, bir yandan bu yıkıntı halindeki ekonomileri onarmak, öte yandan bunun karşılığı olarak kapitalizmin sömürgeler mirasına sahip çıkmak durumundaydı. İngiltere ve Fransa'nın güçsüz durumları sömürgelerin direnmesiyle birleşince, ABD'nin yeni tip sömürgeciliği kaçınılmaz hale geldi. Gelişen sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketleri karşısında, zamanı uzatmaksızın, bu görevlerin gerçekleştirilmesi gerekiyordu.

Marshall ve Truman doktrinleri gereğince kapitalist ülkelerin kalkınması ile, bu ülkelerin ekonomik ve askeri güçleri arasında bir ittifak zorunlu görüldü. NATO, CENTO, RCD, SEATO gibi örgütler buna göre kurulmuş olup kapitalist sistem içinde, özellikle siyasi ve askeri bunalımları ortaklaşa karşılamak, sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı ortak tavır koymak esasına dayanırlar. Avrupa emperyalistlerinin eko-

nomik örgütü olan AET, ekonomik alanda ABD'ye karşı çıkmakla beraber, esas olarak sosyalist ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı diğer emperyalistlerle ortak hareket etmektedir. Monroe doktrinine göre de : ABD, kendini Amerika kıtasının doğal hakimi saymakta, kendi önderliğinde çeşitli ekonomik ve askeri paktlar kurmaktadır.

Daha iki savaş arasında burjuva demokrasisinin inkârı olarak ortaya çıkan, belirli tekel gruplarının dayattıkları devlet biçimleri(faşist, oligarşik), birbirlerini kovalarken; gerek metrepollerde gerekse uydularında olsun, faşist, faşist karmalı, sosyal-demokrat hükümetler ve askeri cuntalar da birbirlerini kovaladılar.

Felsefe, edebiyat, kültür, sinema gibi kültür alanında yoz akımlar alabildiğine geliştirildi. Güçlü propaganda araçlarıyla insanlar, en hayati sorunlarından koparılıp, yapmacık, kişiliksiz tutum ve davranış içine sürüklendiler. İnsanlığın tarih boyunca yücelttiği tüm değerler göz - den düşürülmeye çalışıldı.

Bilim ve teknolojideki tüm ilerlemeler tekellerin çıkarına hizmet ettiği ölçüde uygulanmaya konuldu. Bilim ve teknolojinin zaferi olan Atom enerjisi, insanlığa karşı sürekli bir tehdit aracı haline getirildi.

Emperyalist ülkelerin burjuvaları, bir yandan kozmopolitizmi yaşam biçimi olarak alırken, öte

yanda emekçiler arasında çelişkiler yaratmak için şövenizmi geliştirmekten bir an geri durmadılar . Emekçilerden bir kısmının satın alınması sonucu oluşan işçi aristokrasisi, şovenizmin, revizyonizmin ve reformizmin maddi temeli oldu. Emperyalizme hizmet eden bu akımlar, işçi sınıfına hakim kılınmaya çalışıldı ve bunda hayli başarı da sağlandı.

ABD önderliğinde girişilen bu yeniden örgütlenme ve onarım hareketine rağmen, kapitalist emperyalist sistem, kendi içinde çatlamakta; soslalist ülkeler, proletarya ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı başarısız kalmaktadır.

Can çekişen, her gün bir parçasını kaybeden kapitalizmi kurtarmak için, ABD emperyalizminin içine girdiği bu durum; köleciliği kurtarmak için Roma imparatorluğunun, feodalizmi yaşatmak için Rus Çarlık ve Osmanlı Türk imharatorluklarının içine girdikleri duruma benzemiyor mu.? Onlar da zamanlarında çok güçlü ve görkemli görünmüyorlar mıydı ?

b) Sosyalist Ülkelerin Durumu: Savaşı başlatan faşist kliğin amaçlarından biri de SSCB'ni ortadan kaldırmaktı. Ama SSCB, savaştan zaferle çıktığı gibi kendini tecrit olmaktan da kurtardı. Sovyet Kızıl Ordusuun yardımıyla, Doğu Avrupa' da faşizme karşı kurulan Halk Cepheleri, savaştan sonra devlet iktidarını ele geçirdiler. Halk cepheleri içinde etkin durumda bulunan komistler,bur

juva demokrat partileriyle yaptıkları mücadeleyi kazanarak, proletarya diktatörlüğünün ön biçimi olan Halk Cumhuriyetlerini kurdular. Doğu Avrupa ülkelerinin tamamında halk cumhuriyetlerinin kurulmasıyla SSCB'nin tecrit durumu ortadan kalktı. Kendi aralarında ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri alanlarda sıkı bir işbirliğine yönelen sosyalist ülkeler, sosyalist ekonominin inşası için mücadeleye giriştiler ve bu alanda büyük başarılar sağladılar.

Emperyalist sistemin ekonomik ve askeri alandaki ablukasına karşılık, kendi öz güçlerine dayanarak kalkınan sosyalist ülkeler topluluğunun varlığı çağımızın en önemli olgularından birisidir. Dünyanın en ücra köşesinde meydana gelen her toplumsal olayda sosyalist ülkelerin etkisini görmemek mümkün değildir. Anti-faşist ve ulusal kurtuluş hareketlerinin başarıya ulaşmasında, sosyalist bir dünyanın varlığı en önemli faktörlerden biridir. Sömürge ülkelerde devrim, emperyalist sisteme karşı sosyalist sistemin varlığı ve sistemden görülen etkin destek ve yardımla mümkündür. Emperyalizmi çökerten güçlerin başında ulusal kurtuluş hareketleri olmakla birlikte, bu hareketlerin başarıya ulaşmasını sağlayan arkasındaki güç, sosyalist sistemdir.

Sosyalist sistemin emperyalizmi direkt çözücü etkisi; sosyalist ekonominin büyük başarısı, kapi

talist ekonomilerin sürekli bunalımına karşılık sosyalist ekonomilerin istikrarlı yapısı, siyasal askeri ve kültürel alanda kazanılan başarılar ve bütün bu başarılar temelinde, emperyalizme karşı kazanılan üstünlükte görülür. Emperyalist devletler; kendi hakimiyetleri altında tuttukları ülkeler üzerinde ve kendi aralarında yaptıkları mücadelelerde eskisi gibi sadece kendi güçlerine göre hareket edememekte, sosyalist ülkelerin varlığını da önleyici bir faktör olarak hesaba katmaktadırlar.

Sosyalist ülkelerin varlığı, dünya halklarının gözünde sürekli bir kurtuluş, aydınlık ve çekim merkezidir.

c) Kapitalist Ülkelerdeki İşçi Sınıfı Hareketinin Durumu:

Uzun bir mücadele geleneği ve birikmiş bir tecrübeye sahip olan kapitalist ülkeler- özellikle Batı Avrupa- proletaryası, emperyalist savaş boyunca, faşizmin yenilgiye uğratılmasında ve demokrasi güçlerinin zafer kazanmasında etkin bir rol oynadı. Savaştan sonra, barışın güçlendirilmesi, demokrasinin kökleşmesi, tekellerin geriletilmesi ve iktidardan düşürülmesi gibi demokratik ve siyasal hedefler için mücadeleyi yoğunlaştırdı. Bu mücadele sonucu kazandığı başarılarla, halkı etrafında örgütlüyerek, hatırı sayılır bir güç haline

geldi. Öyle ki, bazı kapitalist ülkelerde savaşçı proleter milisler ve proletarya önderliğinde temsili organlar kurulmuş ve muazzam başarılar elde edilmişti. Ayrıca bu savaşım ve başarılarla, yükselen sosyalist inşalara ve Ulusal Kurtuluş Hareketlerine de güçlü destek sağlayarak, emperyalizmin geriletilmesinde ve sosyalizmin güçlendirilmesinde önemli bir rol oynadı.

Emperyalist tekellere karşı geliştirdiği mücadele sonucu iktidar alternatifi haline gelen proletarya hareketi, 1950 lerden sonra saflarında türeyen emperyalizm uşağı modern revizyonist ihanet yüzünden, geçici bir süre için duraksamak zorunda kaldı. Yeni fırtınaların tohumlarını içinde taşımakla birlikte proletarya hareketi, bugün revizyonistlerin komünist parti ve sendika yönetimlerini gaspetmesinden dolayı, fırtına sonrası dinen bir okyanusa benzemektedir. Revizyonist ihanet yüzünden güçlü bir önderlikten yoksun olan proletarya, kendi devrimci örgütünü yaratmadıkça, mücadelesini geliştiremeyeceği gibi, sosyalist ülkelere ve Ulusal Kurtuluş Hareketlerine de gereği gibi destek sağlayamaz.

Bütün bu olumsuz koşullara rağmen, burjuvazi ve uşağı modern revizyonistlerin "vahşi grev" dedikleri, yasalara ve revizyonist sendika şeflerine aldırmadan, onlara karşı gelişen grevler, bugün de, proletaryanın mücadeleci ruhunu ve devrimci potansiyelini ortaya koymaktadır. Pekçok ge

lişmiş kapitalist ülkede, grevler bir birini izlemekte, yeni siyasal ve kitle örgütleri oluş - turmak için reformizm, revizyonizm ve Trotskizm'e karşı yoğun bir mücadele verilmektedir.

d) Sömürgelerin ve Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin Durumu:

Emperyalizm ve Ekim Devrimi ile birlikte ulusal sorunun sömürgeler genel sorunu ile kaynaşması sonucu, sömürgelerin emperyalizme karşı savaşarak ulusal sorunlarını çözmeye, yani ulusal bağımsızlıklarını kazanmaya girişmeleri tesadüfi değildir. Bu dönemde, sömürge devrimlerinin objektif ve subjektif koşulları gelişmeye başlamıştır.

Sömürge ülkelere sermaye ihracı, bu ülkelerde kapitalizmin gelişmesine yol açmakta ve sosyal yapıyı değişikliğe uğratmaktadır. İki savaş arasında gelişen bu durum, ikinci savaştan sonra, daha da hızlanarak devam etti. Dünyanın üçte birinin sosyalist inşaya yönelmesi, Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin artan başarıları, kapitalizm için bir pazar ve hammadde sorunu yarattı. Siyasi nedenlerden dolayı genişliğine büyütülemeyen pazar, ancak derinliğine geliştirilebilirdi. Bu da, emperyalist devletleri, sömürgelere sadece meta ihracı değil, para-sermaye yanında fabrika da ihraç etmek zorunda bıraktı. Özellikle, tekstil,gıda ve diğer hafif sanayiler sömürgelere taşırıldı. Kendilerine de

elektronik,uçak, vb. gibi ağır sanayii alıkoydu - dular. Bu durum, gelişen teknoloji ve siyasi nedenlerden ötürü metropol-sömürge ilişkisinin gelişmiş bir maddi temel üzerinde yeniden kurulmasıdır.

Özellikle, ABD'nin güçlü ekonomisine dayanarak geliştirdiği bu sömürgecilik; sosyalist ülkelerin karşısında tutunmak, ulusal kurtuluş hareketlerinin ekonomik bağımsızlığa yönelmesini ve kapitalist ekonominin daha gelişmiş bilimsel ve teknolojik bir temel üzerinde pazar sorununu çözümlemek için, dünyanın büyük bir bölümünde hakim kılınmaya çalışılmaktadır. Bu yeni sömürgecilik klasik sömürgeciliğe karşı değildir. Klasik sömürge şartlarının doğurabileceği tehlikeler bu tip sömürgecilikle ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Sömürgeler üzerinde taraflar(emperyaliestler ve işbirlikçileri), çıkar birliklerini daha esaslı olarak görmekte ve sömürgelerin tümüyle ellerinden çıkması yerine, üzerinde önceden anlaşılmış bir yönetimde bileşmektedirler. Çatışmayı değil denge durumunu muhafaza etmeye çalışmaktadırlar . Bu gün halâ kalıntı olarak var olan klasik sömürgelerin eğreti durumunu bu açıdan değerlendirmek gerekir.

Kısaca, bu nedenlerden ötürü yeni sömürge ülkelerde geliştirilen kapitalizm, bu ülkelerin toplumsal yapılarında önemli değişiklere yol açtı. Hakim sınıfların içinde, komprador ve feodal ke -

simler gücünü kaybederken; montaj, gıda, tekstil, ve diğer hafif sanayii alanlarında geliştirilen işbirlikçi-tekelci burjuvazi önem kazandı. Aynı şartlar, etkisini,köylülüğün topraktan kopması ve işçi sınıfının gelişmesinde de gösterdi. Artan sayıda bir aydın tabakanın ortaya çıkışı da bu ekonomik gelişmenin sonucudur.

Bu sosyo ekonomik gelişmeler sonucu, ister yeni sömürgelerde ayrı devlet aygıtı içinde olsun ister klasik sömürgelerde komprador ve feodallerle işbirliği halindeki sömürge yönetiminde olsun geçerli yönetim biçimi, ipi emperyalist devletlerin elinde olan ve paravan hizmeti gören sivil kurumların arkasında militarizmin sırıttığı bir diktatörlüktür.

İkinci paylaşım savaşından sonra belirginleşen sömürge ülkelerin bu yapısı, ulusal kurtuluş devrimlerinin objektif şartlarının ne kadar olgun hale geldiğini gösterir. Bu şartlar, sömürgesel devrimlerde burjuva önderliğinin kaypaklığını ve uzlaşıcı niteliğini açıklarken, aynı zamanda, emekçi yığınlara dayanan proletarya önderliğinin tam bağımsızlığa götüreceğini ortaya koymaktadır. Ulusal kurtuluş hareketi içinde her türlü işbirlikçi ve teslimiyetçi eğilimin, burjuvazinin emperyalizme ve sömürgeciliğe bağımlı maddi yapısından kaynaklanmasına karşılık, tam ulusal bağımsızlıkçı akımın, emperyalizm ve sömürgecilikten zarar

gören proletarya ve diğer emekçi güçlerden kaynaklanacağı açıktır.

Emperyalist devletlerin güdümü altında sömürgelerde oluşan ve devrime son derece elverişli olan bu iç şartlar, kavaş sırasında ve sonrasında emperyalistlerin güçsüz düşmeleri ve buna karşılık sosyalist ülkelerin etkin desteği gibi dış şartlarla birleşince, ulusal kurtuluş hareketleri emperyalizmi gerileten başlıca akım haline geldiler.

Ulusal kurtuluş hareketlerinin ilk başarıya ulaştığı yerler, sömürgeci kapitalizmin ilk geliştiği İngiliz ve Fransız sömürgeleri oldular. Daha savaştan önce baş kaldıran bu sömürge halkları,savaşın yarattığı elverişli şartlardan da yararlanarak, siyasi bağımsızlığa yöneldiler. Çinhindi ve Hint yarımadasında nisbeten kolay başarıya ulaşan siyasi bağımsızlık mücadelesi,Vietnam'da komünistlerin önderliğinde emperyalist sistemden kopma mücadelesine dönüşünce; ABD, Fransızlar, yerli işbirlikçiler, büyük bir karşı-devrimci harekete giriştiler. Genişleyen Vietnam Devriminin ayırt edici özelliği:salt savaş sonrasında emperyalistlerin zayıf durumundan yararlanmakla kalmayıp, bir dünya savaşının olmadığı ortamda, küçük bir ülkenin, öz gücünü örgütleyerek, bir kaç emperyalist devlete ve işbirlikçilerine karşı başarıyla direnebileceği ve zafere gidebileceğidir.

Japon emperyalizmine karşı büyük bir direnme

savaşı içinde gelişen ve giderek komprador-bürokrat kapitalizmle feodalizme karşı yönelen Çin Devrimi, Halk Demokrasisinin kurulmasıyla sonuçlanarak, emperyalist sistemde büyük bir gedik daha açtı. Endonazya'nın Hollanda egemenliğinden kurtulması; Kore, Laos ve Kamboçya halklarının tam bağımsızlık mücadelelerinin zaferle sonuçlanması;Uzak Doğu'yu emperyalizmin zayıf düştüğü bir bölge haline getirdi.

Vietnam Devriminin başarılı örneği izlenerek Afrika kıtasında geliştirilen bağımsızlık mücadeleleri de büyük başarılar kazandılar. İngiliz ve Fransız sömürgelerinde,siyasi bağımsızlığın kazanılması genellikle kolay olurken; sömürgeci kapitalizmin az geliştiği, ancak 1950 lerden sonra bu gelişmenin hızlandığı Portekiz sömürgelerindeki Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri,daha kökten ve zor oldu. Afrika'da kalıntı halindeki klasik sömürgeciliği, emperyalizme bağımlı yerli beyaz azınlık yaşatmaya çalışırken; yeni sömürgeciliği, İngiliz, Fransız, Alman ve ABD emperyalistleri ortaklaşa geliştirmeye çalışmaktadırlar. Afrika halklarının birbirleriyle dayanışma halinde gelişen ve yeni sömürgeciliğe karşı da yönelen mücadeleleri karşısında, emperyalizm ve işbirlikçilerinin tutunması mümkün değildir. Emperyalistler, Ulusal Kurtuluş Hareketlerini durdurmak için daha çok kukla yönetimlerini güçlendirmeye çalışmaktadırlar.

Küba devriminin yeni sömürgeciliğe karşı başarılı örneğini izlemeye çalışan Güney Amerika devrimci hareketleri,daha zor gelişmektedirler.Subjektif şartların yeterince hazırlanmaması, hareketler içindeki Trotskist etki ve azgın askeri-faşist diktatörlükler, bu zor gelişmenin nedenleridir.

Sömürgelerinin büyük bir bölümünü kaybeden,eldeki sömürgelerini korumada zor duruma düşen emperyalizm, stratejik coğrafi konumu ve onsuz edemeyeceği zengin petrol kaynakları nedeniyle var gücü ile Ortadoğu ülkelerine yüklenmekte; klasik sömürgecilik, yeni sömürgecilik ve askeri işgal yöntemlerini içiçe kullanarak, işbirlikçileri vasıtasıyla bu ülkeleri yönetmeye çalışmaktadır.

Emperyalizm, sömürgecilik ve feodal çıkarlar doğrultusunda Ortadoğu halklarının parçalanması, kurtuluş mücadelelerini zorlaştırmaktadır.Kürdistan'ın aşiretçi feodal parçalanmışlığı yetmiyormuş gibi, dört işbirlikçi devlet tarafından, en gerici tarzda sömürgeleştirilmesi, bu yüzden uzun süre kapitalizme açılamaması,Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin en gereci düzeyde kalmasına yol açmaktadır.

Arap halklarının, emperyalizmin ve feodallerin çıkarlarına göre bir çok işbirlikçi devletin kontrolü altına alınması, Arap Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin birliği ve başarısı önündeki en büyük engeli oluşturmaktadır. Ortadoğu'da emperya -

lizmin "truva atı" rolünü oynayan İsrail, militarist bir güç olarak Filistin halkını, yurdundan sürmesi yetmiyormuş gibi, zaman zaman düzenlediği katliam hareketleri ile yok etmeye çalışmaktadır. Filistin direnişi, emperyalizm ve yerli gericilik tarafından tasfiye edilmek istenmektedir.

Türk ve İran orduları, bölgede emperyalizmin jandarmalığını üstlenmişlerdir. Bu iki ülkede geliştirilen yeni sömürgecilik, devrimci hareketin amansızca ezilmesini zorunlu görmektedir.

Tüm bu etkenler, Ortadoğu halklarının devrimci mücadelesinin neden zor olduğunu ortaya koymakta ve aynı zamanda Ortadoğu'daki halk hareketlerinin emperyalizmi can evinden vuracağını da açıklamaktadır. Asya ve Afrika'daki gücü büyük ölçüde kırılan emperyalizm, bu iki kıtayla SSCB arasında bir düğüm noktası oluşturan Ortadoğu'da da büyük bir darbe yemekle, nihai çöküş sürecine girecektir.

Sosyalist ülkeler, ulusal kurtuluş ve işçi sınıfı hareketleri tarafından temsil edilen sosyalist akım, çeşitli sapmaların engellemelerine rağmen emperyalizmi adım adım geriletmekte, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için, en küçük halkların bile -eğer cesaret edip savaşırlarsa- zafere gitmeleri için her zamankinden daha elverişli şartlar yaratmaktadır.

e) Ulusal Kurtuluş, İşçi Sınıfı ve Kominist Hareketler İçinde Durum:

Tarih bize, devrimci akımların geliştiği her dönemde, çıkarları bozulanların, zorla engelleyemedikleri bu akımları, içten saptırıp diledikleri doğrultuda kullanmak istediklerini öğretmektedir. Devrimci akımların her çoşkun gelişme dönemini , çoğunlukla, ardından sapmaların yol açtığı bir alçalma dönemi takip eder. Her büyük öğretinin kaderinde bu gerçek vardır. İslamlıkta, Hiristiyanlıkta ve burjuva ideolojilerinde olduğu gibi,sosyalizmde de durum farklı değildir. Öğretilerin canlı gerçek özü devrimi doğururken, sapmalarla dile getirilen lafzı dönekliğe yolaçar.

Çağımızın tek tutarlı devrimci akımı olan Bilimsel Sosyalizm, özellikle ikinci emperyalist paylaşım savaşını takiben dünya devrimci hareketinin gösterdiği büyük kabarıştan sonra, eşi görülmemiş tahrifatlara uğradı ve uğramaktadır. Bu işin öncülüğünün devrimin zaferle sonuçlandığı ülkelerde yapılması, görünüşte şaşırtıcı gelebilir. Ama sosyalizmin tarihi araştırılacak olursa, durumun hiç de şaşırtıcı olmadığı ortaya çıkacaktır. Sapmalar elbette devrimci mücadelenin geliştiği ve devrimin kökleştiği yerlerde boy verir. Devrim ve devrimci hareketin olmadığı yerde sapmaların ne

işi olabilir ?

Bilimsel sosyalizmin, ilk defa işçi sınıfı hareketiyle kaynaştığı Almanya'da, Bernstein revizyonizminin, ardından II. enternasyonel oportünizminin doğması tesadüfi değildir; çünkü, bu dönemde Almanya, devrimin odak noktasıdır.

I. emperyalist paylaşım savaşında, II. enternasyonel sosyal-şovenizminin emperyalist burjuvazinin imdadına koşması tesadüfi değildir; çünkü , savaş tüm Avrupayı devrimin arefesine getirmişti.

Trotskizmin SSCB'nde ortaya çıkması ve emperyalist devletlerin ajanlığı rolüne girmesi de tesadüfi değildir; çünkü, sosyalist inşa bir gerçek olmuştu. Emperyalizmi kudurtan bu durum, Trotski olmasaydı yine bir Trotski yaratacaktı.

Günümüz modern revizyonizminin, en güçlü sosyalist ülkelerde ortaya çıkması da bir tesadüf değildir. Kapitalizmin bir daha dirilmemek üzere tarihe gömüldüğü, ve sosyalizmin alt-üst ettiği sınıflı toplumun kalıntılarının maddi zeminini oluşturduğu sapmalar, elbette bu ülkelerde kaçınılmaz olacaktır. Devrim gemisinin büyük dalgalarla boğuşa boğuşa yol aldığı engin denizlerde, kıyıya sığınmak isteyenler elbette çıkacaktır.

Dünya devrimci pratiğinin doğruluğunu yüzmilyonların kanı ile ispatladığı Proletarya Devrimleri Çağının Marxizmi olan LENİNZİM'i: Ne burjuvazi ile iktidarı paylaşmayı öneren, özünde burjuva

ziye uşaklığın teorisi olan "toplumsal ilerleme " "barışçı geçiş", "kapitalist olmayan yol"(x) tezleri; ne de emperyalizme ve gericilğe en katık - sız uşaklık teorisi olan "iki süper devlet", " üç dünya" ve "uluslararası yeni ekonomik düzen" safsataları; dünya halklarının kurtuluşu yolunda eylem klavuzu olmaktan çıkaramaz.

Özellikle, emperyalizmin sömürgelerinden sağladığı artık-değerle semirttiği işçi aristokrasisi, bugün gelişmiş kapitalist ülkelerde Leninizme saldırmakta emperyalist burjuvaziyi bile geride bırakmaktadır. Geçmişin kominist partilerinde ortaya çıkan ve bugün "Euro-Kominizm" diye adlandırılan bu akımın kaderi, şimdiden, emperyalizmin en güvendiği iktidar partileri olan sosyal-demokrat partilerin akibetine dönüşmektedir. Kendi devrimci partilerini henüz yaratamıyan emperyalist ülkelerin işçi sınıfı, bu akımın maskesini düşürmedikçe, ne kendine ne de sömürge halklarına ciddi bir yardım yapamyacaktır. Sömürgelerden artık değer aktarma olanağı ortadan kaldırılmadan da böyle bir görevin bütünüyle gerçekleşmesi beklenemez.

Ulusal kurtuluş hareketlerinin çağımızın başta gelen bir devrimci akımı haline gelmesinden itibaren, bu alanda da çeşitli sapmaların boy ver-

(x). Burada kastedilen, geri ülkelerde, ulusal demokratik halk devrimi sonucunda , kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçiş Leninist tezi değildir:"demokratik halk devrimi yapmadan reformlar yoluyla, kerte kerte sosyalizme geçiş" revizyonist tezidir.

diğini görmekteyiz. Özünde, emperyalizme, sömürgeciliğe ve yerli gericiliğe bağlı maddi yapıdan kaynaklanan ve reformist, uzlaşıcı, giderek gerici bir karekter gösteren bu akımlar, bugün modern revizyonizmin fideliğinde boy atmaktadırlar. Burjuva ideolojilerinin tamamen deşifre edilmiş olması ve halktan yüz bulamaması, bu eğilimleri görünüşte sosyalist olmaya zorlamaktadır.

Emperyalist dönemde reformların belirgin özelliği, halkların tam bağımsızlık yolundan alı - konulmasıda bir araç rolü oynamasıdır. Ulusal kurtuluş hareketleri tam bağımsızlığa yöneldikçe, emperyalizm ve sömürgecilerin, işbirlikçilerini alttan alta harekete geçirdikleri, bazı reformları danışıklı döğüşle piyasaya sürerek kitleleri pasifize etmeye çalıştıkları, pratiğin günümüzde yüzlerce defa ispatladığı bir gerçektir. Örneğin, Filistin ve Rodezya'da durum böyledir. Ama, devrimcilerin reformları ellerinin tersi ile itekledikleri de bir gerçektir.

Eğer, reformlar sıcak mücadele içinde, tam bağımsızlığa doğru giden yolda, mücadelenin bir yan ürünü olarak ortaya çıkarsa bir anlam ifade eder.

Ulusal kurtuluş hareketlerinde, bağımsızlık olgusu dışındaki tüm eğilimler reformistir. Her reformist eğilim de, özünde emperyalizme, sömürgeciliğe ve yerli gericiliğe maddi bağlarla bağlı

olanların eğilimidir.

Günümüzde, ulusal kurtuluş hareketi içindeki reformist, işçi sınıfı ve kominist haretket içindeki sağ ve sol sapmalar, dünya devrimci hareketinin gelişmesini durduramayacaktır. Emperyalizme karşı mücadelede, günümüze kadar, dünya halklarına çok şeyler kazadıran Marxizm-Leninizm, bundan sonra da çok şey kazandırmaya devam edecektir.

--------0--------

İ k i n c i B ö l ü m

K Ü R D İ S T A N T O P L U M U

KÜRDİSTAN, Asya kıtasının Afrika ve Avrupaya yönelen, ilk ve orta çağlarda uygarlığın merkezi rolünü oynayan, günümüzde, zengin petrol kaynakları, stratejik coğrafi ve siyasi konumuyla uluslar arası alanda önemini devam ettiren Ortadoğunun kilit bir bölgesinde bulunmaktadır. Ortadoğu'nun bugünkü siyasi haritası, temelde, emperyalizm ve iş birlikçileri olan burjuvazi ve feodaller tarafından çizilmiş olup: halkların bağımsızlık ve demokrasi doğrultusundaki talepleri önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Özellikle, dört sömürgeci devletin sınırları içine alınarak ülke birliği parçalanan Kürt Halkı, bu durumdan en büyük zararı görmektedir.

Kürdistan; Türk, Arap ve Fars uluslarının arasında kalan, üzerinde yoğun olarak Kürt halkının yaşadığı, engebeli ve yüksek dağlarla verimli ovaların içiçe bulunduğu, yeraltı ve yerüstü kaynakları bakımından son derece zengin olan, yirmi milyonu aşkın nüfusun üzerinde yaşadığı geniş bir ülkedir. Siyasi bakımdan, emperyalizme bağımlı olan dört sömürgeci devletin hakimiyeti altındadır.Her

devlet, uluslararası tekellerin ve kendi ekonomisinin çıkarları doğrultusunda, hakimiyeti altında tuttuğu parça üzerinde sömürgeciliğin geliştirilmesinde başrolü oynamaktadır.

Sömürgeciliğin oluşturduğu ekonomik şekillenme içinde aşiretçi-feodal çıkarlar kollanarak ve zorla yaşatılarak toplumsal parçalanma derinleştirilmeye çalışılmakta; bu süreç içinde, Kürt uluslaşması engellenerek, hakim uluslarla bütünleşme politikalarına yoğunluk kazandırılmaktadır.

Çağımızda, tamamen tasfiye olma sürecindeki klasik sömürgeciliğin halen Kürdistan'da dört başı mamur bir şekilde hakim olmasının nedenlerini köleci toplum aşamasından günümüz emperyalizm aşamasına kadar incelemiş bulunduğumuz, Sınıflı Toplum ve Sömürgecilik Tarihinin ülkemiz ve halkımız üzerindeki somutlaşmasında aramak gerekir. Bu bakış açısıyla, Kürdistan'ın kısaca sömürgeleşme tarihini ve buğünkü toplum yapısını inceleyeceğiz.

I-KÜRDİSTAN'IN SÖMÜRGELEŞME TARİHİ

A-KÖLECİ DÖNEMDE MEDLER

Kürtler'in kökü; barbarlık döneminde kuzey Avrupa'da göçebelikle yaşayan, uygarlığın gelişmesiyle orta Avrupa'ya, Hint Yarımadasına, Anadolu ve İran platolarına doğru büyük bir akına geçen ,

Hint-Avrupa gurubu kavimlerinden, M.Ö.1000 yıllarında Urmiye gölü ile Van gölü arasındaki bölgeye yerleşen Medlere dayanır. Medler, bu tarihlerden itibaren, bir yandan kendilerine en yakın halk olan Persler'le diğer yandan Ortadoğu'nun en vahşi köleci imparatorluğunu kuran Asurlarla, yüz yıllarca süren bir mücadeleye giriştiler.

Bu mücadelede, önce Persler'i yenip güneybatı İran'a sürmeleriyle daha da güçlenen Medler, M.Ö.612 yılında Ninova'yı yakıp yıkarak, Asur imparatorluğuna son verdiler. Asurların yenilgisi sonucu batının kapısı Medlere açıldı. Kısa süren imparatorluk döneminde Medler, hemen hemen bugünkü Kürdistan'ı sınırlarına dahil ederek, burayı yurtlaştırma hareketine giriştiler. Çaşitli ve son derece hareketli olan Med kabile ve aşiretleri, kendilerinden daha önce yerleşik bulunan halklarla karışarak, onlara kendi dil ve kültürlerini hakim kıldılar. Aynı zamanda, çok zengin olan bölgenin kültüründen etkilenerek, Kürt halkının tarih içindeki oluşumuna temel teşkil ettiler.

Perslerin M.Ö.550 yıllarında Med imparatorluğunu yıkması üzerine, Kürtler üzerinde, köleci çağdan itibaren işgal, istila dönemi açılmış oldu. M.Ö.550-330 yılları arasında, Pers egemenliği altında yaşayan ilk Kürtler olan Med kabile ve aşiretleri, sık sık ayaklanarak ve yenildiklerinde dağlara çekilerek, bu dönemde bağımsızlıklarını ö

nemli oranda korudular. Ayrıca kendi milli dil ve kültürlerini geliştirdiler.

Büyük İskender'in, Persleri M.Ö.330 yılların da yenmesi sonucu, kısa süre de olsa Helen egemenliği altına giren Kürtler, İskender'in ölmesi ve imparatorluğunun parçalanmasıyla, gelişmelerini daha serbestçe sürdürdüler. Bu dönemde gelişme gösteren Ermeniler, kuzeyden güneye doğru bazen Kürtlerle karışarak, bazan da egemenlikleri altına alarak, M.Ö.50 yıllarına kadar bölgede hüküm sürdüler. Bu dönemde, tarihte ilk defa olarak Yunan bilginleri "Kurdo" ve "Kurdienne" adını kullandılar. Batıda büyük bir köleci imparatorluk kuran Romalılar, M.Ö 50 yıllarından itibaren, bütün bölgeyi, bu arada Kürtlerin yerleşim bölgelerini de yakıp yıkarak istila ettiler. Dicle-Fırat havzalarında da egemenliklerini kuran Romalılar, 260 yılarında, İranda Sasani hanedanının başa geçmesiyle büyük bir imparatorluk kuran İranlılarla çatışmaya başladılar. Aralıksız olarak, 630 yıllarında İslam fetihlerinin başlamasına kadar birbirleriyle çatışan bu iki köleci imparatorluk, savaş alanı olarak Mezopotamya'yı seçtiler. İki gücün birbiri üzerinde kesin üstünlük kuramaması yüzünden Kürtler, bu savaş ortamından büyük zarar gördüler. Sürekli savaş durumu onları dağlara çekilmek zorunda bıraktı. Bu yüzden de uygarlık alanındaki gelişmelerini pek sürdüremediler.

Köleci çağda, uygarlığın geliştiği kentler ve ova lık alanlar, sürekli istilacıların hakimiyeti altında olduğundan; ve Kürtler bu yüzden siyasi bir gelişme içine giremediklerinden, aşiret birimleri halindeki örgütlenme büyük oranda muhafaza edildi. Ova ve kentlerde yaşayanlar ise bağımsızlık bi - linçlerini yitirip köleleştikleri için, köleci dö nemde Kürtlerin halklaşma hareketi sınırlı kaldı. Bu olumsuz etkenlere rağmen, kendi ulusal dil, din ve kültürleriyle ülkelerinin asıl yerleşik halkı olarak Kürtler, feodal dönemde, dünyanın diğer bir çok halklarından daha belirgin olarak tarih sah - nesinde yerlerini aldılar.

B- FEODAL DÖNEMDE KÜRTLER VE KÜRDİSTAN

1- Arap Egemenliği Dönemi

VII.yy.da özellikle islam ideolojisinin ön - derliğinde büyük bir fetih hareketine girişen A- raplar, Ortadoğuda, feodalitenin gelişme çağını başlattılar. Daha ilerici bir ideoloji ve üretim biçimini temsil eden Araplar, Kuzey Suriyeden geçen ticaret yollarını hakimiyetleri altına aldıklarından dolayı, büyük sıkıntılar içerisine düşen Roma ve Sasani köleci imparatorluklarına karşı gi riştikleri istila savaşlarını, kolaylıkla kazandı lar. İslamlık, fetihçi karekterine rağmen, köleci

rejimlerin baskısı altında bulunan halklar tara - fından bir kurtarıcı gibi karşılandı. Ama kısa sü re sonra, islamlık maskesi altında Arap talanları yaygınlaştığında, Ortadoğu halkları büyük bir direnme hareketi içine girdiler. Kendi ulusal dinle riyle islamlığı karıştırarak oluşturdukları mez - hepleri, birer direnme ideolojisi olarak kullanan halklar, kolay kolay teslim olmadılar. Buna rağ - men, feodalitenin o dönem için ilerici bir rol oy naması ve kent ile kırlardaki sömürücü sınıfların yeni üretim biçimini kendi çıkarlarına daha uygun bularak Arap istilacılarıyla işbirliğine yönelmeleri, bu direnmelerin yenilgiyle son bulmasına yol açtı. Kurulan Arap feodal-sömürgeci imparatorlukları, XI.yy.la kadar Araplaşma ve feodalleşmeyi birlikte geliştirerek, egemenlikleri altında tuttukları halkların milli gelişmelerini engelledi - ler.

Arap hakimiyeti altında geliştirilen feodal toplum ve feodal sömürgecilik, Ortadoğuda, etkisi ni en çok Kürtler üzerinde gösterdi. Böyle olma - sında, feodal gelişme için elverişli şartlar hazır layan verimli toprakların Kürdistan'da bulunması ve Arapların Kürtlere komşu olması, önemli bir rol oynadı. Kürdistan'ın fethedilmesi 640 yıllarında başladı. Romalıların Kadisiye'de yenilmesinden son ra, Kürtlerin direnmelerine ve çok kan dökmeleri- ne rağmen, Arap istilasının gerçekleşmesi pek u-

zun sürmedi. Fethettikleri bölgelerde, kendilerine bağlı Arap veya Kürt asıllı feodal emirlikler örgütleyerek; bir yandan toplumun feodalleşmesini diğer yandan da feodal Arap sömürgeciliğinin hakimiyetini, birlikte yürüttüler. Kürdistan'da, feodalleşme, sömürgeleşme ve Araplaşma birbirini tamamlayarak gelişti.

Feodal Arap sömürgeciliği altında, Kürdistan da oluşturulan feodal toplum yapısı içinde, Arap ve Araplaşma yanlısı, güçlü bir işbirlikçi tabaka oluştu. Kürt milli değerlerini hor gören bu tabaka, o güne kadar büyük bir zenginlik içinde gelişen Kürt dilini ve kültürünü bırakarak, Arap dili ve kültürünün ajanlığı rolünü oynadı. Tabi ki, sınıfsal çıkarları bunu gerektiriyordu. Emir, bey olmanın yolu, Araplaşmaktan ve Arap halifelerine uşaklık yapmaktan geçiyordu. Bütün bu milli ihanetler, halka, "yüce islam dini" nin gereği olarak yansıtılıyordu. Ve bunda da epey başarılı olundu,

2-Yabancı Egemenliğin Zayıf Olduğu Dönem

a) Yüzyıllık Bağımsız Gelişme:Kürdistan'da feodalizm, VII.yy.lın ortalarından IX.yy.la kadar koyu bir Arap hakimiyeti altında gelişti. Bu tarihten itibaren, güneyde Arap egemenliğinin zayıflaması, batıda Bizans imparatorluğunun zayıf gün-

lerini yaşamakta olması, doğuda henüz bir istila hareketinin görülmemesi nedeniyle, Kürdistan'da bağımsız bir feodal gelişmenin dış şartları doğdu. Bundan yararlanan bazı Kürt beylikleri gelişip güçlenmeye başladılar. Örneğin, Mervani Kürtleri, Van'dan başlayıp Urfa'ya kadar uzanan bir alan üzerinde, yüzyıldan fazla yaşayan feodal bir devlet kurdular. Bazı Kürt beylikleri de, yine bu dönemden itibaren adeta bağımsız bir devlet gibi yaşadılar. Bu bağımsız gelişmenin ürünü olarak, bugün bile aşılamayan Feqi Tèyranî gibi ulusal ozanlar yetişti.

b) Kürdistan Üzerinde Türk Akınları ve Bunlara Karşı Mücadele : XI.yy.da Türk akınlarının başlamasıyla, Ortadoğu halkları üzerinde yeni bir baskı ve sömürü dönemi açıldı. Yeni bir istilacı kavim olan Türkler, barbarlığın yukarı aşamasında bulunup, göçebe ve talanla geçinen, bu amaçla sürekli bir askeri örgütlenme içinde yaşayan akıncı bir kavimdi. IX.yy.dan itibaren nüfus artışı, Çin baskısı ve artan kuraklık nedeniyle Orta Asya'daki yurtlarını terkedip, Hazar Denizinin kuzey ve güneyine, Hint yarımadasına doğru büyük bir akına giriştiler. Yerleşik uygarlıklar için büyük bir tehlike oluşturan bu akınlar, gelip geçtikleri yerleri yakıp yıktılar.

Türkler; Ortadoğuda daha önce egemenlikleri-

ni kuran ve yolları üzerindeki İran'ı da ellerinde bulunduran Araplarla çatışarak ideolojilerine karşı direndiler; oysa tüm Ortadoğu halklarının müslüman olması, akıncı faaliyetleri yürütmek için müslüman olmayı gerektiriyordu. Özellikle Hiristiyan halkların fethedilmesinde en uygun ideolojik aracın müslümanlık olduğunu, kavrayan Türkler, kitle halinde müslüman oldular. İslamın fetihçi karekteri akıncı yapılarıyla birleşince , Türkler, Orta Avrupa'ya kadar yayılacak hakim bir kavim olarak tarih sahnesindeki yerlerini aldılar.

Türklerin Ortadoğuda kurdukları siyasi sistem karmaşık bir görünümdedir. Başlangıçta Arap halifelerinin ücretli askerleri olarak görev alan Türkler, halifelerin güçlerini kaybetmeleriyle,yavaş yavaş imparatorluk içinde etkin olmaya başladılar. Bunda, sürekli bir askeri örgütlenme içinde olmaları, kitle halinde gelen yeni göçmenler , islamın fetihçi karekterini en iyi kendilerinin temsil etmeleri de etken oldu: ayrıca, hiristiyan Bizans'ın saldırıları, güçten düşmüş Araplar yerine, taze bir kanla hareket eden akıncı bir kavime ihtiyaç gösteriyordu. Bütün bu etkenler yan yana gelince, Türkler'in, Ortadoğu'nun yeni efendi kavimi olmamaları için herhangi bir neden kalmadı.

XI-XII.yy.ları arasında, Ortadoğu'nun en büyük siyasi gücünü oluşturan Türkler'den büyük bir

kesimi, devlet örgütlenmesi içinde görev alıp geçimini sağlarken; geri kalanlar, çoğunlukla halkların ellerindeki toprakları zorla müsadere ederek beylikler oluşturdular. Çok az bir kesim de serfleşti. Ancak, göçlerin artması, yerleşik ve bey olan Türk'le göçebe ve serfleştirilmek istenen Türkmen arasındaki oranı, Türkmen aleyhine değiştirdi.

Türklerin siyasi ve askeri alanda güçlü olmaları, yerleşik halklar içinde erimelerini önleyemedi. Yerleşik halkların daha zengin dil ve kültürleri, daha yoğun nüfusları ve ileri üretim biçimleri; Türk boylarının daha az gelişmiş dili ve kültürü, dah az yoğun nüfusları ve çok geri üretim biçimleri karşısında üstünlük kazanarak, kendi yapıları içinde Türkler'i eritti. Kısaca, bu dönemde "yenenler yenildiler".

Ortadoğunun genelinde Türk egemenliği altında yaşanılan bu süreç, daha yoğun olarak Kürdistan üzerinde de yaşanıldı. Kürtler'deki feodal ve yerleşik toplumun güçlü olmasıyla kabile ve aşiretlerin savaşçı olmaları; Türklerin, XVI.yy.la kadar Kürtler karşısında kesin bir üstünlük kazanmalarına ve onları merkezi bir otorite altına almalarına olanak vermedi. XI.yy.dan XVI.yy.la kadar Kürdistan'da dağınık bir şekilde kurulan Türk devletleri, genellikle birer beylik olmaktan öteye gidemediler. Kaldı ki, mahalli bir alanda ku-

rulan bu beylikler, Kürt aşiretlerinin saldırıları karşısında uzun ömürlü olamadıkları gibi , Türk nüfusu da kısa bir süre içinde eriyip Kürtleşmekten kurtulamadı. Akkoyunlular, Karakoyunlular, Artukoğulları, Atabekler ve diğer Türk beyliklerinde durum böyleydi. Kürtler'le Türkler arasında, siyasi alanda ciddi bir fark olmadığı halde, toplumsal alanda denge kesinlikle Kürtler'den yanadır. Büyük Selçuklu Türkler'i döneminde, bir eyalet haline getirilen Kürdistan'da kurulan Türk egemenliği, kurumlaşmadığı gibi, sıkı bir merkezi otorite olmaktan da çok uzaktı.

VII.yy.lın ortalarından IX.yy.la kadar Arap egemenliği altında doğan Kürdistan feodal toplum yapısı, IX.yy.dan XI.yy.la kadar sınırlı da olsa bağımsızca gelişti ve XI.yy.dan XVI.yyla kadar Türkler ve Moğolar'la sürekli bir çatışma içinde olgunlaştı. Feodalizmin şekillendiği bu dönemler, Kürtler'in tarihinde genellikle ilerici bir safhayı teşkil ederler. Köleci dönemde başlayan halklaşma ve yurtlaşma hareketi, feodal dönemde daha da hızlanarak "Kürt" ve "Kürdistan" kavramları yaygınlaştı. Ortadoğu'nun kilit noktasında yaşayan bir halk olarak siyasi etkinlikleri artan Kürtler çeşitli askeri ve siyasi olaylarda önemli bir rol oynadılar. Selhaddini Eyyubi gibi, askeri ve siyasi alanda deha olan kişiler yetişti. Bu olumlu etkiler Kürtler'in merkezi-siyasi bir güç olmala-

rıyla tamamlansaydı, şüphesiz daha sonraki tarihleri başka türlü olurdu. Bunula birlikte Kürtler; XVI.yy.da, Türkler'le İran'lılar arasında kesin o larak bölünmeden önce, adeta bağımsız devletler gibi hareket eden beylik ve emirlikler halinde olup, milli gelişme bakımından o dönemin diğer halklarının bir çoğundan daha ileri durumdaydılar. Arapça, daha çok hakim tabaka arasında yaygın olmasına rağmen, Türk dili ve kültürünün bu dönemde hiç etkisi yoktu. Kürt dili ve edebiyatı, dönemin sonuna doğru, Exmedè Xanè gibi bir ozan, Mem ù Zin gibi ulusal bir destan yaratacak güçteydi.

3-Türk ve İran Egemenliği Altında Kürdistan

a) Kürdistan'ın İkiye Bölünmesi ve Bunun Siyasi Sonuçları: Kürtler'in tarihinde başaşağıya gidiş, XVI.yy.dan itibaren Kürdistan'ın ikiye bölünüşü ve her parça üzerinde Türkler ve İranlıların kurmaya başladıkları feodal-merkezi otoritenin gelişmesiyle başlar.

Ortadoğu'nun müslüman halklarının üzerinde yaşadıkları toprakları yurtlaştıramayan ve bu halkların içinde erimekten kurtulamayan Türkler , hıristiyan halkların yaşadıkları Anadoluya yoğun olarak akın ettiler. Hıristiyanların, katliamlara dek varan uygulamalarla müslümanlaştırılıp Türkleştirilmeleri ve giderek artan göçler, Anadolu'da

Türk nüfusunu üstün duruma getirdi. Anadolu Selçuklu Türk devletinin yıkılmasından sonra, Bursa yöresinde kurulan Osmanlı Türk devleti, XVI.yy. dan itibaren Kürdistan sınırlarına dayanmaya başladı. Bu yüzyılda Kürdistan üzerinde savaşan üç güç vardı. Güney Kürdistan'ı etkisi altına alan Mısır Memlûk devleti, 1502 de kurulan ve Kürdistan'ın büyük bir bölümü üzerinde hakimiyetini geliştiren İran Safavi devleti, Kürdistan'da hakimiyetini yeni geliştirmek isteyen Osmanlı Türk Devleti. Batıdan doğuya, güneyden kuzeye doğru kervan yollarının geçtiği bölgenin ortasında yer alan Kürdistan, her üç devlet için de stratejik bir öneme sahipti. Kürdistan'a sahip olan, o dönemde , baharat ve ipek yolu denen kıtalar arası yollara da sahip olacaktı. Bu yüzden, üç devlet arasında, Kürdistan üzerinde büyük bir hegomonya mücadelesi başladı.

Bu mücadelede Osmanlılar,tampon bir bölge olarak düşündükleri Kürdistan'da, Kürt beyliklerine, büyük tavizler karşılığında, adeta içte serbest dışta bağımlı bir devlet statüsü vererek, onların büyük bir bölümünü yanlarına çekmeyi başardılar. Osmanlıların bir ajanı gibi hareket eden İdrisi Bitlisi'nin de, Kürdistan'ın Osmanlılar'a bu şekilde bağlanmasında büyük katkısı oldu. Kürt beyliklerini, dolayısıyle savaşçı Kürt aşiretlerini yanına çeken Osmanlı Sultanı Yavuz için, İran

Safavi Devletini ve Mısır Memlûk Devletini Kürdistan'dan atmak pek zor olmadı. XVI.yy.ın başından itibaren, Kürdistan'da yayılmaya başlayan güç Osmanlılardı. İlk savaşlarda yenilen İranlıların etkisi ise, Kürdistan'ın küçük bir parçasıyla sınırlı kaldı. Osmanlılarla İranlılar, aralarındaki hegemonya mücadelesinde, gerçek çıkarlarını gizlemek ve halkları birbirine kırdırarak yöentmek için, daha önce yaratılan sunnilik-alevilik çelişkisini de bu dönemde kızıştırdılar.

Feodalitenin dünya çapında gerileme sürecine girdiği, Batı Avrupa'da kapitalizmin yeni bir üretim biçimi olarak gelişmeye başladığı dönemde oluşarak hızla gelişmeye başlayan Osmanlı imparatorluğu, tarihi açıdan gerici bir devlettir. Ona bu gericilik karekterini kazandıran nesnel yapı, ilerleyen Avrupa kapitalizmine karşılık, Avrupa'da ve Asya'da feodal toplum yapısını zorla ayakta tutmaya çalışmasıdır. Tarihi açıdan XV.yy.dan itibaren gerileme sürecine giren feodalizmi, bu tarihten itibaren dünyanın büyük bir bölümünde temsil eden ve bu yapıyı Avrupa'da gelişen kapitalizme karşı sürekli ayakta tutmağa çalışan Osmanlı Türklerinin tarihteki işlevleri. bu yüzden ilericilik değil gericiliktir. Nesnel olarak bu duruma Türk fetihlerinin talancı karekteri de eklenince, bu gerici işlev önemini dah da artırır.

Ortadoğu feodal toplumlarınan, gerek iç dina

mikleriyle, gerekse ilerici kapitalizm döneminin etkisiyle, kapitalizme doğru evrimleşmelerini önleyen, merkezi-feodal-sömürgeci Osmanlı devletinin bu olumsuz etkisini en çok duyan halklardan birisi de Kürtler'dir. XV.yy.dan itibaren gelişen Osmanlı egemenliği, başlangıçta Kürt beylikleriyle varılan antlaşmalar nedeniyle, özellikle ekonomik ve kültürel alanda etkisini pek duyurmadı. Ama, bir yandan merkezi otoritenin güçlenmesi,diğer yandan başarılı olamayan fetih savaşlarının arttırdığı yükün etkisiyle, Kürdistan üzerinde Osmanlı egemenliği giderek arttı. Eyalet yönetimleri daha çok sancak yönetimlerine, sancak yönetimleri daha çok kaza yönetimlerine bölünüp,başlarına Osmanlı Türk beyleri geçirilerek merkezi otorite kurumlaştırıldı. Bu kurumlaşmayla birlikte, feodal Türk sömürgeciliği de gelişmeye başladı. Daha çok Türk yöneticinin Kürdistan'a yerleşmesi, yer yer Türk kolonilerinin ortaya çıkmasına yol açtı. Türk yönetiminin gelişmesiyle, Kürt beyliklerinin sahip oldukları dahili otonomileri yavaş yavaş ellerinden alınmaya başlandı. Kürt beyliklerinin daha sonraki direnmeleri, hep bu dahili otonomilerini(iç özerklik) tekrar elde etmek içindir.

b) XIX.yy.da Kürdistan Üzerinde Mücadele:

XIX.yy.ın ikinci yarısında Avrupa'da sanayi devriminin gerçekleşmiş olması karşısında,sürek-

li gerileme sürecine giren Osmanlı imparatorluğu, ekonomik düzeniyle birlikte askeri, hukuki düzeni ni de değiştirmeye başladı. Batı karşısında tutunabilmek için yenilenme gereği duyan Osmanlı sultanları, her milliyetten devşirme gençlerden oluş turdukları yeniçeri ordusu yerine, bu sefer sadece müslüman halklardan topladıkları gençlerle örgütledikleri Nizam-ı Cedit, Asakir-i Mansureyi Muhammediye gibi orduları kurdular. Tanzimat fermanı ve İngilizler'le yapılan 1840 tarihli ticaret anlaşmasıyla sömürgeleşme yoluna girdiler. Bu Tarihlerde Osmanlı Türkleri için en önemli sorun , Batı kapitalist devletleri karşısında devlet olarak varlığını korumak ve bu devletlerle işbirliği yapıp, egemenlik altında tuttukları halklar üze - rinde feodal sömürüyle kapitalist sömürüyü birlikte yürütmektir.

Osmanlıların batı kapitalist devletleri karşısında sürekli yenilmeleri ve geri çekilmeleri, egemenlikleri altında tuttukları halklar üzerinde baskı ve sömürüyü azaltmayıp, daha da çoğalttı. Çünkü, yavaş yavaş artık-değeri ele geçirmeye başlayan Avrupalı kapitalistlerle azınlık milliyet - ler, imparatorluğu iflasa sürüklüyorlardı. İmparatorluğun ayakta kalabilmesi için baskı ve sömürüyü yoğunlaştırmaktan başka çaresi yoktu. Bu uygulamalar sonucu imparatorluk, XIX.yy.da halkların büyük bir direnmesi ile karşılaştı. 1840'lara doğ

ru , imparatorluğu parçalamaktan ancak, Rusya, İngiltere ve Fransa'nın birbiriyle çıkar çelişkilerinden kaynaklanan yardımları kurtardı.

Dünya tarihinin sayısız bağlarla Avrupa tarihine bağlanmaya başladığı XIX.yy.,Kürdistan için de, önemli olaylar ve değişmelerle doludur. Bu yüzyıla kadar, kendi kendine yeterli kapalı feodal ekonomi, Avrupa'dan gelen ucuz meta pazarlamasından etkilendi. Meta ihracının iki önemli sonucu oldu. Birincisi, meta ihracında aracı halka olarak azınlık milliyetlerden, özellikle Ermeni' lerden ve Rumlardan komprador bir tabakanın oluşması:ikincisi, kır ekonomisiyle belli bir denge içinde olan zanaatçılığın yıkılmasıdır. Bu iki sonucun doğurduğu üçüncü bir sonuç, Kürdistan da dahil olmak üzere, imparatorluğun dayandığı feodal toplum yapısının durgunlaşmasıdır. Ticarette azınlık kompradorların hakim olması, kentte zanaatçılığı yıkıp, kapitalizmin müslüman halklarda geç gelişmesine neden olurken, aynı zamanda hiristiyan halkların erkenden kapitalistleşmesine ve uyanmasına yol açtı. Bunda, kompradorların milli ticaret burjuvazisine dönüşmelerinin de payı vardır.

Kürdistan'da, bir yandan imparatorluğun kapitalizmin gelişmesine engel olan yapısı, diğer yandan meta ihracı sonucu yıkılan zanaatçılığın yerine, yerli nitelikte ne komprador, ne ticaret, ne

de sanayi burjuvazisinin oluşamaması yüzünden feodal toplum yapısı durgunlaşarak devam etti. Dış şartlar da iç şartlar da, XIX.yy. boyunca Kürdistan'da feodalizmin çözülmesine olanak vermedi.

Öte yandan, sanayi devrimiyle birlikte büyük bir sömürgecilik harekatına girişen Avrupa kapitalist devletlerinden İngiltere ve Fransa, yavaş yavaş Ortadoğu'ya, bu arada Kürdistan'a da göz diktiler. Ayrıca, tam bir emperyalist yayılma içinde olan Rus Çarlığı da, İngiltere'nin elindeki ticaret yollarına hakim olmak için güneye inme, dolayısıyla Kürdistan'a hakim olma planlarını geliştirdi. Böylece, Kürdistan üzerinde çatışan eski iki klasik güç olan Osmanlı ve İranlılara, XIX.yy. da, İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusya'sının da katılmasıyla, güçlerin sayısı beş'e yükseldi,

Kürdistan üzerindeki etkinliklerini birbirlerinin aleyhine artırmak istiyen bu güçler arasında, sürekli çelişki ve çatışmalar doğdu. İngiltere'nin bu süreç içerisindeki politikasının temelinde, Rusya'nın kendi çıkar alanlarına inmesini önlemek için Osmanlı imparatorluğunu sürekli ayakta tutmak ve Ortadoğu halklarını Osmanlı kalkanı altında sömürmek yatar, İngiltere, Osmanlı imparatorluğunun dağılmasını hiç istemedi. Çünkü, imparatorluk yaşadıkça İngiliz çıkarları sağlama bağlanmış sayılırdı.

XIX.yy. boyunca büyük boyutlara ulaşan Kürt

direnmelerinin (1831-35 Rewanduz, 1842 Bedinanlı, 1842-48 Bedir Han Bey, 1856 Yezdan Şer, 1879 Bedirhanlılar, 1881 Ubeydullah isyanı vb.) başarıya ulaşamamalarında, başta İngiltere olmak üzere büyük devletlerin Kürdistan politikalarının payı büyüktür. Tarihin o günkü koşulları içinde bu direnmeler, eğer başarıya ulaşmış olsalardı; uluslaşmada bir kaldıraç rolünü oynayacak olan merkezi bir feodal devletin kurulmasıyla sonuçlanacaklardı. Bu nedenle, bu direnmeler ilerici niteliktedir. Direnmelere ilerici niteliğini veren öz, feodal Osmanlı baskısını yıkmaya yönelik olması, başarılı olması halinde ulusal bir kapitalizmin gelişmesine olanak hazırlamasıdır. Ülkedeki ticareti ele geçirecek yerli nitelikte bir ticaret burjuvazisinin ortaya çıkması, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin burjuvazi önderliğinde gelişmesi şansına da yol açacaktı. Ne var ki, bu direnmelerin ezilmesi, en azından yüz yıl kadar geç olarak kapitalizmin Kürdistan'da gelişmesi sonucunu vermiş - tir. Bu kapitalizmin de ilerici niteliğini çoktan tüketen emperyalist-sömürgeci kapitalizm olması çok kötü sonuçlar doğurmuştur. Kürdistan için XIX.yy.da temel sorun, yerli bir burjuva sınıfının doğmamasıydı. Eğer direnmeler başarıya ulaşmış olsalardı, böyle bir sınıf doğacaktı.

XIX.yy.ın sonunda yarı-sömürgeler haline gelen Osmanlı ve İran imparatorluklarının, Kürdistan

üzerindeki etkinlikleri çok zayıflamıştı. Dağılma sürecinde olan bu iki imparatorluk, ancak emperyalist devletlerin kendi aralarındaki denge hesapları yüzünden yaşama olanağı bulmaktaydılar. XX.yy.ın başında, dünyanın yeniden paylaşılması için,kesin bir hasaplaşmaya hazırlanan iki emperyalist blokun planları, Kürdistan'ın da yeniden paylaşılmasını zorunlu görmekteydi.

C- EMPERYALİST SİSTEM İÇİNDE KÜRDİSTAN

I-I.Emperyalist Paylaşım Savaşı ve Kürdistan'ın Yeniden Parçalanması:

Kapitalizmin eşitsiz gelişmesi kanununa bağlı olarak sonradan büyük bir gelişme gösteren Alman emperyalizmi, gücü ölçüsünde dünyanın yeniden paylaşılmasını gündeme getirirken ;daha önceden dünyanın büyük bir bölümünü kendi aralarında paylaştıran Fransa ile İngiltere buna karşı koydular. Yeniden paylaşımın tek aracı savaştı.

Savaştan önce, İngiltere'nin başını çektiği blok, dağılması artık an melesi haline gelen Osmanlı ve İran imparatorluklarının paylaşılması için taksim planları geliştirdi. Bu planlara göre, Kürdistan, İngiltere ile Fransa arasında paylaştırılacaktı. Kurulması planlanan Ermenistan'a da Kürdistan'ın Kuzey bölgesinin önemli bir kısmı bırakılıyordu.

Türkler savaşta Almanya'nın yanında yer aldı lar. Bunun nedeni, daha önce Almanya ile geliştirilen ekonomik ilişkiler-örneğin Kürdistan'ı da boydan boya aşan Haydarpaşa-Bağdat demiryolu- ve en önemli olarak da devleti yeni ele geçiren Türk bürokrat komprador burjuvazisinin temsilcisi İt - tihat ve Teraki önderlerinin "Turancılık" ülkülerini Almanya'nın teşvik etmesiydi. Almanya'nın gü dümü altında imparatorluğun korunması yanında,Orta Asya'ya kadar bütün "Dünya Türklüğünün tek devlet çatısı altına alınması" da planlanıyordu.

Etki alanına bütün dünya halklarını çekip uyanmalarına ve direnmelerine yol açan I.emperya - list paylaşım savaşı, Ekim Devrimi gibi dünya çapında önemli bir olaya yol açtı ve Almanya'nın yenilgisiyle son buldu. Rus, Alman, Avusturya, Osmanlı, İran gibi imparatorluklar da tarihten silindi. Geriye, dünyanın yeniden, İngiltere'nin başını çektiği blokun isteklerine göre paylaşılması kalıyordu.

Dağılan Osmanlı imparatorluğunun miras ola - rak bıraktığı Kürdistan üzerinde, hesaplaşma, savaştan sonra da devam etti. Yeniden bir ulusal kurtuluş savaşına giren Türkler, imparatorluğun kalıntı olarak bıraktığı devlet mekanizmasına dayanarak, Kürdistan'ın büyük bir bölümünü elde tutmaya çalışırken;İngilizler, petrol bakımından zengin olan Güney Kürdistan'a yerleştiler. Fransızlar

da, Antep, Urfa, Maraş yöresini işgal etmeye başladılar. Yüz yıllardan beri uşaklığın iliklerine kadar işlediği hain aşiret reisleri ve toprak ağaları, bu son derece elverişli uluslararası koşullardan yararlanacak değillerdi. Cılız Kürt milliyetçiliğinin temsilcileri, nüfus sayımı ve harita yapıp emperyalistlere sunmakla hak elde edebileceklerini sanıyorlardı. Durgunlaşan feodal toplum yapısı, Ekim Devrimi'nden etkilenecek bir sınıfın doğmasına imkan vermemişti. Bu şartlar altında, Kürdistan'ın, emperyalist sömürgeci devletler tarafından-güçleri oranında-bölüşülmesi kaçınılmazdı.

Kürdistan'ın bu yeniden bölünüşünü, neden ve sonuçlarıyla birlikte biraz daha ayrıntılı olarak incelemek gerekir.

Türk burjuvazisi, Osmanlı imparatorluğunun sömürgeleşme sürecinde ortaya çıktı.

Avrupa'da sanayi devriminden sonra yaygınlaşan meta ihracında, aracı halka olarak Hıristiyan azınlıkların kullanılması, ticaretin müslüman halklarda gerilemesine ve Ermeni, Rum azınlıkların eline geçmesine yol açtı. Ticaretin azınlıkların eline bu şekilde kaptırılması, Türk burjuvazisinin gelişebilmesi için devlete dayanmasını gerektiriyordu. Feodal temeller üzerinde sürekli gerileyen imparatorluğu kurtarmak isteyen Sultanlar da, üst yapı kurumlarında yenileşmeye gitmek zorunda kal-

dılar. Bazı askeri, tıbbi okullar açıldı. 1840'ta İngiltere ile yapılan ticaret antlaşmasıyla sömürgeleşme sürecine giren imparatorlukta bu tip kurumlar çoğalmaya başladı.

Diğer yandan, Batı yanlısı bürokratlar, komisyonculuk ve rüşvetçilikle palazlanarak, bürokrat kapitalizminin gelişmesine öncülük ettiler. XIX.yy.ın ikinci yarısından itibaren hızlanan bu süreç içinde, yavaş yavaş bir Türk burjuvazisi şekillendi. Devlet içinde etkinliğini gittikçe artıran bürokrat Türk Burjuvazisinin milliyetçi ideolojisi de bu dönemde ortaya çıktı ve şekillendi. Tamamen devlet fideliğinde yetişen bu ideoloji,doğal olarak devleti korumaya yönelik olacaktı. Henüz Hıristiyan halkların bağımsız devletler haline gelmedikleri dönemde Türk milliyetçiliği "Osmanlıcılık" biçiminde ortaya çıktı. Namık Kemal, Şinasi, Ziya Paşa gibi edebiyatçılar tarafından temsil edilen bu milliyetçi anlayış, Türkler'in hakim milliyet olma ayrıcalığını sürdürmeyi amaçlıyordu. Halkların hızla uyanarak bağımsızlık mücadelesine atıldıkları bir dönemde, "Osmanlı Milleti" gibi temelsiz bir kavrama dayanan bu milliyetçilik, kolayca deşifre olarak yerini başka tip bir milliyetçiliğe bıraktı.

Hıristiyan halkları kaybeden Türk hakim sınıfları, hiç olmazsa müslüman halkları ellerinde tutmak için "Panislamizm" örtüsü altında gizlenen

milliyetçiliği yarattı. Bu milliyetçilik, özellikle II. Abdülhamit döneminde yaygınlaştırılmaya çalışıldı. Ama, müslüman halkların da ayaklanması sonucu bu ideolojinin iflas etmesiyle, bu sefer, ırkçı-şöven bir Türk milliyetçiliği şekillenmeye başladı. XIX.yy.ın sonunda maddi alanda burjuvazinin güçlenmesiyle gelişen bu milliyetçilik, örgütsel ifadesini ittihat ve Teraki Cemiyeti'nde buldu.

İmparatorluğun peşpeşe yenilgisi ve sürekli toprak kaybı, Türk bürokrat burjuvazisini ve genç aydınlarını, kendileri için bir "yurt bulma" ya ve bunun sınırlarını çizmeye zorladı. Devlet de elden giderse, tamamen yok olacaklarını anlayan bu bürokrat burjuvalar ve aydınlar, tez elden devlete sahip çıktılar ve hiç olmazsa kalan toprak - lar üzerinde bir Türk ulusu yaratmak için, ırkçı-şoven milliyetçiliği alabildiğine geliştirdiler. İttihat ve Teraki Cemiyeti bu milliyetçiliğin siyasi temsilcisi oldu. I. emperyalist paylaşım savaşına doğru giden yıllarda, devleti bir kaç darbe ile ele geçiren İttihat ve Teraki Cemiyeti-Alman Emperyalizminin de teşvikiyle-"Turancılık" biçimini alan ırkçı-şoven milliyetçi ideolojisiyle emperyalist emeller beslemeye başladı. Bu yıllarda, çok cılız da olsa oluşan Kürt milliyetçiliğine yaşam hakkı tanımayan İttihat ve Teraki Cemiyeti, savaş yıllarında 600 bin kadar Kürd"ü- çoğu

Toroslarda öldü- zorla iskana tabi tuttu. Ermenileri büyük bir katliamdan geçirdi.

Savaş bittikten sonra imparatorluğun dağıldığını gören sivil-asker Türk aydınları, bu sefer Mustafa Kemal'in önderliğini yaptığı bir milliyetçiliğe yöneldiler. "Kemalizm" adı verilen bu Türk milliyetçiliği, "turancılık" ideolojisine göre daha gerçekçidir. Savaş yıllarında kaybedilen topraları yeniden almaya gücünün yetmeyeceğini, ancak Türk ordularının hakim olduğu alanları koruyabileceğini ve "Misak-ı milli" denen bu alan üzerinde bir Türk ulusu yaratmağa gücü yetebileceğini düşünen bu milliyetçilik; Kürdistan üzerinde geliştirilecek askeri, siyasi, kültürel ve ekonomik hakimiyetin de ideolojik temelidir.

Milli ticaret burjuvazisinin temsilcileri olan Kemalistler, Yunan işgalinin gelişmesiyle birlikte Türk nüfusun yoğun olduğu Anadoluyu da kaybedeceklerini düşününce, hızla örgütlendiler. Mahalli çıkarları, Ermeni ve Rum azınlıklarına karşı korumak amacıyla kurulan doğu ve batı Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri, Kemalist örgütlenmenin ilk biçimleri oldular. Erzurum ve Sivas kongrelerinde birleşen bu cemiyetler, Ankara'da"BMM" adı altında bir meclis toplayarak, Yunan işgaline karşı alınacak tedbirleri ve bu arada meclise dayalı bir hükümet kurma işini kararlaştırdılar.Bir yandan İstanbul'daki sultana karşı, diğer yandan

Yunan işgaline karşı, bu hükümetin önderliğindeki direnme, Türk ulusal kurtuluşu biçiminde gelişti. Başlangıçta bu niteliğini, özellikle Kürt aşiret reislerini ve şeyhlerini yanlarına çekmek için gizleyen Kemalistler, zaferi kazanınca kimliklerini ni açık olarak ortaya koydular. Kürtlerin, Türk ulusal kurtuluş savaşına karşı tavrı-bir yandan Fransız işgali, diğer yandan birinci dünya savaşındaki Rus ve Ermeni tehlikesinin hala unutulmaması yüzünden-destek biçiminde oldu. Kemalistlerin açık olmayan kimliği, ayrıca "iki halkın hükümeti" biçimindeki propagandaları da bu destekte etkili oldu.

Yunan işgaline karşı zafer kazanan Türk ulusal kurtuluş hareketi, zaferini uluslararası alanda kabul ettirmek için, Lozan'a temsilci yolladığında, Kürdistan meselesi yeniden amiliyat masasına yatırılır. Karşısında, Kürdistan sorununa direkt karışan İngiltere ve Fransa vardır. Bu iki devlet, savaş yıllarında güçlerini önemli oranda tüketmişler; içte işçi sınıfı hareketi yüzünden sorunları çoğalmakta, ayrıca geniş olan sömürge topraklarında tuttukları askerlerini, yeni bir savaşa sürme gücünü kendilerinde görememektedirler. SSCB, Batı karşısında Türkiye'yi desteklemektedir. Bu elverişli uluslararası koşullar, iç zafer kazanma gibi avantajlı bir durumla birleşinci Türkler'in pazarlık gücü bir hayli artar. En çok İn -

gilizler'le Musul meselesi yüzünden çatışma çıkar. Buradaki zengin petrole göz diken İngilizler, Türkler'le sonuna kadar mücadeleye kararlıdırlar. Klasik bir İngiliz-Türk oyunu olarak Kürtler ve Kürdistan, bu iki gücün arasında bir piyon gibi ileri-geri kullanılır. İngilizler Türk işgali altındaki, Türkler de İngiliz işgali altındaki Kürtler'i karşılıklı kullanarak, Kürdistan'ı birbirlerine peşkeş çekerler ve bu günkü parçalanmışlık durumu üzerinde ancak 1926'da anlaşırlar. Kürdistan'ın en verimli topraklarının bu şekilde bölünüşü Lozan'da tasdik ettirilerek bu güne kadar sürdürülmüştür. Lozan'da bu şekilde, Türkler kendilerini tüm dünya uluslarına tanıtırken, ulusal kurtuluş mücadelelerinde en yakın desteğini gördükleri Kürtler'i ve yurtlarını, emperyalistlerle kendi aralarında paylaşırlar.

Kürdistan'ın bu dört parçaya bölünüşünden günümüze kadar olan tarihi; her parça üzerinde işgal, katliam ve talanlarla yürütülen sömürgecilik tarihinden başka bir şey değildir.

2- Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürdistan'ı Sömürgeleştirmesi

Yunanlılara karşı kazandıkları zaferi,Lozan'da uluslararası alanda da kabul ettirdikten sonra, Türk burjuvazisinin genç temsilcileri, siyasi örgütlenme biçimi olarak cumhuriyet ilan ettiler.

Cumhuriyet rejimi altında, Türk burjuvazisinin gelişmesi için her türlü tedbir alındı. Ermeni ve Rum azınlıklarınca yürütülen ticaret ele geçirildi. İşçi ve köylülerin tüm talepleri zorla bastırıldı. Yeni rejimin şoven karekteri, gerek azınlık halklarının,gerekse Kürtler'in çıkarlarını dile getiren her haklı talebin zorla bastırılacağını açıkca gösterdi. Bütün bu tedbirlere rağmen Türk milli burjuvazisi fazla gelişemediği gibi, giderek milli niteliğini de kaybetti.

Türk milli burjuvazisinin gelişememesinin başında emperyalist egemenlik gelir. İki emperyalist savaş arasında, emperyalist devletlerin iç didişmesi, Sovyet ekonomik yardımı,1929 dünya kapitalizminin büyük bunalımı, uygulanan devletçilik politikası, bağımsız bir Türk kapitalizminin gelişmesine nisbi olanaklar sağladıysa da; Ekim Devrimi'nden duyulan korku ve işçi-köylü düşmanlığı, Türk burjuvazisini erkenden emperyalizme teslime götürdü. Bağımsız olmayan bir ülkede milli burjuvazinin gelişme olanakları sınırlıdır. Her ne kadar, Türkiye Cumhuriyeti, emperyalist devletlerle çatışma içinde doğduysa da, bu çatışma emperyalizmden tam bağımsızlığa kadar sürdürülemedi.

Özellikle 1930 ların sonlarına doğru dünyanın yeniden çatışma ortamına sürüklenmesi, Türk kapitalizmini tümden emperyalizmin yanına itti. Sovyetler Birliği ile dostluk politikasını çoktan

terk eden Türkiye Cumhuriyeti, Nazi Almanyası ile İngiltere arasında zikzaklar çizerek ikinci emperyalist paylaşım savaşının dışında kalmayı başardı. Savaş için tedbir maskesi altında yapılan vurgunla iyice palazlanan burjuvazi, savaş sonunda keskinleşen sosyalizm-kapitalizm arasındaki çelişki karşısında, emperyalizmin güdümüne girmekte en ufak bir tereddüt göstermedi. Dünya çapında gelişen sosyalist inşa ve Ulusal Kurtuluş Hareketleri karşısında, Türk burjuvazisinin, emperyalizmin Ortadoğu'daki bekçiliği rolünü oynamaktan başka çaresi yoktu. Kore halkına karşı asker göndermesi, NATO ya girmesi, Marshall yardımı ve ABD ile ikili antlaşmalar; emperyalizme teslimiyetin açık belgeleridir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarındaki sınırlı ilericiliği; yerini,içte işçi-köylü düşmanlığı ve Kürt halkına karşı katliamlara kadar varan uygulamalara; dışta ise SSCB önderliğindeki sosyalizme karşı savaş ve dünya halklarının Ulusal Kurtuluş Mücadelelerinin bastırılmasında emperyalizmin en güvenilir müttefiği olmaya bıraktı. Türkiye Cumhuriyeti, günümüze dek değişmeyen bu nitelikleri ile, gerici bir devlettir.

II. Emperyalist savaştan sonra, ABD nin bir yeni sömürgesi durumuna gelen Türkiye'de, emperyalizme bağımlı-özellikle montaj, tekstil,gıda sanayii alanlarında- işbirlikçi-tekelci sanayi kapitalizmi gelişmeye başladı. 1960 ve 1971 hükümet

darbeleriyle daha da hızlanan bu kapitalist gelişme, günümüz Türkiye'sinde tam bir dar boğaza yol açmış olup, bir türlü çıkış yolu bulamamaktadır.

Doğuşundan günümüze kadar emperyalizme bağımlı olarak gelişen Türk kapitalizminin bu günkü siyasi biçimlenişi; işbirlikçi tekelci burjuvazi, bürokrat burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin , sanayi ve mali alanda en irilerinin-güçleri oranında-ittifakından oluşan; burjuva parlementoculuğunu bir maske yaparak"liberal"-faşist karmalı hükümetler kullanan oligarşik devlettir.

Türkiye Cumhuriyeti döneminde, ekonomik ve siyasi alandaki bu gelişmelere değinmemizin nedeni, Kürdistan'da gelişen Türk hakimiyeti ile yakın bağlar içinde olmasıdır.

Cumhuriyetin kuruluş harcı olan Kemalist milliyetçilik, "misak-ı milli" sınırları içinde,"ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün" olan bir Türk ulusu yaratmak amacındadır. Bu amaçla çeli - şen çeşitli milliyetler ve azınlaklar, Türk uluslaşma hareketi içinde eritilerek yok edileceklerdir. Tarihi, siyasi ve sosyal kapsamı bakımından, İsrail Siyonizmine, Güney Afrika ve Rodezya ırkçılığına benzeyen bu ideoloji ile, Türkiye Cumhuriyetinin, Kürdistan üzerindeki uygulamaları, ekonomisinin zayıflığından ötürü-önce askeri alanda başlamak zorunluluğunu duydu.

Kürdistan üzerinde sıkı bir askeri işgal ger

çekleştirilmeden;siyasi, kültürel ve ekonomik a - landa sömürgeciliği geliştiremiyeceğinin bilincin de olan Türk burjuvazisi, yeni kurduğu cumhuriyet ordusu ile, 1925-1940 yılları arasında güçlü bir askeri işgal harekatına girişti.Kurtuluş savaşı yıllarında Kemalistlerin verdikleri sözü yerine getirmesini beklerken karşılaşılan bu durum, Kürdistan'da büyük bir tepki uyandırdı. Sömürüyü, şovenizmi,baskıyı arttırmaktan başka bir sonuç vermeyen bu işgal hareketi, "vahşi Kürtler'e karşı cumhuriyetin uygarlık hareketi" olarak yansıtılmaya çalışıldı. Kürt Halkının haklı direnme hareketlerini kendi çıkarları için kullanan aşiret-feodal ileri gelenleri, Kemalistler tarafından, bu iddialarını ispat için birer kanıt haline getirildi - ler. Hangi gerekçeye dayanırsa dayansın, bir halkı dili, kültürü, hatta fiziki varlığıyla imha etmeyi amaçlayan bir hareket, uygarlık hareketi değil olsa olsa bir vahşet hareketidir.

Türk burjuvazisinin modern ordu örgütlenmesi karşısında, Kürtler'in feodal-aşiret örgütlenmesi fazla tutunamadı ve tutunamazdı da. 1925 Palu - Genç-Hani, 1930 Ağrı, 1938 Dersim direnmeleri, büyük boyutlara ulaşmalarına rağmen yenilmekten kurtulamadılar. Bu yenilgilerin bir nedeni de, objektif şartların modern bir ulusal kurtuluş hareketine elverecek kadar olgunlaşmamış olmasıydı. Uluslararası alanda, SSCB tarafından, sosyalizmin ge-

nel çıkarı açısından desteklenen Türkler, 1940 lara doğru işgal hareketini tamamladılar. II. emperyalist paylaşım savaşı, tüm dünyada ulusal kurtuluş hareketlerinin gelişmesine yol açarken,Mehabat dışında Kürdistan üzerinde etkili olmadı. Bunda, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürdistan'ı tecrit çemberi içine alması, en ufak bir ekonomik gelişmeye meydan vermemesi ve savaşa girmemesi, esas rolü oynadı.

Savaştan sonra dünyada yeni sömürgeciliği geliştiren ABD için, Türkiye'nin, dolayısıyle Kürdistan'ın yeni sömürgeciliğe açılması gerekliydi. Kürdistan'ın, Türk hakimiyeti altında kalması,ABD nin çıkarlarıyla çelişmez. Kürdistan'ı işgal altında tutan Türk ordusu, bir bakıma ABD nin çıkarlarını da korumaktadır. Kukla orduların çoğunun arkasında bulunan ABD, bu orduları kendi çıkarları için kullanabildikten sonra, kendi ordusuyla klasik bir sömürgeciliğe yönelmesine gerek kalmaz Zaten yeni sömürgecilik politikası da bunu gerektirmektedir. Bu nedenlerle, Türk burjuvazisini kendine en yakın müttefik seçen ABD,Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yeni sömürgeciliği geliştirirken, Türk burjuvazisinin de Kürdistan üzerinde klasik sömürgeciliği geliştirmesi, birbirleriyle çelişmez; aksine birbirlerini bütünler. Bu dönemde, güçlü ekonomiler yeni sömürgecilği geliştirirken; emperyalizme bağımlı ekonomiler, ancak

klasik sömürgeciliği yaşatabilirler. Örneğin, Portekiz'in klasik sömürgecilik politikasını bırakmamasının sebebi, ekonomisinin emperyalizme bağımlı olmasıydı.

Uluslararası tekellerin artan yatırım alanı, pazar ve hammadde ihtiyacı; yeni sömürge koşullarında dah da gelişen işbirlikçi-tekelci Türk kapitalizminin ucuz emek, hammadde, pazar hayvan ve tarım ürünleri ihtiyacı ve Kürt feodallerinin kapitalist sömürüye katılma talepleri, birbirleriyle birleşince;1960 lardan itibaren, Kürdistan'da yabancı kapitalizmin gelişme süreci hozlandı. Kürdistan'da bu şekilde gelişen kapitalizm, kültürel ve sosyal yapı üzerinde önemli değişiklikler yaratttı. Günümüzde yoğun bir asimilasyon altında şekillenen Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'daki bu ekonomik, sosyal ve siyasal değişikliklere geçmeden önce, Kürdistan'ın diğer parçaları üzerinde gelişen sömürgeciliği kaba hatlarıyla inceleyelim.

3-Güney Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi

1921 Ankara antlaşmasıyla, Güney Kürdista'ın bir kısmı Fransa'nın payına düştü. O yıllarda Arap halklarının birçok devlet tarafından bölünmesi olayı yoktu. Fransa, Suriye ve Lübnan'ı ortak bir manda rejimiyle yönetiyordu. 1946 ya kadar süren Fransız egemenliği altında, Arap ve Hiristiyan komprador burjuvazisi oluştu. Beyrut, bu sü -

reçte merkezi bir rol oynadı. Zayıf temeller üzerinde oturan Fransız yönetimi, elinde tuttuğu halklardan bazılarına imtiyazlı davranıyordu. Araplar ve hiristiyanlar siyasi alanda gelişmelerine rağmen, bu olanak Kürtler'e tanınmıyordu. Yine de Fransız egemenliğinin Kürtler üzerindeki etkisi sınırlı oldu. Araplar, henüz kendileri sömürge rejimleri altında yaşadıkları için, Kürtler üzerinde baskı geliştiremiyorlardı. 1946 larda bazı Arap küçük burjuvalarının önderliğinde kurulan Baas Partisi, Arap burjuvazisinin siyasi temsilcisi olarak Fransız egemenliğine karşı mücadeleyi geliştirdi. 1946 lar da klasik sömürgeciliğin uygulanma güçlüğü de buna eklenince, Fransızlar, Suriye ve Lübnan'ı iki devlet halinde bölerek, kendilerine bağlı îşbirliçileri bu devletlerin başında bırakıp geri çekilmek zorunda kaldılar. Fransızlar, çekilmeden önce, nüfusuunun büyük bir kısmı Arap, geri kalanı da Kürt, Türk, Çerkez olan Hatay'ı Kemalistler'in işgaline bırakmışlardı.

Fransızlar'ın çekilmesiyle, Suriye devleti içinde, Araplar hakim ulus haline geldiler. Arap burjuvazisinin güçlenmesiyle, Kürtler üzerinde baskılar artmaya başladı. Şoven karekterli -tıpkı Türkiye'deki CHP misyonunu yüklenen- Baas partisinin iktidara gelmesiyle, Kürdistan'ın Arap sömürüsüne açılması, Kürtler'in Güney Suriye'de mecburi iskânı, "Arap Kemeri" projesi, yoğun asimilasyon gibi sömürgeci uygulamalar geliştirildi. Kürtler,

vatandaşlık bağlarıyla devlete bağlı olmayıp, azınlık muamelesi görmektedirler. Revizyonist Suriye Komünist Partisi ile birlikte bugün iktidarda olan Suriye Baas Partisi, Irak Baas Partisiyle aralarındaki- Fırat suyunun bölüşülmesi, Filistin ve Lübnan sorunu gibi çelişkiler nedeniyle, Kürtler'e bir takım tavizler vererek, onları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır.

Türkiye ile İngiltere arasında varılan 1923 Lozan, 1926 Brüksel antlaşmaları sonucu, Güney Kürdistan'ın doğudaki büyük bölümü İngiltere'nin mandası altına girdi. İngilizler, uzun süren Irak hakimiyetleri, döneminde, Kürtler ve Araplar üzerinde değişik politikalar uyguladılar. Esas olarak Araplar'ı öne geçirmekle birlikte, Arap kurtuluş hareketini firenlemek için, -Türkiye'de olduğu gibi- başarıya gitmemek şartıyla Kürdistan sorununu canlı tutmayı çıkarlarına uygun buldular. Tipik bir "böl ve yönet" politikasıyla kendi yönetimlerini sürdürdüler.

Kürdistan Devrimci potansiyeliyle İngiliz çıkarları, tarihin hiç bir döneminde uyuşmadı. İngilizler, Bağımsız bir Kürdistan'ın, Ortadoğu'daki çıkarları için en büyük tehlike olacağını çok iyi biliyorlardı. Feodal ve kompradorların sınıf çıkarlarıyla bağdaşmayan, dolayısıyla demokratik bir yapıya kavuşması kaçınılmaz olan Bağımsız Kürdistan, emperyalizmin tüm Ortadığu politikası için

de en büyük tehlikedir. Parçalanmış, zaman zaman işbirlikçilerinden daha fazla taviz koparmak ve onları maşaları haline getirmek için bir koz olarak kullanılabilen bir Kürdistan, emperyalizmin çıkarları için en ideal olanıdır. Emperyalist basının sahte Kürt dostluğu da, temelinde böyle bir politikaya dayanır.

İngiliz manda rejimi altında yönetimdeki etkinlikleri sürekli arttırılan taraf, feodal-komprador Arap kesimiydi. İngilizler ve onlara son derece bağlı olan bu kesimler, Kürdistan üzerindeki baskı ve sömürüyü oldukça artırdılar. Daha baştan itibaren bu baskı ve sömürüye karşı, Kürt feodal ve aşiret reisleri önderliğinde geliştirilen direnmeler ortaklaşa bastırıldı. Araplar'a karşı başarıya ulaşması çok kolay olacak olan bu direnmeler, İngiliz Hava Kuvvetleri tarafından etkisiz hale getiriliyordu.

İkinci emperyalist paylaşım savaşından sonra İngilizler'in dünya çapında geri plana düşmeleri, sosyalist ülkelerle ulusal kurtuluş hareketlerinin artan etkisi, içte ise Arak Baas Partisi ile Irak Kürdistan Demokrat Partisinin kurulması, daha önce kurulmuş olan Devrimci Irak Kominist Partisi gibi çeşitli güçlerin birleşik etkisi sonucu, Irak'ta devrimci hareket gelişmeye başladı. Bu mücadelenin ilk ürünü, İngiliz ajanı durumundaki Nuri El Said Paşa'nın halk tarafından Linç edilmesi ile, Irak'ın bağımsızlaşması ve daha demokratik

bir hükümetin iş başına geçmesi oldu. Ortadoğu halklarının ulusal kurtuluş mücadelelerini bastırmak amacıyla kurulan Bağdat Paktı'ndan (şimdi CENTO) ayrılan Irak hükümeti, Kürtler'e de sınırlı ulusal ve demokratik haklar vaadetti. Ancak Arap küçük burjuvazisinin şoven karekteri ve o zaman Arap burjuvazisini temsilen başbakan Kasım'ın askeri diktatörlüğüe yönelmesi, Irak'ın demokratikleşmesini engellemeye ve Kürtlere vaadedilen hakların çiğnenmesine yolaçtı. Irak KDP ve IKP ile Baas Partisinin gelişen mücadelesi, 1968 de yine demokratik görünümlü bir hükümetin ortaya çıkmasına yolaçtı. Ama bu sefer de, Baas'ın iktidardaki büyük etkinliği, "Demokratik Irak, Özerk Kürdistan" sloganını yine uygulanmaz hale getirdi. Yarı-burjuva yarı-feodal Irak KDP'nin reformist karekteri, bağımsızlığa yönelmesini engelliyor - eğer uğruna savaşılsa bir kaç defa kazanılması mümkün hale gelen-"Bağımsız Kürdistan" sloganının hasıraltı edilmesine yol açıyordu. Bu kaçan fırsatlardan sonra, Irak KDP'nin emperyalizme yamanması ve Baas'ın da emperyalizme taviz vererek konumunu güçlendirmesi, 1974 yılında Kürtler'in ağır bir yenilgiye uğramasına neden oldu. Reformizmin dayandığı aşiretçi-feodal yapı sürekli emperyalizmle ve sömürgecilikle uzlaşma durumunda kaldıkça- ki kalacaktır- başka bir sonucun alınmasına olanak yoktur.

Günümüzde, revizyonist Irak Komünist Partisinin kuyrukçuluk yaptığı Baas Diktası; Kürdistan'daki askeri işgalini sürdürmekte, Kürtler'i Günüy Irak'a mecburi iskana tabi tutmakta, "Arap Kemeri" projesini uygulamağa çalışmakta, başta petrol olmak üzere Kürdistan'ın kaynaklarını talan etmektedir. Bu şartlar altında, bu parçadaki halk için temel sorun; "Irak'a Demokrasi, Kürdistan'a Otonomi" gibi pratikte defalarca iflas etmiş ve büyük zararlara yol açmış bir slogan altında savaşmak değil; Irak Arap Cumhuriyeti ile bağımlılığa yol açan her türlü ekonomik, kültürel, askeri ve siyasi ilişkiyi yıkmayı amaçlayan "Bağımsız Kürdistan" için savaşmak ve bu savaşın gerektirdiği ideolojik, örgütsel, siyasi ve askeri çalışmaları hızlandırmaktır.

4-Doğu Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi

I. Emperyalist paylaşım savaşından önce İngiltere ve Rus çarlığı tarafından bölüştürülmesi kararlaştırılan İran imparatorluğu, savaştan sonra tam bir dağılma sürecine girdi. İngiliz, işgali altında feodal parçalanma gelişirken, Sovyet hükümetinin Çarlığın yaptığı antlaşmaları reddetmesi ve parçalı bir şekilde gelişen İran devrimci hareketlerini desteklemesi, İran'ı, bir devrim ve karşı devrim ortamına itti. Ama daha güçlü olan toprak ağaları ve burjuvazisinin çıkarlarını dile

getiren; merkezi bir ulusal ordunun kurulması, feodal parçalanmaya son verilmesi,ülke ekonomisinin geliştirilmesi ve devrimci hareketlerin ezilmesini amaçlayan Rıza Han, duruma hakim oldu. Ülkeyi emperyalistlere satan ve halkın sırtından büyük vrgunlar yapan Kaçar Hanedanına karşı halkın duyduğu tepkiyi iyi değerlendiren Rıza Han, "Pehlevi" hanedanı adı altında kendisi yeni bir hanedan kurarak, İran'ı tekrar bir imparatorlok haline getirdi. Fars ulusunun imparatorluk içinde ayrıcalıklı durumunu koruyan, toprak ağaları ile burjuvazinin çıkarlarını geliştirmeyi omuzlayan imparatorluk, II. paylaşım savaşında yeniden işgal altına girdi.

Savaş sonunda, Kızıl Ordunun da yardımıyla kurulan Azerbeycan ve Mehabat Cumhuriyetleri, Kızıl Ordunun çekilmesi ve İran'ı destekleyen emperyalistlerin de yardımıyla, İran tarafından kolayca ortadan kaldırıldılar. Musadık'ın millileştirme hareketleri, CIA'nın aktif desteği sayesinde Şah Muhammed Rıza Pehlevi tarafından ezilince, İran, ABD'nin yeni sömürgesi olma sürecine girdi. Amansız bir baskı rejimi kuran Şah, kendi çevresini ve toprak ağalarını burjuvalaştırarak, İran'daki hakimiyetini sürdürmeye çalışmaktadır.

Fars ulusunun ayrıcalıklı ulus durumunu koruduğ, Azeri, Kürt ve Beluci halklarının ulusal ve feodal baskı altında tutulduğu İran'da, yeni-sö -

mürgecilik geliştikçe durumun daha da kötü olacağı açıktır. Emperyalizm, Şah'ın çevresi, büyük toprak ağaları ve montaja dayanan işbirlikçi burjuvazisinin çıkar birliği içinde olduğu günümüz İran'ında; Fars ulusu üzerinde gelişen yeni-sömürgecilikle, Azeri, Kürt ve Beluci ulusları üzerinde gelişen ve Fars monarşisi tarafından uygulanan klasik sömürgeciliğe karşı, halkların ortak bir mücadelesi gelişmektedir.

İran'daki bu mücadelede, Doğu Kürdistan'daki Kürtlerin temel görevleri; kendi ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerini, diğer halkların ulusal bağımsızlık demokrasi mücadeleleriyle tek cephede birleştirmektir. Kürtler'in, hain toprak ağalarıyla emperyalizm ve uşağı Şah monarşisine karşı geliştirecekleri ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, Azeri, Fars ve Beluci halklarının mücadelesiyle bir bütünlük oluşturur. Bu mücadelede ilk görev, Şah monarşisini devirmektir.

Sonuç olarak:

Kürdistan'ın dört parçasında, ayrı ayrı ve birbirleriyle belirli bir destek ve paralellik içinde geliştirilen sömürgecilik; Kürdistan Ulusal Bağımsızlık ve Birlik Mücadelesi insiyatifi ele almadıkça, veya dünya ve bölge çapında büyük bir değişiklik olmadıkça, daha da ağırlaşarak sürüp gidecektir.

II- ORTA-KUZEY-BATI KÜRDİSTAN TOPLUMUNUN ÖZELLİKLERİ

I- EKONOMİK YAPI

Osmanlı egemenliği döneminde, Kürdistan'ın feodal ekonomisi tam bir durgunluk içine girdi. Sultanlar ve mahlli derebeylerin giderek yoğunlaş tırdıkları baskı ve sömürü altında üretim güçleri nin gelişmesi mümkün değildi. Ağır askerlik ve vergi koşulları köylünün belini kırmıştı.

Sanayi devriminden sonra yaygınlaşan meta ih racı, Kürdistan'da zanaatçılığı yıkıma uğratmıştı· 1850 lere kadar kendi kendine yeterli bir ekono - mik yapısı olan Kürdistan, bu tarihten sonra ekonomik bağımsızlığını yitirdi. Ortadan kalkan zana atçılık yerine manifaktür ve fabrika üretimi geçmediği için, kıra dayanan feodal ekonomi daha da pekişti. Meta ihracında aracı halka olarak azın - lık Hıristiyan milliyetlerin kullanılması,yerli bir komprador tabakanın otaya çıkmasını engelledi· Öte yandan Osmanlı Türk sultanlarıyla, işbirlikçi Kürt beylerinin çifte sönürüsü altında ağırlaşan feodal ekonominin kentlerdeki zanaatçılıkla i lişkisinin kesilmesi, iç dinamiklerle bir milli kapitalizmin gelişme olanaklarını ortadan kaldır-

dı.1850 lerden sonra azınlık milliyetlerden oluşan kompradorların iç ve dış tiçareti ele geçirmeleri, batı Avrupanın etkisiyle bir kapitalist gelişmeyi imkansız kıldı.

Cumhuriyetin ilk döneminde,azınlık kompradorların elindeki tiçareti ele geçiren Türk burjuvazisi daha sonra gelişen tüm tiçari, sınaî ve mali alanlarda üstünlük kurarak, aynı alanlarda Kürdistan'da (Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da) da hakimiyetini kurdu.Cumhuriyet sınırları dahilinde sınaî, tiçari ve mali alanda tam bir ulusal-tekelci anlayışla hareket eden Türk burjuvazisi, Kürdistan da sınaî,mali ve ticari alanda en ufak bir bağımsız gelişmeye olanak tanımadı. Ancak kendisinin ulaşamadığı Kürdistan'ın iç bölgelerinde,çok sınırlı bir alanda, ticaretin Kürt unsurların eline geçmesi mümkün olabildi.Zaten, cumuriyetin çok sıkı askeri, siyasi ve kültürel tecrit çemberi altında, milli nitelikte bir kapitalist gelişmeyi beklemek tam bir ham-hayalcılık olur. Kendi ulusal alanında, emperyalizmin denetimi altında, bir milli kapitalıst gelişmeyi sağlayamayan Türk burjuvazisi,mutlak denetimi altında tuttuğu Kürdistan'da bir kapitalist gelişmeye yol açacak değildi. Bu nedenlelerle, 1950 lere kadar Kürdistan'da hala durgun bir feodal ekonomi hakimdi. Bu feodal ekonominin çözülüşünü, Türk burjuvazisi bir de, siyasal ne-

denlerle geciktirdi. Feodal ekonominin parçalanmasının ulusal kurtuluşun maddi şartlarını oluşturacağını çok iyi bilen Kemalist burjuvazinin temsilcileri, bu süreci mümkün olduğu ölçüde gecik - tirmeyi çıkarlarına dah uygun buluyorlardı.

1950-1960 DP döneminde, emperyalizmin tamamen güdümü altına giren Türkiye'da, tarım ve montaj sanayi alanında kapitalist gelişme hızlandı. Bunda, uluslararası tekellerin, sosyalist ülkelerin genişlemesi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin gelişmesiyle, iyic daralan pazar ve hammadde ihyaçlarını karşılamak için, eldeki pazarlarını derinliğine geliştirme politikalarının payı önemlidir. Bu dönemde, emperyalizm,böyle bir kapitalist gelişmenin hızlanmasını zorunlu görüyordu.

Uluslararası tekellerle işbirliği halinde Türkiye'de geliştirilen kapitalizmin, yüzyıllardır tam bir tecrit çemberi içinde uyutulan Kürdistan'daki feodal toplum yapısını etkilememesi, mümkün değildi. Uluslararası tekellerin ve Türk burjuvazisinin giderek büyüyen pazar, hammadde, ucuz işgücü, tarımsal ve hayvansal ürün ihtiyacı, Kürdistan gibi geniş ve zengin bir ülkenin, kendi sermayelerinin hizmetine açılmasını zorunlu kılıyordu. Ayrıca, sınırlı olan feodal sömürüyü yetersiz bulan, yabancı kapitalizmin kompradorluğunu yüklenerek sömürüdeki payını artırmak isteyen Kürt feodalleri de, böyle bir gelişmeyi talep ediyorlardı.

Gümrük duvarlarından yoksun, Türkiye ile bitişik bir coğrafik yapısı olan, daha önceleri Türk burjuvazisinin ticari ve mali denetimi altında bulunan Kürdistan'da; başta Türk kapitalizmi olmak üzere, uluslararası tekellerle Kürt Feodallerinin çıkarları doğrultusunda bir kapitalist gelişme süreci, özellikle 1960 lardan itibaren, hızlandırılmaya başlandı. Böyle bir kapitalist gelişmenin milli olması beklenemezdi, Uluslararası tekellerin, Türk burjuvazisinin ve kompradorluk rolü oynayan Kürt feodallerinin işbirliği içinde geliştirdikleri bu kapitalizm şartlarında, Kürdistan'da en ufak bağımsız bir ekonomik gelişme mümkün değildir. Bağımsız bir ekonomi, dışta emperyalist müdahalenin olmadığı bir ortamda, içte ise siyasi birlik ortamında gelişebilir. Kürdistan'da bu tür koşullar yüz yıllardır. oluşmadığı gibi, günümüzde oluşması da, ancak zaferle sonuçlanacak bir ulusal kurtuluş mücadelesiyle mümkündür.

Kısaca uluslararası, yeri, tarihi ve siyasi kapsamı çizilen, bugün daha çok yabancı kapitalizmin yönlendirdiği Kürdistan'ın ekonomik yapısı, şu özellikleri göstermektedir:

a) Gelişen kapitalizm şartlarında ortaya çıkan artık ürünün en büyük bölümünü, Türk burjuvazisi gasbetmektedir. Çok az özel girişimcilik de olmakla beraber Türk egemen sınıflarının çıkarla-

rını bütünleştiren devlet işletmeciliği, Kürdistan'ın en zengin yeraltı ve yerüstü kaynamlarına yönelerek, tam bir talan ekonomisi örgütlemiştir. Hepsi de devletin tekelinde olan bu işletmeler, başta petrol olmak üzere, akarsular, toprak, madencilik, hayvan ürünleri, çimento sanayii ve ticari alanda kurulmuşlardır. TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı), TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi), TEK (Türkiye Elektrik Kurumu), TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri), Türkiye Çimento Sanayii Anonim Şirketi, Etibank, Sümerbank, Çukobirlik, TEKEL, Bankalar, Devlet Üretme Çiftlikleri, Et Konbinaları, vb. gibi tamamen Türk devletinin mülkiyetinde olan ve Kürdistan ekonomisini yönlendiren, ülke halkına en ufak bir pay bırakmayan, sömürgeci devlet işletme ve kurumlarıdır. Bu işletmelerde uluslararası tekellerin payı bulunmakla birlikte, Kürt unsurlarının en ufak bir payı yoktur. Ülke kaynakları tümüyle alınıp götürülürken, yerli unsurlara bir komisyonculuk payı bile bırakılmamaktadır. Kürdistan'ın yüzyıllardan beri ve özellikle günümüzde yoksullaşmasının ve gelişememesinin nedini, özünde bu talan ekonomisine dayanır. Ülke halkına, özgürce geliştirebileceği en ufak bir ekonomik faaliyet alanı bırakmayan bu talan düzeni, üretim güçlerinin gelişemeyişinin, işsizliğin, sefaletin, yozluğun, ulusal inkârcılığın ve her türlü gericiliğin temelini oluşturur.

b) Başka sömürge ülkede pek görülmeyen, Türk burjuvazisinin devlet eliyle kurduğu bu talan ekonomisinin işlemesi için, Kürdistan'da, kara, hava ve demir yolu şebekesinin geliştirilmesine çalışılmaktadır. Kürdistan bir ekonomik bütün olarak değerlendiriliip, bir yol şebekesi geliştirileceğine; tamamen Türkiye'ye bağımlılığı artırıcı, ülke kaynaklarına ulaşmayı hedefleyen; köydeki artürünü, ucuz işgücünü ve geniş pazar olanaklarını dışarıya açmayı amaçlayan;askeri, siyasi ve ekonomik yayılmanın bir bütün olarak düşünüldüğü, bir yol şebekesi politikası geliştirilmektedir. Bu yollar, bir organizmadaki kılcal damarlar gibi ülkenin tüm hayat kaynakların, kanını, emeğini, beynini Türkiye'ye taşımaya hizmet eden kanallardır. Kürdistan, bu yollar vasıtasiyle il il ilçe ilçe, köy köy Türkiye'ye bağlanarak; bir ille başka bir il arasında, giderek bölgeler ve tüm ülke düzeyinde, bir pazar birliği etrafında örgütlenmesi olanaksız hale getirilmiş olacaktır. Zaten,soygun ekonomisi temelinde, Kürdistan'da bir pazar birliğinin oluşması baklenemez. Yollar politikasi sömürge ekonomisinin bu yapısından kaynaklandığı gibi, yollar da böyle bir ekonomik yapıyı pekiştirir,

c) Kürdistan'da Türk maliyesi hakimdir. Türk para sistemi, bankacılık faaliyetleri, vergi düzeni, tamamen sömürgeci burjuvazinin elinde olup, bir de bu yollarla Kürdistan'dan artı-değer transfer edilmektedir.

d) Kürdistan'da, dış ticaretin tamamı, iç ticaretin büyük bir kısmı, sömürgeci Türk burjuvazisinin elindedir. İthalat ve ihracatı kendi tekelinde bulunduran Türk burjuvazisi, Kürdistan'ın dışarıya mal alış-verişini kendi kontrolü altında tutup, büyük vurgunlar vurmaktadır. İç ticarette de sömürgeci burjuvazının payı büyüktür. Et, süt, tütün, pamuk, üzüm, fıstık, gibi tarım ve hayvan ürünlerinin ticaretini, birer ticari devlet tekelleri olan ve içinde sadece Türk burjuvazisinin payı bulunan, TMO, Çukobirlik, Fiskobirlik, Et ve balık Kurumu, TEKEL, Süt ve Yağ fabrikaları, vb. gibi kurumları ellerinde bulundurmaktadır. Kürdistan'da güçlü bir ticaret burjuvazisinin oluşmayışı da bu nedenledir. Eğer ticaret önemli oranda Kürdistanlıların elinde olsaydı, ülkenin gelişmesi çok daha hızlı olurdu.

e) Türk burjuvazisinin ulaşamadığı alanlarda tomprador ve ticaret kapitalizmi, sınırlı da olsa

Kürt unsurların elinde gelişmektedir. Coğrafi, ekonomik, siyasi ve kültürel nedenlerle Türk burjuvazisinin ulaşamadığı, devletin de ele geçirmekte kendisi için yarar görmediği bu alanlarda gelişen kapitalizmin, komprador yanı ağır basmaktadır. Milli ticaret kapitalizmi, nakliyatçılık, inşaatçılık, iç ticaret gibi alanlarda, daha gelişmeye fırsat bulamadan, sömürgeci ve komprador kapitalizmin mengenesi altında ezilmektedir. Kürt komprador kapitalizmi, Türk kapitalizmine bağlı olup, ancak Türk kapitalizmi ile bütünleşebildiği oranda uluslararası kapitalizme ulaşabilmektedir. Dışardan mal alış-verişini kendi ihtiyaçlarına göre düzenleyen Türk kapitalizmi, yine kendi ihtiyaçlarına göre Kürdistan'da bir aracı halkanın oluşmasına izin vermektedir. Kürt kompradorları, Türk komprador ve işbirlikçi burjuvazisine bağlı olup, ikinci elden bir kompradorluk rolü oynamaktadırlar.

f) Tarımda, feodal sömürüyle kapitalist sömürü içiçe bulunup, daha çok aynı unsurlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Feodal sömürünün tarımda kapitalist sömürü yanında cılız kalması, feodal toprak ağalarını, tarımda kapitalizmi geliştirmeye zorlamaktadır. Ama, tarımsal girdi ve çıktıların Türk burjuvazisince kontrol edilmesi, bu süreci yavaşlatmaktadır. Feodal toprak ağasının

kapitalist toprak ağasına dönüşmesi biçiminde gelişen tarım kapitalizminde, milli öğeler de ortaya çıkabilmektedir. Çeşitli tarihi ve siyasi nedenlere bağlı olarak, Türk hakim sınıflarının mülkiyetlerine pek az geçirebildikleri geniş Kürdistan toprakları üzerinde, daha çok Kürt toprak ağalarının mülküyeti hakimdir. Gerek büyük mülküyetli toprakların parçalanması, gerek küçük mülküyetli toprakların birleştirilmesi biçiminde gelişen orta büyüklükteki topraklar, buğün kapitalizme en çok açılan alanlar olup, milli kapitalizme en yakın kesimi oluşturmaktadırlar. Türk kapitalizminin egemenliği ve onunla işbirliği altında, Kürt feodal toprak ağalarının kapitalistleşmesi biçiminde çözülen feodal ekonomi, henüz tamamen tasfiye olmaktan uzaktır. Sömürgeci-feodal egemenlik altında feodal toplumun değişmesi, ancak yarı-yarıya gerçekleşebilir. Siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik alanda feodalizmin tam tasfiyesi, devrimle mümkündür.

g) Sömürgeci-komprador kapitalizmin doğal sonucu olarak,topraktan kopan iş gücü, Kürdistan'da yoğunlaşma alanı bulamamakta, işsizlik biçiminde atıl kalmaktadır. Eğer olanaklar belirirse, Türk kapitalizminin ve emperyalizmin hizmetinde çalışmak üzere, yoğun ve yapısal bir göçle, Türkiye'ye ve Avrupa'ya akmakta; oralarda en zor, en tortu hizmetlerde, düşük bir ücretle çalıştırılmaktadır.

Kürdistan'ın en büyük zenginlik kaynağı olan in - san emeğinin bu durumu, Kürdistan'daki yoksullu - ğun ve bireyin gelişemeyişinin temel nedenidir.Sö murgeci-komprador kapitalizm, iş olanakları yarat mayıp, iş gücünü zorunlu olarak güçe tabi tutmak- la; en zararlı sonuçlarından birisini de iş gücü alanında göstermektedir.

h) Kendi hakim ulus pazarına bağlı olarak ge liştirdiği Kürdistan pazarı üzerinde tam bir dene tim kuran Türk kapitalizmi, Kürdistan'da sermaye birikimini olanaksız kılmaktadır. Bir yandan dev- let tekellerinin gaspettiği, diğer yandan kendi denetimi altında tuttuğu komprador ve toprak kapi talistlerinin elindeki değerleri, sürekli olarak Türkiye'ye aktarmakta ve orada sermayeye dönüştü- rerek yatırıma sevketmektedir. Kürdistan'da büyük oranda yatırım yapabilen-ve yapan- güç devlettir. Devletin de yaptığı, kendi kendine yeterli ülke kaynaklarını ülkede sarfeden sağlıklı bir yatırım değil, tersine,ülke kaynaklarını olduğu gibi talan eden yatırımlardır. Özel teşebbüsçülük, ortalama kâr oranının daha yüksek olduğu ve Türk ulusunun yoğun yaşadiği alanlarda yatırıma yönelmektedir. Kürdistan'da, özel ellerde biriken değer, inşaatçı lık dışında, daha çok Türkiye'yi tercih etmekte - dir. Ortalama kâr oranının en yüksek olduğu alan- lar, kapitalizmin "Kâbesi" gibidir. Her sermaye -

dar oraya koşmaktadır.

Türk burjuvazisinin sınai, mali ve ticari alanda kurduğu kesin denetim ve üstünlük, Kürdistan'da ortaya çıkan hammadde, işgücü ve artı-değerin ülkede kalması olanağını ortadan kaldırmakta hammaddenin de, işgücünün de, artı-değerin de daha çok Türkiye'de ve kendi elinde yoğunlaşmasına yol açmaktadır. Kürdistan'ın tüm sorunlarının temelinde bu gerçek yatar.

2- SOSYAL YAPI

Ekonomik alanda sömürgeciliğin gelişmesi, Kürdistan'ın ulusal ve sınıfsal yapısında büyük değişikliklere yol açmaktadır.

Feodal ağa ve aşiret reisleriyle onların serfleri durumundaki köylülerin, kapalı feodal toplum koşullarında oluşturdukları sosyal yapı bugün parçalanmış bulunmaktadır. Bir yandan topraktan atılan köylüler, feodal ve aşiret bağlarından sıyrılıp proleterleşirken; diğer yandan, feodal ağa ve aşiret reisleri, toprak kapitalisti ve komprador burjuva durumuna gelmektedir. Sömürgeci devlet işlekmeleri, geniş bürokrat kadroları bir araya toplarken; azınlık milliyetler, ekonominin önemli noktalarında ayrıcalıklı mevkilere getirilmektedir. Asimilasyon amacı ile kurulan "eğitim" kurumlarında, büyük oranda bir öğrenci gençlik kitlesi

birikmiştir. Bunların en başarılı olanları devlet aygıtında kullanılmaktadır. Yabancı kapitalizmin, feodal toplum yapısında yol açtığı değişiklikler sonucunda oluşan bu yeni sosyal yapı, özellikleri ne göre şu kesimlere ayrılmaktadır:

a) Sömürgeci Türk Burjuvazisinin Kürdistan' daki Maketi

Diğer sömürgelerde pek rastlanmayan böyle bir tabakanın ortaya çıkışı, Kürdistan'ın farklı amaçlarla ve farklı tarzda sömürgeleşmesinden ileri gelmektedir. Türk burjuvazisi, Kürdistan'ı salt bir sömürge alanı değil, aynı zamanda ulusal yayılma alanı olarak da gördüğü için, yerli bir sınıf gibi hareket etmekte ve kendi karikatürünü Kürdistan'da oluşturmaya çalışmaktadır. Özellikle Kürdistan'ın Türkiye ile sınır kentlerinde hakim tabakayı bunlar meydana getirir. Daha Osmanlılar döneminde Kürdistan'a yerleşen Türk beylerinden, cumhuriyet döneminde Türkleşen azınlık milliyetlerden, sömürgeci yönetimin ileri gelenlerinden, Türk olmayı sınıf çıkarlarına daha uygun bulan Türkleşmiş ulusal-hain Kürtler'den oluşan bu tabaka; Türk burjuvazisinin Kürdistan'daki en önemli sosyal dayanağıdır.

Sınai ve ticari alanda üstünlüğü bulunan,devlet kapitalizmiyle içiçe hareket eden bu tabaka , metrepoldaki Türk burjuvazisinin ajanı durumunda-

dır. Türk sömürgeciliğinin meşrulaştırılmasında ve Kürdistan gerçeğinin inkar ettirilmesinde baş rolü oynamaktadır. Sanki, Kürdistan'da değil, Türkiye'de yaşıyormuş gibi hareket etmektedir. Ancak Kürdistan gerçeğini yok etmekle ebediyen kendine hayat hakkı bulabileceğini bilen bu tabaka, şoven sosyal-şoven ve faşist Türk milliyetçisi akımları da beslemektedir. Kürdistan Kurtuluş Hareketi bu tabakayı tamamen ortadan kaldıracaktır.

b) Feodal-Komprador Sınıfı

Türt kapitalizmi ile sıkı ilişkiler içinde, aşiretçi-feodal toplum yapısının üstten ve gerici tarzda çözülmesiyle ortaya çıkan bu kesim, feodal sömürüyü de şahıslarında temsil eden kapitalist toprak ağalarıyla, büyük mütaahitlerden ve acentacılardan oluşmaktadır. Eskiden feodal toprak ağası iken burjuvalaşan bu kesim, Türk sömürgeciliğinin sadık bir müttefikidir. Ortaçağdan beri üstlendiği uşaklık rolünü, Türkiye Cumhuriyeti döneminde daha da pekiştiren, elde ettiği artık değeri günü gününe Türkiye'ye aktaran, ülkenin bağımsızlığı, sanayileşmesi gibi herhangi bir meselesi bulunmayan, Türkiye'ye kaçmak için yerini çoktan yapmış olan bu sınıfın, Kürdistan'da yeri yoktur. Sömürgeci burjuva partilerinde örgütlenmiş olup, gelişmelerini, sorunlarını, kurtuluşlarını Türk burjuvazisinden ayrı görmemektedirler. Sömürgeci

devleti, kendi sınıf çıkarlarının savunucusu olarak görmekte ve ona karşı en ufak bir siyasi talepte bulunmamaktadırlar. Bazen hain yüzlerini maskelemek için, milliyetçi görünmeye çalışmaktadırlar.Halbu ki, Türk sömürgeciliği ile hiç bir ciddi çıkar çelişkileri yoktur. Ancak Türk milliyetçiliğine uşaklık edebilecek olan bu kesim,Kürdistan Kurtuluş Hareketinin hedefleri arasındadır.

c) Kent Küçük-Burjuvazisi

Sömürgeciliğin ekonomik alanda gelişmesinden sonra, suni bir kentleşme hareketi görüldü. Sanayileşme temelinde ortaya çıkmayan ve daha çok suni bir şekilde nüfusun yoğunlaşmasından oluşan kentlerde; terzi, berber, küçük bakkaliye sahibi, ufak araba taşımacılığı, doktor, avukat,küçük memur kategorilerinden oluşan bir kent küçük-burjuva tabakası gelişmektedir.

Sömürgeci ve feodal-komprador düzenden,bu tabaka da büyük zarar görmektedir. Çıkarları düzenle çelişir, ama her zaman, işlerini kaybedecekleri korkusuyla, düzene karşı uysal görünmeye çalışırlar. Adına siyaset yapacakları bir milli kapitalist gelişme olmadığı için ve önemli bir kesiminin katılacağı proletarya öncülüğünde güçlü bir bağımsızlık hareketi olmadığından, zorunlu olarak, sömürgeci düzenin liberalleştirilmesine ve kendi sınıf çıkarlarının biraz daha geliştirilme-

sine hizmet eden, sosyal-pasifizmi mücadele metodu olarak benimseyen, reformist görüşlerin maddi temelini oluştururlar.

Bağımsızlık ve demokrasi gibi soylu davaları "zamanı gelmemiştir" diye bıyık altından gülerek alaya alan, kendilerini en akıllı siyasetçiler sanan bu tabakanın üst kesimi; sık sık, maddi ilişkilerle bağlı bulundukları sömürgeci ve feodal - komprador düzenin meşrulaştırılmasına çalışır. Özellikle baskı dönemlerinde, bu kesim, düzenin tam bir uşağı olur.

Bununla birlikte, bu tabaka içinden, hem sayı, hem nitelik olarak, güçlü bir yurtsever kesim çıkabilir. Eğer kendilerine ikna edici yöntemlerle yaklaşılırsa, bu kesimi reformizmin etkisinden kurtarmak ve Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin güçlerine katmak mümkündür.

d) Köylülük

Kürdistan nüfusun bel kemiğini oluşturan, tarih boyunca en büyük baskı maruz kalan köylülük , Kürt Ulusunun da temelidir. Kürtlükle köylülüğü ayırtetmek mümkün değildir. Günümüze kadar, kentin daha çok ulusal inkarcı bir eğilim içinde bulunması, Kürt gerçeğinin köylülükle sınırlı kalmasına yol açmıştır.

Köylülük, homojen olmaktan uzaktır. Toprakta kapitalizmin gelişmesi, köylülüğü de farklılaştır

makta; eski küçük toprak ağalarının çoğu zengin köylülüğe dönüşürken, bir kısmı da yoksullaşmakta ve orta köylülüğe dönüşmektedir. Zengin köylüler, genellikle kente yerleşip, bir kahya vasıtasıyla eski serflerini, yarı-serf , yarı proleter olarak, yine kendine bağlamakta ve sömürmektedir.Orta köylü bizzat toprağının başında bulunup, daha çok emeğiyle geçinmeye çalışmaktadır. Ücretli işçiyi seyrek olarak kullanmaktadır.

Köylülüğün en büyük kesimini yoksul köylülük oluşturmaktadır. Yeterli üretim araçlarına sahip olmayan, kentte iş bulma olanakları da çok kıt olan yoksul köylülük, tam bir işsizlik ve sefalet içindedir. Sömürgeci ve feodal-komprador düzenden en büyük zararı bu kesim görmektedir.

Sömürgeci ve feodal baskı altında ülkede üretim güçlerinin gelişmemesi, etkisini en çok köylülük üzerinde göstermektedir. Ortaçağ karanlığı içinde bulunan köylülüğün orta ve yoksul kesimi, tarım girdilerinden yararlanamamakta, elde ettikleri ürünleri, devlete ve kompradorlara ucuza kaptırmaktadırlar. Sömürgeci ve feodal baskı altında ülkede üretim güçlerinin gelişmemesi, köylülüğün de gelişmemesine yol açmaktadır. Ülkenin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, aynı zamanda köylülüğün de kurtuluşun sağlayacağı için, orta ve yoksul köylülük, Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin temel güçlerindendir.

Bağımsız bir ideoloji-örgütsel yapı kurma gücü olmayan köylülük, ancak proleteryanın ideolojik-örgütsel önderliği altında bir araya gelebilir. Çeşitli burjuva ve küçük-burjuva reformist akımlarının etkilemek istediği köylülük, içinde bulunduğu konum gereği, reformizm ile uyuşmaz. Bu günkü şartlarda, çeşitli aşiretçi-feodal ilişkiler sonucu, feodal-kompradorlar vasıtasıyla sömürgeci burjuva partileri arasında gücü bölünen köylülüğün, ulusal kurtuluş mücadelesinde, proleteryanın önderliği altında biraraya getirilmesi, proleter Devrimcilerin en önemli görevleri arasındadır.

e) Proleterya

Kürdistan'da, Türk kapitalizminin gelişmesine paralel olarak,bir Kürt proleteryası da gelişmeye başladı.

Kürt proleteryası, Kürt burjuvazisi ile bir çelişki içinde doğmadı. Daha çok, Kürdistan' daki Türk devlet işletmelerinde doğdu. Kürt kapitalizmi şartlarında değil, sömürgeci Türk devlet kapitalizmi şartlarında ortaya çıktı. Bu nedenle, Kürt proleteryası, Kürt burjuvalarından hem erken doğdu, hem de sayı ve nitelik olarak ondan daha güçlüdür.

Türkiye kapitalizmine bağlı olarak, Kürdistan'da, tarımda kapitalistleşmenin başlaması,pro-

leterleşmeyi daha da hızlandırdı. Makinanın tarıma girmesi, büyük ölçüde iş gücünün özgürleşmesine yol açtı. Özgürleşen iş gücünün çok küçük bir kısmını kullanabilen devlet işletmeleri, geri kalan özgür iş gücünü çalıştıramamaktadır. Sanayi alanında bir Kürt kapitalizminin mümkün olmayışı, büyük bir işsizler ordusu doğurmaktadır.

Sömürgeci ve feodal-komprador düzenin doğal bir sonucu olarak, Kürdistan'daki özgür işgücü, yabancı kapitalizm metropolleri için ucuz bir işgücü deposu hizmeti görmektedir. Sayıları milyonlara varan emkçiler, elverişli mevsimlerde Türkiye'ye gitmekte, orada kapitalizmin en tortu hizmetlerinde, düşük ücretlerle çalıştırılmaktadırlar. Türk kapitalizminin, bir ayağı, Kürdistan'ın yer altı ve yer üstü kaynakları üzerinde yükselirken; diğer ayağı, Kürdistan emeği üzerinde yükselmektedir.

Eğitilmemeleri, elverişsiz sağlık koşulları, konut sorunlarının hiç halledilmeyişi gibi çeşitli sorunları bulunan Kürdistan emekçileri, köyden de tam olarak kopamamaktadırlar. Şehirde sürekli bir iş bulunmayınca, çoğunlukla köye dönmekten başka çareleri yoktur. İşsizlik, büyük bir lumpen kesimin doğmasına yol açmakta, bu da, her türlü yozluğun, ahlaksızlığın kaynağı olmaktadır. Kırılıp dökmeye yatkın olan bu insanlar, eğitilip yönlendirilebilirse, devrim saflarında savaşabilecekle-

ri gibi çok ucuza satın alınarak karşı-devrimin malzemesi haline de getirilebilirler. Nitekim bugün, gerici, sosyal-şoven ve özellikle faşist akımlar tarafından önemli oranda kullanılmaktadırlar.

Emperyalizme bağımlı Türk sömürgeciliğinden ve onunla işbirliği halinde bulunan feodal-kompradör düzenden, en büyük zararı Kürdistan proleteryası görmektedir. Adeta bir göçmen hayatına alıştırılan, yarını için en ufak bir sosyal güvencesi bulunmayan Proletarya, Bağımsız ve Demokratik bir Kürdistan için mücadele de en çok çıkarı bulunan sınıftır. Ülkenin siyasi bağımsızlığı temelinde üretim güçlerinin geliştirilmesi ve kamulaştırılması, bütün Kürdistan emekçileri için tek kurtuluş yoludur. Sürekli göçe hazırlanmak, işgücünü en uzak diyarlarda, en zor şartlarda ve en düşük ücretle satmak, ülkeyi yabancı kapitalizmin ve uşağı feodal-kompradorların insafına terketmek, kurtuluş yolu olmadığı gibi, çağdaş insanlık için en büyük suçtur.

Kürdistan proletaryası, içinde bulunduğu bütün elverişsiz koşullara rağmen, Kürdistan Toplumunun en devrimci sınıfıdır. Ona bu özelliğini veren, herhangi bir mülkiyet endişesinin olmayışı, aşiretçi-feodal ilişkilerden kurtulmuş olması, sürekli yükselen bir sınıf olması ve Ülkenin Bağımsız ve Demokratik olmasından en büyük çıkarı bu -

lunmasıdır.

Subjektif planda, proletarya, "kendisi için" bir sınıf, yani bilinçli ve örgütlü bir sınıf haline gelememiştir. Köylülüğün içinde bulunduğu koşullara benzer bir şekilde, kalıntı halindeki aşiretçi-feodal ilişkilerle feodal-komprador sınıfa bağlanmakta, onlar vasıtasıyla da çeşitli sömürgeci partiler arasında bölünmektedir.

Bu günkü aşamada, teorik, ideolojik, ekonomik ve politik mücadele temelinde gelişen Proletarya Hareketi; Bilimsel Sosyalizmi çarpıtarak revizyonizmi kendilerine bayrak yapan, özünde hakim ulus ve ezilen ulus milliyetciliğini temsil eden sosyal-şoven, reformist ve uzlaşıcı akımları tecrit etmeden, güçlü bir parti haline gelemez. Proletaryanın ideolojik-politik önderliği olmadan da, işçi-köylü temel ittifakı gerçekleşemez. Proleter Devrimciler için bugün en acil görev; sömürgeciliğe ve feodal-komprador düzene karşı aktif mücadele içinde, asgari örgütlenmeyi azami örgütlenmeye dönüştürmek için teorik, ideolojik, ekonomik, politik ve eylemsel çalışmaları bir bütün olarak kavramak ve buna göre bir mücadele yürütmektir.

f) Aydınlar ve Gençlik

Günümüz Kürdistan'ında, giderek etkinlik kazanan modern bir tabaka da, aydınlar ve gençlik - tir. Son yıllarda hızla gelişen Türk egemenliği -

nin amaçları doğrultusunda eğitilmeye çalışılan bu tabakanın ulusal ve sınıfsal bağları, kararsız ve iyice oturmamış bir yapı görünümündedir. Türk burjuvazisi bunları, kendi ulusal bütünlüğü içinde eritmek ve sınıf çıkarları doğrultusunda kullanmak için, yoğun bir asimilasyondan geçirmektedir. Türk ulusunun damgasını taşıyan ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal kurumlarda çalışmak, Türk dili ve kültürünün özümsenmesini gerektirdiğinden, böyle bir yapıyı kişiliklerinde somutlaştıramayanlar, ekonomik ve sosyal alanda başarılı olamamaktadırlar. Türk burjuvazisinin bu politikasının kurbanı olan bir yığın okumuş genç ve aydın Kürt, çağdaşlaşmayı Türkleşmekten ayrı görememekte, böylece kendi ulusal kişiliklerini kazanamadıklarından, hakim ulusa uşak olmaktan kurtulamamaktadırlar. İki ulus arasında tampon durumunda bulunan bu aydınlar ve gençliğin sınıfsal bağları da karmaşık bir yapıdadır. Genelde Türk hakim sınıflarıyla sıkı ilişkiler içinde bulunan ve onlardan ancak uşaklık sıfatlarıyla ayırt edilen Kürt hakim sınıflarının yapısı, onlardan kaynaklanan gençlik ve aydın kesim üzerinde da yansımatadır. Hangi ulusa ait olduğunu göremiyenler, hangi ulusun hakim sınıfından olduğunu da kararlaştıramazlar. Aydın ve gençlik içinde uşaklığın en çok geliştiği kesim bunlardır.

Orta ve yoksul sınıflardan gelen gençlik ve

aydın kesimi, durumunu biraz daha objektif olarak görebilmektedir. Ülke ve halk üzerindeki sömürgeci ve feodal-komprador egemenliğin, kendi gelişmesi önünde de en büyük engel olduğunu bilmektedir. Hakim ulus içinde "kurtuluş" yolunun giderek daraldığını, ülkesine ve halkına dönüş yapma zamanını gelip-geçtiğini görüp, buna göre davranışlarını değiştirmektedir. Bu davranış değişikliği,bu kesimde, yurtseverliği geliştirmektedir.

Tarihin her döneminde, halklara ve sınıflara bilinç dışardan götürülür. Üretimden kopuk bir "azınlık", teori oluşturup, dışardan bunu halka ve sınıfa maletmekle uğraşır. İster ilerici, ister gerici sınıflar için olsun, bu gerçeklik her sınıf için geçerlidir. Bilinçli ve örgütlü bir "azınlık" oluşturamayan halklar veya sınıflar, ekonomik ve politik amaçlarını geliştiremezler. Yüz yıllarca tam bir toplumsal durgunluk içinde bulunan sömürge halklarının, bilinçli ve örgütlü"azınlık" oluşmadan, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı mücadeleleri gelişip başarıya ulaşamaz. Sömürge halklar için, bilinçli ve örgütlü bir "azınlık"ın önderliğinde yurtsever gençlik ve aydın hareketi geliştirilmeden, ulusal bağımsızlık hareketi de gelişemez.

Yabancı egemenlik altında sürekli ayakta tutulan aşiretçi-feodal toplum yapısı nedeniyle,bi-

linçli bir yurtsever aydın-gençlik hareketinden yoksun bulunmak, bağımsızlık için yapılan direnme hareketlerimizin büyük bir eksikliğidir. Ancak son yıllarda, toplumsal yapımızda modern bir aydın - gençlik kesiminin şekillenmesi bu eksikliği gidermiş; sömürgeciliğe karşı mücadelenin özellikle başlangıç aşamasında belirleyici bir rol oynaması gereken bilinçli "azınlık" faaliyeti, ve bu "azınlık" ın önderliğinde yurtsever aydın-gençlik hareketi başlatılmıştır. Bunda, çağını çoktan kapamış bulunan burjuva milliyetçiliği yerine Bilimsel Sosyalizm öğretisinin aydın-gençlik kesminde büyük ilgi ve taraftar bulması, ülkenin bağımsızlığa ve demokrasiye kavuşmasının ancak Bilimsel Sosyalizmin rehberliği altında mümkün olacağı kesin inancı, rol oynamıştır.

Ülkemiz somutunda, daha başlangıç safhasında olan yurtsever aydın-gençlik hareketinin, önünde, katetmesi gereken çok mesafe vardır. Yurtsever aydın-gençlik Hareketi; gençlik saflarında hala yaygın olan şoven, sosyal-şoven, reformist, nemelazımcı, ulusal-inkarcı görüş ve tavırları tasfiye ederek kendi devrimci örgütünü geliştirip güçlendirmeden Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin kadro yetersizliğini gideremez, Yurtsever Aydın - gençlik Hareketi, Ulusal Kurtuluş Mücadelesi için deki büyük önemini daha uzun bir süre koruyacaktır.

3- EĞİTİM VE KÜLTÜREL YAPI

Kürdistan'da hakim olan eğitim ve kültür, Türk ulusunun çıkarlarına hizmet eden, sömürgeci eğitim ve kültürdür. Kürdistan Ulusal Gerçeğini yoketmeyi amaçlayan, bireyi, emeğine, halkına ve ülkesine karşı yabancılaştıran, şoven Türk milliyetçiliği temelinde geliştirilen, kömürgeci Türk eğitim ve kültür politikası; Kürdistan'da, geniş mali, kadro ve kurumsal olanaklara sahip olup, düşünen kesim üzerinde hemen hemen hakimiyet kurmuştur. Bu politika, özünde sosyal, ekonomik ve siyasal sömürgeciliği, beyin ve davranış alanında tamamlamaya, yani beyinsel sömürgecilikle tamamlamağa dayanır. Birçok ülkede bir avuç aydın tarafından başlatılan ulusal kurtuluş mücadelesinin, bizde, yüzbinlerle ifade edilebilen sözde bir aydın kesimine rağmen başlatılamamasının sebeplerinden biriside, bizdeki beyinsel sömürgeciliktir.

Objektif planda, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda geliştirilen sömürgecilik; subjektif planda, ülkenin düşünen beyinlerine meşru ve kabuledilebilir bir düzen biçiminde yansıtılabilinirse , böyle bir sömürgeciliği dünyada hiç bir güç yıkamaz. İşte, Kürdistan'da, Türk eğitim ve kültür politikasının peşinde koştuğu gerçek budur.

Kürt kültürü çeşitli halk kültürlerinin birikimi üzerinde, uzun bir tarihi süreç içinde, güçlü bir şekilde oluşmasına rağmen; siyasal,ekonomik ve kurumsal bir desteğe dayanmadığından; adeta, sarp dağlarda susuz,sert rüzgarlar ve kavurucu sıcaklar altında tomurcukları gelişemediğinden bodurulaşan ve çiçeklenemeyen bir bitki gibi,gelişemeden kaldı. Her alanda olduğu gibi kültürel alanda da , Türkler, Kürt kültürünü bir hammadde gibi kulandılar.Bağımsız gelişmesine olanak verilmeyen Kürt kültürünün zengin hammaddesine de dayanan Türk uluslaşması, bu alanda Kürtlere çok şey borçludur . Buna karşılık,siyasal ve ekonomik alanda güçten iyice düşürülmelerinin bir sonucu olarak, kültür alanında da Kürtler üzerinde hakimiyetlerini kolayca kuran Türkler,siyasal, ekonomik ve ideolojik bağımsızlık nedir bilmeyen, emeğine, ulusuna, giderek insanlığa yabancılaşmış, hayvanlaşmanın eşiğinde bir Kürt tipi oluşturup kendi eserleri olan bu tipi "vahşi Kürt"diye damgalayıp, ortalığa attılar. Aslında, tarihte zengin bir insanlık kültürü ortamında, doğa ve işgalcılar karşısında amansız bir savaşım içinde oluşan gerçek Kürt insanı bu kadar düşürülmemeliydi; Bu süreci biraz daha somutlaştıralım.

Kürt insanına; Kemalizmin "Misak-î Milli" sınırları dahilinde "tek ulus,tek dil" ülküsünü gerçekleştirmek amacıyla, ilk okuldan itibaren,Türk

tarihi, dili, edebiyatı, sanatı özümleştirilmeye çalışılır. Başka sömürgelerde, örneğin zengin uluslar olan İngiliz ve Fransız sömürgelerinde bile görülmeyen, Kürdistan'da bol ve çeşitli olan "Eğitim kurumları", diğer bir deyişle "Kişiliksizleştirme kurumları", bu amaçla açılmışlardır.Eğer, bu amaçla çelişirse, bu okullar bir günde kapatılır. Bununda gösterdiği gibi amaç, ülke halkını eğitmek ve uygarlaştırmak değil, Türkleştirmek ve uşaklaştırmaktır.

Türk diliyle yapılan bu eğitim ve kültür sömürgeciliği,Kürt dili ve kültürü üzerinde amansız bir baskı kurmuştur.Kürtçe ile okuma-yazma,Kürt tarihini,edebiyatını,sanatını araştırma ve yayma,tamamen yasaktır.Binlerce yıllık halk tarihimizin birikimi olan ve dünya halklarının bile taktirini toplayan zengin müzik ve folklor kaynaklarımıza sahip çıkılırken,Kürtçe ile en ufak bir müzik yayınında bulunma olanağı yoktur.Tüm dillerle müzik yayını yapılır,ama 15 milyon insanın kendi dili ile,kendi sanatını işlemesine izin verilmez.Bu gerçekler bize,kültür sömürgeciliğinin,düşünüldüğünden de daha derin olduğunu gösterir.

Kültür sömürgeciliğine karşı mücadele, bizi yanlış sonuçlara götürmemelidir. Ulusal kurtuluş olmadan dil ve kültürün kurtulabileceğini, bu amaçla Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altında Kürtçe eğitimi savunan anlayışlar reformist ve gerici-

dir. Ancak Türk sömürgeciliğinin özelliklerini anlayamayan hayalperestler bu tür planlar peşinde koşabilirler. Gerçekte, Kürt dilinin düzen içinde geliştirilmesi ve okur-yazar dili haline getirilmesi için bir ilkokul kurma olanağı bile yoktar. Ama buna rağmen, Kürtçe'yi öğrenme ve okur-yazar dili haline getirme mücadelesi, bireysel planda bile olsa verilmeli, özellikle köylüye Kürtça hitap edilmelidir. Yanlış olan, Kürtçe'yi öğrenme , okur-yazar dili haline getirme değil; bu düzen altında "kürtçe eğitim" gibi teslimiyetçi ve reformist görüşlerdir. Bunun yanında, Türkçe, sömürgecilerin dilidir diye hor görülmemeli; dünya halklarının kültür birikimini halkımıza taşırmada bir araç olarak kullanılmalıdır. Kürtçe ile sınırlı olan düşünme olanakları, şimdilik Türkçe ile giderilmelidir. Ulusal Bağımsızlığımız gerçekleştiğinde, işte o zaman, Kürtçe, mali, kurumsal ve kadrosal imkanlara kavuşarak hızla gelişecek; temel iletişim ve kültür birikimi aracı olacak ve dünya dilleri arasında layık olduğu yeri alacaktır. Bu gün bağımsız olan bir çok eski sömürge, halâ sömürgecilerin dilini kullanmakta ve kendi ulusal dillerini yeni yeni geliştirmektedirler.

Sömürgeci eğitim ve kültür politikasına karşı mücadelede bu gün kavranılması gereken esas halka; ulusal-inkârcı düşünceyi yıkmak; sömürgeciliği meşru ve katlanılabilir bir rejim olarak gös

termek ve bazı reformlarla düzeltmek isteyen re - formist küçük-burjuva milliyetçiliğini teşhir ve tecrit etmek; feodallerin ve aşiret reislerinin ihanet dolu tarihleri yerine, halkımızın direnme tarihini araştırmak, öğrenmek ve yaymak; sömürgeci burjuvazinin yoz yaşamı geliştiren sinema,spor ve televizyon kanalıyla yaydığı kültüre karşılık, dünya halklarının ve halkımızın ilerici kültürüne sahip çıkmak, olmalıdır,

4- ULUSAL YAPI

Gelişen Türk sömürgeciliği altında, uluslaşmadan ziyade, ulusal yok olma süreci hakimdir.Kürdistan'daki ulusal ögeler üzerinde, Türk burjuvazisi tam bir tahrip işlevi sürdürmekte, yerine kendi ulusal ögelerini hakim kılmaya çalışmakta - dır.

Feodal dönemde, kendi ulusal ögelerini bir çok komşu halktan daha fazla geliştiren Kürt halkı, bu ögeleri güçlü bir ulusal şekillendirmeye dönüştüremeden, kapitalist sömürgeciliğin etkisi altında, ulusal yok olma sürecine girdi. Burjuvazinin serbest rekabet döneminde kendi pazarına hakim olmak için verdiği ulusal savaşım, bir çok ülkede burjuva ulusların ortaya çıkmasına yol açarken; emperyalizm aşamasında, bir çok sömürge ülke burjuvazisinin gittikçe işbirlikçi ve ulusal-hain

bir nitelik kazanmasından sonra, sömürge ülkeler - rin ulusal kurtuluş mücadelesinin başına geçen Proletaryanın zaferiyle kurulan, Proleter veya demokratik uluslar ortaya çıktı. Halâ sömürge egemenliği altında olan halklarda ise, ulusal faktörler sürekli tahrip olmakta; ulusal kişilik yok olmakta; yerine hakim ulusla bütünleşme gelişmektedir.

Genelde kapitalizmin uluslaştırıcı etkisinden bahsedilir. Doğrudur. Ama şu da doğrudur ki ; kapitalizmin egemenliği altında bir çok halk ya yok oldu, ya da ulusal kişiliğini yitirerek hakim ulus içinde eridi. Çoğu da, uluslaşmak için, kapitalist emperyalizme karşı amansız bir savaşım vermekten başka çare görmedi. Aztekler, İnkalar, gibi tüm Kızıl Derili halklarla, Anadolu Ermenileri vb. gibi halklar, katliamlarla yokedildiler. Filistin, Bask, İrlanda, Eritre, Kürdistan, vb. gibi halklar da, hakim ulus içinde eritilerek yokedilmek istenmektedir. Vietnam, Çin, Mozambik,Kore Gine, Angola vb. gibi uluslar da, kapitalist emperyalizme karşı savaşım içinde oluşmuşlardır.

Kkapitalist sömürgeciliğin gelişmesiyle uluslaşmak için objektif şartların ortaya çikması,"kapitalizm uluslaştırıyor" diye yorumlanamaz. Yolların açılması, pazarın gelişmesi, modern sınıfların doğması objektif olgulardır. Bu temelde, uluslaşma da gelişebilir, ulusal yok olma da. Ülkenin

yurtsever güçleri, bu objektif temeler üzerinde geliştirecekleri ulusal kurtuluş mücadelesi süreci içinde, toprağı, dili, kültürü, ekonomiyi kurtararak yeni bir ulus yaratabilecekleri, yani uluslaşmayı sağlıyabilecekleri gibi; sömürgeci güçler de, halkın dilini, kültürünü yokedip, topraklarını kendi ulusal yayılma alanı haline getirip, ekonomik kaynaklarını kurutarak, o halkın ulus olmasını önleyebilirler. Bu, bir güç ve örgütlenme meselesidir. Durgun, kendiliğinden, mücadelesiz, uluslaşacağını söyleyenler, sömürgeciliğin uşaklarıdırlar. Hiç bir sömürge halk, mücadelesiz, durduğu yerde uluslaşmamıştır. Uluslaşmayı, başlangıçta feodalizme karşı savaşan ilerici burjuvazi sağlarken; günümüzde, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı savaşan, proleterya önderliğinde işçi - köylü ittifakı sağlamaktadır. Emperyalizme karşı, burjuva ve küçük-burjuva önderliğinde verilen ulusal kurtuluş hareketleri ise, ulusu kurtarmak veya ulusal gelişmeyi hızlandırmak yerine, emperyalizme yeni şartlarda köleliği getirmiştir.

Bu güncel belirlemeler ışığında, Kürdistan'da, kapitalist sömürgecilik altında gelişen Kürt uluslaşması değil, Türk uluslaşmasıdır. Kürdistan pazarını eline geçiren, topraklarını en ufak parçalarına kadar askeri işgal altına alan, Kürt dili ve kültürü üzerinde amansız bir baskı kuran Türk burjuvazisi, sömürgeci ekonomisinin gelişme-

siyle birlikte, Kürdistan'da, diliyle, kültürüyle sosyal yapısıyla Türk ulusunu geliştirmetedir. Zaten Kemalizmin en önemli ilkesi, "misak-ı milli" sınırları içinde bir Türk ulusu yaratmaktır. İşte Kürdistan'da bugün işleyen, bu ilkedir.

Kürt uluslaşması ise, ancak zıt bir süreçle gelişebilir. Bu da, ekonomik, sosyal, kültürel,siyasi ve askeri alanlarda, Türk sömürgeciliğiyle dişe diş bir mücadele vermekten geçer. Uşaklığı meslek seçenler, "kapitalizm uluslaştırıyor, dolayısıyla ilericidir", "kapitalizmin getirdiği traktör, karasabana göre ilericidir" deyip, sosyalist geçinirler. Bunlar, değil sosyalist olmak olsa olsa, kitlelerin acı, gözyaşı, kan akıtarak oluşturdukları bir yaşamı göremeyen, kapitalist sömürgecilik geliştikçe ağızları sulanan, Türk sömürgecilerinin çanak yalayıcıları olabilirler.

Kürdistan'da, ulusal öğelerin gelişmesini önleyen dış güç, sömürgecilik; iç güç de, sömürgecilikle işbirliği halinde ve ancak onun gücüyle ayakta duran aşiretçi-feodal yapıdır. İç dinamiklerle bağımsız bir siyasi gelişme göstermesi engellenen, işgal nedeniyle kendi bağımsız siyasi rejimlerini kuramayan toplumlarda, aşiretçi-fecdal gelenekler bilinçli olarak yaşatılır. Ulusal bilincin ve halk arasındaki birliğin gelişmesi önünde sürekli bir engel teşkil eden bu feodal parçalanmışlık, ailecilik, kabilecilik, ve aşiretçilik bi

lincini aşırı geliştirerek, adeta atomlarına parçalanmış bir cisim gibi, toplumun dağılmasına yol açar. Kabile ve aşiret dayanışması, daha ileri bir sosyal gelişme önünde engel olduğu gibi, ulus laşma önünde de bir engeldir. Sosyal ve ulusal mü cadele geliştikçe, toplumda aşırıya kaçan ailecilik, kabilecilik ve aşiretçilik bilinci yerini toplumsal ve ulusal bilince bırakır.

Ortaçağdan kalan ve sömürgecilik altında ömrü zoraki olarak uzatılan bir kurum da, dincilik ve mezhepçiliktir. Ortaçağda Arap egemenliği altında gelişen milli bilinç yerine ümmet bilincini aşılayan müslümanlık dini, bölündüğü mezhepler aracılığıyla, Kürt halkını derinden parçalamıştır. Osmanlı Türk egemenilği altında da, İranlılar'a karşı siyasi istismar konusu haline getirilen mez hepçilik, günümüze kadar, halkımızı bölme ve birbirine karşı kullanma işlevini sürdürmüştür. Halkımızı çağdaş düşüncelere karşı kapalı tutan, sömürgeci ve feodal-komprador düzeni savunmaya hiz met eden, ortaçağ kalıntısı din ve dine dayanan mezhepçilik, Ulusal Kurtuluş Mücadelesi önünde bir engeldir. Bu konuda mücadele verirken, yanlışlık yapmamak gerekir. Dine karşı mücadele vermek ayrı şeydir; dine küfür etmek, halka, dine bağlı olduğu için kızmak ayrı şeylerdir. Birincisi, ne ka - dar doğruysa: ikincisi de, o kadar yanlıştır.

Kürdistan toplumu içende irdelenmesi gereken başka bir olgu da, çeşitli azınlıkların durumudur

Tarihte, çeşitli işgal, istila ve sömürgecilik dönemlerinde, yönetim, ticaret ve yayılma amcıyla yerleştirilen Arap ve Türk nüfusun yanı sıra, eskiden beri bu topraklar üzerinde yaşayarak, günümüze kadar varlıklarını sürdüren Süryani vb. nüfusun, çeşitli merkezlerde yoğunlaşarak oluşturdukları azınlıklar vardır. Güçlü bir Kürt uluslaşmasının oluşamaması yüzünden varlıklarını günümüzü kadar sürdüren bu azılıkların, bir kesimi burjuvalaşarak sömürgeci Türk burjuvazisine ajanlık yaparken, diğer bir kesimi de yoksullaşarak sömürgeci ve feodal-komprador düzenin baskısı altında, Kürt halkı ile birlikte ezilmektedir. Kürdistan devrimi, azınlıklar üzerindeki baskı ve sömürüyü ortadan kaldıracak, özgür gelişmelerine ortam hazırlayacaktır.

Kapitalist sömürgecilik altında ulusal-inkârcılığa ve ulusal yokoluşa karşı koymının tek yolu, Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin geliştirilmesidir. Ortacağ kalıntılarıyla, bu kalıntıları ayakta tutan her türlü sömürgeciliği ortadan kaldırmadan, ulusal gelişme sağlanamaz. Kürdistan'ın ulus ve uluslaşma sorununu "misak-ı milli" sınırları içinde ele alan, sömürgeci düzende bazı reformları gerçekleştirmekle sorunun çözüme kavuşacağını savunan, sorunun çözümünü devrimde, ulusal bağımsızlıkta olduğunu göremeyen tüm görüşler; özünde ezen-ezilen ulus milliyetçiliğinden kaynakla-

nıp, sömürgeciliği muşrulaştırmaya hizmet eder. Ulusal sorun konusundaki bu yanlış görüşler teşhir ve tecrit edilmeden, Ulusal Kurtuluş Mücadelesi gelişip güçlenemez.

5- SİYASAL YAPI

Kürdistan'da, ekonomik, sosoyal ve kültürel sömürgeciliğin hem nedeni hem de sonucu olan, güçlü bir Türk siyasal sömürgeciliği kurulmuştur. Diğer alanlardaki sömürgeciliğin gelişmesi gibi, siyasal alandaki sömürgeciliğin gelişmesi de, askeri işgal temelinde olmuştur.

Kürdistan'da Türk hakimiyeti askeri işgal ile başlamıştır. Üretici bir topluluk olmayan, talan ve ganimetle geçinen Türk Oğuz boyları, daha XI.yy.da, Kürdistan'a akınlar düzenlemeye başladılar. Bu dönemde güçlü olan aşiret ve feodal beyleri, bu akınları kesmekte ve kendi yönetimlerini sürdümekte başarılı oldular. Türk Oğuz boyları ganimet toplamada başarılı olmalarına rağmen, askeri ve siyasi alanda sürekli bir hakimiyet kuramadılar. Kurulan Türk beylikleri de, Kürdistan toplumsal yapısında eriyip, Türklüklerini kaybettiler.

Başlangıçta bir ittifak anlayışı içinde gelişen Osmanlı Türkleriyle Kürt beyleri arasındaki ilişkiler, giderek Kürt beyleri aleyhine bozulmuş,

Osmanlı Türk egemenliğine dönüşmüştür. Osmanlı egemenliği döneminde de Kürt beyleri Siyasi güçlerini birden bire kaybetmediler. Uzun bir tarihi süreç içerisinde, merkezileşen Osmanlı otoritesine karşı, iç özerkliklerini korumak için yaptıkları mücedeleleri kaybettikçe, siyasal güçlerini yitirdiler. Buna karşılık askeri ve siyasi alanda, Osmanlı Türk yönetimi gittikçe güçlendi. Askeri ve siyasi egemenlik geliştikçe, ekonomik sömürü de yoğunlaştı. Feodal Kürt beylerinin elindeki artık değerin bir kesimine el konarak ve halkın geçim araçları vergiye tabi tuttularak, askeri ve siyasal Türk egemenliği-doğal bir sonuç olarak- ekonomik sömürgecilikle bütünleştirildi.

Cumhuriyet döneminde, Kürt beylerinin elindeki son siyasi güç kalıntıları da, direnmelerin ezilmesiyle yok edildi. 1940 lara doğru, Türk ordusunun Kürdistan'ı tamamen işgal etmesiyle, Kürt hakim sınıflarının elinde herhangi bir siyasi ve askeri güç kalmadı. Kürt hakim sınıfları adeta iğdiş edildiler. Artık tüm kaderlerini Türk burjuvazisine bağlamak ve Türk devletinin şemsiyesi altında, kendi mülklerini halka karşı korumaktan başka sorunları kalmadı. Kürt hakim sınıflarının, günümüzde, halka karşı kullanılmak ve Türk sömürgecilerinin "böl-parçala-yönet" amaçlarını gerçekleştirmek için, eşkiya beslemelerinin dışında,herhangi bir askeri ve siyasi güç sahibi olmaları -

tarihi, uluslararası ve somut koşullar nedeniyle mümkün değildir.

Aşiretçi-feodal beylerin Siyasi güçten menedilmeleri, Türk burjuvazisinin kucağında burjuvalaşan Kürtler'inde zaten böyle bir gücü elde etmelerinin olanaksızlığı ortaya çıkınca, siyasi alanda Türk yönetimi hakim oldu. Osmanlılar döneminde birkaç eyalette yönetimde bulunan Türkler, Tarihi süreç içinde, Kürdistan'ın, vilayetlere, kazalara nahiyelere bölünmesiyle oluşan yöneticiliklerin hepsini ele geçirdiler. Kürdistan'daki devlet kurumları, bugün tamamen Türk burjuvazisinin hakimiyetindedir. Askeri alanda da böyle olmuştur.

1830 lara kadar, Kürdistan'da, Türk askeri denetimi halâ çok zayıftı. Yine bu yıllara kadar Kürtler, Osmanlı sultanlarına askerlik yapmazlardı. Ama, Avrupa karşısında uğranılan sürekli yenilgiler ve hıristiyan halkların milli kurtuluş hareketlerinin gelişmesi, Osmanlıları, yeniçeri ordusunun lağvı ve müslüman halklardan yeni bir ordunun oluşturulmasına zorlayınca, Kürtlerin zorla askere alınması dönemi açıldı. Bu amaçla, 1830 lardan itibaren, Kürdistan üzerine güçlü askeri seferlere girişildi. Bu istila hareketleriyle, Kürtler, bir yandan düzenli vergi vermeye zorlanıken, diğer yandan mecburi askerliğe tabi kılınmaya çalışıldı. XIX.yy.daki büyük isyanların en önemli nedenlerinden birisi de, bu zorunlu asker-

lik ve vergi yükümlülükleridir. İsayanların ezilmesiyle feodallerin iç özerlikleri önemli oranda ellerinden alınırken, yerine geçen Türk hakimiyeti de askerlik ve vergi yükümlülüğünü Kürt halkına zorla kabul ettirdi. Feodallerin baskı ve sömürüsüne ek olarak Türk hakimiyetinin baskı ve sömürüsü altında, Kürt halkı en zor günlerini yaşamaya başladı.

Cumhuriyet döneminde, dirençleri tamamen kırılan Kürtler üzerinde, artık istenilen politika uygulanabilirdi. Bu polikatalardan birisi de, yirmi yaşını geçen her Kürdün, dönemlere göre, 4-2 yıl arası zorunlu askerlik hizmetidir. Kürtler Türk ordusuna, sadece köleler gibi en zor görevleri yerine getirmek için er olabilirler. Komuta kademelerinde, hain ve ajan Kürtlerden başka tek Kürt yoktur. Türk burjuvazisinin, ordu üzerinde mutlak denetimi vardır. Orduya alınan Kürt köylüleri, doğduklarına bir pişman ettirilerek ve iyi bir "vatan dersi" aldıktan sonra, memleketlerine geri gönderilirler. Askerden adeta robotlaşmış olarak geri dönen Kürt köylüleri, yaşadıkları süre ce "askerlik anıları"nı anlatarak, çevrelerine Türk şövenizminin zehirlerini saçarlar.Kürtlerin bu şekilde boyun eğdirilip-sömürgeci ordunun önemli bir askeri gücünü oluşturarak-adeta kendi kendilerine ihanet ettirilmeleri,Türk sömürgeciliğinin en kaba ve canice yöntemlerinden birisidir.Bir bakıma,Türk sömürgeciliği adına"Kürdistan , Kür-

distanlılar tarafından işgal edildi".Ancak, bu işin arkasında, Türk sömürgeciliğinin kaba,vahşi ve ince yöntemlerini görmemek, suçu sadece Kürtler'e yüklemek, olsa olsa bir hain-uşak olmakla mümkündür. Bu gün Kürdistan'da herkesin davul zurna ile askere gitmesi, oğlunun cenazesini "zılgıt"la uğurlayan bir ananın durumu, komedi-dram tarzında bir tekrarıdır.

Kısaca, tarihte böyle oluşan askeri ve siyasi alandaki Türk egemenliği; günümüzde güçlü bir ekonomik, sosyal ve kültürel temele kavuşarak,tam bir siyasal sömürgecilik biçimine dönüşmüştür. Tarihte güçlü temellere dayanılarak kurulan, bu gün esas olarak ekonomik sömürgecilik biçimindeki amacına ulaşan bu siyasal sömürgecilik, bir yandan kendini maskelemek, diğer yandan uluslararası koşullarla Kürdistan'daki somut koşulları hesaba kattığından, dünyada eşine az rastlanır biçimde icra olunmaktadır.

Tarihi, somut koşulları bilmeyenler veya sınıf çıkarları gereği bilmemezlikten gelenler, parlementosuyla, siyasal partileriyle, sağı ve "sol"u ile icra edilen böyle bir yönetimi, siyasal sömürgecilik değil, dört başı mamur bir "burjuva demokrasisi" olarak görmeye ve göstermeye çalışırlar. Bir çok sosyal-şöven görüşte, fili kılıyla tarif etmek gibi, "genel valisi yok", "parlementoya, orduya Kürtler de giriyor", "Türkiye'nin kendisi sömürgedir, sömürgenin sömürgesi olmaz",

"sömürgeciliği ancak ABD ve Rusya yapar, Türkiyenin böyle bir şeye gücü yetmez" deyip, gerçeği saptırmayı, doğası geriği meslek edinmiştir.

Halbuki, Kürdistan'da Türk sömürgeciliği, tarihi, askeri, siyasi, kültürel, sosyal, ekonomik ve uluslararası nedenlerle, o kadar güçlüdür ki, parlementosuyla, siyasal partileriyle, sağıyla ve soluyla icra edilmeyi, bu gücünün doğal bir gereği sayar. Kaldı ki, ABD yokken de, Kürdistan, Türklerin hakimiyetindeydi. Eyalet valileriyle, genel müfettişleriyle, siyasi, hukuki tüm yetkilerle donanmış askeri komutanlıklarıyla, Kürdistan'ın yöne tildiği dönemler de çok olmuştur. Güçlü emperyalist devletlerin olduğu dönemlerde, bazen bu devletlere karşı, bazen bu devletlerle işbirliği halinde, Türkler, yine Kürdistan'ın hakimi olmuşlardır. Bu kadar açık gerçekleri göremeyen beyinler, ancak, Kemalizmin en küçük hücrelerine kadar sızdığı kafalarda olabilir. Gerçekleri bu kafalara göstermek için, Kemalist zehiri bu kafalardan akıtmak; zehirin akıtılmadığı kafaları ise parçalamak gerekir.

Bir daha, askeri işgal meselesine dönmekte yarar vardır. Askeri güçe sahip olanlar, bu güçleri oranında, ekonomiye, sosyal ve siyasal yapıya da hakim olurlar. Bu gerçek, Marxizmin alfabesi - dir. Askeri ve siyasal güçle ekonomik güç arasında ilişki direkt ve kesindir. Yine, Kürdistan"da-

ki ordunun Türk ordusu olmadığını söyleyenler çıkacaktır. Bunlara şu kadarını söylüyelim ki; bu ordunun, bu gün Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarlarını savunduğu doğrudur. Yine bu ordunun, Türk burjuvazisinin özgül çıkarlarını, Kürdistan'da, Kıbrıs'ta, Anadolu'da savunduğu da gerçektir. Emperyalizmin Türkiyede denetiminin zayıf olduğu 1925-1940 yılları arasında Türk ordusu, Kürdistanı barbarca işgal ettiği gibi, yarın "emperyalizmin denetiminden çıksa" bile, belkide daha çok "solcu" geçinen Kemalistler elinde, bu ordu, yine Kürdistan'da kalacaktır ve "mazisine yaraşır bir tarzda" katliamlarına devam edecektir.

Kısaca şunu söylemek istiyoruz:

Askeri alanda Kürdistan'da çok güçlü olan Türk burjuvazisi, ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda olduğu gibi, siyasal alanda da sömürgeciliği rahat geliştirebilmektedir. Kapitalist sistemde, herkes gücü oranında söz sahibidir. Türk burjuvazisinin gücü de, Kürdistan'ı sömürgeleştirmeye yetmektedir. Bu gün Kıbrıs'ın yarısını işgal edebilmesi de bu güçte olduğunun kanıtıdır.

Türk siyasal sömürgeciliğinin, Kürdistan'da, icra tarzı olarak parlamentoyu ve siyasal partileri kullanması, onun liberalliğinden değil, Kürt feodal-kompradorlarını ekonomik, sosyal ve kültürel alanda olduğu gibi, siyasal alanda da sıkı denetim altında tutmasındandır. Feodal-komprador-

lar aracılığıyla, seçimlerde parti kavgaları görünümü altında aşiretçiliği ve kabileciliği körükleyip, halkı birbirine kırdırtmak, orta büyüklükteki toprak sahiplerini büyük toprak sahipleriyle komprador ların baskısı altında tutmak, dünyada eşine ender rastlanan sömürgeci yönetimini "demokrasi" maskesi altında saklamak, Türk siyasal sömürgeciliğinin yöntemleridir.Eğer bir ülkede siyasal sömürgecilik, parlemento ve hakim ulus partileriyle icra ediliyor gibi görünüyorsa, bu demektir ki,bu ülkede sömürgeci yönetim en rahat dönemini yaşamaktadır. İngiliz, Fransız sömürgelerinde de böyle olmuştur. Paris, Londra parlamentolarında, sömürgelerden gelen sarı, siyah, beyaz uşaklar, siyasi icra ettiklerini sanırlarken, bu sömürgelerin çoğu bağımsızlığa kavuşmuştu. Ama, ulusal bağımsızlık mücadelesi geliştikçe, bu "demokrasi" oyunları yerini, yavaş yavaş genarallerin sert çizmelerine, işkencelere, hapishaneye, bombardımanlara bırakır. Zaten, sömürge yönetiminin en rahat olduğu dönemlerde bile, bu "demokrasi" cilası biraz kazınırsa, altında kan, işkence, cinayet ve acılardan örülü, askeri ve sivil despotizm sırıtır.

Bütün bu söylenenler, Kürdistan için yüz kat daha doğrudur. Bu gerçeklere rağmen, halkımızı birbirine kırdıran, feodal-komprador baskısını sürekli arttıran, eli kanlı despotizmini "demokrasi" diye yutturmak isteyen Türk burjuvazisinin siya -

sal sömürgeciliği altında ve içinde; parlamentoya ister "partili", ister "partisiz" ister "milli" adaylar yollamak için yapılan mücadeleye "demokratik mücadele" diyebilenler ve de kendilerini "demokratik", "yurtsever", hatta "sosyalist" diye tanıtanlar, bu kutsal sıfatlara lâyık olmak bir yana-tekrar söylüyoruz- olsa olsa Türk sömürgeciliğinin çanak yalayıcıları olabilirler. Siyasal Sömürgeciliğe karşı yönelmedikçe, sömürgeciliğin her biçimini yok etmeyi amaçlamadıkça; Kürdistan'da, ister dernek, ister parti düzeyinde olsun;ister gizli, ister açık yapılsın, bu tip mücadelelerin hiç birisi demokratik değildir. Bir halkı yok etme temelinde gelişen bir yönetimin çarkları arasında, meslek örgütlerinde bile olsa, demokratik mücadele mümkün değildir. Tabii, eğer feodal-komprador ların en irilerinin "TBMM" ne gitmelerine demokrasi demiyorsak; yine tabii, eğer mayasında burjuva demokrasisinin zerresini taşımayan Türkiye Cumhuriyeti'ne demokratik demiyorsak; bu böyledir.

Kürdistan Devrimcileri için demokrasi mücadelesi, ulusal bağımsızlık temelinde, feodal-komprador kesimin halk üzerindeki baskısına karşı verilir. Yurtseverlik bayrağı altında toplananlar demokratik güçlerden sayılır. Bu güçler arasında da demokratik kurallar uygulanır. Bu bayrak dışında başka bayrak altında toplananlar için -eğer alda

mamışlarsa- yaşama hakkı bile yoktur.

Kısaca, Kürdistan'daki yönetim, en gaddar ve en ince yöntemlerin birlikte uygulandığı T.C.'nin sömürge yönetimidir. Bu yönetim, feodal-komprador kesimin ileri gelenlerini uşaklaştıkları ölçüde himayesine alırken, halk üzerinde amansız bir baskı uygulamaktadır. Kırda jandarma örgütü vasıtasıyla köylüleri sürekli baskı ve denetim altında tutarken; idari amir (kaymakam, vali), askeri ileri gelen ve emniyet komiserinden oluşan üçlüsüyle kentleri yönetmekte ve kırla beraber baskı altında tutmaktadır. Sömürge yönetiminin bu açık yanlarına karşılık, MİT, bir yandan ileri gelen tüm sömürge yöneticilerini gizliden örgütlerken, diğer yandan ülkede uşaklaşan sosyal yapıdan büyük bir kesimini de, halkı birbirine kırdırmak, ulusal kurtuluş mücadelesini önlemek amacıyla, gizliden örgütlemektedir. Bütün bu gizli ve açık sömürge yönetiminin temelinde askeri işgal vardır. Jandarma, polis, sivil sömürge yöneticileri, burjuva partileri ve TBMM, Kürdistan'da bu işgal temeli üzerinde yükselir. Gerçek budur. Bu gerçeği değiştirmeye ne sosyal-şovenlerin, ne de her türden burjuva ve küçük-burjuva reformistlerin gücü yeter Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, siyasi alandaki sömürgeciliği gizleyen ve meşrulaştıran, her türlü sosyal-şoven, burjuva ve küçük-burjuva reformist görüşleri yerle bir ederek, yükselecektir.

Üçüncü Bölüm

KÜRDİSTAN DEVRİMİ

I-KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN DAYANDIĞI TARİHİ MİRAS

Bu gün, Kürdistan Devriminin önünde iki türlü tarihi miras vardır. Birincisi, tarihte zengin bir insanlık kültürü ortamında, yabancı egemenliğine, hakim sınıflara ve doğaya karşı amansız bir savaş içinde oluşmuş, "Kürt yiğitliği-mertliği" biçiminde somutlaşan Kürt halkının direnme tarihi; ikincisi, halka baskı, yabancı egemenliğine uşaklık temelinde oluşan ve bugün karşımızda dönekl ik, korkaklık, kaypaklık, milli ihanet, tüm insani ve yürtsever değerlerinden soyutlanmış, fo - silleşmiş bir insan artığı gibi somutlaşan, hakim sınıfların tarihi.

Biz, bu iki tarihi mirası birbirinden kesinlikle ayırt ederiz. Halk tarihine ne kadar sahip çıkar ve devrimci mücadelemizin kökü haline getirirsek, hakim sınıfların tarihini de bu tarihten o kadar ayırt eder ve lanetleriz.

Bağımsızlıkla sonuşlanmamış bile olsa, halkların direnmeleri görkemliliğinden hiç bir şey kay-

betmez. Eğer bu gün insanlık, sosyalizm altında sınıfsız topluma doğru yürüyorsa, bunda, tarihte adına bile rastlanmayan, sayısız, büyük kahramanlıklarla dolu, halk direnmelerinin payı büyüktür.

Kürt Halkı da, diğer halklar gibi, az direnmedi. Sınıflı toplum tarihi boyunca, pek az halkın uğradığı istila, işgal ve soykırım hareketlerine karşı, büyük direnmeler gösterdi. Yurt olarak, yüksek dağlık alanları tutmaları bile, bu gerçeğin ispatı için yeter bir örnektir. Aşiretlerini ve dağlarını koruyarak-uygarlıktan olma pahasınadaha düne kadar, yabancı egemenlere karşı bağımsızlıklarını korudular.

Siyasi ve sosyal yönden gelişmeleri önünde bir engel haline bile gelmiş olsa, aileye bağlılık ve onun namusu uğruna ölümü hiçe sayması, bu geleneksel direnme ve bağımsız yaşama duygusunun çarpıklaşmış bir biçimidir. Sanki, emeğine, yurduna, insanlığına yabancılaşmanın öcünü alıyormuş gibi, gerici bir tarzda aileye sahip çıkarak, bağımsızlığını korumak ister. Bu aynı zamanda Kürt insanının dramıdır. Eğer Kürt insanı, bu çarpıklaşmış bağımsızlık duygusunu emeğine, yurduna ve insanlığına yeniden bağlarsa, kazanamayacağı bir davası yoktur.

Köleci, feodal, kapitalist toplumların işgal, istila ve sömürgeciliğine karşı Kürt halkının döktüğü kanı, pek az halk dökmüştür. Örneğin, son iki

yüz yılda görülen büyük direnmelerden bazıları şunlardır.1831-36 Rewanduz,1842-48 Bedirhanbey,1856 Yezdan Şer,1879 Bedirhanlılar,1881 Ubeydulla,1919 Koçgiri,1925 Palu-Genç-Hani,1930 Ağrı,1930 Simko , 1938 Dersim vb.gibi bu direnmelerde gösteriyorki halkımız uğruna çok kan döktüğü özgürlüğünün gasp edilmesine kolay kolay göz yummamıştır.

Düşmanların imparatorluk biçimindeki devlet örgütlenmesine karşılık, parçalanmış ve kendi aralarında bile birleşememiş aşiret örgütlenmeleriyle, Kürt halkı başarıya ulaşamazdı. Bir de buna , feodal ve aşiret reislerinin sürekli ihaneti ve uşaklığı eklenirse, "bu direnmeler neden başarıya gidemedi diye" Kürt halkı suçlanamaz. Bazı halkların çok az bir kan dökerek elde ettikleri bağımsızlığı, eğer Kürt halkı elde edememişse bundan, Kürt halkının direnmediği veya az kan döktüğü sonucu değil; düşmanlarının çok güçlü, hakim sınıflarının da uşaklığı ve uyduluğu bir meslek haline getirdikleri sonucu çıkar.

Ama bugün, bu halk, bir "kadavra" gibi ortadadır. Bundan utanç duyuyoruz. Yine, bugün bu Halkın düşmünlarının, bu halkın yurdunu kendi öz çiftlikleri gibi kullanmaları ve buna karşı "çaresiz" duruşumuz, bu utanç duygumuzu yüz kat daha arttırıyor. Bütün bunlar neye yarar? Hıncımızı arttırmaya ve halkımızın direnme tarihinin temelinde

Bilimsel Sosyalizmin klavuzluğunda, gerçek kurtuluş yolumuzu çizmeye yarar.

2- KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN OBJEKTİF VE SUBJEKTİF ŞARTLARI

Emperyalist dönemde sömürge bir ülkede devrimin objektif şartlarının olgunlaşması veya gelişmesi demek, o ülkenin emperyalist zincirin bir halkası haline gelmesi; bu halkada kapitalist gelişmenin, başta proletarya olmak üzere, modern sınıf ve tabakaların ortaya çıkmasına yol açması demektir.

Emperyalizmin dünya çapında bir sistem haline gelmesiyle, genellikle bütün ülkelerde devrimin objektif şartları oluşmuş sayılır. İstisna olarak, gelişmiş kapitalist ekonomiler tarafından sömürgeleştirilemeyen bazı klasik sömürgeler, kapitalist ekonominin gelişmemiş olması nedeniyle, devrimin objektif şartları açısından, gelişmiş sayılamazlar. Örneğin, gelişmiş kapitalist ekonomileriyle İngiliz ve Fransızlar, sömürgelerinde kapitalist gelişmeyi erkenden sağlayıp, bu ülkelerde devrimin objektif şartlarının gelişmesine yol açarken; geri ve emperyalizme bağımlı bir ekonomisi olan Portekiz, Türkiye gibi ülkeler, sömürgelerinde erkenden bir kapitalist gelişmeye yol açamadıklarından, bu ülkelerde devrimin objektif şart-

larının gelişmesini engellemişlerdir. Ancak, emperyalizmle yeni sömürgeci ilişkilere girdikten sonra, sömürgelerindeki kapitalist gelişmeyi hızlandırarak, devrimin objektif şartlarının gelişmesine yol açmışlardır.

Kürdistan'da devrimin objektif şartlarının gelişmesi, uzun süre engellenmiştir. Osmanlı egemenliği döneminde, feodal toplum yapısının, aşırı baskı ve sömürü ile birlikte Avrupa kapitalizmi - nin etkilerine karşı kapalı tutulması; Cumhuriyet döneminde de, özellikle 1940 ların sonlarına ka - dar, askeri işgal, katliam, ve "yasak bölge" uygulamaları ile Kürdistan toplumu adeta dünyadan izole edilmiş ve 1950 lere kadar kapitalizmin etkilerine karşı büyük ölçüde kapalı tutulmuştur. Ancak bu tarihten itibaren, ilgili bölümlerde uzun uzun anlatıldığı gibi, başta emperyalizmin yeni - sömürgeciliğe yönelmesi olmak üzere; yeni sömürge şartlarında Türkiye kapitalizminin hızlanarak gelişmesi ve bu gelişmeden pay almak isteyen Kürt feodal toprak ağalarının, kapitalist toprak ağaları ve kompradorlar haline dönüşmeye başlamasıyla Kürdistan'da sömürgeci kapitalizmin gelişmesi hızlanmıştır. Günümüzde, Kürdistan'da gelişen kapitalist sömürgecilik; yüz yıllarca kapalı tutulan , dışarıya açılması engellenen aşiretçi-faodal toplum yapısını parçalayarak ve tam anlamıyla soygu- na dayanan bir sömürge ekonomisi örgütleyerek,dev

rimin objektif şartlarının gelişmesini hızlandırmıştır.

Askeri işgal rejimi altında tutulan sömürgelerde, eğer ekonomik sömürgecilik de geliştirilmişse, devrimin objektif şartları var demektir. Bağımsız ve gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğu gibi, uzun bir legal mücadele döneminden geçerek proletaryayı eğitmek ve örgütlemek, doğacak bir devrim durumunda -egemen sınıfların artık eskisi gibi yönetememeleri, "alt sınıfların" da eskisi gibi yaşayamaz durumda olmaları ve değişiklik istemiyle bağımsız devrimci eylemlere girişmeleri durumunda- topyekûn bir ayaklanmayla iktidarı ele geçirmek, sömürgeler için söz konusu değildir. Sömürgelerde, legal çalışma ve örgütlenme olanağı olmadığından; devrimcilerin, kendilerini korumak, halkı örgütlemek ve sömürgeci kurumları işlemez hale getirmek için, ideolojik, politik ve askeri mücadele biçimlerini içiçe kullanmaları zorunludur. Ülkemizde devrimin objektif şartlarını, bağımsız ve gelişmiş kapitalist ülkelerdeki gibi tahlil etmek isteyenler, ancak devrim yapmak istemeyenler, devrim kaçkınları olabilirler.

Devrimin sübjektif şartları, devrimde çıkarı olan sınıf ve tabakaların bilinçlilik ve örgütlülük durumunu ifade eder. Ülkenin somut şartlarının tahlilinden çıkan devrim teorisi, bu teoriden kaynaklanan ve devrimin özelliklerini, hedeflerini,

görevlerini ve temel güçlerini, ulusal ve uluslar arası ittifaklarını kısa ve özlü ilkeler halinde açıklayan program, bu teori ve programa dayanan ve salt sosyalistlerin örgütlenmesini ifade eden asgari örgütlenme düzeyi, subjektif şartların oluşmaya başladığını gösterir. Subjektif şartların oluşmasıyla birlikte, sömürge devrimlerinin gelişmesinin yolu sıcak şavaştan geçer. Sömürgelerde, asgari örgütlenme düzeyinde olan bir örgüt, sıcak savaşı geliştirmeye cesaret edemezse ya dağılır, ya da bir "entellektüel gevezelik kulübü" haline gelir.

Kürdistan'da devrimin objektif şartlarının tahlilinden çıkan Devrim Teorisi ve programı oluşturma ve bunun rehberliğinde mücadele, yeni yeni gelişmektedir. Kürt aydınlarının, düşünce bağımlılığı ve kısırlığı nedeniyle, ülkelerinin tarihi ve somut şartlarının tahlili konusunda gösterdikleri yeteneksizlik, günümüzde henüz yeni aşılmaktadır. Şimdiye kadar devrim teorisi ve programı etrafında gelişmeyen yayın hareketi, legalizmin doğal sonucu olarak ülke gerçeklerini olduğu gibi yansıtamamış, bu medenle, gençlik ve aydınların çeşitli sosyal-şoven reformist küçük-burjuva akımlarının etrafında odaklaşmasına ve gençlik-aydın hareketinin devrimci-yurtsever bir tarzda gelişmemesine yol açmıştır. Kürdistan gerçeği üzerinde düşünme ve hareket etmeyi kendine temel il-

ke edinen Hareketimiz, ülke somutundan kaynakla - nan teorisi ve bu teoriye dayanan proğramıyla ide olojik, örgütsel ve politik alanda halkımıza ön- derlik etmeyi kutsal, tarihi bir görev bilmekte - dir.

3-KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN ÖZELLİKLERİ, HEDEFLERİ VE GÖREVLERİ

Bir devrimin özelliğinden çıkarlıması gere - ken anlam, o devrimin hangi tarihi kapsam içinde oluştuğunu ve hangi temel meseleleri çözeceğini belirtmektir.

Kürdistan Devrimi, ulusal baskının hiç çözüm lenmedği, tam tersine sürekli geliştiği, bu baskı lar yüzünden ortaçağ karanlıklarının varlığını güçlü bir şekilde duyurduğu bir ülkenin devrimi - dir. Kürdistan Devriminin bu özelliği, uzun bir tarihi süreç içinde oluşmuştur. Tarihte sürekli gelişen ve güçlenen, günümüzde kapitalist Türk sö mürgeciliği biçiminde somutlaşan milli baskı, Kür distan Devrimi'nin ilk aşamasının milli yönde ge- lişeceğini ortaya çıkarır. Milli baskı çözümlenme den, ülkenin hiç bir sorunu çözümlenemez. Ülkede- ki baş çelişki milli nitelikte olup, diğer tüm çe lişkilerin çözümlenmesi, bu çelişkinin çözümlenme sine bağlıdır. Ülkedeki üretim güçlerinin gelişme mesinden, milli tarih, dil ve kültürün açılıp ser

pilmemesinden, ortaçağ karanlıklarının hüküm sürmesinden bu çelişki sorumludur. Milli çelişkiyi baş çelişki olarak koymayan Kürdistan'a ilişkin tüm görüşler, sömürgeciliğe ve gericiliğe hizmet eder.

Milli çelişkiye bağlı olarak ve onunla birlikte çözümlenecek bir çelişki de, halkla feodal-kompradorlar arasındaki çelişkidir. Kürdistan Devrimi'nin diğer bir özelliği de budur. Bu çelişki, sömürgecilik ve milli çelişki atlanarak çözümlenemiyeceği gibi, sömürgeciliğe karşı mücadele gelişmeden de çözümlenemez. Bu çelişkinin çözümü, Devrimin demokratik yanını vurgular.

Kürdistan'ın tarihi somut koşulları nedeniyle, milli ve feodal baskılar o kadar içiçe geçmiştir ki, bunları birbirinden ayırmak ve aralarına mesafe koymak mümkün değildir. Feodal-komprador-ların büyük bir kısmı ajanlaşmış olup, sömürgecilerin en azgın temsilcilerinden herhangi bir farkları kalmamıştır. Bu nedenle, Kürdistan Devrimi'nin milli ve demokratik yanları arasına mesafe koymak, milli ve demokratik yanların çözümünü farklı dönemlere ayırmak yanlıştır. Ulusal ve sınıfsal baskının içiçe geçmesi Devrimi de, ulusal ve sınıfsal baskılara karşı mücadeleyi bir bütün olarak görmeye sevkeder. Özellikle ajanlaşmış yapılara karşı mücadele-en acil, en başta yapılması gereken görev olup- Kürdistan Devrimi'nin tipik bir

özelliğidir. Bu özellikleriyle Kürdistan Devrimi, bir Milli Demokratik Devrimdir.

Burjuvazinin feodalizme karşı ilerici bir sınıf olduğu dönemde, bu tip devrimlere, Burjuva Demokratik Devrimi denirdi. Ekim Devrimi'nden sonra, Burjuva Demokratik Devrimleri çağı kapanıp, Proletarya Devrimleri Çağının açılmasıyla birlikte, Proletarya Devrimlerine bağlı olarak gelişen Burjuva Demokratik devrimlere, yeni türden burjuva demokratik devrimleri, "Yeni Demokratik Devrimler" veya kısaca "Milli Demokratik Devrim" denmeye başlandı. Milli demokratik devrimden sonra, kesintisiz olarak sosyalist devrime geçilir. Ama , uzun vadeli bir mücadeleyle milli demokratik devrimi gerçekleştirmeden, sosyalist devrime yönelinemez.

Kürdistan Devrimi, en ön planda Türk sömürgeciliğini hedef alır. Siyasi bağımsızlığı gaspeden Kürt dili, tarihi ve kültürü üzerinde tam bir yok etme işlevini sürdüren üretim güçlerini tahrip ve talan eden Türk sömürgeciliğidir. Bu sömürgeciliğe, dışta emperyalistler, içte de feodal-kompradorlar destek vermektedir. Birbirlerine çok sıkı ekonomik bağlarla bağlı olan bu üç güç, Kürdistan Devrimi'nin hedeflerini teşkil ederler. Başta Türk sömürgeciliği olmak üzere, onunla birlikte iç ve dış destekçilerine karşı gelişmeyen bir hareket, Kürdistan'da devrimcilik sıfatı taşıyamaz.

Kürdistan üzerinde klasik sömürgecilik biçiminde somutlaşan Türk hakimiyetini, emperyalizmin veya içte feodalizmin şu veya bu özelliğine dayanarak göz ardı ettirmek isteyen her anlayış gericidir. ve Türk sömürgeciliğini gizlemeye hizmet eder. Emperyalizme ve feodalizme karşı mücadelenin tek doğru yolu -ikisinden de güç alan ve ikisinin de çıkarlarını kendisinde birleştiren- Türk sömürgeciliğine karşı mücadeleden geçer.

Kürdistan Devrimi'nin özelliklerinden ve hedeflerinden kaynaklanan Kürdistan Devrimi'nin görevleri, Bağımsız ve Demokratik bir Kürdistan yaratmayı öngörür.

Bağımsız bir Kürdistan yaratmak; Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü kaynakları, emeği, tarımı , ticareti, mali ve sınai alanı üzerindeki ekonomik sömürgeciliği; dil, tarih, kültür, sosyal ve siyasal alanda gelişmeyi önleyen kültürel ve siyasal sömürgeciliği ve askeri işgali ortadan kaldırmakla mümkündür. Bu alanlardaki sömürgecilik tasfiye edildikten sonra, Kürdistan'ın siyasi, ekonomik , kültürel ve sosyal alanlarda bağımsız bir gelişme yoluna girmesi mümkündür.

Demokratik bir Kürdistan yaratmak ise, Kürdistan'ın toplumsal yapısı üzerindeki ağır feodal-komprador baskıların ortadan kalkmasına bağlıdır. Feodal-komprador sınıf tarafından uygulanan baskı ve sömürünün ortadan kalkması; kadınların, köy

lülerin, azınlıkların, tüm toplumsal yapının öz - gürleşmesini sağlar.

Birbirine bağlı olan bu iki alandaki baskı ve sömürüye karşı görevlerimizi yerine getirmek , ancak, Bilimsel Sosyalizmin rehberliğinde bir politik örgüt, bu politik örgütün önderliğinde bir Ulusal Kurtuluş Cephesi ve bu cepheye bağlı savaşan güçlü bir Halk Orudusunun örgütlendirilmesiyle mümkündür. Parti, cephe ve ordu örgütlenmelerinin içerik kazanması ve gelişmesi için de, işçilerin, köylülerin, esnafın, gençliğin ve kadınların kitlevi örgütlerinin yaratılması gerekir.

Bütün bu görevlerin gerçekleşmesi temelinde ve Demokratik Merkeziyetçilik genel ilkesi altında, siyasi alanda Demokratik Halk Cumhuriyeti biçiminde somutlaşan Halk Demokrasisi; ekonomik alanda, merkezi ve emredici bir devlet planlama teşkilatının önderliğinde devletçilik, kooperatifçilik ve özel mülkiyete yer veren, ağır sanayi başta olmak üzere tarım, sanayi, ticaret ve mali alanda bağımsız ve topyekûn kalkınmaya dayanan bir ekonomik düzenin gerçekleşmesini olanaklı kılar. Siyasi ve ekonomik alandaki bağımsızlaşma ve gelişmeye, dil, sosyal, kültürel ve eğitsel alandaki bağımsızlaşmaya ve gelişime eşlik eder. Ulusal dilin, tarihin, sanatın araştırılıp kurumlaştırılması, tüm ülke halkının, biçimde ulusal özde demokratik olan bir kültürle beslenmesi,herkesin

içinde bulunduğu koşullara göre mesleki, teknik ve bilimsel bir eğitime tabi tutulması, ancak ekonomik ve siyasi alanda bağımsız olmakla mümkündür.

4- KÜRDİSTAN DEVRİMİ'NİN YÖNTEMİ VE TAKTİĞİ

Tarihte zor, her zaman için iki rol oynamıştır. Birincisi, üretim güçlerinin gelişmesi önünde engel teşkil eden gerici üretim ilişkilerini ve halklar üzerindeki yabancı egemenliği parçalamaya yönelik devrimci zor, ikncisi; üretim güçlerinin gelişmesini köstekleyen gerici üretim ilişkilerini egemen kılan ve halklar üzerinde gasp ve talan rejimini kurmayı amaçlayan gerici zor.

Yöneldiği alanlar bakımından da zor ikiye ayrılır: Birincisi, üretci güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkiyi çözmek için kullanılan iç zor; diğeri ise, aşiretler, halklar ve uluslar üzerine yönelik dış zor. İç zor, eğer üretim güçlerinin gelişmesi önünde bir engel haline gelmiş üretim ilişkilerini ortadan kaldırmaya yönelikse, devrimci veya ilerici bir rol oynar. Yok eğer, üretim güçlerinin gelişmesi önünde bir engel haline gelmiş üretim ilişkilerini sürdürmeye yönelikse, karşı-devrimci ve gerici bir rol oynar. Sömürücü sınıflar elindeki dış zor ise, nadir olarak ilerici rol oynayıp, genellikle gericidir. Toplum biçimlerinin dönüştüğü dönemlerde, devrim dalgası

doğduğu ülkeden taşarsa çoğunlukla ilerici bir oynar. Ama böyle olmayıp, aşiretler, halklar, uluslar üzerinde baskı ve sömürü kurmayı amaçlarsa , böylesi dış zorlar gericidirler. Oysa halkların , aşiretlerin, ulusların yabancı baskı ve sömürüden kurtulmak için kullandıkları zor her zaman devrimci ve ilericidir. Gerici dış zor, üzerinde uygulandığı halkı ya yok eder, ya başkalaşıma uğratır, ya da kendisi bu halk önünde yenilir. Yenilirken de, ya bu halk tarafından tamamen dışarıya püskürtülür, ya bu halk içinde eriyerek başkalaşıma uğrar, ya da tamamen bu halk tarafından yok edilir.

Bir ülkede gerici zor ne kadar yoğun ve örgütlüyse, devrimci zor da o kadar yoğun ve örgütlü olmak zorundadır. Tarihteki tüm zor örgütlenmeleri, ancak başka bir zor örgütlenmelerinin gücüyle yıkılmıştır. Tarihte ve günümüzde hiç bir zor örgütlenmesi, durup dururken kendi kendisini lağv etmemiştir. Tarih boyunca gerici zorla devrimci zor, birbirleriyle sürekli mücadele içinde olup bu zorlar arasındaki mücadelenin ortadan kalması, ancak gerici zoru ve bu zorlar arasındaki çatışmayı doğuran şartların ortadan kalkmasıyla mümkündür.

Kürdistan, tarih boyunca üzerinde sürekli gerici dış zorun uygulandığı bir ülkedir. Kürdistan'a yönelen zor, daima talancı ve tahripkâr bir rol oynamıştır. Sınıflı toplum tarihi boyunca Kürdis-

tan'a hakim olan zor, hemen hemen daima yabancı karekterlidir ve yoğun bir şekilde örgütlüdür. Zorun bu karekteri, toplumsal üretim güçlerinin gelişmemesini ve Kürdistan'ın yoksulluğunun temel nedenidir. Bugün de Kürdistan'daki zor, yabancı ve gerici bir karekterde olup derinliğine ve genişligine yoğun bir şekilde örgütlenmiştir.

İşte, genel olarak dünyada, özel olarak da Kürdistan'da tüm sınıflı toplum tarihi (iki konuda şimdiye kadarki yazılarda açıklandı.) boyunca görülen zorun bu genel nitelikleri, Kürdistan Devrimi'nin yöntemi ve taktiği konusunda bizi aydınlatmaktadır.

Madem ki, dış zor bu kadar yoğun bir şekilde örgütlenmiş, halkımız üzerinde her gün, her saat, her dakika etkisini duyurmaktadır, o halde, halkımızın çıkarına olan devrimci zor da karşı -devrimci zoru, hergün, her saat,her dakika, her saniye dövmelidir. Karşı-devrimin emrindeki, tahripkâr , talancı ve haksız zora karşılık, halkımızın emrinde, yeni bir toplum yaratıcı , haklı ve devrimci zoru yaratalım ! Yeni bir dünyaya ulaşmanın başka tür bir yolunu bilim henüz keşfetmemiştir. Ama revizyonistler ve reformistler hariç ! Onlar, yeni bir yol, "barış içinde toplumsal ilerleme" ve burjuvazinin gerici zoruyla anlaşa anlaşa yeni bir dünya yaratabileceklerini iddia etmektedirler. İddia edebilirler, ancak onların yaratacakları dün-

ya, burjuvazinin çoktan miyadını dolduran yoz dünyasıdır. Yine onlar, tekellerle savaşmadan, sömürgecilikle dişe diş bir mücadele vermeden parça parça -parlementer, bakan, müsteşar, genel müdür, general sayısını arttırarak- iktidarı burjuvazi - den alabileceklerini söylemektedirler. Alabilir , ama bir şartla; Kendileri de burjuvazinin uşakları olmak, burjuvazinin hizmetçiliğini yapmakla.

Kürdistan Devrimi'nin uygulayacağı zor, Karşı-devrimci zorun niteliğine bağlıdır. Karşı-devrimci zorun niteliklerini, nasıl uygulandığını , kimi aracı kıldığını, ilk etapta kimi hedef aldığını tespit etmeden; karşı çıkaracağımız devrimci zorun niteliklerini, araçlarını, başlangıç hedeflerini doğru tesbit edemeyiz. Ama, tüm sömürge halklarının kurtuluş mücadelesinin öğrettiği ge - nel bir kural vardır, o da şudur: Bir halk, nüfusunun azlığına ve çokluğuna bakmadan, eğer savaşa - caksa, uzun süreli bir halk savaşına hazırlanmalıdır. Bu savaş, çeşitli evrelerden geçerek o halkı - kurtuluşa götürecektir. Bu kural, bizim için de doğrudur. Kürdistan halkı eğer savaşmaya cesaret etmişse, mutlaka, uzun süreli ve çeşitli evrelerden geceçek olan bir halk savaşına hazırlanmalı - dır.

Devrimci taktik, kurulu örgüt ve ülkenin somut koşulları tarafından belirlenir. Uzun vadeli ve çeşitli evrelerden geçmesi gereken bir ülke

devriminin, halk savaşı biçiminde zora dayanan yönteminin ilk etabı veya taktiği nasıl olabilir? Böyle bir ülkede devrimci taktik, somut koşullar, ülke üzerindeki mücadele pratiği ve dünya halklarının devrimci deneyimlerinden çıkar. Ajan şebekeleri ve istihbarak örgütlerinin ağ gibi örüldüğü bir ülkede, devrimci taktik; ilk etapta ajanlaşmış yapı ve istihbarat örgütleriyle kıyasıya bır mücadele ve bu mücadelenin gereklerine uygun bir örgütlenme olabilir. Böyle bir ülke devrimi, bu örgüt ve mücadele taktiğiyle yıllarca beslenip çeliksleşmedikçe gelişemez.

Elbette, bu sözler devrimcileredir. Yoksa, kendilerini çoktan satmış burjuva ve küçük-burjuva reformistlerine değil. Onların tüm derdi, bağımsızlık ve bunun için örgütlenme ve mücadeleye hazırlanmak değil, uşaklık ettikleri sömürgecilerden bir kaç kemik daha koparmaktır. Onlara göre, Devrimciler, zamanı gelmemiş şeyleri yapmaya çalışan "korkunç maceracılar" dır.

5-KÜRDİSTAN DEVRİMİ'NİN TEMEL GÜCÜ VE İTTİFAKLARI

Bir devrimci hareket, eğer temel gücünü ve müttefiklerini doğru tesbit edememişse, o hareketin başarıya ulaşma olanağı yoktur.

Kürdistan tarihi, devrimin temel güçlerinin

doğru değerlendirilmemesi ve müttefiklerinin doğru tesbit edilememesi yüzünden halkımıza pahalıya mal olan yenilgilerle doludur. 1974 Güney Kürdistan Hareketinin yenilgisi bu konuda en açık ve ibret verici bir örnektir.

Bir devrimci hareket hangi temel güce dayanmalı, hangi müttefikleri birincil olarak görmeli, hangilerine ikincil planda yer vermelidir ? İşte bir devrimci hareketin başarıya ulaşmasının bir koşulu da, bu sorulara verilecek olumlu cevaplardan geçer.

Kürdistan'ın somut koşullarının sıkı bir irdelenmesi, bize, devrimin temel güçlerini ve birincil müttefiklerini ortaya çıkarmaktadır. Feodal-komprador kesimin Türk sömürgeciliğinin gelişim sürecinde ajanlaşmış bir yapı içine girmesi , milli kapitalizmin gelişme olanağını bulamaması , dolayısıyla bir milli burjuva sınıfının ortaya çıkmaması, kent küçük-burjuvazisinin de Türk sömürgeciliğine ve feodal-komprador kesime maddi bağlarla bağlı olması, temel güç olarak işçi-köylü **ittifakını bırakmaktadır.Kürdistan devrimi için, işçi-köylü ittifakı temel önemde bir ittifak olup, Milli Demokratik Devrimin başarıya gitmesinin vazgeçilmez.koşuludur.**

Temel gücü tesbit etmek önemlidir; ama yetmez. Devrimin temel gücünün diğer müttefiklerini de doğru tesbit etmek gerekir. Temel ittifak dışın -

daki birincil ve ikincil ittifaklar sorunu, devrimin dostlarının sayısını azamiye çıkarırken, düşmanlarının sayısı asgariye indirmek; tehlikeli düşmanı başa almak ve diğerlerini önem derecelerine göre sıralamaya tabi tutmak, meselesidir. Bu nedenle, başarıya gitmede birincil ve ikincil ittifaklar da önem taşır.

Kürdistan Devrimi'nin birincil ittifakları iki halkadan oluşur. Gençlik-aydın tabaka, birinci halkayı oluşturup, özellikle devrimin başlangıç aşamasında büyük rol oynayarak, devrimin gelişip başarıya ulaşmasında önemli ve güvenilir bir müttefiktir. Kent küçük-burjuvazisi ve diğer milli güçler ikinci halkayı oluşturup, özellikle devrimin geliştiği dönemlerde mücadeleye katılırlar.

Kürdistan Devrini'nin ikincil ittifakları üç halkadan oluşur. Birinci halka, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki yurtsever hareketlerle ittifakı, ikinci halka Kürdistan'ı sömürgeleştiren ülkelerin devrimci hareketleriyle ittifakı, üçüncü halka, sosyalist ülkeler, ulusal kurtuluş hareketleri, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ve tüm ilerici insanlıkla kurulacak ittifakları içerir. Sabırlı ve dikkatli bir mücadele ile kurulacak bu ittifaklar, Kürdistan Devrimi'ni yenilmez kılar. Ama bütün bu ittifakların gündeme girebilmesinin ilk şartı, uluslararası kamuoyuna, teorisiyle, programıyla, örgüt ve taktiğiyle kur-

tuluş hareketinin kendini tanıtması gerekir. Masa başında çizilecek planlarla ittifaklar gerçekleşmez. Tarihte ve günümüzde en güçlü ittifaklar, sıcak savaş içinde gerçekleşen ittifaklardır.

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, sıcak mücadele içinde, müttefiklerinin önem sırasıyla kimler olduğunu görebileceği gibi, düşmanlarının da kimler olduğunu görecektir. Bu konuda unutulmaması gereken bir nokta da, Devrimci Hareketle dostluk kurabilecek çeşitli hakim sınıflardan kişilerin, her zaman bulunabileceğidir.

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, içinde bulunduğu ittifak yapısına bağlı olarak, halk safları arasındaki suni çelişkileri zora başvurulmadan, ikna yöntemiyle çözmeden yanadır. Bu noktada, halkla, halkın mücadelesini bölüp parçalamaya hizmet eden, özünde sömürgeciliğin ve feodal-komprador sınıfın uşaklığını yapan, hakim ulustan sosyal-şoven akımlarla ezilen ulustan burjuva ve küçük-burjuva reformist ve teslimiyetçi akımları, birbirinden ayırt etmek gerekir.

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrim meselesini, esas olarak o parçada yaşayan halkın meselesi olarak görür. Bununla birlikte Kürdistan halkının ve ülkesinin bir bütün olduğunu, Kürt halkının iradesine aykırı olarak, emperyalist-sömürgeci güçlerce zorla parçalanan birliklerinin, her parçadaki halkın i-

radesine uygun olarak devrimci yöntemlerle yeni - den kurulacağını bir ilke olarak kabul eder. Uzun bir mücadele sonunda gerçekleşeceğine inandığımız bu ilke, somutta ifadesini "Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan " slogaınında bulur.

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, Kürdistan'ın her parçasını sömürgeleştiren ülke halkı ve dev - rimci güçleriyle ilişkide bulunmayı, ittifak poli tikasının doğal bir gereği sayar. Bu konudakı temel ilke; ülkelerin bağımsızlık, halkların özgürlük haklarına, örgütsel alanda dahil olmak üzere, saygılı ve dostça davranmaktadır. Esas olarak ülke halkının meselesi olan ve o halkın tarihi so - mut şartlarından kaynaklanan devrim meselesine , dışardan müdahale etmemek, yani "devrim ihracın - da" bulunmamak, örgütsel birliğini parçalamamak , sosyal-şoven tezlerle hakim ulus burjuvazisinin u şaklığını oynamamak koşuluyla, dostça ve karşılık lı aktif yardım temelinde komşu halklar ve bu halkların devrimci güçleriyle halledilmeyecek bir mesele yoktur. Temel konularda anlayış birliği , çok güçlü dayanışma birliklerinin ortaya çıkmasına yol açar. Kürdistan'ın her parçasını sömürgeci devlet sınırları içinde bırakmayı -ister devrim öncesi, ister devrim sonrası için olsun- ilkede kabul eden her görüş, devrimci ittifakların kurul ması önünde bir engeldir. Ne tür bir birlik oluşturacağı, Kürdistan Halkının Kendi meselesidir.Bu

ilkeyi hiç bir "devrimci reçete" ile değiştirmek mümkün değildir. Kürdistan Devrimcileri için bu ilkenin biricik anlamı; ülkelerinin bağımsız, halkının özgür olması temelinde ve her alanda eşit , iç işlerine karışmama ve karşılıklı aktif yardım ilkelerinden kaynaklanan her düzeydeki ilişkidir. Proleter Enternasyonalizminin, bizce, doğru ve biricik yorumu da böyle davranmayı emreder.

Bu konuda, gerek ezen ulus "devrimcilerinden" gerekse onlarla farklı nüanslarda ama yanı telden çalan ezilen ulus "devrimcilerinden" gelen, ulusal mesele konusundaki "bölgesel özerklik", "federal birlik", "dil ve kültür özerkliği" biçimindeki çözüm yolları gericidir ve günümüzde "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkının"biricik doğru yorum tarzı olan, "bağımsız devlet" tezine aykırdır. Bağımsız devlet, günün şatlarında tek doğru, doğru olduğu için de devrimci bir tez olup, diğer tezler ve çözüm yolları devlet sınırlarına dokunmadığı için reformist, reformist olduğu için de gerici tezlerdir.

Siyasi, ekonomik ve diğer alanlarda bağımsız bir ülke yaratmayı amaçlayan Kürdistan Kurtuluş Hareketi, başta komşu halklar olmak üzere, bölge ve dünya halklarıyla ilişkilerinde, Dünya Proletarya Devriminin çıkarlarını esas olarak alır. Bu çıkarlar neyi gerektiriyorsa, o doğrultuda bir davranış içine girer.

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, içinde bulunduğu doğal ittifak yapısının bir gereği olarak, sosyalist ülkeler, emperyalizme karşı mücadele içinde olan devlet, hükümet, kurtuluş hareketleri ve emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleriyle, en geniş ilişkiler kurmaktan yanadır. Bu konuda Kürdistan Kurtuluş Hareketinin gözettiği temel ilke, dünya halklarının emperyalizme karşı yürüttüğü bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadeleleri olmadan ve bu mücadelelerin destiği sağlanmadan başarıya ulaşamıyacağıdır.

Sosyalist ülkeleri "emperyalist" ve "faşist" ilan etmek, Kürdistan Kurtuluş Hareketine yapılabilecek en büyük kötülüklerden birisidir. Sovyetler Birliği ve Çin dahil olmak üzere bütün sosyalist ülkelerle, Proleter Enternasyonalizminin ilkelerine göre ilişkiler geliştirmeyi devrimci bir görev biliriz. Dünya Komünist Hareketi içindeki bölünme ve çatışmaları, sosyalist ülkelerin varlığı meselesinden ayrı tutmak gerekir. Modern ve süper revizyonist akımlara karşı olmak, sosyalist ülkelere karşı olmak anlamına gelmez. Sosyalist ülkeler hakkında uluorta ve yersiz konuşmamak; ölçülü, yerinde ve seviyeli tavır almak gerekir. Böyle bir tavır, revizyonizme karşı mücadelemizi engellemez, tersine daha anlamlı ve sonuç alıcı doğru bir mücadele anlayışına götürür.

Emperyalizme karşı mücadele içinde olan ulusal

kurtuluş ve işçi sınıfı hareketleri, doğal müttefiklerimizdir. Onların tüm mücadele deneyimlerinden yararlanmaya ve bu hareketler ile, çeşitli düzeylerde en yoğun ilişkileri geliştirmeye çalışmalıyız. Özellikle, ülkemizin haklı olan, ama henüz dünya halklarına tanıtılmamış bulunan ulusal haklarının ve bu haklar için geliştirilen mücadelenin propogandasını yapmada ulusal kurtuluş ve işçi sınıfı hareketleri en güçlü desteklerdir. Propoganda da bu destek sağlanırsa, dünya halklarının yardımını sağlamada büyük kolaylık elde edilmiş olur.

Bu gün Kürdistan Kurtuluş Hareketinin teorisi, programı ve örgütüyle güçlü bir sesi olmadığı için, Kürdistan Halkına yardıma hazır olan bir yığın güçle, bağ kurulamamaktadır. Kürdistan'ın haklı davasını istismar eden ve kendi aşiretçi-feodal çıkarları için emperyalistlere satan gerici örgütler, dünya halklarının mücadelemiz hakkındaki olumlu görüşlerinde kuşkular yaratmış, bu da halkımızın önemli oranda tecrit olmasına yol açmıştır.

Biz şuna inanıyoruz ki; eğer devrimci teorisi, programı ve örgütlenmesiyle Kürdistan Kurtuluş Hareketi, kendini yeniden dünya halklarına tanıtırsa, onlardan en büyük desteği mutlaka sağlayacaktır.

6-KÜRDİSTAN DEVRİMİ'NİN ORTADOĞU VE DÜNYA DEVRİMİ İÇİNDEKİ YERİ

Kürdistan Devrimi'nin Ortadoğu ve dünya devrimi içindeki yeri ve önemi, Kürdistan ve Ortadoğu'nun emperyalist sistem içindeki yeri ve önemine sıkı sıkıya bağlıdır.

Ortadoğ'nun siyasi haritası, emperyalizm, sömürgecilik ve feodalizmin çıkarları doğrultusunda oluşturulup, halkların ulusal kurtuluş, demokrasi ve birlik taleplerine ters düşmektedir. Geçmişte, İngiliz, Fransız emperyalistleriyle, onlarla uzlaşan ve işbirliğine giren Kemalistler, İran ve Arap monarşistleri tarafından çizilen bu siyasi harita; özünde, Ortadoğu halklarını parçalayıp işgal , istila ve sömürgecilik gibi milli baskıla ra açık hale getirmek ve güçten düşürmek, böylece onların ulusal kurtuluş, demokrasi ve birlik dava larını zorlaştırmak ve engellemek amacına yönelik olup; bugün de emperyalist sistemin başını çeken ABD emperyalizmi tarafından -Ortadoğu'da, kolay bir emperyalist, siyonist, Kemalist ve Monarşist baskı ve sömürü rejimini sürdürmek ve olduğu gibi devam ettirilmek istenmekte, Ortadoğu halklarının ulusal kurtuluş, demokrasi, birlik ve giderek sos

yalizm mücadelelerine karşı en büyük koz olarak kullanılmaya çalışılmaktadır.

Eğer Ortadoğu'da siyonizm, Kemalizm, monarşizim ve kokuşmuş mezhepçilik olmazsa emperyalizm zor tutunur. Emperyalizm gücünün yarı yarıya, halklar arasında milli baskılara, işgallere, katliamlara ve suni çelişkilere yol açan bu ideolojik ve politik yapılardan almaktadır. Ortadoğu'da, emperyalizme karşı mücadelenin ağır ve sancılı gelişmesinin başlıca nedeni de, emperyalizmin "truva atı" rolünü oynayan bu gerici, şovenist, ilhakçı ve sömürgeci olan ideolojik-politik yapılardır. Emperyalizm, Ortadoğu'da bu yapılarla ilmeğini dokur ve halkların boynuna geçirir.

Kürdistan Devrimi'nin Ortadoğu'daki rolü ve önemi, Ortadoğunun bu karmaşık ve gerici yapısı içinde, Kürdistan'ın kilit bir mevkide yer almış olmasından ileri gelir. Kürdistan adeta Ortadoğunun "Gordion" udur. "Gordion"daki düğüm çözülürse gerisi kolay gelir. Kürdistan, dört parçaya bölünüp düğü, her parçada milli baskının en yoğun bir şekilde uygulandığı ve feodalizmin zorla yaşatılmaya çalışıldığı bir ülke olması nedeniyle, Ortadoğu'daki gericiliğin en önemli bir kaynağı durumundadır. Özellikle komşu halkların devrim mücadelesinin kolay gelişmeyişinin bir nedeni de Kürdistan'daki bu yapıdır. Bu yapı devrimle değiştirilmeye çalışılırsa, komşu halkların mücadelelerinin

ileri boyutlara fırlayacağı açıktır.

Gericilik kaynağı kurutulmassa, bu kaynaktan beslenek komşu yörelerin gericileşmesi kaçınılmaz dır. Kürdistan'in bağımlılık altında tutulmasından kaynaklanan gericilik, şovenizm ve sosyal-şovenizmle komşu halkların mücadelesini zehirlerken Feodalizmi zorla ayakta tutmaya çalışarak, burjuva, küçük burjuva reformist ve teslimiyetçi düşüncelerle de Kürdistan halkının mücadelesini zehirlemektedir. Bağımlılık zincirinin parçalanması, en azından bu doğrultuda bir mücadelenin geliştirilmesi, başta Kürdistan halkının olmak üzere, komşu halkların da mücadelesini ileri boyutlara fırlatacaktır. Gericiliği kaynağında kurutmak gerekir. Kaynak Kürdistan'ın bağımlılığıdır. Okun hedefi buraya yöneltilmedikçe, Ortadoğu'da, en azından Kürdistan'a komşu ülkelerde, proletarya önderliğinde Halk Kurtuluş Hareketlerinin geliştirilmesi zordur. Nitekim zor olmaktadır da. Ortadoğu'nun ve onun bir parçası olarak Kürdistan'in , birbirlerine bağlı bu stratejik konumları Kürdistan Devriminin Dünya devrimi içindeki yeri ve önemini anlamamıza olanak vermektedir.

Biz, Kürdistan Devrimi'nin Ortadoğu'daki yeri ve önemini, Vietnam Devriminin Çin Hindi'ndeki yeri ve önemine benzetebiliriz. Nasıl ki, Vietnam Devrimi, proletarya önderliğinde, Hindiçini devrimlerinin anahtarı rolünü oynamışsa, Kürdistan

Devrimi de farklı zaman ve mekan koşulları içinde proletarya önderliğindeki Ortadoğu Halk Devrimlerinin anahtarı rolünü oynayacaktır. Yine nasıl ki Vietnam Devrimi, emperyalizmin Hindiçini'den atılmasında ve emperyalizmin dünya çapında geriletilmesinde büyük ve tarihi önemde bir rol oynamışsa; Kürdistan Devrimi de, emperyalizmin Ortadoğu'dan atılmasında başrolü oynayacak, ve dünya çapında geriletilmesinde de büyük ve tarihi bir rol oynayacaktır.

Kürdistan Devrimi'nin Dünya Devrimindeki yeri ve önemi; Birinci olarak, modern revizyonist akımların Dünya Komünist Hareketini büyük bir oranda zedelediği ve birliğini parçaladığı bir ortamın ürünü olarak ortaya çıkmasında; ikinci olarak da , sosyalizm güçleriyle emperyalizm güçlerinin büyük bir mücadele içinde olduğu ve bu mücadeleyi kendi lehlerine çevirmek için yoğun bir hazırlık içine girdiği Ortadoğu gibi bir bölgenin kilit noktasında yer almasındadır.

Bugün, Dünya Komünist Hareketi büyük ölçüde zedelenmiş ve birliği parçalanmıştır. Marxizm-Leninizm devlet, devrim,proletarya diktatörlüğü, barış içinde bir arada yaşama, kapitalist olmayan yoldan geçiş, savaş, emperyalizm tahlili gibi en önemli konulardaki temel tezlerine, bir yandan "toplumsal ilerleme"ci teoriler, diğer yandan bu teorilere zıt bir yönde gelişiyormuş gibi görünen

özünde onunla aynı kapıda birleşen "iki süper devlet" ve "üç dünya" teorileri tarafından bir savaş başlatılmış ve büyük bir hızla bu savaş sürdürülmeye çalışılmaktadır. Görünüşte, bu teoriler ve bu teorilere dayanan akımlar birbirleriyle savaşıyorlarmış gibi gözükürler. Özünde ise, her iki taraf da Marxizm-Leninizmle savaşmaktadır. Birbirleriyle on beş yıldan beri savaşmalarına rağmen, dünya halklarının kurtuluşunda bu iki revizyonist akıma dayanan örgüt ve hareketlerden herhangi biri, en ufak başarılı bir örnek verememiştir. Yaptıkları, halkların devrimci birikimlerini birbirlerine karşı kullanarak çarçur etmektir.

Henüz çok genç olan Kürdistan Proleter Devrimci Hareketi, bu durumdan büyük zarar görmüştür. Ama buna rağmen, her iki revizyonist akıma karşı yürüttüğü mücadeleyi, sömürgeciliğe karşı sıcak bir savaşım içinde doğacak olan güçlü ve çelikleşmiş bir proletarya örgütü biçiminde somutlaştırırsa, bundan Dünya Proletaryası ve Halkları büyük bir yarar göreceklerdir.Kürdistan Proleter Devrimcilerinin böyle tarihi önemde bir görevi gerçekleştirmeleri olasıdır. Her iki revizyonist akım Kürdistan Halkına, sosyalist ülkeleri emperyalist ve faşist olarak tanıtıp, sömürgeciliğe uşaklıkta birbirleriyle yarışarak, Devrimci Savaştan veba - dan kaçar gibi kaçtıktan sonra, bu akımlarla savaşmak ve bunların işini bitirmek Kürdistan Proleter

Devrimcileri için pek zor bir iş değildir. Kürdistan, böyle bir görev için, çok elverişli bir alan oluşturmaktadır. Devrim için koşulların son derece elvrişli olmadığı ülkelerde, revizyonizm kolay altedilemez. Ama, Kürdistan gibi devrim dışında yaşamanın hayvanca yaşamdan farksız olduğu bir ülkede, revizyonizm hiç bir vatte bulunamaz. Bulunsa bile, bu vaatlerinin kofluğu kolayca anlaşılabilir.

Her türlü burjuva ve küçük-burjuva milliyetçiliğinin ipliğinin çoktan pazara çıktığı, ufak bir kemik karşılığında kendilerini satmaya çoktan hazırlandıkları bir ülkede, bir yandan revizyonizme, diğer yandan revizyonizmin ikiz kardeşi ve onunla aynı maskeyi takınan burjuva ve küçük-burjuva milliyetçiliğine karşı, Proletarya Bayrağını yükseltmek, Kürdistan Proleter Devrimcilerinin kutsal görevidir.

Eğer bu görevlerini, ülkelerinin bağımsızlığı ile birlikte gerçekleştirirlerse, Kürdistan Proleter Devrimcileri, dünya proletaryası ve halklarına muzaffer olmuş bir komünist örgüt sunarak tarihi görevlerini yerine getirmiş olacaklar ve bundan haklı bir gurur duyacaklardır.

Kürdistan Devrimi, Ekim Devrimi'yle başlayan ulusal kurtuluş hareketleriyle gittikçe güçlenen, Dünya Proletarya Devrimi'nin bir parçasıdır. Emperyalizmin savaş tahrikçiliğine karşı, dünya

halklarının ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm mücadeleleri -imkânsız olmasa bile- yeni bir dünya savaşının çıkmasını zor bir hale getirmiştir. Dolayısıyla, 1945 lerden sonra çeşitli ülkelerin devrimleri bir emperyalist savaş içinde ve sonunda değil, böyle bir savaşın olmadığı bir dönemde yapılmaktadır. Emperyalizme karşı dünya halklarının kazandıkları kesin üstünlük, günümüzde, tek tek ülkelerde devrimlerin yapılmasını mümkün kılmaktadır.

Bu nedenler (yeni bir dünya savaşını çıkarmalarının zorluğu ve tek tek ülkelerde devrim yapma olanaklarının güçlenmesi) emperyalistleri, eldeki mevzilerini güçlendirmeye, işbirlikçilerini kullanarak dünya halklarının mücadelelerini boğmaya götürmektedir. Asya ve Afrika'daki güçlerini iyice kaybeden emperyalistler, onsuz edemiyecekleri zengin petrol kaynakları, stratejik-coğrafi ve siyasi konumuyla önemli bir yer işgal eden Ortadoğu'ya yüklenmekte; ve bütün güçleriyle burda tutunmaya çalışmaktadırlar. Bölümün başında açıkladığımız gibi, uzlaştığı ve işbirliği ettiği güçlerin oluşturduğu gerici ideolojik-politik yapıları kullanarak, Ortadoğu halklarının mücadelesini ağırlaştırmaya, çarpıtmaya ve sancılar içinde boğmaya çalışmaktadır.

Kürdistan Devrimi'nin ikinci önemli rolü bu noktada kendini göstermektedir. Ortadoğu'da güç -

lendirilmek istenen em eryalist zincirin en zayıf halkasını Kürdistan oluşturmaktadır. Bu halka da devrimci mücadeleyi yoğunlaştırmak, halkanın kopmasına yol açacaktır. Bunu takiben Ortadoğu halklarının devrimci mücadeleleri gelişerek zafere gidecekdir. Ortadoğu'dan da kovulmuş bir emperyalist sistemin, son birkaç darbeyle tarihe gömülmesi zamanı, herhalde çok daha kısalmış olacaktır.

Bu iki nokta, yani bir yandan modern revizyonist akımlara karşı mücadele içinde ve ülkenin bağımsızlık savaşında muzaffer olmuş bir Proletarya Hareketi, diğer yandan emperyalizmin nihai çöküşe gitmesinde sistemi en zayıf halkasından parçalamış bir Ulusal Kurtuluş Hareketi, Kürdistan Devrimi'nin dünya çapındaki önemini ve katkısını vurgular.

Bütün bu anlatılanların sonucu olarak, bize göre, Proletarya Enternasyonalizmi, tek tek ülkelerdeki "milli" ve sosyal kurtuluş mücadelesiyle çelişmez. Tam tersine, ancak ülkelerin somut koşullarına uyarak "ete-kemiğe" bürünebilir. Çünkü, Proleter Enternasyonalizmi'nin bir tek doğru yorum tarzı vardır. O da, kişinin kendi ülkesinde devrim için mücadele etmesi ve bir tek o doğru devrimci çizgiye tüm dünyada maddi ve manevi olarak desteklemesidir.

———0———

"HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK
VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA
DEĞERLİ OLAMAZ"

Institut Kurde de Paris
IKPLIV107961